

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

14.YÜZYIL ANADOLU TÜRKÇESİNDE İKİLEME

–SAYICA EŞ HECELİ KELİMELEDE–

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin YILMAZ

**Enstitü Ana Bilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı: Yeni Türk Dili**

Tez Danışmanı: Prof.Dr.Zikri TURAN

HAZİRAN – 2007

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

14.YÜZYIL ANADOLU TÜRKÇESİNDE İKİLEME

–SAYICA EŞ HECELİ KELİMELEERDE–

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin YILMAZ

Enstitü Ana Bilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı: Yeni Türk Dili

Bu tez .../.../2007 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

.....

Jüri Başkanı

.....

Jüri Üyesi

.....

Jüri Üyesi

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Yasemin YILMAZ

28.06.2007

ÖNSÖZ

Türk dilinde ikileme konusu, günümüze kadar pek çok dilbilimci tarafından ele alınan konulardan biridir. İlk olarak Prof.Dr.Osman Nedim Tuna ikilemelerdeki kelimelerin sıralanma kuralını ve değişmez ünsüz dizisini tespit etmiştir. Bu çalışmayla, Prof. Dr. Osman Nedim Tuna'nın "Türkçenin Sayıca Eş Heceli İkilemelerinde Sıralama Kuralları ve Tabii Bir Ünsüz Dizisi" makalesi ışığında 14.yüzyıl Anadolu Türkçesindeki eş heceli kelimelerden kurulan ikilemeler tasnife çalışılmıştır. "Farklı Kelimelerle Oluşan İkilemeler" ve "Kelime Tekrarıyla Oluşan İkilemeler" olmak üzere iki ana bölümden oluşan çalışmanın, her iki bölümünde de "Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler", "Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler" ve "Hem bağlaçlı Hem Bağlaçsız Şekilleri Bulunan İkilemeler" başlıkları altında ikilemeler sınıflanmıştır. Aynı zamanda ikilemeler ünlü-ünsüz, ünsüz-ünsüz, ünlü-ünlü, ünsüz-ünlü fonetik dizilimlerinden hangisine uygunsuzsa o sınıflandırmanın altında yerini almıştır. Farklı kelimelerle oluşan ikilemeler hususunda, bağlaçlı da bağlaçsız da olsa ikilemeler, Türk Dili asıllı kelimelerden oluşan ikilemeler ve alıntı kelimelerden oluşan ikilemeler tasnifine tabi tutulmuşlardır. Daha sıklıkla alıntı kelimelerin kullanılmasıyla oluşan ikilemelerde görülen bağlaçlar, Türk Dili asıllı kelimelerden oluşan ikilemelerde de görülmüştür. Ancak bağlaç kullanıldığı halde ikilemenin değişmez ünsüz dizisine uymayan bir husus söz konusu olmamıştır. 14.yüzyıl Anadolu Türkçesi ikileme konusunda, daha pek çalışmaya konu olabilecek zengin bir malzemeye sahiptir. Çalışmamın başından itibaren yardımlarını esirgemeyen hocam Prof.Dr.Zikri TURAN'a teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Yasemin YILMAZ

28.06.2007

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	vii
ÖZET	viii
SUMMARY	ix
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1. EŞ HECE SAYISINA SAHİP İKİLEMELER	13
1.1. Farklı Kelimelerle Oluşan İkilemeler.....	13
1.1.1. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler.....	13
1.1.1.1. Türk Dili Asıllı Kelimelerle Kurulan İkilemeler.....	13
1.1.1.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	13
1.1.1.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K(K)$	13
1.1.1.1.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	24
1.1.1.1.1.3. $V M S / KVS$	35
1.1.1.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	35
1.1.1.1.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	35
1.1.1.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	36
1.1.1.1.3.1. $(K_1)^m V_1 S / (K_1)^m V_2 S$	36
1.1.1.1.3.2. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$	36
1.1.1.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	37
1.1.1.1.4.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K (K) / (K_2) V_2 (-V)^m$	37
1.1.1.1.4.2. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$	39
1.1.1.2. Alıntı Kelimelerle Kurulan İkilemeler.....	40
1.1.1.2.1. Her İki Üyesi Arapça Olan İkilemeler.....	41
1.1.1.2.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	41
1.1.1.2.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$	41
1.1.1.2.1.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	44
1.1.1.2.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	45
1.1.1.2.1.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	45

1.1.1.2.2. Her İki Üyesi Farsça Olan İkilemeler.....	46
1.1.1.2.2.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	46
1.1.1.2.2.1.1. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	46
1.1.1.2.2.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	46
1.1.1.2.2.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	46
1.1.1.2.2.3. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	46
1.1.1.2.2.3.1. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$	46
1.1.1.2.3. İlk Üyesi Arapça+İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler.....	47
1.1.1.2.3.1. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	47
1.1.1.2.3.1.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	47
1.1.1.2.3.2. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	47
1.1.1.2.3.2.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K (K) / (K_2) V_2 (-V)^m$	47
1.1.1.2.4. İlk Üyesi Farsça+ İkinci Üyesi Arapça Olan İkilemeler.....	48
1.1.1.2.4.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	48
1.1.1.2.4.1.1. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	48
1.1.1.3. İlk Üyesi Alıntı+İkinci Üyesi Türkçe Kelime Olan İkilemeler.....	48
1.1.1.3.1. İlk Üyesi Arapça Olan İkilemeler.....	48
1.1.1.3.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	48
1.1.1.3.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$	48
1.1.1.3.1.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	49
1.1.1.3.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	49
1.1.1.3.1.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	49
1.1.1.3.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	49
1.1.1.3.1.3.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$	49
1.1.1.3.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	50
1.1.1.3.1.4.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K / (K_2) V_2 (-V)^m$	50
1.1.1.3.1.4.2. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$	50
1.1.1.4. İlk Üyesi Türkçe+ İkinci Üyesi Alıntı Kelime Olan İkilemeler.....	51
1.1.1.4.1. İkinci Üyesi Arapça Olan İkilemeler.....	51
1.1.1.4.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	51

1.1.1.4.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2)V_2(-V)^m K (K)$	51
1.1.1.4.1.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	62
1.1.1.4.1.2. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	63
1.1.1.4.1.2.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K (K) / (K_2) V_2 (-V)^m$	63
1.1.1.4.2. İkinci Üyesi Farsça Olan İkillemeler.....	63
1.1.1.4.2.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	63
1.1.1.4.2.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2)V_2(-V)^m K (K)$	63
1.1.1.4.2.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	64
1.1.1.4.2.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	65
1.1.1.4.2.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	65
1.1.2. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkillemeler.....	66
1.1.2.1. Türk Dili Asıllı Kelimelerle Kurulan İkillemeler.....	66
1.1.2.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	66
1.1.2.1.1.1. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	66
1.1.2.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	67
1.1.2.1.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	67
1.1.2.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	68
1.1.2.1.3.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$	68
1.1.2.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	68
1.1.2.1.4.1. $KV_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$	68
1.1.2.2. Alıntı Kelimelerle Kurulan İkillemeler.....	69
1.1.2.2.1. Her İki Üyesi Arapça Olan İkillemeler.....	69
1.1.2.2.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	69
1.1.2.2.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2)V_2(-V)^m K (K)$	69
1.1.2.2.1.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	70
1.1.2.2.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	76
1.1.2.2.1.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	76
1.1.2.2.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	81
1.1.2.2.1.3.1. $(K_1)^m V_1 S / (K_1)^m V_2 S$	81
1.1.2.2.1.3.2. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$	83

1.1.2.2.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	84
1.1.2.2.1.4.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K / (K_2) V_2 (-V)^m$	84
1.1.2.2.1.4.2. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$	86
1.1.2.2.2. Her İki Üyesi Farsça Olan İkilemeler.....	87
1.1.2.2.2.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	87
1.1.2.2.2.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$	87
1.1.2.2.2.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	88
1.1.2.2.2.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	90
1.1.2.2.2.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	90
1.1.2.2.2.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	100
1.1.2.2.2.3.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$	100
1.1.2.2.2.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	101
1.1.2.2.2.4.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K (K) / (K_2) V_2 (-V)^m$	101
1.1.2.2.2.4.2. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$	102
1.1.2.2.3. İlk Üyesi Arapça+İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler.....	103
1.1.2.2.3.1. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	103
1.1.2.2.3.1.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	103
1.1.2.2.3.2. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	105
1.1.2.2.3.2.1. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$	105
1.1.2.2.4. İlk Üyesi Farsça+ İkinci Üyesi Arapça Olan İkilemeler.....	106
1.1.2.2.4.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	106
1.1.2.2.4.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$	106
1.1.2.2.4.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	106
1.1.2.2.4.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	106
1.1.2.2.4.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	109
1.1.2.2.4.3.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$	109
1.1.2.2.4.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	109
1.1.2.2.4.4.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K (K) / (K_2) V_2 (-V)^m$	109
1.1.2.2.4.4.2. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$	109
1.1.2.3. İlk Üyesi Alıntı+İkinci Üyesi Türkçe Kelime Olan İkilemeler.....	110

1.1.2.3.1. İlk Üyesi Arapça Olan İkilemeler.....	110
1.1.2.3.1.1. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	110
1.1.2.3.1.1.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	110
1.1.2.3.2. İlk Üyesi Farsça Olan İkilemeler.....	110
1.1.2.3.2.1. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	110
1.1.2.3.2.1.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	110
1.1.2.4. İlk Üyesi Türkçe+İkinci Üyesi Alıntı Kelime Olan İkilemeler.....	111
1.1.2.4.1. İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler.....	111
1.1.2.4.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	111
1.1.2.4.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$	111
1.1.3. Hem Bağlaçlı Hem Bağlaçsız Şekilleri Bulunan İkilemeler.....	112
1.1.3.1. Türk Dili Asıllı Kelimelerle Kurulan İkilemeler.....	112
1.1.3.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	112
1.1.3.1.1.1. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	112
1.1.3.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	120
1.1.3.1.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	120
1.1.3.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	158
1.1.3.1.3.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$	158
1.1.3.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	160
1.1.3.1.4.1. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$	160
1.1.3.2. Alıntı Kelimelerle Kurulan İkilemeler.....	161
1.1.3.2.1. Her İki Üyesi Arapça Olan İkilemeler.....	161
1.1.3.2.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	161
1.1.3.2.1.1.1. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$	161
1.1.3.2.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	163
1.1.3.2.1.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$	163
1.1.3.2.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	165
1.1.3.2.1.3.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$	165
1.1.3.2.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	165
1.1.3.2.1.4.1. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$	165

1.1.3.2.2. Her İki Üyesi Farsça Olan İkilemeler.....	174
1.1.3.2.2.1. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	174
1.1.3.2.2.1.1. $(K_1)^m V_1 S / (K_1)^m V_2 S$	174
1.1.3.2.3. İlk Üyesi Arapça+İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler.....	174
1.1.3.2.3.1. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar.....	174
1.1.3.2.3.1.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$	174
1.2. Kelime Tekrarıyla Oluşan İkilemeler.....	178
1.2.1. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler.....	178
1.2.2. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler.....	229
1.2.3. Hem Bağlaçlı Hem Bağlaçsız Şekilleri Bulunan İkilemeler.....	238
1.3. Yer Ödünçlemesi Görülen İkilemeler.....	244
1.3.1. Kafiye Sebebiyle Yer Ödünçlemesi Görülen İkilemeler.....	246
1.3.1.1. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler.....	246
1.3.1.2. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler.....	248
1.3.1.3. Hem Bağlaçlı Hem Bağlaçsız Şekilleri Bulunan İkilemeler.....	257
1.3.2. Vezin Sebebiyle Yer Ödünçlemesi Görülen İkilemeler.....	257
1.4. Fonetik Kurala Uymayan İkilemeler.....	257
BÖLÜM 2. FARKLI HECE SAYISINA SAHİP İKİLEMELER.....	267
2.1. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler.....	267
2.2. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler.....	286
2.3. Hem Bağlaçlı Hem Bağlaçsız Şekilleri Bulunan İkilemeler.....	356
SONUÇ.....	384
KAYNAKLAR.....	398
ÖZGEÇMİŞ.....	400

KISALTMALAR

CH: Cemşid ü Hurşid

GN: Garib-nāme

HN: Hurşid-nāme

KY: Kıssa-i Yusuf

RN: Risāletü'n-Nushiyye

SN: Süheyl ü Nevbahar

YED: Yūnus Emre Divanı

GİRİŞ

Türk dili “ikilemeler” açısından oldukça zengin bir dildir. Tükçenin en eski ürünlerine bile bakıldığında, ikilemenin önemli bir yeri olduğu görülür. Bu sebeple Türk dilinde “ikilemeler” konusunda yapılan araştırmaların sayısı oldukça fazladır. Çeşitli sebeplere dayanarak ya da herhangi bir sebep ileri sürmeden farklı isimlendirmelerin yapıldığı gözlenmektedir.

İkileme Nedir?

İkilemeler konusunda yapılan incelemeler, dilimize büyük bir ifade zenginliği kazandıran bu yapılara ait hakikatlerin ortaya çıkması açısından önemlidir.

Zeynep KORKMAZ ikilemeyi, “*eş anlamlı, yakın ya da zıt anlamlı adların yan yana gelmesi*” şeklinde tanımlamaktadır. KORKMAZ’a göre “ikileme” ve “tekrar” terimleri arasında bir fark yoktur (Korkmaz, 2003:142).

Bu hususta KORKMAZ gibi düşünen Mehmet HENGİRMEN, ikilemelerin en önemli özelliğinin sözcüklerin tekrarı olduğunu vurgular. HENGİRMEN’e göre ikileme, “*Anlatımı daha güzel ve etkili bir duruma getirmek için aralarında ses benzerliği bulunan yakın, aynı ya da zıt anlamlı sözcüklerin yan yana kullanılması*”dır (Hengirmen, 2002:403).

Muharrem ERGİN, “ikileme” terimi yerine “tekrar” terimini kullanmayı uygun görmüştür. “*Bu kelime gurubunun yapısının temelini kelimelerin arka arkaya tekrarlanması teşkil eder.*” diyerek de bu ismi uygun görmesinin sebebini izah eder (Ergin, 1990:355).

Tahsin BANGUOĞLU, ikilemeleri “bağlam öbekleri” başlığı altında ele alır. “*Bağlamlar, söz içinde aynı işleyişte iki veya daha çok kelimeyi bağlayarak bağlam öbekleri meydana getirirler.*” (Banguoğlu, 2000:510).

Bağlam öbeklerini de kendi içinde iki sınıfa ayıran BANGUOĞLU’na göre, ikilemeler aynı ses birliklerinden oluşurken, koşma takımlar, farklı ses birliklerinden oluşur.

Aynı ses birliklerinin tekrarına Tahir Nejat GENCAN ikilemeler derken, farklı ses birliklerinin tekrarına da ikizlenmeler terimini kullanır. Aynı kelimeler tekrarlanınca

ikilemeler denildiği hususunda ortaklaşan bu iki isim, farklı kelimeler tekrarlandığında farklı isimlendirmeler yapmışlardır. Aslında şekil açısından BANGUOĞLU'nun koşma takımlarıyla (2000:512), GENCAN'ın ikizlenmeleri (2001:219) arasında hiçbir fark yoktur.

Mehmet Ali AĞAKAY, dillerin genellikle anlatış yollarını artırmak maksadıyla kelimeleri tekrarlayarak yeni yapılar meydana getirdiklerini belirtir. Ancak bu yapıların isimlendirilmeleri konusunda farklı düşünceleri söz konusudur.

AĞAKAY, aynı kelime tekrarları söz konusu olduğunda “ikizleme” terimini öne çıkarır. Bu konuda GENCAN'ın tam tersi görüşe sahiptir.

“Dilbilimde bu yönteme genel olarak (redoublement) ikileme denilmekle beraber güzel güzel, baka baka, dara dar, yarı yarıya, birden bire tarzındaki tam kelime tekrarlamaları için ayrıca (réduplication) terimi de kullanılıyor ki dilimizde ikizleme sözüyle karşılanması uygun olur.” (Ağakay,1953:189).

Farklı kelimelerin tekrarlanması hususunda ise şunları söylemektedir:

“Konumuz olan kuruluşlar ya birbirine hiç benzemeyen ya da öğeleri arasında sadece bir takım ses uygunlukları bulunan kuruluşlardır. Onun için bunlara koşma demeyi, birbirine koşulan kelimelerin her birini de koşuk adıyla anmayı daha yerinde bulduk.” (Ağakay, 1954:98).

Mehmet Dursun ERDEM, “Aynı kelimenin tekrarıyla oluşan yapılar ikileme değil yinelemedir” diyerek bir başka isimlendirmede bulunmuştur. ERDEM'e göre, ikilemelerin en önemli özelliği sözlüklerde kelime gibi muamele görmeleridir (Erdem, 2005:191).

İkilemelerin Dilbilgisindeki Sınıflamaları

İkilemelerin isimlendirilmeleri hususunda farklı bir takım görüşlerin olduğunu belirtmiştik. Dilbilimcilerin ayrılığa düştüğü diğer bir husus da ikilemelerin dilbilgisindeki sınıflaması hususudur.

Gramerimizde ikileme şeklinde tamlamalarımız vardır. Bunlar isim tamlaması sınıfındadır. İkilemeler özel tamlamalardır. İkilemelerde asıl unsur, yardımcı unsur ayrımı olmadığından tamlama düzeninde iki kısım da eşit ağırlıklı üyedir. (Turan,

2001)¹ Bu sebeple “ikilemeler”i (kelime grubu isimlendirmesi yanlış olmakla birlikte) “tamlama” kabul eden dilbilimcilerin görüşlerine öncelik vermek doğru olacaktır. Ancak bu hususta dilbilimciler, gramer analizi yerine genel açıklamalarda bulunmuşlardır. Bu şekliyle konuya değinenlerin isimlerinden bahsetmeye gerek yoktur. Bu sebeple sistem üzerinde açıklama getirenleri dikkate aldık. “*İkilemelerdeki sözcüklerin sıralanışı rastlantı değildir*” deyip yapı üzerinde kapsayıcı bir açıklama yapmayan dilbilimcilerle fikir alışverişi yapmamız bu açıdan zordu (Hengirmen, 2002:402; Delice, 2003:32).

ERGİN, ikilemeleri “Kelime Gurupları” başlığı altında ele almıştır.

“Tek kelime ile karşılanabilen nesnelere ve hareketleri daha geniş olarak ifade etmek veya tek kelimenin karşıladığı nesnelere ve hareketlerden daha geniş nesnelere ve hareketleri karşılamak için kelimedenden daha geniş dil birlikleri olan kelime guruplarına başvurulur.” (Ergin, 1990: 353).

ERGİN’e göre “*Tekrarlar, aynı cinsten iki kelimenin arka arkaya getirilmesi ile meydana gelen kelime guruplarıdır.*” (Ergin, 1990:355).

Leyla KARAHAN’a göre, “*Kelime grubu, bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği, bir durumu veya bir hareketi karşılamak üzere, belirli kurallar içinde yan yana gelen kelimeler topluluğudur.*” (Karahan, 1999:11).

Bu tanımdan hareketle de KARAHAN’a göre ikilemeler, “*Bir nesneyi, bir hareketi karşılamak üzere eş görevli iki kelimenin meydana getirdiği kelime grubudur.*” (Karahan, 1999:26).

BANGUOĞLU’na göre ise “bağlam öbekleri” söz konusudur. Öbeğin her iki üyesi de eşit değerlere sahiptir. Bu nedenle belirten ve belirtileni ayırdetmek mümkün olmayabilir ve ikilenen bağlamlarla da bağlam öbekleri kurulabilir. Bağlam öbeklerini iki sınıfta inceleyen BANGUOĞLU, aynı iki ses birliğinden oluşan yapılara ikileme, farklı iki ses birliğinden oluşan yapılara da koşma takımlar isimlendirmesini yapmıştır (Banguoğlu, 2000:511).

Bir çok dilbilgisi kitabında buna yakın tanımlamalarla karşılaşmak mümkündür.

¹ Bu bilgiler basılı değildir, ders notlarından alınmış bilgilerdir. Gereğini hissettiğim için bahsettim.

Sınıflandırmalarda Farklı Yer Verenler

İkilemeleri “kelime grupları” adı altında ele almayan dilbilimciler de mevcuttur.

HENGİRMEN’e göre, “*Birden çok sözcüğün bir araya gelerek biçim ve anlam yönünden kalıplaşmasından oluşan sözlere kalıplaşmış sözler denir.*” HENGİRMEN, kalıplaşmış sözleri ana olarak üç başlıkla sıralamıştır: İkilemeler, Deyimler ve Atasözleri (Hengirmen, 2002:402).

GENCAN, sözcük türlerinden “Sıfatlar” hususunda, “Sıfatların Başka Görevlerde Kullanılması” başlığı altında ikilemeleri incelemiştir. GENCAN’a göre ikilemeler, “*Anlatıma türlü duygusal ayrıntılar katmak için*” bazı zamanlarda kelimelerin yinelenmesiyle oluşur (Gencan, 2001:217).

GENCAN, bu hususta “ikizlenmeler”den de bahsetmiştir. GENCAN’a göre ikizlenmeler, “*Söze çeşni biraz da genişlik katmak için birbiriyle ilgili sözcüklerin deyim biçiminde kalıplaşmasından oluşan öbekler*”dir (Gencan, 2001:219).

Görevleri Yönünden İkilemeler

Diğer dilbilimcilerin “anlam” dediği, bizim “ikilemelerin görevi” şeklinde isimlendirdiğimiz bu başlık altında da farklılıklar söz konusudur. Tamlama anlam değildir (Turan, 2001)².

İkilemeler kullanıldıkları yere göre çeşitli anlam kazanır, görev üstlenirler. Bu görev kimi zaman “pekiştirme” kimi zaman da “çokluk” olabilmektedir. Bunun yanısıra ikilemeler, bazen kullanılan her iki kelimenin de anlamını aktarmayarak, yazılıdan farklı anlamları ifade gücünü kendinde toplayan muazzam yapılardır. Mesela, “gece gündüz” ikilemesi kullanıldığında kastedilen zaman dilimi ne sadece gece ne de sadece gündüzdür. Bütün bir gün kastedilir. Tek kelimeyle veremeyeceğimiz bu manayı ikileme kurarak aktarmamız mümkündür. Bu yapıların kullanıldıkları yerlerde kazandıkları manalar konusunda da dilbilimcilerin farklı görüşleri söz konusudur.

² TURAN, Zikri; 2001-2002 Öğretim Yılı Morfoloji Ders Notları

ERGİN'e göre tekrarların kuvvetlendirme, devamlılık, çokluk, ortalama ve beraberlik fonksiyonları vardır.

“Bir tekrar, o tekrarı meydana getiren kelimenin ya manasını kuvvetlendirmek için ya bir çeşit çokluğunu ifade için, veya devamlılığını belirtmek için yapılır. Mesela kara kara (gözler)'de karalığın kuvvetli olduğu, kapı kapı (dolaştım)'da bir çok kapıların dolaşıldığı, gide gide ve koşa koşa'da ise hareketin devamlılığı ifade edilmektedir.”(Ergin, 1990:356).

ERGİN, tekrarları *aynen tekrarlar, eş manalı tekrarlar, zıt manalı tekrarlar, ilaveli tekrarlar* olmak üzere dört gruba ayırır.

Aynen tekrarlar bir kelimenin arka arkaya iki defa tekrarlanmasıyla meydana gelen tekrarlardır. Mesela, ince ince, ıslıl ıslıl, yavaş yavaş, dağ dağ, göz göz, dilim dilim, adım adım v.s. Eş manalı tekrarlar, aynı ya da yakın anlamlı kelimelerin arka arkaya gelerek meydana getirdiği tekrarlardır. Mesela, deli dolu, ipsiz sapsız, saçma sapan, yana yakıla v.s. Zıt manalı tekrarlar, birbiriyle zıt manalara sahip kelimelerin arka arkaya gelerek oluşturduğu ikilemelerdir. Mesela, iyi kötü, büyük küçük, aşağı yukarı, alt üst, içli dışlı v.s. İlaveli tekrarlar ise kelime başına ses ya da hece ilavesiyle oluşan ikilemelerdir. Mesela, adam madam, su mu, iş miş, koştı moştı v.s. (Ergin, 1990:357).

KARAHAN'a göre de ikilemeler, *“Anlamı kuvvetlendirir; nesneye ve harekete çokluk, süreklilik ve beraberlik anlamları katar. **Mini mini** çocuklar (anlamı kuvvetlendirme), **Diyar diyar** dolaştım.(çokluk), **Yaza yaza** usandı.(süreklilik)” (Karahan, 1999:27).*

KARAHAN, grupta yer alan kelimeler arasında anlam ve şekilce bir ilişki olduğunu söyler. İkilemeleri, *unsurları aynı olan tekrar grubu* (mışıl mışıl, yavaş yavaş, koşa koşa, ılık ılık), *unsurları yakın anlamlı olan tekrar grubu* (doğru dürüst, eğri büğrü, kılık kıyafet, dayalı döşeli, güle oynaya) ve *unsurları zıt anlamlı olan tekrar grubu* (bata çıka, ölüm kalım, irili ufaklı) olmak üzere üç grupta incelemiştir (Karahan, 1999:26-27).

BANGUOĞLU ikilemelerin kazandırdığı manalar hususunda şunları söyler:

“Bu bağlamsız öbekler daha çok zaman içinde şekilce kalıplaşmış ve anlamca farklılaşmış olarak dilin kelime çekimi ve kelime yapımı vasıtaları arasına girmişlerdir. Bunlar kapsadıkları kelimelerin anlamını berkitme, renklendirme,

tasvir, çeşitlendirme gibi özellikler kazanmış bulunurlar.”(Banguoğlu, 2000:512).

Osman Nedim TUNA da bu hususta BANGUOĞLU ile aynı fikirleri paylaşmaktadır:

“Sözlerin belli kurallara bağlı olarak böyle yan yana kullanılmaları, dilimize kelime yaratma zenginliği, faaliyetlerin her türlüşünün, en ince bir şekilde söz ile ifadesini mümkün kalan şekiller zenginliği, tasvir zenginliği ve güzelliği gibi çok esaslı özellikler kazanmıştır.” (Tuna,1949:429).

Fuat BOZKURT’a göre, *“İkileme, aynı türden sözcüklerin yan yana kullanılması olayıdır.”* Bu yan yana kullanım ile *“anlatımı güçlendirme, anlatımı pekiştirme, kavramı zenginleştirme”* sağlanır (Bozkurt, 2000:135).

BOZKURT’a göre ikilemeler, *“Bir ruh ve ezgi olayıdır.”* (Bozkurt, 2000:135).

Vecihe HATİPOĞLU da bu hususta BOZKURT ile aynı görüştedir:

“İkileme aslında bir psikoloji ve müzik olayıdır. Türkçe’de ikileme, şiire, düzyazıya, anlatıma güç, aydınlık katan, güzellik, ahenk sağlayan ve ancak bazı ozanlarca, yazarlarca sezilmiş bir sırdır. Aslında yöntemine göre kullanılan uyak, ömuyak, içuyak, redif, ayak ve nakaratlar, ses ve söz benzerliğine ya da tekrarına dayandıkları için bir çeşit ikileme sayılırlar. Çünkü kafiye, redif gibi edebî sanatlar da ses ve söz benzerliğine ya da tekrarına dayanır. Aradaki fark kafiye, redif gibi edebî sanatların başka başka satırlarda alt alta sıralanması, ikilemede ise benzer seslerin ya da sözcük tekrarlarının yan yana aynı satırda kullanılmasıdır.” (Hatipoğlu, 1971:11-12).

HENGİRMEN’e göre de, ikilemelerin en önemli özelliği tekrarların olması ve bu tekrarlarla ahengin yakalanmasıdır. Birbirine benzer sese sahip kelimelerin yan yana kullanılmasının ahenk sağladığı gibi anlamı da güçlendirdiğini belirten HENGİRMEN, BOZKURT ve HATİPOĞLU ile bu hususta ortaklaşır ve dilimizdeki bu ahengin eski dönemlerden bu yana söz konusu olduğunu vurgular (Hengirmen, 2002:403).

AĞAKAY’a göre koşukların dizilişi gelişi güzel olmamaktadır, bir takım kurallar söz konusudur. Öyle ki koşukların yeri değiştirildiğinde koşmalar ya yanlış anlaşılır ya da anlaşılmaz. AĞAKAY, koşukların dizi sırasını iki temele dayandırır: koşukların anlam ve ses durumları (Ağakay, 1954:100).

AĞAKAY'a göre, "Koşuklar arasında tabiat ve mantığın anlam bakımından gerekli kıldığı bir sıra varsa buna bağlı kalınır." Koşuklar, azdan çoğa (beş on), öncekinden sonrakine (bugün yarın), bir işin ilk evresinden son evresine (dur otur), temel kavramdan yardımcı kavrama (afiyet şeker), doğru diziliş gösterir. Yakıştırma durumu söz konusu olduğunda koşuk sona alınır (bakkal çakkal). Olumlu ve olumsuz koşuk karşılaşınca da olumlu koşuk başa geçer (belli belirsiz) (Ağakay, 1954:100).

AĞAKAY, mantığın sıra göstermediği koşuklar olarak da eş anlamlı, yakın anlamlı, karşıt anlamlı, ayrı anlamlı olan veya kendi başına anlamı olmayan koşuklarla yapılan koşmaları sayar. Bu koşmalarda mantık aranmayacağına göre ses düzenine bakmanın doğru olacağını belirtmiştir (Ağakay, 1954:101).

AĞAKAY'a göre, hece sayısı eşit olmayan koşuklardan hecesi az olan başa geçer. Eşit heceliler arasında ünlüyle başlayan koşuk öne geçer. AĞAKAY'ın diğer bir diziliş ilkesi şudur:

"Koşma konusunda eşit heceli kelimelerin baş hece vokalleri arasında bir sıra üstünlüğü göze çarpar; kapalılarla yuvarlaklara göre açık ve düz olan a, sonra e, kapalı yuvarlaklara göre de düzler ve özellikle açık yuvarlak olan o ve ö üstün tutularak başa alınır." (Ağakay, 1954:102).

AĞAKAY'a göre koşukların birbirlerine göre durumları anlam ilişkilerini de etkiler. Koşmaların pekiştirme, genişleme, kutuplaştırma, ikircilik, tekleştirme gibi çeşitli anlamlar ifade etmesi bu ilişige bağlıdır (Ağakay, 1954:102).

İkilemeler hususunda söylenenler, farklı bir takım isimlendirmelere rağmen, birbirinin tekrarı olmaktan ileriye gidememiştir. Hem anlam yönünden hem de fonetik açıdan bir takım açıklamalar yapılmaya çalışılmıştır ancak bu açıklamalar çoğu yerde yetersiz kalmıştır. İkilemelerdeki fonetik şifre tam anlamıyla çözülememiştir. Bu noktada çok önemli bir araştırması bulunan Osman Nedim TUNA, ikilemelerdeki kelimelerin fonetik yapı özelliklerine göre sıralandıklarını tespit etmiş, ikilemelerde eş sayıda hecelere sahip olan ve farklı ünsüzlerle başlayan kelimelerin diziliş esaslarını herhangi bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde izah etmiştir.

Önder ÇAĞIRAN'a göre, *“TUNA'nın genişletilen ünsüz dizisiyle birlikte sayıca eş heceli ikilemelerin %98.47'sini dil kanunlarına bağlayan bu çalışması, ikilemelerin yabancılara öğretilmesinde ve bilgisayar programlarına aktarılmasında birinci derecede kaynak teşkil etmektedir.”* (Çağiran,2004:691).

TUNA'nın fonetik diziliş kuralına dayanan tasnifi bir kenara konulursa, bu çalışmanın yolunda bir takım çalışmalar olmasına rağmen bu derinlikte bir çalışma mevcut değildir.

TUNA, *“Bu araştırmalardaki kuralların hepsi de, aşağıda açıklayacağımız gibi, yanlış ve eksiktir.”* dedikten sonra ana baba tipli ikilemelerde ünsüzle başlayanın daima sonda yer aldığı kuralını da bu yanlışlar arasına eklemiştir. Düşüncelerini net bir şekilde gözler önüne serbilmek için de kendisine bir “mukayese tabanı” seçmiştir. Bu “mukayese tabanı” da biraz önce görüşlerine yer verdiğimiz AĞAKAY'dır (Tuna, 1986:163).

TUNA, AĞAKAY'ın ikilemelerin diziliş esaslarında mǎnāya bakılması gerektiği yönündeki düşüncesine karşı çıkar.

TUNA, *“İkilemelerde ‘mǎnā’yı bir kurala esas almanın mümkün olabileceğini sanmıyorum. Çünkü üyeleri mǎnālı ikilemeler bulunduğu gibi, mǎnāsı olmayanlar da vardır.”* *“Mantıkî sıra, ancak her iki üyesi de mǎnālı ikilemelerde söz konusudur.”* dedikten sonra mantıkî esasa uyan örneklerin aynı zamanda fonetik özelliklere göre dizilme esaslarına da uyduğunu belirtir (Tuna, 1986:164).

TUNA, ikilemelerdeki diziliş esaslarını belirlemeye başlamadan evvel titiz ve geniş bir malzeme toplama sürecinden geçmiştir. Daha sonra topladığı malzemeleri üç gruba ayırmıştır.

TUNA, *“Eğer ikilemelerin üyeleri fonetik esasa dayanarak dizilmişlerse, bu ancak ünlü-ünlü, ünlü-ünsüz,(veya bunun tersi) ünsüz-ünsüz şemalarından birine uyabilir. İkilemelerin yalnız, üyeleri eşit sayıda heceli olanlarını dikkate aldığımız için başka bir ihtimal yoktur.”*demektedir (Tuna, 1986:169). Ancak 14.yüzyıl eserlerinde yapılmış olan ikileme taraması sonucunda, TUNA'nın tasnifine sığmayan bir takım ikilemelerle karşılaşmıştır. Bu sebeple bu sınıflamadan yola çıkılarak, bazı değişiklikler ve genişletmeler yapmak gereği hasıl olmuştur. Ünlü-ünlü, ünlü-ünsüz ve ünsüz-ünsüz şemalarından hiç birine uymayan ikileme örnekleri dördüncü bir grup altında toplanmıştır. Bu grubun adı üyelerinden ilki ünsüz, ikincisi ünlü olan ikilemelerdir.

TUNA'nın kuralları şu şekildedir:

“Önce üyelerin sonuna bakılır. Biri V biri K ile bitiyorsa, başa bakılır K'lar farklı ise, V ile biten üye sıralamada ilk.(balta nacak) Durum bu değilse, başa bakılır. Üyelerden biri V, öbürü K ile başlıyorsa, o zaman V ile başlayan üye sıralamada ilk olur. (ana baba) Durum bu değilse, ya her iki üye V ile, veya her iki üye K ile başlıyor demektir. Eğer K-K ise, ilk üyenin hangisi olacağını ünsüz dizisine bakarak tayin ederiz. Ünsüz dizisinde bu kelime başı K'larından hangi üyeninki ilk geliyorsa o üye başta yer alır. (kaba saba)Eğer V-V ise ilk üyenin hangisi olacağını ünlü dizisine bakarak tayin ederiz. Ünlü dizisinde bu kelime başı V'lerinden hangi üyeninki ilk geliyorsa, o üye başta yer alır.(oğul uşak) Eğer her iki üyenin de baş tarafları birbirinin aynı ise, karşılıklı olarak baştan sona doğru, her iki üyenin fonemlerine bakılır. Bu ikisi arasında ilk farkın gösterdiği karşıtlığa bakılır.” (Tuna, 1986:228).

Araştırmanın Önemi:

Gramerdeki ilgili konulara bakıldığında anlam ve isimlendirme konularında birbiriyle çelişkili çalışmaların mevcut olduğu görülmüştür. Bu çelişkili çalışmalar tekrarlanmaktan ileriye gidememiştir. TUNA'nın fonetik diziliş kuralına dayanan tasnifi bir kenara konulursa, bu çalışmanın yolunda bir takım çalışmalar olmasına rağmen bu derinlikte bir çalışma mevcut değildir. Bu çalışma Osman Nedim Tuna'nın ışığından yola çıkılarak 14.yüzyıl edebiyatındaki ikileme zenginliklerini göstermesi açısından önemlidir. Bu sayede dönemler arası mukayese yapmak mümkün olmaktadır.

Araştırmanın Amacı:

14.yüzyıl Türkçesinin denizinden ikileme incilerini çıkararak gözler önüne sermek, Türkçenin her dönemde muazzam güzellikte ve zenginlikte bir dil olduğunu kanıtlamak bu çalışmanın en önde gelen amacıdır. Türk dilinin sadece bir parçası olan ikileme yapısının derinliğine inerken, bu yapıların tesadüfen kurulmadığını, altında fonetik bir hazine yattığını görmekteyiz.

14.Yüzyılın Bize Kazandırdığı Eserler

“14. yüzyıl, Anadolu'nun siyasal ve toplumsal açıdan karışık olduğu bir dönemdir.”

“Anadolu'da böylece gelimeye başlayan Türk dili ve edebiyatı alanında manzum-

mensur, telif-çeviri pek çok eser ortaya konulmuştur. Bunların arasında, nazım dilinin çekiciliğinden ve etkisinden yararlanılarak çeşitli konularda yazılmış mesneviler önemli yer tutmaktadır.” (Dilçin, 1991:1). 14.yüzyılın ilk yarısında bir kaç yüz beyitlik dini ve tasavufî eserler görülmektedir. İkinci yarısını incelediğimizde ise geniş hacimli aşk konulu mesnevilere rastlarız.

14.yüzyılda eser veren isimler Gülşehrî , Âşık Paşa, Elvan Çelebi, Yünus Emre, Sultan Veled, Şeyyad Hamza, Tursun Fakih, Hoca Mes’ud bin Ahmed, Kaygusuz Abdal, Fahrî, Ahmedî, Mustafa Darîr, Kadı Burhaneddin, Şeyhoğlu Mustafa şeklinde sıralanabilir.

Gülşehrî’nin 1301’de yazdığı *Feleknâme*, 1317’de yazdığı *Mantıkut-tayr* adlı eserlerinin yanı sıra *Kerāmât-ı Ahî Evran* adlı küçük bir mesnevisi ve *Aruz Risalesi* adı altında 16 varaklık bir eseri daha bulunmaktadır.(Müjgan Cumbur, *Gülşehrî ve Mantıku’t-Tayr’i*, Ankara 1952; Agah Sırrı Levend, *Gülşehrî, Mantıku’t-tayr*, tıpkıbasım, TDK, Ankara 1957; Sadettin Kocatürk, *Gülşehrî ve Feleknâme*, Ankara 1982)

Âşık Paşa’nın *Garibnâme*’si muazzam bir eserdir. Bunun dışında *Fakrnâme*, *Vasf-ı Hâl*, *Hikaye*, *Kimya Risalesi* adlı mesnevileri vardır. (Zeki Kaymaz, *Âşık Paşa-Garibnâme*, Metin-Dil Özellikleri-Söz Dizimi, Malatya 1989; Kemal Yavuz, *Âşık Paşa-Garibnâme I-IV*, TDK, İstanbul 2001.) **Âşık Paşa**’nın oğlu olan **Elvan Çelebi**’nin de *Menakıbu’l-Kudsiyye fî Menasıbi’l-Ünsiyye* adlı eseri bulunmaktadır. (İsmail Erünsal-Ahmet Yaşar Ocak, *Elvan Çelebi, Menakıbu’l-Kudsiyye fî Menasıbi’l-Ünsiyye*, İstanbul, 1984)

Yünus Emre’nin *Divan’ı* ve *Risâletü’n-Nushiyye* adlı eserleri vardır.(Burhan Toprak, *Yunus Emre Divanı I-III*, İstanbul 1933; Faruk Kadri Timurtaş, *Yunus Emre Divanı*, İstanbul 1972; Mustafa Tatçı, *Yunus Emre Divanı I-II*, İnceleme-Tenkitli Metin, Ankara 1990; Mustafa Tatçı, *Risâletü’n-Nushiyye*, Tenkitli Metin, İstanbul 2005.)

Sultan Veled’in *Divan*, *İbtidaname (1291)* ve *Rebabname(1300)* adlı eserleri ile **Şeyyad Hamza**’nın *Yusuf u Züleyha* ve *Dāstān-ı Sultan Mahmud* mesnevileri ve **Tursun Fakih**’in *Gazavatname* adlı bir eseri vardır.(Rifat Bilge, *Veled Çelebi, Dîvān-ı Türkî-i Sultan Veled*, 1922; Dehri Dilçin, *Şeyyad Hamza-Yusuf ü Zeliha*, TDK, İstanbul

1946; Mecdut Mansuroğlu, *Sultan Veled'in Türkçe Manzumeleri*, İstanbul 1947; Sadettin Buluç, Şeyyad Hamza'nın Bilinmeyen Bir Mesnevisi, İstanbul 1968; Hatice Şahin; Tursun Fakih, *Gazavatname*, Malatya 1989.)

14.yüzyılın diğer bir önemli ismi **Hoca Mes'ud bin Ahmed**'dir. Hoca Mes'ud bin Ahmed'in eserleri *Süheyl ü Nevbahar* ve *Ferhengnâme-i Sa'dî Tercümesi*'dir. (Rifat Bilge, *Veled Çelebi, Ferheng-name-i Sa'dî Tercümesi*, İstanbul; J.H Mordtmann, *Suheil und Nevbehâr*, Hannover 1925; K. Süssheim, *Suheil und Nevbehâr, Romantisches Gedicht des Mes'ud b. Ahmed*, *Orientalistische Literaturzeitung* 1927; Tahsin Banguoğlu, *Altosmanische Sprachstudien zu Süheyl ü Nevbahar*, Breslau 1938; Cem Dilçin, *Mes'ud bin Ahmed, Süheyl ü Nevbahar, İnceleme-Metin-Sözlük*, Ankara 1991.)

Kaygusuz Abdal'ın *Divan*, *Gülistan*, *Gevher-nâme*, *Minber-nâme*, *Budala-nâme*, *Vücutname*, *Kitab-ı Miglate* isimli eserleri mevcuttur. (Abdurrahman Güzel, *Kaygusuz Abdal*, Ankara, 1981) **Fahrî**'nin 4683 beyitlik *Husrev ü Şîrîn*'i bu dönemde yazılmış eserler arasındadır. (Barbara Flemming, *Fahrîs, Husrev ü Şîrîn*, Wiesbaden 1974.)

Ahmedî'nin eserleri; *İskendername*, *Cemşid ü Hurşid*, *Divan* ve *Tervihü'l Ervah*'dır. (N. Atsız Çiftçioğlu, *Ahmedî-Dâstân ve Tevârîh-i Mülük-i Âl-i Osman*, İstanbul 1949; Mehmet Akalın, *Ahmedî, Cemşid ü Hurşid*, Ankara 1975; Yaşar Akdoğan, *Ahmedî Divanı Tenkitli Metin ve Dil Hususiyetleri*, İstanbul 1979; İsmail Ünver, *Ahmedî, İskendernâme, İnceleme-Tıpkıbasım*, Ankara 1983)

Mustafa Darîr'in *Yusuf u Züleyha* mesnevisi, *Fütuhu's-Şam* ve *Siyer-i Nebî* isimli mensur eserleri vardır. (Leyla Karahan, *Erzurumlu Darîr-Kıssa-ı Yusuf*, Ankara 1994)

Kadı Burhaneddin'in *Divan*'ı bu dönemin önemli eserlerindedir. (TDK, *Kadı Burhaneddin Divanı I.Tıpkıbasım*, TDK İstanbul 1944; Muharrem Ergin, *Kadı Burhaneddin Divanı Üzerine Bir Gramer Denemesi*, *TDED IV/3*, 1951, s.287-327; Ali Alpaslan, *Kadı Burhaneddin Divanından Seçmeler*, 1977; Muharrem Ergin, *Kadı Burhaneddin Divanı*, İstanbul 1980; Elyar Seferli, *Gazi Bürhaneddin-Divan*, Bakü 1988)

Şeyhoğlu Mustafa'nın *Hurşidnâme*, *Kenzü'l Küberâ*, *Mehekkü'l-Ulemâ*, *Marzubanname* ve *Kabusname* adlı eserleri mevcuttur. (Zeynep Korkmaz, *Sadru'd-din Şeyhoğlu, Marzuban-name, İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım*, Ankara 1973; Hüseyin

Ayan, Şeyhoğlu Mustafa- Hürşîdnâme, Erzurum 1979; Kemal Yavuz, Şeyhoğlu Mustafa, Kenzü'l Küberâ ve Mehekkü'l-Ulemâ, Ankara 1991)

Bunlardan başka “*Tutmacı'nın Gül ü Hüsrevi, Mehmed'in İşk-nâmesi, Kemaloğlu İsmail'in Ferahnamesi, Pir Ali'nin Bahtiyarnamesi*”, “*Kul Mes'ud'un Kelile ve Dimnesi, Sâlebi'nin Kısasü'l Enbiyası, Hacı Paşa'nın Müntehâb-ı Şifâ ve Teshil adlı eserleri gösterilebilir.*” (Özkan,2000:80) (Agah Sırrı Levend, *Tutmacı'nın Gül ü Husrev Mesnevisi*, VIII. Türk Dil Kurultayında Okunan Bilimsel Bildiriler 1957; Sedit Yüksel, *Mehmed, İşkname*, Ankara 1965; Zehra Toska, *Türk Edebiyatında Kelile ve Dimne Çevirileri ve Kul Mes'ud Çevirisi*, Doktora tezi, İstanbul,1989; Zafer Önler, *Celâlüddin Hızır-Müntehab-ı Şifâ I*, Giriş-Metin, Ankara 1990, Zikri Turan, *Hacı Paşa: Teshil, Metin-Dil Özellikleri-Söz Dizimi*, Doktora Tezi, Malatya 1992; Zafer Önler, *Celâlüddin Hızır-Müntehab-ı Şifâ II*, Sözlük, İstanbul 1999.)

Araştırmanın Metodolojisi:

Bu tezi hazırlanırken, öncelikle kaynak taraması yapıldı. Konu ile ilgili bu alanda çalışmış dilbilimcilerin makaleleri, kitapları incelendi, uygun olanları derlendi. Daha sonra üzerinde çalışılmak istenen 14.yüzyıl metinleri belirlendi. Belirlenen metinlerde ikilemeler tespit edilerek tek tek fişlendi. Bu ikilemeler Osman Nedim Tuna'nın “Türkçenin Sayıca Eş Heceli İkilemelerinde Sıralama Kuralları ve Tabiî Bir Ünsüz Dizisi” makalesi ışığında tasnif edildi.

1. EŞ HECE SAYISINA SAHİP İKİLEMELER

Sayıca eş heceye sahip kelimelerle oluşan bu ikilemeler, farklı kelimelerle oluşan ikilemeler ve kelime tekrarıyla oluşan ikilemeler olmak üzere iki gruptan oluşmaktadır. Farklı kelimelerle kurulan ikilemeler, üyeleri arasında bağlaç bulunan ikilemeler, üyeleri arasında bağlaç bulunmayan ikilemeler ve hem bağlaçlı hem bağlaçsız şekilleri bulunan ikilemeler olmak üzere üç gruptan oluşmaktadır.

1.1. Farklı Kelimelerle Oluşan İkilemeler

İki farklı kelimenin yan yana gelerek oluşturduğu bu ikilemelerin Türk Dili asıllı ve alıntı kelimelerle kurulmuş olanlarının yanısıra bir üyesi Türkçe bir üyesi alıntı kelimedenden oluşanları da bulunmaktadır.

1.1.1. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler

Üyeleri arasında bağlaç bulunmayan ikilemelerin Türk Dili asıllı kelimelerle kurulanları olduğu gibi alıntı kelimelerle kurulanları da mevcuttur. Gerek Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemeleri, gerek de alıntı kelimelerle kurulan ikilemeleri fonetik açıdan incelediğimizde ünlü-ünsüz, ünsüz-ünsüz, ünlü-ünlü ve ünsüz-ünlü fonetik dizilimlerinin mevcut olduğunu görürüz.

1.1.1.1. Türk Dili Asıllı Kelimelerle Kurulan İkilemeler

1.1.1.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K(K)$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünlü, ikincisinin sonundaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

ağça altun: KY-1638

anuñıla qoymadıñuz siz beni
satduñuz alduñuz *ağça altunı*

arpa buğday: GN.I-s.711-8

ol nebātdan maksudum nedür diyem
arpa buğdaydur kim eydürsin yiyem

dişi erkek: HN-898

dahı her kim var ise *dişi erkek*
qızıl qanına bulañ olmañ ürkek

eyü yavuz: GN.I-s.131-7

eyü yavuz çok işe irmiş-idi
dünyada çok dürlü iş görmiş-idi

GN.I-s.201-5

kendüden ma‘lüm ola nakş-ı cihān
eyü yavuz āşikārā vü nihān

GN.I-s.269-10

pes bu ‘ālem kamusı kim halk bilür
eyü yavuz ne ki dilde eydilür

GN.I-s.271-4

‘adem-ile ma‘lüm oldu iş kamu
eyü yavuz hayr u şer uçmak tamu

GN.I-s.275-5

‘ālemi tutdı bular dördi bile
eyü yavuz ne ki var gördi bile

GN.I-s.297-8

ortada ‘aklun hakemdür üstüne
eyü yavuz görmü-durur ‘akluna

GN.I-s.321-3

eyü yavuz acı tatlu ne ki var

bagça içinde bula ol nâmdâr

GN.I-s.333-8

bagçevânlar uşbu mürşidler-durur

kim bu halka *eyü yavuz* gösterür

GN.I-s.333-10

ol kim eytdüm bagçanun yimişleri

eyü yavuz cümle dünyâ işleri

GN.I-s.335-4

eyü yavuz her ne kim geldi ada

cümlesin gösterdiler bu dünyada

GN.I-s.337-3

bir gürühü *eyü yavuz* dimedi

dünyada işlemedük iş komadı

GN.I-s.433-3

âdem aslı dünyada bunlar-durur

eyü yavuz cümle ne kim var-durur

GN.I-s.463-4

eyü yavuz her niçe kim söz olur

kulag işitmekde cümle düz olur

GN.I-s.503-11

bu hayât hâliyle bunlar ‘ayş ider

eyü yavuz ne ki gelse nüş ider

GN.I-s.591-11

kur’an’ı biz kançaru okıyavuz

ol okır ol gösterür *eyü yavuz*

GN.I-s.733-8

eyü yavuz neyse mürşidden dutar

eyü olsa yavuz olsa daş atar

GN.I-s.803-9

ne ki varsa acı datlu huşk u ter
eyü yavuz kahr u lutf u hayr u şer

GN.I-s.805-5

çün işitdi bu hitâbı kamular
yirde gökde *eyü yavuz* ne ki var

GN.I-s.891-9

pes bu kez sordum bu ne mahfil-durur
kim bu halka *eyü yavuz* bildürür

GN.II-s.261-1

‘aqluñ anda bir kişisi var-durur
eyü yavuz kim gelürse ol görür

GN.II-s.455-3

on sekiz biñ ‘âlemüñ halkı tamām
eyü yavuz ne ki varsa hās u ‘ām

GN.II-s.529-1

kimse bilmez ol dem ol niçe’ydügin
eyü yavuz hayr u şerri ne’ydügin

GN.II-s.531-8

ray u tedbir san ‘at u her bir nese
eyü yavuz dünyada niçe-y-ise

GN.II-s.533-5

pes viribir nefse ol endişeyi
eyü yavuz cümle dürlü pişeyi

GN.II-s.535-6

kolda kuvvet gizlüdür hem mu ‘teber
eyü yavuz hub u zişt ü hayr u şer

GN.II-s.537-10

bildi anı yohsul u bay has u ‘am
eyü yavuz hayr u şer neyse tamam

GN.II-s.597-11

yani münkad u muti'dür her işe
eyü yavuz kamu bir eytmez nişe

GN.II-s.691-5

ol dahı uş malum oldı ne'ydügi
eyü yavuz dirliği nişe'ydügi

GN.II-s.737-9

eyü yavuz harf u harf yazlu-durur
harf içinde manisi gizlü-durur

KY-2090

bunca devrân birbirile sürdiler
eyü yavuzı bile hem gördiler

HN-105

firāvān kafir ü mü'min yaratduñ
eyü yavuz ne kim mümkün yaratduñ

HN-414

çü anuñ adı ser-defter bulındı
eyü yavuz kamu maqbül olındı

SN-56

ki her nesnede *eyüyi yavuzı*
bile çünkü 'aql ola kılavuzı

SN-5417

eyü yavuz ıssı sovuh sınadı
bilür nicesi çıkarasın adı

YED-138-3

iblis ü Adem kim olur ya aza yāhud azdura
cümle benem *eyü yavuz* kamsın benden dutaram

geñlü geñsüz: GN.I-s.23-8

geñlü geñsüz kâf u nūndan ün irer
halkı komaz bir karārda hi sürer

GN.I-s.929-9

tav‘an ev kerhen getürdi tā‘ata
geñlü geñsüz geldiler çün hazrete

GN.I-s.941-11

hükm-iledür *geñlü geñsüz* n‘eylesün
varmasa kor mı ne tedbir eylesün

gice gündüz: KY-209

anca ağlar görmez olur gözleri
gice gündüz dilde yūsuf sözleri

KY-801

gice gündüz zār u efgān eyler ol
derdile deryāyı hayrān eyler ol

KY-1043

on sekiz yıl nevha kıldı ol tamām
gice gündüz ‘ışkıla ağlar müdām

KY-1046

on sekiz yıl *gice gündüz* ol faķîr
ağladı kim gözsüz oldı ol haķîr

KY-1355

gice gündüz ‘ışkıla zār eylerem
dā‘im adın dilde tekrār eylerem

KY-1365

gice gündüz haber olmasun sāhib-beyān
söylene yine yarın bu dāsītān

KY-1550

gice gündüz turmadılar gitdiler
tā ki ya‘ķüb ķatına dek yitdiler

KY-2044

yimek içmek şādılıđı toy düğün
gice gündüz oldılar şād dün ü gün

CH-2711

çü mäh u mihr bir kaç devr itdi

gice gündüz geliben girü gitdi

CH-2751

gice gündüz yoğ-ıdı anda hōr u hāb

gözinden aqar-ıdı seyl-i hūn-āb

CH-2800

qalup hayrān u vālih miskīn ol qāh

gice gündüz iderdi nāle vū āh

CH-3171

gice gündüz mah u mihr-ile der-tāb

ne günde ārām var ne gicede hāb

CH-3348

gice gündüz yatur nerges gibi mest

oturur lāle gibi cām der-dest

CH-3491

ki olar Hurşîd'e hidmetkār-ıdıler

gice gündüz anuñla yār-ıdılar

CH-4073

yāra didüm 'ıřkuñ odından yanaram n'ideyim

didi n'ola qem' gibi *gice gündüz* yana dur

CH-4209

ki bu renc-i seferden nicesin qāh

gice gündüz ki çekdüñ sen bes' rāh

HN-378

husūsā çünki buldı ben za'ıfi

ki olmışdum *gice gündüz* harıfi

HN-601

gice gündüz ol arada qalurlar

anı bislemege meşgūl olurlar

HN-761

anuñ idmānyıdı *gice gündüz*
velî göstermez idi kimseye yüz

HN-857

buları hiç ayırmazdı özinden
gice gündüz ırılmaz kendüzinden

HN-1470

gice gündüz dökerler kıanlu yaşı
ururlar gögse taşı taşa başı

HN-1750

gice gündüz yürür āşüfte hayrān
teni ‘uryān u hem gözleri giryān

HN-1845

anuñ tasnifidür kim işidürsin
gice gündüz kim anı iş idersin

HN-2366

tanişığıyle şuna dutdılar yüz
ki bu yirdi olalar *gice gündüz*

HN-2378

gice gündüz dilerdik bu dü’ayı
ki vire Haq bize ‘ışq-ı Hudāyî

HN-2460

gerekdür kim buları hōş göresin
gice gündüz gönüllerin sorasın

HN-2547

temāmet varlıgımı eyledüm yok
gice gündüz döğindüm ağladum çok

HN-2966

işidüp durur arı dirliğüñi
gice gündüz Haq ile birligüñi

HN-3423

gice gündüz hod anı isterem ben
ki yüz senüñ gibiye gösterem ben

HN-3585

göz oğına umācum *gice gündüz*
beni söyler dükeli halk düpdüz

HN-3592

ne deñlü var ise çevremde gözler
açıkdur *gice gündüz* beni gözler

HN-3599

bu sohbet *gice gündüz* ger ulaşa
ne şek kim az zemānda iş bulaşa

HN-3607

gice gündüz uralum Tañrıya yüz
ki bir yirde olavuz *gice gündüz*

HN-4155

vezîr eydür ne yirdensin işüñ ne
gice gündüz karāruñ cünbişüñ ne

HN-4212

kişi neyi severse zikri oldur
içinde *gice gündüz* fikri oldur

HN-4474

kimün yig degül atı kendüzinden
arınsun *gicesinden gündüzinden*

HN-4641

gice gündüz aşalum yatmayalum
otuz bin er segirdümci seçildi

HN-5796

gice gündüz gözinden ırmaz idi
cihāna bir kılımı virmez idi

HN-6014

hem oldur hoşka-i gevher misâli

gice gündüz çün irer hayâli

HN-6361

güzelde kim şeker söz var gülef yüz

fitende çok gerekdür *gice gündüz*

HN-6401

gice gündüz kan ağlardı Ferahşād

bu zulmi için dilerdi Tañrıdan dād

HN-6665

ala haddinden artuğ rağbet itdi

gice gündüz anuñla sohbet itdi

HN-6837

oğul kızla tapuña uş fidāyuz

gice gündüz řapuñda biz gedāyuz

SN-611

sarāyda buyurdı baña bir oda

gice gündüz oluram ol arada

SN-2852

gice gündüz işiyidi ağlamak

açılmazdı çatmış idi çaş şarak

SN-4882

şapuları bağlarlar idi hemîn

gice gündüz ağlarlar idi hemîn

SN-4887

gice gündüz işleridür ağlamah

ki sağal u saç yolma yumah yumah

SN-5641

niçe yıllar ağrıtmışam başumı

gice gündüz ağıtmışam yaşumı

YED-49-1

iy dost seni severem canumda yirün vardur

gice gündüz uyunmaz aceb ahvālüm vardur

YED-75-6

gice gündüz oğlancıklar söyleriken bülbül gibi

ayrılmışlar anaları sinlerini bekler yatur

YED-237-8

ferişteyi anmakdan bilesin murad nedür

gice gündüz biledür senünile her işde

ıssı sovuk: GN.I-s.109-4

zira tağ u taş ana ma‘ni-durur

ıssı sovuk hem anun yolın urur

yi iç: GN.II-s.69-10

biri şoldur dünyada hoş *yir içer*

her kime ne dir-ise sözi geçer

HN-1206

bu günki günden i mahbüb-ı cānî

yi iç şād-kām ol bilse cānı

SN-432

ulu kiçi begler kamu geldiler

yyiüp içüp oynayuban güldiler

SN-437

güher incü altun saçu saçdılar

yidi dün ü gün *yidiler içdiler*

SN-826

iki üç gün anuñ ile olasız

yyiüp içüp oynayasız gülesiz

SN-1673

olupdur tamām işüñ andan girü

yyielüm içelüm kadeh sun berü

SN-4842

viribidi kim *yidiler içdiler*
tena‘‘um idüp atı hoş gediler

SN-5301

yyelim içelim tapuda senü
ölince alalum apuda senü

CH-595

vefäsuzdur cihn hoşlıla gegil
‘al’r-ram-ı zemne *yigil içgil*

RN-513

gözi yok *yir içer* dnyyı görmez
togar ay u güneş ol ayı görmez

RN-518

nie göz ugrısı senün içünde
yir içer oturur senünle günde

YED-273-5

hızr u ilyas deüliken ölmez dirie sataşdum
hergiz *yemez içmez* iken içüm toptolu aş oldu

1.1.1.1.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

acı tatlu: GN.I-s.321-3

eyü yavuz *acı tatlu* ne ki var
baça içinde bula ol nmdr

GN.I-s.803-9

ne ki varsa *acı datlu* huşk u ter
eyü yavuz kahr u lutf u hayr u şer

al- git-: SN-3697

beni yalvarup girü *ala gide*
anam atlanımaya bensüz nide

altun gümüş: GN.I-s.711-1

maksud ol ma‘din dimekte ne-y-imış
ya‘ni ma‘dinden biter *altun gümüş*

GN.I-s.711-4

ün sana *altun gümüş* sagdan gelür
seni komaz Hazret’e mani olur

GN.II-s.23-4

yir yüzinde eyledi *altun gümüş*
kim anunla hasıl olur her bir iş

GN.II-s.353-6

halk içinde olmasa *altun gümüş*
zulmet içre gark olaydı her bir iş

KY-368

la ‘l u yāūt u cevāhir genc ü māl
bî-hisāb *altun gümüş* dürr bî-misāl

KY-509

bir dahı aırlıı *altun gümüş*
bir dahı hem aırınca müşgimiş

SN-445

dahı meclis ālātı *altun gümüş*
kimesne anuñ bigi hî görmemiş

SN-5079

oh *altun gümüş* ü delim tahta biz
didi al u ma‘zür ut illa siz

andan bundan: YED-99-9

anun gibi ma’şuka kim gönül virdiyise
tertibden geçmek gerek ol *andan bundan* fariş

ata dide: KY-1773

dilegüm ol kim dîninden çıkmaya

atası didesi dînin yıkmaya

el yüz: YED-131-1

bir kez gönül yıkdunısa bu kıldığun namaz deĝül

yitmişiki millet dahı *elin yüzün* yumaz deĝül

ev bark: HN-4078

işiden cünbişinden cümle durmuş

evin barkın kıomış gelmiş yüz urmuş

ılan çıyan: YED-32-2

ölene bak gözün aç dökülür sakal ü saç

ılan çıyan gelür aç yiyüp içüp sir gider

YED-187-4

beş karış bezdurur tonum *ılan çıyan* yiye tenüm

yıl geçe obrıla sinüm unıdııup kalam birgün

ırak yakın: GN.I-s.937-1

beglik ü kullık kamu yeksân ola

ne *ırak yakın* ne in ü ān ola

HN-6207

didiler şāhınuñ şehri nicedür

ıraĝı yakını kıanķı ucadur

içlü taşlu: GN.I-s.959-9

anlaĝıl kim yidi katdur bu cihān

içlü taşlu birbirinden nihān

il gün: SN-3106

ili günü var başına şahdur
benüm dahı sırrumdan ağāhdur

RN-564

avārasın dahı *ilün günün* yok
ki öz 'özrün ile bir düzgünün yok

YED-75-5

atları izi tozılu önleri tabıl-bazılı
ile güne hükmi yazlu şu muhteşem beğler yatur

iniş yokuş: GN.I-s.663-4

terk ü tecrid ol *iniş yokuş*-durur
yola gitmek yavlak ulu iş-durur

SN-4927

anı isteyü gezdüm iñen öküş
yürüdüm taş u taş u *iniş yokuş*

irte gice: GN.I-s.599-8

kimisi şunu diler *irte gice*
kim soralar nitesin hālün nice

GN.I-s.791-11

irte gice kimse göregelmeye
kendü varsa halk selāmın almaya

GN.I-s.793-7

döke hasret yaşını *irte gice*
kimse gelüp sormaya hālün nice

GN.I-s.797-6

biribirni görmeye *irte gice*
bilmeye ne işdedür hāli nice

GN.I-s.813-6

gözi yaşı dinmeye *irte gice*
kimsene sormaya kim hālün nice

GN.II-s.103-5

şoldur ol kim ğaybîler uçdan uça

ol kişi hükmindedür *irte geçe*

CH-1766

nigârınuñ saçı gibi perîşân

yörirdi *irte gice* zâr u hayrân

CH-4256

irte gice elinde dutar lâle cām-ı la‘l

zirâ bilür ki kimseye almaz bu rûzigâr

CH-4433

iderdi cām-ı mey *irte gice* nüş

dutardı ‘ūd-ıla çenge binâ-güş

CH-4435

pey-â-pey *irte gice* içerdi sâğar

leb-i Hurşîd-idi aña nuql u şekker

HN-369

ha adıyla bu nazmı eyledüm naql

durışdum *irte gice* sarf idüp ‘aql

HN-2267

didi i *irte gice* ağlayanlar

göñül gurbetde Haa bağlayanlar

SN-2004

bular *irte gice* varurlar idi

biri birisini görürler idi

SN-4337

yigit kişisin ü degülsin oca

yüri yügür eğlenme *irte gice*

SN-4359

bu yigirmi günlük yolu ben nice

aram iki üç günde *irte gice*

SN-5643

belā çün be-cid çekdüm *irte gice*

yigitligüm ohtında oldum koca

YED-40-7

irte gice söyleşürler Hakk'ı bulalum diyüben

yünus eydür miskin olan Hakk'ı bunda buldı gider

YED-121-2

boz yapalak devlengice emek yime *irte gice*

anun işi gözsepekdur salup ördek alur değül

YED-187-5

başuma dikeler hece ne *irte* bilem ne *gice*

älemler ümidi hoca sana fermān olam birgün

YED-264-7

yunus'u ögen öğsün yunus'a sögen söğsün

keçe suya salapdur ta durur *irte gice*

iş güç: GN.II-s.353-5

bazāruñ ayı günü bunlar-durur

bunlaruñla halk *işin güçin* görür

YED-17-4

her kim dostı severise dostdan yana gitmek gerek

işi gücü dost olıcak cümle işden olur āzat

YED-266-3

düşman bana n'idebile *işüm gücüm* dostdan yana

dost makamı can içinde düşman eli irimeye

iş kur: GN.I-s.789-11

işi kuru çevre oturmuş olur

orta yirden anı Hak hükmi alur

iz toz: RN-439

ki yüz bin da'vî kılan ana irmez

anun *izi tozını* kimse görmez

öñ soñ: GN.I-s.37-7

önde sonda kamunun maksûdı ol

gelmişün geldeçinün ma'bûdı ol

HN-2886

ki 'aybuñ soñuña qalmaya bārî

hünerdür kişinüñ *öñ soñ* vaqârı

HN-7469

öñümi soñumı bir bir aradum

iki 'âlemde vasluñdur murādum

YED106-4

hicāb oldun sen sana ne bakarsın dört yana

kaykımaz *öne sona* şuna kim didār gerek

öñ kıç: HN-1905

eyitdi var mı geygirdeñ içüñde

hayālün yoq mı *öñüñde kıçuñda*

ulu kıçi: GN.I-s.463-6

söz işitmekde bu cümle hās u 'ām

farkı yok *ulu kıçi* birdür tamām

GN.I-s.785-5

ulu kıçi cümle fermāndur ana

neler eyler dünyada bir baksana

GN.I-s.873-5

ben dutaram tende cānı ırmadın

bini ister *ulu kıçi* durmadın

GN.I-s.903-8

çünkü bildün *ulu kiçi* ne'ydügin

kiçi hidmet ulu şefkat itdügin

GN.I-s.941-7

ulu kiçi nik ü bed yohsul u bay

bu yidi safdan gider yıl on iki ay

GN.I-s.1017-6

ulu kiçi bay u yohsul hās u 'ām

bu yidi ni'metde düpdüzdür tamām

GN.I-s.1033-9

bay u yohsul hās u 'ām *ulu kiçi*

ben anunvan ol benümdür diyiçi

GN.II-s.47-8

ulu kiçi ni 'metinden gönene

toyına açlar u yalıñ tonana

GN.II-s.53-10

ulu kiçi bay u yohsul hās u 'ām

aña anı evlü evinde müdām

GN.II-s.651-1

adanupdur ulu adın dünyada

'izzet eyler *ulu kiçi* ol ada

KY-1730

halk işitdi çamusı pes çaldı hōş

ulu kiçi cümle geldiler be-hōş

CH-3027

nireye kim vara mutrib bulur yol

ki *uluya giçiye* mahrem olur ol

CH-4190

ulu giçi itdiler anuñla peymān

irürdi Rüm'dan tā Mısr'a fermān

HN-1738

ulu kiçi çü bu hali tuyardı
delüdüdür diyüp ardına uyardı

HN-1764

ne vaqtın yürür imiş şehir içinde
ulu kiçi öñinde vü kıçında

HN-3922

ulu kiçi kamu şar kavımı tuydı
bunuñ ardınca bir hengāme uydı

HN-3975

ulu kiçi sözün söylerler idi
er ü ‘avret soyn soylarlar

HN-4477

binüben cidd ile aşsun temāmı
ulusı kiçisi mîri gulāmı

HN-7002

saçu saçdılar ol kavmüñ temāmı
ulusı kiçisi mîri gulāmı

SN-432

ulu kiçi begler kamu geldiler
yiyüp içüp oynayuban güldiler

SN-839

bu şāhuñ bileydi çerisi kamu
ulu kiçi şāruñ yarusı kamu

SN-1098

ki taşra çıquñ tañla *ulu kiçi*
şu resme ki halvet qala şār içi

SN-1268

ulu kiçi kamuyı sağısladı
dükeline toyınca bağısladı

SN-1385

gele *ulu kiçi* vü yohsul u bay
teferrüc qılalar kim oldur qolay

SN-1391

añar idi anı hep *ulu kiçi*
anuñ sözi tolmış idi şār içi

SN-1963

meseldür kişi eydür *ulu kiçi*
olur başa buñ gelse başmahcı

SN-3627

uyumışdı ‘adlinden ili içi
muñı’ idi hükmine *ulu kiçi*

SN-3647

ulunuñ kiçinüñ sorardı hālin
düşen kişilerün tutardı elin

SN-4779

çü ardı aña didi bu şār içi
tolupdur u söylenür *ulu kiçi*

SN-4896

tamāmet *ulu kiçi* hep ardılar
çü dirneşdiler bahdılar gördiler

SN-4999

qıranlar *ulu kiçi* yohsul u bay
anuñ içün ağlaşdılar hāy hāy

SN-5043

didiler bilüñüz ki bi qamumuz
ulu kiçi vü hāsumuz ‘amumuz

SN-5105

şunuñ bigi tedbîr ile virdi dād
kim *ulu kiçi* oldı rāzî vü şād

SN-5554

uluya kiçiye eyü söyledi
siyāset düzüp atı ‘adl eyledi

SN-5570

avuşlar ağırup didiler bilüñ
iy ulu kiçi benden āgāh oluñ

YED-75-4

ulu kiçi ağılamışlar server yiğitler komışlar
baş ucında yay sımışlar kuruluban oklar yatur

YED-93-3

ev içi ışkıla toldı *ulu kiçi* āşık oldu
canlarımız hayrān oldu tağıldı perişānumuz

YED-220-4

ulu kiçi erenler dimiş bizi sevenler
kaykmasun girüye ol şāha gelen gelsün

ur- yık-: YED-152-4

uram yıkam nefis evini oda yana hırs u hevā
el getürem şimden girü nefsile savaş eyleyem

uslu delü: GN.I-s.457-5

yol üzere bu surat bir şehir ulu
kim gelür andan geçer *uslu delü*

GN.I-s.889-7

bunlara Hak’dan gelüpdür bu bilü
oğrayup geçse gerek *uslu delü*

GN.I-s.1019-5

tağ u yazı ev ü yaban toptolu
alur andan dün ü gün *uslu delü*

GN.II-s.51-2

bulma ol kişide ‘aql u bilü
kim anuñla urtıla *uslu delü*

1.1.1.1.1.3. V M S / KVS

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

ad dad: GN.II-s.229-5

çünkü bitdi hōş hubübāt u nebāt
adı dadı dünyada dutdı sebāt

alah bulah: SN-2582

ne kıuzı ki aç kıurt nice kim kıulah
tırudup ide kıoynı *alah bulah*

ayın bayın: SN-1899

nite olmaya kimse *ayın bayın*
ki bula kıarañuda bengü suyn

SN-2968

bunı gördiler nā-gāh aslanlayın
mîşede vü oldılar *ayın bayın*

SN-4824

esirgedi vü oldı *ayın bayın*
anuñ için ağladı uğurlayın

1.1.1.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.1.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$

hısım kavum: YED-269-4

malun u varun iy paşa *hısmun kavumun* üleşe
iledeler seni haşa göresin sinün tengini

kaş göz: GN.I-s.811-1

görklü yüz ārāyişin senden düzem

kaşda gözde senün için cān üzem

HN-626

kaşı gözi kamu halka belācı

şeker sözi balācınıñ ‘ilācı

şu bu: YED-90-7

yūnus sen gördüğün eri arturma gördüğün biri

şudur budur diyübeni derviş tārumar gerekmez

torıldayu todıldayu: SN-2297

ayağı bırahdı hem itdi eyü

göñüldi *torıldayu* *todıldayu*

yüz göz: HN-5043

çü gözi yüzine tuş oldı hanuñ

görür kim *yüzi gözi* sarlu anuñ

1.1.1.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.1.3.1. $(K_1)^m V_1 S / (K_1)^m V_2 S$

yah- yih-: CH-3827

‘imāret bulduğımı *yaha yıha*

erenlerini sança cümle sıha

1.1.1.1.3.2. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$

gel- git-: SN-89

yaratdı seni kulluğın itmege

degül gāfilin *gelmege gitmege*

SN-3709

taş iñen öküşdür ü su bol durur
gelen giden uğrayacaq yol durur

қанад қуыруғ: HN-1227

anuñ rengi kızıl altuna begdeş
қанadı қуыруғы нүр ile degdeş

оғлан ушак: GN.I-s.953-5

ululukda urilupdurken yiri
оғлан ушак теşvişidür tedbiri

өг uss: GN.I-s.257-3

yigidün hāli geçer gaflet ile
ögi ussı dün ü gün ‘işret ile

GN.I-s.261-2

bāg u çift ü şirket ü satu bazār
ögi ussı durmadın anı düzer

1.1.1.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.1.4.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K (K) / (K_2) V_2 (-V)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünsüz, ikincisinin sonundaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

altun aqça: GN.I-s.323-4

niçe mi‘mār ol gün anda geldiler
niçe altun aqça pişin aldılar

GN.II-s.353-7

altun akçadur cihanı gösteren
halkı yokluk zulmetinden kurtaran

iç- yi-: SN-829

ki bir iki gün *içeler yiyeler*
şehün hil'atini kamu giyeler

SN-1057

ki dün gün bile *içevüz yiyevüz*
yig ol kim gönül tutmayavuz yavuz

uçmak tamu: GN.I-s.201-8

dün ü gündüz yir ü gök *uçmak tamu*
sendedür āhir ne kim varsa kamu

GN.I-s.271-4

'adem-ile ma'lüm oldu iş kamu
eyü yavuz hayr u şer *uçmak tamu*

GN.I-s. 293-4

tanrı'dandır bunlara bu iş kamu
bunlarınla bezenür *uçmak tamu*

GN.I-s. 329-9

bunlar ol üç gürüh oldu kamu
kim bulara muntazır *uçmak tamu*

GN.I-s. 337-5

dünyada itdiklerin bilür kamu
hem dahı bilür ki var *uçmak tamu*

GN.I-s.629-4

yog-ıdı bu yir ü gök *uçmak tamu*
'akla hön olmag-ıçun geldi kamu

yir su: GN.I-s.793-5

çün kişi *yirden sudan* ayru düşe

andan ol ayru-y-iken sayru düşe

GN.II-s.283-6

ademi-zad anda yormış olmaya

ol yanında kimse *yir su* bulmaya

GN.II-s.443-2

çün geçürdi ‘ışk beni *yirden sudan*

degşürildüm ol bile bitmiş hudan

1.1.1.1.4.2. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünsüz, ikincisinin başındaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

biş on: YED-226-4

şol bir *biş on* arşun bizi kefen ideler eğnüme

dökem şol dünye tonların geyem hey dost diyü diyü

çoğ az: HN-7606

anası vardı kıza açdı rāzı

ne işitdiyse didi *çoğı azı*

diri ölü: HN-1518

bilinmez *dirileri ölüleri*

Çalapdan nice degdi ölüleri

soñ öñ: HN-463

işindendür bu ‘âlem cümle hoşnüd

ki yâ Rab *soñın öñin* eyle mahmūd

HN-4616

pes andan yarar ola tanışığa

her işüñ *soñın öñin* sanışığa

HN-4691

oturdılar kâmusı tanışığa

her işün *soñın öñin* sanışığa

vir- al-: GN.I-s.1039-11

virmek almak kamusı sende ola

kanda varsan dirlik ol tende ola

GN.II-s. 309-10

gevheri sarrâf elinde göresi

viren alan oldur andan sorası

YED-251-2

viren alan sen olıcak kim cünbiş eyleyebile

her kandasa kudret senün pîr ü yiğit oynatmağa

yokuş iniş: GN.II-s.433-4

geldi geçdi rûzigâr gördüm çok iş

oğradum geçdüm üküş *yokuş iniş*

1.1.1.2. Alıntı Kelimelerle Kurulan İkilemeler

Alıntı kelimelerle kurulan ikilemelerde, her iki üyesi Arapça kelimelerden oluşan ikilemeler ve her iki üyesi Farsça kelimelerden oluşan ikilemeler olduğu gibi, bir üyesi Arapça bir üyesi Farsça kelimedenden oluşan ikilemeler de söz konusudur.

1.1.1.2.1. Her İki Üyesi de Arapça Olan İkilemeler

1.1.1.2.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.2.1.1.1. (K₁) V₁ (-V)^m / (K₂)V₂ (-V)^m K (K)

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünlü, ikincisinin sonundaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

dünya āhir: GN.I-s.105-11

iy Hudāyā tevfikun ayırmagıl

dünya āhir togru yoldan ırmagıl

GN.I-s.119-6

ol imāmdan hak bizi ayırmasun

dünya āhir togru yoldan ırmasun

GN.I-s.129-6

tāze ola *dünya āhir* solmaya

kim ebed dirlik bula hiç ölmeye

GN.I-s.157-1

iy Çalap ‘ışkdan bizi ayırmagıl

dünya āhir togru yoldan ırmagıl

GN.I-s.161-9

iy Hudāyā ‘ışkunı ayırmagıl

dünya āhir togru yoldan ırmagıl

GN.I-s.287-3

dōstlarından Hak bizi ayırmasun

dünya āhir togru yoldan ırmasun

GN.I-s.319-1

iy Hudāyā tevfikun ayırmagıl

dünya āhir dogru yoldan ırmagıl

GN.I-s.387-10

kendi ‘ışkundan anı ayırmagıl
dünya āhir dogru yoldan ırmagıl

GN.I-s.489-2

her kim ana kul olursa řād ola
dünya āhir kaygudan āzād ola

GN.I-s.499-2

biz bizüm hālümüzle sormagıl
dünya āhir dogru yoldan ırmagıl

GN.I-s.545-11

hak bizi bu maniden ayırmasun
dünya āhir dogru yoldan ırmasun

GN.I-s. 555-9

iy Hudāyā tevfikun ayırmagıl
dünya āhir dogru yoldan ırmagıl

GN.I-s.573-10

ol kişiden Hak bizi ayırmasun
dünya āhir dogru yoldan ırmasun

GN.I-s.593-7

Hak bizi ol sevgüden ayırmasun
dünya āhir dogru yoldan ırmasun

GN.I-s.739-4

iy Hudāyā tevfikun ayırmagıl
dünya āhir dogru yoldan ırmagıl

GN.I-s.753-11

ol erenden Hak bizi ayırmasun
dünya āhir dogru yoldan ırmasun

GN.I-s.801-2

iy Hudāyā tevfikun ayırmagıl
dünya āhir dogru yoldan ırmagıl

GN.I-s.877-4

tanrı bunlardan bizi ayırmasun
dünya āhir doğru yoldan ırmasun

GN.I-s.957-8

iy Hudāyā 'ışkunı ayırmagıl
dünya āhir doğru yoldan ırmağıl

GN.I-s.1013-3

hak bizi ol ma'niden ayırmasun
dünya āhir doğru yoldan ırmasun

GN.I-s.1037-5

ol şükürden Hak bizi ayırmasun
dünya āhir doğru yoldan ırmasun

GN.I-s.1061-11

Hak bizi ol ma'niden ayırmasun
dünya āhir doğru yoldan ırmasun

GN.II-s.109-2

ol kişiden Hak bizi ayırmasın
dünya āhir doğru yoldan ırmasun

GN.II-s.347-9

yarın andan Hak bizi ayırmasun
dünyā āhir doğru yoldan ırmasun

GN.II-s.489-2

Hak bu sohbetden bizi ayırmasun
dünyā āhir doğru yoldan ırmasun

GN.II-s.525-8

tanrı bunlardan bizi ayırmasun
dünyā āhir doğru yoldan ırmasun

GN.II-s.679-5

iy Hudaya tevfikun ayırmagıl
dünyā āhir doğru yoldan ırmağıl

GN.II-s.739-6

bizden ol nakdı Çalap ayırmasun

dünyā āhir toğru yoldan ırmasun

1.1.1.2.1.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

‘aķıl nefis: GN.II-s.355-8

hem bu ‘*akla neḡse* kuvvet arturur

hem bu cism anun-ıla kayim-durur

asıl nesil: GN.I-s.375-8

ol ki *aslı nesli* yokdur kimdür ol

oldur ol kim kamuya hākimdür ol

evvel kadim: GN.I-s.367-1

didügin kendü duta *evvel kadim*

hālını irdeyüdura dem-be-dem

SN-1908

irişdüñ benüm ile *evvel-kadim*

ölince seni ben nite unıdam

YED-153-1

evvel kadim önden sona zevāli yok sultan benem

yidi iklime hüküm idüp diri dutan sultan benem

1.1.1.2.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.2.1.2.1. (S₁)^m K₁ M (S₂)ⁿ / (S₁)^m K₂ N (S₂)ⁿ

ezel ebed: RN-581

ezel ebed ne ola togrulara
zahir batın hicāb olmaz bulara

YED-6-3

dost ışka ulaşılıdan dünya ahiret bir oldu
ezel ebed sorarısan dünile bugündür bana

YED-20-1

ışkıla biliş canlara *ezel ebed* olmayısar
güm-rāh olup bu cihanda kimse bākî kalmayısar

YED-323-2

değme alimler okımaz bu āşıklar kitābını
zira ki yazmış anı *ezel ebed* oldur bākî

hālis muhlis: YED-156-37

gāh *hālis* gāh *muhlis* olam uş Furkan' ıla
gāh Rahmānu'r-rahim yā Hayyu yā Mennān olam

mağrīb maşrık: YED-286-10

mun'im oldum yoksul iken benüm oldu kevn ü mekān
yirden göğe *mağrīb maşrık* yire göğe toldum ahi

rahmet nazar: GN.II-s.679-3

hoşnud ola ulular gönli meger
ol sebebden irişe *rahmet nazar*

1.1.1.2.2. Her İki Üyesi de Farsça Olan İkilemeler

1.1.1.2.2.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.2.2.1.1. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

oruç namāz: YED-85-7

ben *oruç namāzi*çün süci içdüm esridüm
tesbih u seccādeyçün dinledüm çeşte kopuz

1.1.1.2.2.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.2.2.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$

baht taht: HN-6973

eyitdiler ki i taht ıssı sultān
yüceltsün *bahtuñı tahtuñı* sübhān

hōş şād: GN.I-s.257-7

çayguya çarılmaya *hōş şād* ola
her bir a‘zā dünyadan bir dad ala

1.1.1.2.2.3. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.2.2.3.1. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünsüz, ikincisinin başındaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

hakî abî: GN.II-s.721-1

bu kitabun el beşinçi babıdur
elde oynar her ki *hakî abîdür*

1.1.1.2.3. İlk Üyesi Arapça+İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler

1.1.1.2.3.1. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.2.3.1.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$

hulķ hus: GN.II-s.427-11

gide andan māl u ni‘met sevgüsi
Allah’ı sevmek ola *hulķi husı*

karār cünbiş: HN-4155

vezîr eydür ne yirdensin işüñ ne
gice gündüz *karāruñ cünbişüñ* ne

1.1.1.2.3.2. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.2.3.2.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K (K) / (K_2) V_2 (-V)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünsüz, ikincisinin sonundaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

bülbül tuti: GN.II-s.607-6

çünkü bunlar dil açup söyleyeler

bülbüli tutiyi mat eyleyeler

1.1.1.2.4. İlk Üyesi Farsça+ İkinci Üyesi Arapça Olan İkilemeler

1.1.1.2.4.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.2.4.1.1. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

arzu hevā: YED-125-6

biz bu cihandan geçelüm ol dost iline uçalum

arzu hevādan geçelüm gel dosta gidelüm gönül

1.1.1.3. İlk Üyesi Alıntı Kelime+İkinci Üyesi Türkçe Kelime Olan İkilemeler

1.1.1.3.1. İlk Üyesi Arapça Olan İkilemeler

1.1.1.3.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.3.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünlü, ikincisinin sonundaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

safā dirlik: GN.I-s.137-8

pes bilün hak sevdügi birlik-durur

birlik içinde *safā dirlik*-durur

1.1.1.3.1.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

‘aķıl göñül: GN.II-s.47-11

dünya fikri cān başından aşmaya

‘*aķlı göñli* Haķ yolından şaşmaya

1.1.1.3.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.3.1.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$

menzil turak: YED-241-1

bîmekānum bu cihanda *menzilüm turağum* anda

sultanam ki taht u tacum hulle vü burağum anda

1.1.1.3.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.3.1.3.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$

‘avrat oğlan: GN.I-s.601-11

ata ana ‘*avrat oğlan* kız gelin

kamusinun sen yisen gerek gamın

KY-2124

‘*avrat oğlan* māl u mülki assı yok

kamu düşmāndur saña iy göñli toķ

YED-57-3

kimi 'avrat oğlan sever kimi mülk hānuman sever
kim sermāye dükkān sever bu dünya halden hāledür

1.1.1.3.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.3.1.4.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K (K) / (K_2) V_2 (-V)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünsüz, ikincisinin sonundaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

heybet ulu: GN.I-s.1041-5

gördi bir gevde yatur *heybet ulu*
anlayu bakdı içi hikmet tolu

hıdmet tapu: GN.I-s.655-2

hem düze sultān-ıçun *hıdmet tapu*
kim bula ol varduğı yirde kapu

1.1.1.3.1.4.2. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünsüz, ikincisinin başındaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

cevher altun: SN-2436

biraz *cevher altun* alayım diyü
çoh eglenmişem hoz olaydı eyü

mü'min eren: GN.II-s.-313-1

kanı ol sıdķı bütün mü'min eren

Haķ yolında cān u ten terkin uran

rahmet aydın: GN.II-s.451-8

niçe halde var-ısam ol göredur

rahmeti aydını bana iredur

1.1.1.4. İlk Üyesi Türkçe Kelime+ İkinci Üyesi Alıntı Kelime Olan İkilemeler

1.1.1.4.1. İkinci Üyesi Arapça Olan İkilemeler

1.1.1.4.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.4.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünlü, ikincisinin sonundaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

ağı atlas: GN.I-s.603-2

çün ulaldı ogul evermek gerek

ağı atlas at katır virmek gerek

bellü beyān: GN.I-s.135-2

kim size ol ögüdi eydem 'ayān

bilesiz her bir işi *bellü beyān*

GN.I-s.145-4

o bularun dilini bildi 'ayān

her birinün dilegin *bellü beyān*

GN.I-s.157-6

her surat her nakşı kim kıldı ‘ayān
cümlesinde mani var *bellü beyān*

GN.I-s.209-6

zāhir ü bātın ne kim varsa ‘ayān
şamusı sende-durur *bellü beyān*

GN.I-s. 233-2

olduğı niçe-y-miş bilgil ‘ayān
dinle imdi eydeyüm *bellü beyān*

GN.I-s.279-11

nefsün aslı hayvana benzer ‘ayān
olısar hayvan fena *bellü beyān*

GN.I-s.293-7

mihnet ehline uyarsa hōd ‘ayān
kaldı ol mihnet-ile *bellü beyān*

GN.I-s.297-5

bu makāmdır menzilün bilgil ‘ayān
gürnüdur hōd dirliğün *bellü beyān*

GN.I-s.345-10

kendü nefsin bilmeyen *bellü beyān*
ol-durur bu ma‘niden mahrūm kalan

GN.I-s.351-8

her ki yavuzlık iderse ol hemān
şılur aygut hem yavuz *bellü beyān*

GN.I-s.369-9

işid imdi ol nasib nedür ‘ayān
kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.375-10

işid anun kudretin eydem ‘ayān
kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.393-7

her birinün şerhini eydem ‘ayān

dinle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.I-s.401-3

uşbu dört nesne kim eydildi ‘ayān

malum oldı dirligi *bellü beyān*

GN.I-s.413-6

ne ki ni‘met var-ısa *bellü beyān*

gizlü kalmaz kamusı görnür ‘ayān

GN.I-s.417-5

her birinün şerhini eydem ‘ayān

dinle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.I-s.421-2

ne ki cevher var-ısa *bellü beyān*

gizlü kalmaz cümlesi görnür ‘ayān

GN.I-s.429-1

her birinün hālını eydem ‘ayān

dinle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.I-s.431-1

evliyādur ol bölük *bellü beyān*

halk içinde her biri oldı ‘ayān

GN.I-s.445-5

birinün adı melek *bellü beyān*

ol dahı bir lafz-ıla oldı ‘ayān

GN.I-s.445-9

dördinün yirlü yirin eydem ‘ayān

dinle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.I-s.457-1

dinle imdi niçedür eydem ‘ayān

kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.457-9

bu şehirde dört kapu vardur ‘ayān

adlu adıyla diyem *bellü beyān*

GN.I-s.471-11

nefs ölür hōd ortada *bellü beyān*

kanı ol alnın açup benven diyen

GN.I-s.493-7

ol oğul uşbu kitāblardur ‘ayān

atasını bildürür *bellü beyān*

GN.I-s.501-9

her birinün hāllerin eydem ‘ayān

kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.511-3

pes ecel oldur bilün *bellü beyān*

mahlukun ana eli irmez ‘ayān

GN.I-s.515-9

birisi insān-durur *bellü beyān*

hem melekdür birisi bilgil ‘ayān

GN.I-s.517-1

her birinün yirini eydem ‘ayān

işid imdi niçedür *bellü beyān*

GN.I-s.531-8

ol ke-nefsin vāhid uş oldı ‘ayān

cümle halk bir nefis-durur *bellü beyān*

GN.I-s.537-2

bir katı hayvān-durur *bellü beyān*

ol dahı taş kat-durur bilgil ‘ayān

GN.I-s.541-10

ādemide kamusı vardur ‘ayān

dinle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.I-s.559-4

birisi bu ilm-i zahirdür ‘ayān

birisi ibret-durur *bellü beyān*

GN.I-s.573-1

pes delil bu ‘ilm-i kudretde ‘ayān

hükmini sürmek-durur *bellü beyān*

GN.I-s.573-6

biş delil hem bişine geldi ‘ayān

kim anunla geçdi ol *bellü beyān*

GN.I-s.577-10

işid imdi eydeyüm bir bir ‘ayān

kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.595-9

her kim andan kurtıla *bellü beyān*

halvet issi ol-durur bilün ‘ayān

GN.I-s.599-2

ol dahı gör dünyada nedür ‘ayān

diñle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.I-s.613-6

bu tenün sayrulığı şoldur ‘ayān

ana cerrāhdur hekim *bellü beyān*

GN.I-s.621-8

diñle dermān ne-durur eydem ‘ayān

kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.641-8

biri hod Hazret-durur *bellü beyān*

biş kapu bunlar-durur bilgil ‘ayān

GN.I-s.645-8

farz u sünnet bildürür nefse ‘ayān

da‘vet eyler tā‘ata *bellü beyān*

GN.I-s.647-2

hem Çalap hoşnüd ola andan ‘ayān
girtü bilgil bu sözi *bellü beyān*

GN.I-s.649-9

anda hıdmet neyimiş bilgil ‘ayān
işid imdi niçedür *bellü beyān*

GN.I-s.663-9

ma‘rifet nedür bu kez bilgil ‘ayān
kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.665-8

işid imdi niçedür eydem ‘ayān
kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.673-2

ol bişinçi perde ādemdür ‘ayān
diñle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.I-s.681-9

bakdı bir yoldan ezel görnür ‘ayān
gördi bir yoldan ebed *bellü beyān*

GN.I-s.683-6

diñle imdi nicedür eydem ‘ayān
kim bilesün bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.709-9

biri aslun biri fer‘ündür ‘ayān
zîr ü bālā yirleri *bellü beyān*

GN.I-s. 727-8

ne-durur kalkan ana eydem ‘ayān
kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s. 735-10

dirliği lāyık degülse hōd ‘ayān
tahtını mihnet yıkar *bellü beyān*

GN.I-s.747-1

pes meşāyih ol-durur kim ol ‘ayān
tanrı göziyle baka *bellü beyān*

GN.I-s.757-5

işid ol altı nedür eydem ‘ayān
kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.759-2

eksük olsa ne olur eydem ‘ayān
diñle imdi eydeyüm *bellü beyān*

GN.I-s.787-4

diñle imdi her birin eydem ‘ayān
kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.799-6

her kime ograr-ısa bilgil ‘ayān
tanrı’nun haşımı-durur *bellü beyān*

GN.I-s.807-7

eydeyüm adlarını bir bir ‘ayān
kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.829-4

anı dahı eydeyüm bir bir ‘ayān
kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.841-4

bunlara gösterdi ol nakşı ‘ayān
eytdi bilün iy kavum *bellü beyān*

GN.I-s.845-3

ol yazılmış nüshanun sırrın ‘ayān
anun-ımiş bildiler *bellü beyān*

GN.I-s.881-11

her birinün mansıbın eydem ‘ayān
dinle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.I-s.887-3

eytdiler sultān budur *bellü beyān*

tanrı'dandur devleti bilgil 'ayān

GN.I-s.893-1

bu şeri'at kim bular eydür 'ayān

'ākil andan geçmedi *bellü beyān*

GN.I-s.931-7

yir yüzinde yidi iklim var 'ayān

ma'ruf u meşhūr-durur *bellü beyān*

GN.I-s.935-5

ger gelürsen sen sana *bellü beyān*

açıla senden sana genc-i nihān

GN.I-s.937-1

bir işid bunlar dahı kimdür 'ayān

kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.961-7

çünkü bu yir gök mücessemdür 'ayān

pes muhakkardur bilün *bellü beyān*

GN.I-s.965-11

cān diridür 'ilm-ile bilgil 'ayān

cāna cāndur 'ilm-i Hak *bellü beyān*

GN.I-s.969-7

diri aklı ışk dutar bilgil 'ayān

ölüdür 'ışksuz 'akıl *bellü beyān*

GN.I-s.973-9

cān diridür 'ilm-ile bilgil 'ayān

ölüdür cān bi-'ilim *bellü beyān*

GN.I-s.997-3

liki ma'kūl u muhakkakdur 'ayān

işiden tahsin kıla *bellü beyān*

GN.I-s.1001-9

eydeyüm anı dahı bir bir ‘ayān

kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.I-s.1017-8

yidi iklim halkına düpdüz ‘ayān

rāyegān hōndur bilün *bellü beyān*

GN.I-s.1089-9

şerhi birle eydeyim bir bir ‘ayān

dinle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.II-s.37-5

bir Harem’dedür bular cümle ‘ayān

uşbu kim bir bir didüm *bellü beyān*

GN.II-s.55-5

ne kişidür ol dahı eydem ‘ayān

kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.II-s.77-1

ol bana cayız-durur *bellü beyān*

diñle imdi eydeyüm bir bir ‘ayān

GN.II-s.79-8

bî-mekandur ol kişi *bellü beyān*

ol ‘atanun biri uş oldı ‘ayān

GN.II-s.85-6

sıdk-ıla dinler-isen eydem ‘ayān

diñle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.II-s.99-11

anı dahı eydeyüm bir bir ‘ayan

diñle imdi niçedür *bellü beyān*

GN.II-s.103-4

diñle imdi nedür ol eydem ‘ayān

kim bilesin bu iş *bellü beyān*

GN.II-s.185-9

açılır ol gizlü genc olur ‘ayān
ma‘din eydürler ana *bellü beyān*

GN.II-s.273-3

ol kapu ayak-durur *bellü beyān*
karuvan andan dahı işler ‘ayān

GN.II-s.277-11

hem Hak’un kudretlerin eydür ‘ayān
bildürür bir bir bize *bellü beyān*

GN.II-s.295-8

çün denizdür bu cihan bilgil ‘ayān
pes gemidür bu surat *bellü beyān*

GN.II-s.363-4

şoldur ol kim adı İblis’dür ‘ayān
can-ı bincan kavmıdur *bellü beyān*

GN.II-s.377-9

vardur iş kim göz ile gördüm ‘ayān
sabit oldı kamusı *bellü beyān*

GN.II-s.385-1

bunlarun mürsel-durur adı ‘ayān
‘ālem içre işleri *bellü beyān*

GN.II-s.395-11

üç bölükdür ol dahı bilgil ‘ayān
‘ālem içre her biri *bellü beyān*

GN.II-s.405-6

eyüsin ü yavuzın cümle ‘ayān
bildi yigin alusın *bellü beyān*

GN.II-s.419-8

bu degirmen danesi halkdur ‘ayān
öginür hi durmadın *bellü beyān*

GN.II-s.423-4

gördüğümdür eytdüğüm *bellü beyān*

‘ālem içre gör nedür bu iş ‘ayān

GN.II-s.427-6

her ki gördi bu işi böyle ‘ayān

kendü halin anladı *bellü beyān*

GN.II-s.435-2

suret ola gözlere görne ‘ayān

bileler kim kim-durur *bellü beyān*

GN.II-s.465-5

niçedür eydem sana bir bir ‘ayān

kim bilesin bu işi *bellü beyān*

GN.II-s.493-11

‘ışk-ıla dinler isen eydem ‘ayān

anlayasın bu işi *bellü beyān*

GN.II-s.515-7

kullarun hem kullığın kıldı ‘ayān

her biri n’itmek gerek *bellü beyān*

GN.II-s.565-6

ger vilayet olmasa anda ‘ayān

din yolında alp degül *bellü beyān*

GN.II-s.631-6

dostuna dostuz bizi bilgil ‘ayān

düşmenüne düşmenüz *bellü beyān*

GN.II-s.641-3

yarın anda n’olısar *bellü beyān*

hak ta‘ala kıldı Kur’anda ‘ayān

GN.II-s.701-7

biri baylarda bahıllıkdur ‘ayān

görmeye uçmak yüzün *bellü beyān*

GN.II-s.743-8

‘ilmi ana sorun ol eyde ‘ayān

bilesiz siz bu işi *bellü beyān*

GN.II-s.745-7

ol Emirü’l-mü’minin eytdi ‘ayān

tanrı ‘ilmi yig-durur *bellü beyān*

GN.II-s.753-8

ol kişi eytdi bize *bellü beyān*

yigligi ‘ilmün nedür eytgil nişān

GN.II-s.759-4

kankısı kim yig-ise eytgil ‘ayān

yigini yig bilelüm *bellü beyān*

GN.II-s.763-4

mal mı yigdür ya ‘ilim eytgil ‘ayān

cümle halk bilsün anı *bellü beyān*

YED-146-5

şah dîdārın gördüm ayān hiç gümasuz *bellü beyān*

kāfir ola inanmayan ol dîdāra bakan benem

YED-268-4

dost bundadur *bellü beyān* dost didarın gördüm ayan

ilm ü hikmet okıyanun buna değindür azimi

YED-272-6

āşık olanun nişanı vardur

melāmet olur *bellü beyān*

1.1.1.4.1.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

esrük humar: YED-19-4

her kim ışk kadehinden içdiyise bir cur'a

ana ne yad ne biliş ne *esrük* ne *humār*

1.1.1.4.1.2. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.4.1.2.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K (K) / (K_2) V_2 (-V)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünsüz, ikincisinin sonundaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

'aķıl bilü: RN-179

şükür kıldı Hak'a o devlet ıssı

irürdi devlete '*aklı bilüsi*

YED-1-2

gönlüm canum '*aklum bilüm* senün ile karār ider

can kanadı açuk gerek uçuban dosta gitmeğē

1.1.1.4.2. İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler

1.1.1.4.2.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.4.2.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünlü, ikincisinin sonundaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

satu bāzār: GN.I-s.893-6

ger *satu bāzār* ola ger yol yumus

hōş-durur insāf-ıla her dürlü iş

GN.I-s.895-5

halka bildük ne gerek insâf-ımiş
kavl u fil ‘ ü *satu bāzār* her bir iş

GN.I-s.947-3

hōş *satu bāzār* kanı müşterî
müşterîsi kimdür nuñ yol eri

SN-3870

cühüd ile *satu bāzār* itdügin
cühüd andan uğurlayın gitdügin

SN-4009

eyitdi ki var indi odaña otur
satu bāzāruñ gör ü işüñ bitür

RN-456

sana n’idivire yarıngı haber
burada kıldı cümle *satu bazar*

YED-40-5

eyleridi *satu bazar* bir pul için gine bozar
olmuş bu dünyeden bizar yensüz gönlek geydi gider

YED-43-2

gel indi gel kanāata usan dutma tiz bin ata
olmaya kim ecel yete fāsıd ola *satu bazar*

toğru dürüst: GN.II-s.411-8

ig eger *toğru dürüst* durmaz-ısa

başı üzre taşı götürmez-ise

1.1.1.4.2.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

et ten: YED-9-4

eyitmesun çün gün toğar *etüm tenüm* üşütmeye
çün vücudın delük değül şu'le irmez günden ana
YED-246-4

ölüp sine girürisem *etüm tenüm* çürümeye
ayrılmayam sevdüğümünden çün giderin sevgüyle

il şar: SN-1061

çuluñ 'ahd idüpdür ki çanda vara
salā eyleye çamu *ile şara*

SN-4753

eyitdi ki çayıtlayu geldüñüz
ilümden şarumdan haber bildüñüz

HN-4476

hemān *illerde şarlarda* kığırduñ
dükeli millet içinde çığırduñ

RN-213

bilürem anı kim tā 'atı yokdur
hem *ilde şarda* adı sanı yokdur

iş yār: HN-4163

vezîr eydür bu sözi öğreden kim
işüñ yāruñ yöreden degreden kim
HN-4164

siyāh eydür savum öğretti sāzum
işüm yārum durur yārum niyāzum

1.1.1.4.2.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.1.4.2.2.1. (S₁)^m K₁ M (S₂)ⁿ / (S₁)^m K₂ N (S₂)ⁿ

kapu baca: HN-1035

benem bir al'a vü iki müvekkel

oturmuşam *kapu baca* muaffal

1.1.2. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler

Buraya kadar üyeleri arasında bağlaç bulunmayan ikilemeleri gördük. Üyeleri arasında bağlaç bulunan ikilemeler hususunda da şunları söyleyebiliriz. Üyeleri arasında bağlaç bulunan ikilemelerin de Türk Dili asıllı kelimelerle kurulanları olduğu gibi alıntı kelimelerle kurulanları da mevcuttur. Gerek Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemeleri, gerek de alıntı kelimelerle kurulan ikilemeleri fonetik açıdan incelediğimizde ünlü-ünsüz, ünsüz-ünsüz, ünlü-ünlü ve ünsüz-ünlü fonetik dizilimlerinin mevcut olduğunu görürüz. Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemelerde bağlaçların kullanıldığı örneklerin olması Arapça ve Farsçadaki bağlaçlı şekillerin bulaşmasının sonucudur. Arapça ve Farsça kelimelerle kurulan ikilemelerde bu bağlaçların kullanılma oranları çok daha fazla olmasına rağmen Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemelerde de bağlaç kullanılır olmuştur. Ancak bu durum fonetik kuralı etkilememiştir.

1.1.2.1. Türk Dili Asıllı Kelimelerle Kurulan İkilemeler

1.1.2.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.1.1.1. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

azlıg u çoqlıg: GN.II-s.-63-1

dünyanuñ şol *azlıgı vü çoqlıgı*

düpdüz ola varlıgı vü yoqlıgı

HN-21

arıdur artuğ u eksük tozından
berîdür *azlığ u çoqlıq* sözinden

ev ü barh: GN.I-s.243-9

ev ü barh u hân u mân māl u tavar
cümlesi kaygu-durur her kimde var

GN.I-s.261-6

kanı tâ‘at kanı kullık kanı hāl
kaldı cümle *ev ü barh* u mülk ü māl

GN.I-s.949-8

ev ü barh esbâb u mülk ü mālumuz
senden ayru olmaya her halumuz

GN.II-s.123-2

unıdıla *ev ü barh* u mülk ü māl
bilmeye hîç niçe geçer māl u sāl

ir ü giç: HN-2735

müdâm işi budur ger *ir ü* ger *giç*
irişmedük anuñ sırrına biz hîç

1.1.2.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.1.2.1. (S₁)^m K₁ M (S₂)ⁿ / (S₁)^m K₂ N (S₂)ⁿ

var u yok: GN.I-s.419-11

‘aqlı kāmil re’yi muhkem mālı çok
dutmış olur kişi anda *var u yok*

GN.II-s.63-1

dünyanuñ şol azlığı vü çoqlığı
düpdüz ola *varlığı vü yoqlığı*

yazu vü dere: KY-291

bir bulut çıkdı hemān ol sā'at kıara

eyle yağdı toldı *yazu vü dere*

1.1.2.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.1.3.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$

ağdur- u indür-: GN.II-s.453-6

oldur āhir güneş odın yanduran

oldur āhir *ağduran u indüren*

1.1.2.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.1.4.1. $KV_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünsüz, ikincisinin başındaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

bıñar u ırmağ: HN-1707

ağıtdı çeşme vü *bıñar u ırmağ*

işidenler sanurdı oldur uçmağ

giç ü ir: HN-193

irişdi berğ bigi göge yirden

ırağdur ol gidiş *giçden ü irden*

soñ vü ilk: GN.II-s.461-2

çünkü seyrüm vardı vahdet mülkine

bağdum anuñ *soñuna vü ilkine*

yol u iz: GN.II-s.289-3

yir yüzün dutmuş ola düpdüz deñiz

bilmeye hîç kimse anda *yol u iz*

GN.II-s.295-5

bî-hisâb u bî-kerândur bu deñiz

bu deñizde yoğdı evvel *yol u iz*

1.1.2.2. Alıntı Kelimelerle Kurulan İkilemeler

1.1.2.2.1. Her İki Üyesi Arapça Olan İkilemeler

1.1.2.2.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünlü, ikincisinin sonundaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

bâki vü dāyim: GN.I-s.47-5

din anun kavlı-y-ıla kāyim-durur

şer‘i anun *bâki vü dāyim*-durur

GN.I-s.705-5

yir ü gök anun-ıla kāyim-durur

o münezzeh *bâki vü dāyim*-durur

bela vü mihnet: CH-4695

orada haste vü zār olmuş-ıdı

bela vü mihnet-ile ıalmış-ıdı

YED-162-5

kimisi zevk u işretde kimi sâz u beşâretde

kimi *belâ vü mihnet*de dün olmuş günleri gördüm

hulle vü burak: YED-241-1

bîmekānum bu cihanda menzilüm turağum anda
sultanam ki taht u tacum *hulle vü burağum* anda

tālî' ü devlet: GN.II-s.331-11

tālî' ü devlet añña evvel qadem
yazmış-ıdı levh üstinde qalem

tulû' u ğurûb: GN.II-s.475-5

cānlara oldur *tulû' u* hem *ğurûb*
yine cānlar cem' olur anda varup

1.1.2.2.1.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

'aciz ü noksân: HN-103

bizim cürm ü hatādur *'acz ü noksân*
senüñ fazl ü keremdür lutf u ihsân

'aql vü fikir: HN-7720

irişmez *'aqlı vü fikri* kişinüñ
ni nice neyçünin bile işinüñ

akıl u fehim: YED-27-2

can u gönül *akl u fehim* nisār olsun ma'şükına
pes āşıkun andan ayru dahı ne mülk ü mâli var

‘aql u tedbîr: HN-683

bile gelmiş imiş hatun ile pîr
işiymiş ‘ilm ü zühd ü ‘aql u tedbîr

‘arş u ferş: GN.II-s.133-6

ol zamān kim yoğ-ıdı bu nüh felek
‘arş u ferş ü cism ü cān ins ü melek

GN.II-s.219-3

ķamudan alķaķ bu yirdür yüce ‘arş
‘aql-ıla baķ ķanı ‘arş u ķanı ferş

HN-245

faķîr oldun faķîre bu ‘acebdür
ki arş u ferş aña sāhib-talebdür

YED-27-3

bu yir ü gök ü arş ü ferş ışk dadı ile kayımdur
bünyadı ışkdur āşıka her bir arada eli var

asıl u neseb: GN.II-s.467-2

viridi her bir sūrete *asl u neseb*
emr anuñdur lîki bu oldı sebeb

GN.II-s.483-8

lîki her bir nesneye viridi sebeb
ol sebebden oldı bu *asl u neseb*

āyāt u delîl: GN.I-s.407-6

anlarun kim gözini açdı Celil
ķamu nesne ana *āyāt u delîl*

GN.I-s.671-10

ādem’i Kur’ān’da öğdi ol Celil
vardur āhir ana *āyāt u delîl*

GN.I-s.865-6

n'eyledügin ana ol dem ol Celil

eydür āhir sana *āyāt u delil*

GN.I-s.939-11

uşbuları on kez ögdi ol Celil

hîç gümānsuz geldi *āyāt u delil*

'azîz ü zelîl: GN.II-s.251-10

çapulardan kāruvān işler müdām

hem '*azîz ü* hem *zelîl* hem hās u 'ām

emin ü rāhat: CH-1207

bu yoldan Rūm'a bir yılda irilür

velîkin *emn ü rāhatla* varılır

emir ü hitāb: HN-248

nice *emr ü hitāb* oldıysa Hağdan

işitdi Ahmed anı Hağ kulağdan

emir ü nehiy: GN.I-s.891-7

emr ü nehy ü hayr u şer bunlar seçer

halk içinde ne ki dirlerse geçer

GN.II-s.51-8

emr ü nehy n'eydügini key bile

bātılı hağdan seçe kıldan kıla

YED-270-3

evvel kapu şeriat *emr ü nehyi* bildürür

yuya günahlarını herbir Kur'an hecesi

idrāk ü fehim: SN-55

aña 'akl u cān irdi vü hiss ü hem

dahı 'ilm ü temyîz ü *idrāk ü fehm*

iḳbāl ü devlet: CH-3812

zafer andan olur hem feth ü nusret
sa'adet andan u *iḳbāl ü devlet*

'ilm ü hikmet: GN.I-s.181-5

ortada yaylup-durur Kur'ân honı
'ilm ü hikmet yir bular düni günü

GN.I-s.399-3

dile degin bu sine güyendedür
anun-ıçun *'ilm ü hikmet* andadur

GN.I-s.421-1

muhkem olur ol zamân 'akl u bilü
'ilm ü hikmet cân gönül olmış tolu

GN.I-s.467-6

iy cihânun müşkilin hall eyleyen
dün ü gündüz *'ilm ü hikmet* söyleyen

GN.I-s.583-2

'ilm ü hikmet kim gelür senden dile
işidenün gönli içre yazıla

GN.I-s.617-9

ol ulular sohbetini istesün
varsun anda *'ilm ü hikmet* dinlesün

GN.I-s.651-1

'ilm ü hikmet zikr ü tâ'at kamsın
unıd ol dem uçmagın u tamusın

GN.I-s.1055-6

'ilm ü hikmet cümle bunda cem' ola
hem imân ol cem' içinde şem' ola

GN.II-s.239-5

*'ilm ü hikmet*ler yimiş olmış aña
göz açup bu 'ibrete bir baḳsaña

GN.II-s.397-5

gerçi bilmez *'ilm ü hikmet* ne'ydügin

hem velîler dirligi niçe'ydügin

GN.II-s.407-6

'âlemi gördüm yazılmış bir kitâb

'ilm ü hikmet bî-şümâr u bî-hisâb

SN-163

ne *'ilm ü ne hikmet* ne zühd ü salah

ne merd-i ğazâ vü ne ehl-i silâh

YED-268-4

dost bundadur bellü beyan dost didarın gördüm ayan

ilm ü hikmet okıyanun buna deĝindür azimi

'ilm ü kur'ân: GN.I-s.365-4

mescid ü minber bularun tahtları

'ilm ü Kur'ân' dadur bularun rahtları

'ilm ü tâ'at: GN.I-s.661-9

'ilm ü tâ'at hem sana azuk-durur

hem Çalap dergâhına lâyıkk-durur

ins ü cin: GN.I-s.35-11

ger vuhûş u ger tuyûr ger *ins ü cin*

gözleyüben görmedi kendü cânın

KY-1339

'arş u kürsî *ins ü cini* yaradan

ķudreti âdemden âdem düriden

insân u melek: GN.II-s.-337-5

menzil oldu aña bir bir nüh felek

hıdmete baş urdı *insân u melek*

‘izz ü cāh: KY-2

Haḡdan añā geldi devlet *‘izz ü cāh*

hem yarenleridür anuñ pîş ü rāh

KY-902

ibn-i yāmin gelse görse hālūmi

bend-i zindān oldı baña *‘izz ü cāh*

KY-1056

yine devlet degdi mısra *‘izz ü cāh*

kim yūsuf geldi tu‘izz ü men teşā

KY-1344

hem nübüvvet hem velāyet *‘izz ü cāh*

aña ikrām eyledi in‘ām-ı şāh

KY-1971

yine bir gün bā-havas u *‘izz ü cāh*

saltanat atına bindi pādişāh

‘izzet ü hürmet: GN.II-s.-43-6

ol sekizden bu sekiz devlet bulur

halk içinde *‘izzet ü hürmet* bula

‘izzet ü raġbet: GN.I-s.889-4

hem Çalap’ dan bunlara rahmet gele

hem bu halkdan *‘izzet ü raġbet* gele

ulvi vü süfli: YED-12-5

her gelen oldur giden ol görinen oldur gören ol

ulvi vü süfli cümleten oldur gör bana görinen

1.1.2.2.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.1.2.1. (S₁)^m K₁ M (S₂)ⁿ / (S₁)^m K₂ N (S₂)ⁿ

cisim ü beden: GN.II-s.459-1

kimse andan doğmadı ol kimseden
ni surat var anda ni *cism ü beden*

delil ü burhan: YED-169-3

kimisini zāhid kılan kimisine fisk işleden
aybılarını örtücü ol *delil ü burhan* benem

enbiyā vü evliyā: GN.I-s.23-4

enbiyā vü evliyā vü hās u ‘ām
ol semā‘da yile virmiş neng ü nām

GN.I-s.665-4

ol ki hazret begleridür şeksüzün
enbiyā vü evliyādur gör yüzün

GN.I-s.667-5

enbiyā vü evliyā ‘āciz kalur
ne kim Allah dilegiyse ol olur

GN.II-s.19-9

enbiyā vü evliyā sādık-durur
anuñ-ıçun uçmağa lāyık-durur

GN.II-s.49-1

nitekim şol enbiyā vü evliyā
yöni doğru gitdi bunlar Mevli’ya

GN.II-s.201-11

viribidi enbiyā vü evliyā
kim bu ma‘nî cevherin bunlar çuya

GN.II-s.203-3

gelmeseydi enbiyā vü evliyā
kim degüreydi bizi bu ma‘niye

GN.II-s.359-9

enbiyā vü evliyā bu dünyede
bu kısmıdan geldi āhir iy dede

GN.II-s.429-15

nitekim şol enbiyā vü evliyā
bir nazar kııl ‘aql-ıla bu ma’naya

fevk u taht: GN.I-s.719-8

sağ u sol *fevk u taht* u pîş ü pes
yokdur anda nedür ol yol adı bes

GN.I-s.725-5

sağ u sol pîş ü pes hem *fevk u taht*
şol aradan ol gönüle virdi taht

GN.II-s.95-3

taş u taş u berrü bahr u *fevk u taht*
hak aña bu kıamusını kııldı taht

harf u savt: GN.II-s.391-8

harf u savt bu kıulakıdan işıden
içerü ol göz-durur ma’nî gören

hayrān u mecnūn: HN-3081

anuñ bigi turur *hayrān u mecnūn*
ki Leylî için ol şūrıda Mecnūn

‘ilim ü ‘ibret: GN.I-s.101-6

ger bu sözi cān-ıla dinleyesin
‘ilm ü ‘ibret ne’ydügin anlayasın

GN.I-s.407-3

iy cihānda *'ilm ü 'ibret* isteyen
aç gözün bir dem bu gafletden uyan

GN.II-s.215-9

'ālemi gördüm kitābdur key ulu
'ilm ü 'ibret birle hikmet yazılı

GN.II-s.425-7

'ilm ü 'ibret toptoludur bu kitāb
cānlara Haqdan gelür her dem hiṭāb

ḳabz u bast: GN.II-s.271-7

gönrür anda cümle san 'at naqş u renk
ḳabz u bast u ḳahr u lutf u sulh u cenk

ḳarār u sabır: CH-2027

bu söz inşa'l-lah-ıla dile yitdi
girü şahdan *ḳarār u sabr* gitdi

HN-1321

gögercin iñiler idi göñülden
ḳarār u sabr dilerdi göñülden

kavl u fil: GN.I-s.895-5

halka bildük ne gerek insāf-ımiş
kavl u fil ' ü satu bāzār her bir iş

küfür ü dalāl: RN-202

buşu işi hemān *küfr ü dalāldür*
neüzü bi'llah ol ayruksı hāldür

lutuf u kerem: CH-4051

gözi ḳatlı itdügin ide ziyāret
zehî *lutuf u kerem* zî hüsn-i 'ādet

HN-135

zirā senden baña *lutf u kerem*dür
velî benden baña cevr ü sitemdür

SN-220

bu ‘âlemeddür olur iseñ âdem
işüñ şefkat olsun u *lutf u kerem*

YED-172-5

ansuzlîğüm bana haram andandur nakdüm tamam
buncılayın *lutf u kerem* kanda bulup dinleyeyim

mağsūd u matlūb: CH-848

olur her gişi bir matlūba tālib
bañā anuñ ‘ışkıdur *mağsūd u matlūb*

maşrıq vü mağrib: GN.II-s.371-2

maşrıka vü mağribe irse irer
tağlar aşar her neye baksa görer

nebî vü velî: GN.II-s.457-8

ol fenā deñzinde garq olmış tamām
ni *nebî vü* ni *velî* ni hās u ‘ām

nef’ ü zarr: GN.II-s.45-5

ğahr u lutf u şādî vü ğam *nef’ ü zarr*
bu cihānda çok görür ol hayr u şer

CH-91

nedür bildürdi olara hayr u şerri
habar viridi ne durur *nef’ ü zarrı*

sabır u tedbîr: RN-306

bırak cümle işi kıl *sabr u tedbîr*
eren gönlinde olur sabrıla yir

sūret ü şekil: CH-886

ķalemle naķşını anuñ yazardı
nicedür *sūret ü şeklin* düzerdi

şart u farz: YED-213-5

şart u farz olmaz anda canı ışkda kalanda
cevabsuz dil söylenür nice bilsün düş sanan

şimāl u cenūp: GN.II-s.279-11

yir murabba‘ niçe düşmiş döşenüp
şarķ u ğarb u hem *şimāl u* hem *cenūp*

vakit u saat: YED-16-7

beli kavlin didük evvelki demde
henüz bir demdür ol *vakt ü sāt*

vaķit u zamān: GN.II-s.467-3

virdi hem *vaķt u zamān* u hem maķām
tā zamān birle vücūd oldı tamām

vasıf u sıfat: GN.I-s.253-11

dinle imdi eydeyüm *vasf u sıfat*
kim niçe hālden hāle döner surat
GN.I-s.443-5

eydeyüm senden sana *vasf u sıfat*
aç kulagun dinle ‘ilm ü ma‘rifet

vuhuş u tuyūr: YED-47-3

cümle ins ü melek *vuhuş u tuyūr*
kamūnun üstine ibādetün var

yümn ü yüsr: CH-4277

bu mevsimde gerekdür 'ıyş ü 'işret
ki irdi *yümn ü yüsr* ü gitdi 'üsret

zikir ü tã'at: GN.I-s.621-5

görsene kim miskin olup basılır
*zıkr ü tã'at*dan gıdāsı kesilür

GN.I-s.651-1

'ilm ü hikmet *zıkr ü tã'at* kamusın
unıd ol dem uçmagın u tamusın

GN.II-s.209-7

ķopar anda *zıkr ü tã'at* terk ü baht
haķ yolında terk ider ol tãc u taht

GN.II-s.361-4

*zıkr ü tã'at*dur bularuñ işleri
yoķ-durur ayruķ dahı teşvîşleri

zikir ü tesbih: YED-285-5

ne duā kılam ne selām ne *zıkr ü tesbih* kılam
bu biş vakt namāzumı ışkun gāret eyledi

1.1.2.2.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.1.3.1. (K₁)^m V₁ S / (K₁)^m V₂ S

ķāl u ķıl: GN.I-s.557-7

maksudun 'ilm ü 'ameldür bil ü kıl
ne gerekdür mācerā vü *ķāl u ķıl*

GN.I-s.907-5

düşmana hilm eyle olma saht-dil
ķün gücün yetmez koparma *ķāl u ķıl*

GN.I-s.955-11

hāliyā doğru haber eydür bu dil
gerçi kim irmez aña bu *kāl u kil*

GN.II-s.111-2

‘ışka had urmadı hergiz uşbu dil
‘ışk içinde olmadı hiç *ķāl-u-ķil*

GN.II-s.119-10

öldüğinden soñra belkim bunça yıl
bunlar ola ķamu dilde *ķāl-u-ķil*

GN.II-s.123-3

ğark ola dōst arzusında cān u dil
ayruğ anda olmaya hiç *ķāl-u-ķil*

GN.II-s.157-7

‘āşık oldı gitdi cümle cān u dil
ķaldı hayrān u dükendi *ķāl-u-ķil*

GN.II-s.329-3

ba‘zıda oldı fesāhat açdı dil
toptolu oldı ‘āleme bu *ķāl u ķil*

HN-940

hemîn gözleri baķar söylemez dil
divār naķşı bigi ne *ķāl u ne ķil*

YED-140-2

değülem *kal u kilden* ya yitmiş iki dilden
yad yok bana bu ilde anda bilişüp geldüm

YED-176-9

kal u kilden geçenlere Hak yola göz açanlara
hoş anlayup seçenlere vak’a oldum düşe geldüm

YED-192-4

ben emîn olsam diyen ya eminlik isteyen
geçsün bu *kāl ü kilden* toprağa ursun yüzün

1.1.2.2.1.3.2. (K₁)^m V₁ M (S)ⁿ / (K₁)^m V₂ N (S)ⁿ

‘akıl u idrāk: SN-202

nedür ‘*akl u idrāk* ü ilm ü temîz
bu her birisile kişidür ‘azîz

defter ü divān: YED-303-8

yunus oldıysa adum pes ne aceb
okuyalar *defter ü divān*umı

emin ü āmān: CH-40

ilāhî baña sen tāb u tuvān vir
havādisden kamu *emn ü āmān* vir

CH-117

dilüñi lā-y-ıla illā’ya ‘ādet ki oldı
belādan *emn ü āmān* lā-ilāhe illāllah

CH-870

cihānuñ yoğ durur *emn ü āmān*
neçündür bes bu āmāl ü amānî

CH-1705

melik tahtayla irişdi kerāna
besî şükr itdi ol *emn ü amāna*

fetih ü fütüh: CH-2345

sabāh irdükde fevt itme sabūhı
ki ömrüñ ol durur *feth ü fütüh*ı

qadir u kıymet: GN.I-s.25-9

qadr u kıymet kendünün var kendüye
kendüzin kendü bile kendü duya

GN.II-s.-275-10

Hağ atında ola *adr u ıymeti*

hem ola bu halk inde ‘izzeti

GN.II-s.-443-5

h bilinmez adı sanı kimsen

adr u ıymet ne benm var ne sen

maksd u murd: GN.I-s.971-6

dnyada ‘ıkun dilegi yok-durur

‘ıka *maksd u murd* ol Hak-durur

revna u rabet: GN.II-s.255-3

revnaı olmaya sensz kimsen

halk inde *revna u rabet* sen

eyh b: GN.I-s.593-6

ol ergun tal‘atından degdi tb

kim tevecch eyler ana *eyh b*

GN.I-s.929-10

kimi tasnf eyleyp dzdi kitb

okır anı ‘m u hs u *eyh b*

GN.I-s.951-6

virdi kıymet stine urdı hisb

dirlik eyler anu-ıla *eyh u b*

1.1.2.2.1.4. nsz-nl Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.2.2.1.4.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K / (K_2) V_2 (-V)^m$

kilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses nsz, ikincisinin sonundaki ses nl olduunda ikilemeyi bu formlle gsterebiliriz. Kelime sonu nsz-nl fonetik dizilimi sz konusudur.

cürüm ü hatâ: HN-103

bizim *cürm ü hatâ*dur ‘acz ü noksân
senüñ fazl ü keremdür lutf u ihsân

emir ü rızâ: GN.II-s.-331-8

pâdişâhdan oldı ol *emr ü rızâ*
kim ine yir yüzine ol kethudâ

hây u hû: RN-67

iderler *hây u hû* nefrîn ü efgân
muhâldür kimse andan kurtara cân

kahr u cefâ: GN.I-s.817-3

ortada kıldun beni *kahr u cefâ*
kılmaya hergiz bana kimse vefâ

GN.I-s.919-8

biri kılğıl nefsüñe *kahr u cefâ*
biri hidmet kıl uluya iy safâ

GN.I-s.921-6

ulular pendin dutarsañ iy şafâ
görmeyesin dünyada *kahr u cefâ*

kibir ü hevâ: RN-103

sana *kibr ü hevâ* ne vefâ kıla
vay ol gününe kim nakşun yıkıla

RN-135

niçe *kibr ü hevâ* uşada seni
ölüm evreni bir gün yuda seni

şükür ü senâ: GN.I-s.39-10

pes bize vâcib-durur *şükr ü senâ*
günde yüz bin kez cana vü hem tene

GN.I-s.385-5

sen dahı *şükr ü senā* kılsan kılsan gerek

uşbu lutfun kadrini bilsen gerek

CH-1500

güle bülbül işi *şükr ü senā*dur

nedür bülbüllere tuhfe du‘ādur

1.1.2.2.1.4.2. K V₁ M (S₁)^m / V₂ N (S₁)^m

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünsüz, ikincisinin başındaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

dünyā vü ‘uqbā: GN.II-s.127-7

çünkü cānda dōst ‘ışkı berk ola

lācerem *dünya vü ‘uqbā* terk ola

fehim ü akıl: YED-205-3

cān u gönül *fehm ü akıl* ışk mevcine gark olıcak

neyile ansun ol kişi yazuk müzd ü assı ziyan

fehim ü idrāk: HN-16

niteligine irmez *fehm ü idrāk*

neyi kim fikr iderseñ andan ol pāk

HN-1120

ki rüzî kıldı saña *qādir-i pāk*

ne ‘aql irür buña ne *fehm ü idrāk*

fikir ü ‘akıl: GN.I-s.25-3

fikr ü ‘akılun iremez ol menzile

adı ol mülkün inan gelmez dile

hāl ü iş: GN.I-s.157-9

ādemide cümle dürlü *hāl ü iş*

yir-ile gökden biter bu yaz u kış

küfür ü inkār: GN.I-s.431-8

bir gürühi kim mühürlenmiş-durur

küfr ü inkār anda yirlenmiş-durur

tevhîd ü islām: CH-92

dahı hem vahy virbidi vü ilhām

ki bileler nedür *tevhîd ü Islām*

zāhir ü ayan: YED-169-7

ete deri sünük çatan ten perdelerini dutan

kudret işüm çokdur benüm hem *zāhir ü ayan* benem

1.1.2.2.2. Her İki Üyesi Farsça Olan İkilemeler

1.1.2.2.2.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.2.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünlü, ikincisinin sonundaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

nāle vü efgān: HN-1963

ko beni *nāle vü efgān* kılayın

be-küllü ‘ışk odına yaşılayın

HN-2741

‘ışk bāzārında saña çün ki hāsıldur ziyān

bellü bil kim assı kılmaz *nāle vü efgān* gönül

nāle vü feryād: HN-1507

bular her biri bir yola giderler
pey-ā-pey *nāle vü feryād* iderler
HN-3900

ne görürsin kimi sen yād idersin
ki böyle *nāle vü feryād* idersin

suhte vü dil-rîş: GN.I-s.481-10

ikisin rüz eyledi dervîşe Hak
‘ışk odından *suhte vü dil-rîşe* bak
GN.I-s.909-4

ol bilindi gel bu kez dervîşlere
yol içinde *suhte vü dil-rîşlere*

zāri vü feryād: GN.II-s.137-1

mülki bunlar dutdı cümle ad-ıla
ma‘ruf oldu *zāri vü feryād*-ıla
GN.II-s.137-7

çün eli irmez yire gök gör n’ider
ğurriş eylep *zāri vü feryād* ider
HN-6139

sürerek gördi mevc içinde Āzād
batar çıkar kıılır *zārî vü feryad*

1.1.2.2.2.1.2. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

āb u gil: GN.I-s.925-6

nişe bağlandı zamāna ay u yıl

nişe berkindi mekāna *āb u gil*

CH-689

yaqında baş götürdüñ *āb u gilden*

habar añlamamışsın cān u dilden

CH-904

dimezler tñnini kim *āb u gildür*

ki başdan ayağa ol cān u dildür

CH-1273

didi kim bu degüldür *āb u gilden*

meger kim yaradıldı cān u dilden

āh u derd: KY-285

dest-gîr oldur çamu çalmışlara

āh u derde mübtelā olmışlara

KY-925

iy dirîğa *āh u derdile* firāç

cānum ol dem hasretile iştiyāç

CH-699

göricek servi anuñ boyun añardı

ziyāde olur-ıdı *āh u derdi*

CH-926

gözi yüregüme ol oқи urdı

ki ölince gitmeyiser *āh u derdi*

CH-1729

dir idi her nefes kim *āh u derdā*

ki derdüme devā olmadı pîdā

āh u vāy: CH-533

gidüp ol bāğdan geldi sarāya

girü āğāz kıldı *āh u vāy*

āh u zār: CH-1667

işi nāleydi anuñ *āh u zārî*
bu resm ile geçerdî rûzigārî

HN-6258

nice kim arar idi anı bārî
bulurdî derd ü hasret *āh u zārî*

HN-6572

ögi geldükde kıllur *āh u zārî*
bu sevdā gelmiş ü gitmiş qarārî

HN-7261

içinden *ah u zārî* kıldı
ne dürlü yandüğün çün yārî bildi

YED-218-6

yırtam yakamı il ü şar dün günü kılam *āh u zār*
akıdayın göz yaşını zārılıklar eyleyeyin

YED-246-1

ol dostiçün ağlarısam gözüm yaşını kim sile
ya bunca *āh u zārî*la bu gözyaşî becid gele

1.1.2.2.2.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.2.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$

bāl u per: CH-152

zātuñuñ künhinde ‘aql-ı tîz-per
oda yaqdı *bāl u per* şöyle ki ‘ūd

bî-hisāb u bî-kerān: GN.II-s.295-5

*bî-hisāb u bî-kerān*dur bu deñiz
bu deñizde yoğdı evvel yol u iz

cān u dil: GN.II-s.123-3

ğark ola dōst arzusında *cān u dil*

ayruğ anda olmaya hîç qāl-u-ķîl

GN.II-s.157-7

‘āşık oldı gitdi cümle *cān u dil*

qaldı hayrān u dükendi qāl-u-ķîl

KY-615

ben senüñem sen benüm iy *cān u dil*

birlik eyle gel ikiligi qoğıl

KY-622

göñlümi alduñ benüm iy *cān u dil*

ger dilerseñ hem virürem cānumı

KY-1449

ibn-i yāmin didi kim fermān senüñ

eyle olsun *cān u dil* qurbān senüñ

CH-392

idesin ‘ışq hālın eyle rüşen

kim ola *cān u dil* anuñla gülşen

CH-689

yaqında baş götürdüñ āb u gilden

habar añlamamışsın *cān u dilden*

CH-904

dimezler tñnini kim āb u gildür

ki başdan ayağa ol *cān u dildür*

CH-1273

didi kim bu degüldür āb u gilden

meger kim yaradıldı *cān u dilden*

CH-1427

zamāne ğussasın çıkar göñüldeñ

mey iç ney güş eyle *cān u dilden*

CH-1972

ķamer ruh anı görüp ķaldı tańa
terahhum ķıldı *cān u dilden* ańa

CH-2222

serā-perde ucın aķup baķardı
niķe *cān u dili* oda yaķardı

CH-2490

dilerseń ‘iřķ yolını varasın
gerek kim *cān u dil* terkin urasın

CH-3160

olıban birbirmze dil-ārām
bulup dururdı hem *cān u dil* ārām

CH-3815

niķe kim zinde ola řāh ķayser
olam ben *cān u dilden* ańa ķāker

CH-3946

nedür her menzile ay gibi gitmek
seferde *cān ũ dil* frsde itmek

CH-4395

bilrin kh üstinde kemer-gāh
ki olurdı *cān u dil* orada gm-rāh

CH-4489

didi Hurřđ’*e* şah kim i dil-ārām
ki sinñle bulur *cān u dil* ārām

CH-4523

ki bunda turmayasıdur dahı ol
gzedr *cān u dilden* gözleri yol

CH-4677

benem dir maķsad u maķsd mutlaķ
beni sevse gerek *cān u dil* el-haķ

HN-144

bu iki derde dermān ıl sen i bir
ki *cān u dil* yüzini dutmasun kir

HN-528

didi hatuna sultāni dil-ārām
nice dutsun bu gün *cān u dil* ārām

HN-1898

didi sabrı göñül eyler ya hōd cān
çü bende *cān u dil* yodur ne dermān

cān u ten: GN.I-s.41-8

cān u ten çün bu işe kāyim dura
devleti ayrılmadın dāyim dura

GN.I-s.41-11

kān ola ol *cān u ten* gevher kopa
ul olup cümle cihān ana tapa

GN.I-s.595-3

ya ‘ni diler kurtıla endişeden
hazret’e tā‘at kıla bu *cān u ten*

GN.I-s.769-2

dem-be-dem ‘Āşık temennā kılduı
cān u ten terk eyleyüben bulduı

GN.I-s.775-2

kim senünçün *cān u ten* kurbān-ıdı
el ayak baglu sana fermān-ıdı

GN.I-s.937-5

orta yirden götrile bu sen ü ben
ol denizde garka vara *cān u ten*

GN.I-s.959-11

içerü ol kamudan cānlar canı
ol-durur kim *cān u ten* ister anı

GN.I-s.1085-2

arılık oldur ki Hak 'ışkı-y-ıla
cān u ten yoldaş ola dün gün bile

GN.I-s.1085-5

cān u ten külli ol uhtın arına
kim gele emr-i şeri'at yirine

GN.II-s.121-11

tecrid ola māl u mülki var-iken
dōst yolında harca vara *cān u ten*

GN.II-s.313-1

ğanı ol sıdķı bütün mü'min eren
Haķ yolında *cān u ten* terkin uran

GN.II-s.475-2

tenlere pes ol Zuhāl'dandur bu fen
gerçi Haķ emrindedür bu *cān u ten*

KY-502

eytdi ne dirsın eyā hūb-ı hoten
ol ķulı satarlarımıŝ *cān u ten*

CH-555

maraz çün kim bilinmeye nedendür
yavuzdur iş belā-y-ı *cān u tendür*

deŝ ü bāĝ: GN.I-s.377-8

birisinden tāze olur *deŝ ü bāĝ*
biter anun hāsılında bal u yaĝ

GN.I-s.915-8

tokuz aydan sonra bu kez ŝeŝdi baĝ
geldi oĝlan daŝra gördi *deŝ ü bāĝ*

hāk ü seng: YED-269-5

seni sinünde koyalar menzil mübarek diyeler
üstine tiz tiz yumalar dünyanun *hāk ü sengini*

handan u dilşād: CH-4776

olurdı gül gibi *handān u dilşād*
ķamu ğamdan nite kim serv āzād

handān u şādān: HN-1347

yir iķer Őevķ idüp *handān u şādān*
işiden ‘iŐrete cān iķre ķurbān

hār u has: CH-2823

ger gül ķohulasam yoĝ-ıdı anda *hār u has*
ger bāde nūŐ eylesem ol bī-humār-ıdı

hūb u ziŐt: GN.I-265-9

görmeyen katında birdür *hūb u ziŐt*
bilmeyene ķi duzahdur ķi bihiŐt

GN.I-s.279-7

hūb u ziŐt ü kahr u lutf u hayr u Őer
birikip dördi bile görür bular

GN.II-s.263-10

hūb u ziŐt iksi dahı gözden girür
illa hūbuñ ķıymeti artuķ olur

GN.II-s.263-2

hūb u ziŐt ü naķŐ u reng andan girür
anda ‘akluñ nāyibi var hem görür

GN.II-s.263-6

bildürür ķün göz yolından gireni
*hūb u ziŐt*den Őol haberler vireni

CH-566

diye her biri aña serĝüzeŐtin
beyān ide cihānuñ *hūb u ziŐtin*

huşk u ter: GN.I-s.21-9

gör ma‘ādinden niçe cevher biter

kuvvetinden niçe *huşk u ter* biter

GN.I-s.205-7

dünyada gör niçe ni‘met *huşk u ter*

cānı gökden süreti yirden biter

GN.I-s.803-9

ne ki varsa acı datlu *huşk u ter*

eyü yavuz kahr u lutf u hayr u şer

GN.I-s.927-7

nişe bitdi yir yüzinde *huşk u ter*

mişe dutdı dünyayı dürlü hüner

GN.I-s.945-7

yine eytdi her ne kim yirden biter

ya‘ni ne gelse nebātdan *huşk u ter*

GN.II-s.229-3

dünyada bu dürlü ni ‘met *huşk u ter*

görseñe kim cümle bu yirden biter

GN.II-s.353-11

şol nebātdur ol ki bu yirden biter

dürlü dürlü ni ‘met olur *huşk u ter*

kār-u-bār: CH-661

gerek benden dutasın i‘tibārı

benümle kimsenüñ yoq *kār u bārı*

CH-4038

bu gerdān çerhüñ oldur *kār-u-bārı*

ki yārından cüdā eyleye yārı

YED-23.7

herbir sözi tuyayıdun ya bu gamı yuyayıdun

yürürken uyıyıdıdun gideydi senden *kār u bār*

kemhā vü dībā: HN-2138

dir idi vaḳtehā ol hūb u zībā
tenüm incitdi bir *kemhā vü dībā*

kūh u deşt: GN.II-s.441-10

vāḳi‘ oldı çün baña bu sergüzeşt
unıdıldı bāğ u bağçe *kūh u deşt*

māh u sāl: GN.I-s.503-10

sāki nefis ü sagraḳ işdeh bāde hāl
bādiye bu rüz u hefte *māh u sāl*

GN.I-s.583-8

hasıl ola cānuna kurb-ı visāl
‘ıyd ola sana bu cümle *māh u sāl*

GN.I-s.897-8

tenleri şöyle za‘if ü süst-hāl
kim bir evden çıkamazlar *māh u sāl*

GN.II-s.123-2

unıdıla ev ü barh u mülk ü māl
bilmeye hîç niçe geçer *māh u sāl*

merd ü zen: GN.II-s.469-8

zühre’den hem perveriş alur bu ten
ḳābil ol fi‘le bu cümle *merd ü zen*

nālān u giryān: CH-1366

olisarsın nite kim ebr-i nīsān
tağa taşa düşüp *nālān u giryān*

CH-1472

sipāh ardınca anun *nālān u giryān*
ḳamu yaş döküp eyle ki ebr-i nīsān

nîk ü bed: GN.I-s.457-11

nîk ü bed cümle gelür andan geçer

‘aql öninde ‘arz olur cāndan geçer

GN.I-s.941-7

ulu kiçi *nîk ü bed* yohsul u bay

bu yidi safdan gider yıl on iki ay

GN.II-s.261-7

‘aql añlar şol kulağdan gireni

nîk ü bedden şol haberler vireni

GN.II-s.373-2

bu cihānuñ yimişi bunlar-durur

nîk ü bed her reng-ile kim var-durur

CH-1994

çü ‘āşıkda eser yoğdur hiredden

ferāğatdur şamusı *nîk ü bedden*

renc ü derd: CH-1282

gün ola yörimegüñ germ ü serdi

gice bî-hāblıguñ *renc ü derdi*

CH-2630

şeker Cemşîd’i meclisden giderdi

ki bilür-idi nedür *renc ü derdi*

CH-4096

bu devrān-ı sipihr-i lāciverdî

az olur rāhatı çok *renc ü derdi*

rūz u şeb: GN.I-s.217-9

hem küfür hem mekr ü hilet hem gazab

nefse bunlar yār olupdur *rūz u şeb*

KY-322

cānı gönli ‘ışka tutışdı ‘aceb

vasf-ı ma‘şūq eyledi ol *rūz u şeb*

CH-3255

bu ruh u zülfi ister-idüm *rūz u şeb*
buldum uş elhamdülillahi men taleb

CH-3950

tenini ayuñ i şîrîn şemāyil
eridür *rūz u şeb* at'-ı menāzil

CH-4071

cān taleb ider anı kim ol bize cānānedür
bilmez anı kim bizümle *rūz u şeb* hem-hānedür

CH-4774

yigitlikde gönül şol resme kim tayr
ider her bir hevāda *rūz u şeb* seyr

sūz u tāb: CH-593

beni gör kim yanıban ölemezem
bu *sūz u tāb*dan urtılamazam

CH-2035

görür şem'i ki nedür *sūz u tābı*
bu resme itdi anuñla hitābı

zer ü sîm: CH-596

yi yidür var-iken elde *zer ü sîm*
ki 'ālem tolıdur ahdes-ile bîm

CH-1030

gerek dîbā-y-ı Çîn ü müşğ ü 'anber
zer ü sîm ü dahı çok dürr ü gevher

CH-2424

zer ü sîm-ile ne iş varsa biter
zer olmasa biten iş dahı yiter

CH-2425

zer ü sîm-iledür süsen zübān-der
reyāhîne güli sultān ider zer

CH-3120

olup Hurşîd şād ol iki bedre
zer ü sîm itdi bahşîş bedre bedre

CH-4270

toprağa dökdi ne kim nağdi var-ısa zer ü sîm
çünki nüş itdi çemende mey-i asfar nerges

1.1.2.2.2.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.2.3.1. $(K_1)^m V_1 M(S)^n / (K_1)^m V_2 N(S)^n$

cüst ü cūy: CH-551

nirede olur gişi maqsūdı bilse
varıban anı cüst ü cūy kılsa

feryād u fiğān: HN-7429

revā midur bu feryād u fiğāna
ki tolmişdur fiğānumdan zemāne

YED-322-5

kasdum budur şehre girem feryād u fiğān koparam
yine dönüben korkaram işide düşmān ünümi

māh u mihr: CH-921

oturmuş qarşda bir hūb çihre
ki urur ta‘na yüzi māh u mihre

CH-1255

kenîzekler getürdi hūb-çihre
ki ururlardı ta‘na māh u mihre

CH-3164

şurāhî gibi işümüz hande-y-idi
ki māh u mihr bize bende-y-idi

CH-3171

gice gündüz *mah u mihr*-ile der-tāb

ne günde ārām var ne gicede hāb

CH-3647

mah ü mihr-ile eyle kim sitāre

ķılurlardı ol iki aya nezāre

CH-3951

getürüp *māh u mihri* bir yire sen

dilegüñ virmedüm hergiz saña ben

neng ü nām: GN.I-s.23-4

enbiyā vü evliyā vü hās u ‘ām

ol semā‘da yile virmiş *neng ü nām*

GN.II-s.147-6

‘āşık oldu ğitdi andan *neng ü nām*

bildiler bu hāli cümle hās u ‘ām

CH-3856

ķamusı saķlayalar *neng ü nāmı*

ki Rum’uñ yirini almaya Şāmî

sersebz ü sîrāb: CH-488

revāne bāğ içinde çeşme-i āb

anuñla olmış ol *ser-sebz ü sîrāb*

1.1.2.2.2.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.2.4.1. (K₁) V₁ (-V)^m K (K) / (K₂) V₂ (-V)^m

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünsüz, ikincisinin sonundaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

cüst ü cu: YED-59-1

iy dost bunca kıyl ü kal ne maksud hod bir haberdurur

ya bunca *cüst ü cu* nedür görene bir nazardurur

nāliš ü zāri: GN.II-s.163-3

nāliš ü zāri kıılır bî-hîşiten

riq̄q̄at eyler anuñ ünin işiden

sersebz ü tāze: CH-2356

getür mey kim mey olur hōş sabūhî

kıılır *sersebz ü tāze* cism ü rūhı

1.1.2.2.2.4.2. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünsüz, ikincisinin başındaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

derd ü āh: GN.II-s.171-3

pes olur her q̄atre dürr-i şāhvār

anuñ-ıçun k'anda *derd ü āh* var

hāk ü āb: GN.II-s.315-6

kāf u nūna geldi evvel ol hitāb

yoğ-iken bu bād u āteş *hāk ü āb*

nefrîn ü efgān: RN-67

iderler hāy u hū *nefrîn ü efgān*

muhāldür kimse andan kurtara cān

1.1.2.2.3. İlk Üyesi Arapça+İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler

1.1.2.2.3.1. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.3.1.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$

bî-hisāb u bî-şümār: GN.II-s.281-4

halk geldi *bî-hisāb u bî-şümār*

ādemîzād orta yirde ihtiyār

garîb ü bîkes: HN-2241

ki zîrā şimdiki demde faķîrüz

garîb ü bîkes ü hār u haķîrüz

harāb u yebāb: HN-1946

bu gün çü göñlüm evidür çamu *harāb u yebāb*

bana ne assı olursa cihān çamu Bağdād

harb u ceng: GN.II-s.103-10

bunlara ahdet-durur āyin ü reng

yoķ-durur ortalarında *harb u ceng*

hayrān u giryān: KY-795

yüzi nūrından münevver dü-cihān

ķaldılar *hayrān u giryān* ol zamān

hayrān u rencūr: CH-852

bu sözleri Humāyün-ıla Fağfür

işidip gitdiler *hayrān u rencūr*

kandil ü ırak: YED-8-3

ışk odına yan dirisen gönüllere gir dirisen
karanular aydın ola ne *kandil ü ırak* bana

mahbüb u cānān: KY-446

budur ol sevdiği cānumuñ benüm
budur ol *mahbüb u cānānum* benüm

māl u genc: GN.II-s.153-11

aldı *māl u genc* geldi Mekke'ye
intizār oldu ki tağdîr n'eyleye

KY-359

nāmeğe yazdı cevāb ol dem haber
viribidi *māl u genc* ü sîm ü zer

CH-950

diriben *māl u genci* n'itdi ārūn
yire hasf oldu ol u mālı mahzūn

CH-3321

bu *māl u genc* kim şah tuhfe itdi
amusın Efser'e Mihrāb iletdi

CH-4532

anuñdur *māl u genc* ü raht-ıla baht
anuñdur şehr ü al'a tāc-ıla taht

nakş u bahş: GN.I-s.547-7

'ālem içre ne ki varsa *nakş u bahş*
amusı bu ādemide oldu nakş

sulh u cenk: GN.II-s.271-7

görnür anda cümle san 'at nakş u renk
abz u bast u ahr u lutf u *sulh u cenk*

va‘z u pend: KY-868

anlara iderdi yūsufa *va‘z u pend*

la‘l içinde döker idi la‘l-i kıand

vāh u suz: YED-85-5

bunun gibi sāluslık çünkim elüme girdi

ayruk n’işüme yarar āh u firak *vāh u suz*

za‘if ü süst-hāl: GN.I-s.897-8

tenleri şöyle *za‘if ü süst-hāl*

kim bir evden çıkamazlar māh u sāl

zîr ü bem: KY-1858

nāgehān çıktı gelürler bā- ‘alem

urdılar kös ü naķāre *zîr ü bem*

1.1.2.2.3.2. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.3.2.1. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünsüz, ikincisinin başındaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

fāriğ ü āzād: GN.I-s.241-7

fāriğ ü āzād-iken olduk esir

gör ki ne kıldı bize ol bi-nazir

sabr u ārām: CH-1855

gözine çün görindi ol dil-ārām

dahı kıalmadı anda *sabr u ārām*

sihr ü efsün: CH-2131

gözün vasfını her kim işidürse

bilür kim nice olur *sihr ü efsün*

HN-336

kılpdur her biri bir *sihr ü efsün*

ki yir gök ehli cümle mest ü mecnün

HN-724

dilinden ne gelürse ola mevrün

oğuya söz yirine *sihr ü efsün*

1.1.2.2.4. İlk Üyesi Farsça+ İkinci Üyesi Arapça Olan İkilemeler

1.1.2.2.4.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.4.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünlü, ikincisinin sonundaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

dîbā vü harîr: KY-529

yūsufā geydürdi *dîbā vü harîr*

yüzini görenlerün cānı erir

1.1.2.2.4.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.4.2.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$

derd u ğam: CH-727

firāğūnda senün bî-hadd belā çekdüm ü *derd ü ğam*

dimedün rahm idüp bir gün ki nicesin i miskînüm

dil-teng ü gamgîn: RN-569

gelüp peşmân olup *dil-teng ü gamgîn*

ne zecr itmiş sana gaybet ile kîn

hân u māl: KY-623

‘aqlımı virdüm saña cān-ı cihān

bile anuñıla *hân u māl*ımı

nādān u cāhil: HN-4617

veger ne degme bir *nādān u cāhil*

ki girü kendüdendir kendü gāfil

sipās u şükr: CH-4375

sipās u şükr idiben didiler

ki kutlu olsun ki yāra yār irişdi

şehr ü diyār: CH-2392

i niçe şehriyārı kim giderüp

ider ansuz cihān *şehr ü diyārı*

CH-3004

melikmiş bî-kerān *şehr ü diyārı*

velî bāzār-gānlık ihtiyārı

taht u tāk: GN.I-s.885-11

māl u ni‘met kul karavaş *taht u tāk*

her gün anda toynudur bin bin aç

GN.II-s.483-2

ol dahı kāmil degül muhtācı var

‘ālem içre gerçi *taht u tākı* var

KY-583

dört suffe her birinde *taht u tāk*

kıldı naqşın la‘l ü incüden sirāc

KY-1572

ne seni oyam ne *taht u tacuı*

ne ‘azzuı ne hd muhtacuı

CH-2549

oyuban *taht u tacı* mlk-ile genc

bes ekd benm-n mihnet  renc

CH-4640

oturdu memleket tahtına Cemd

felek oldu aa *taht u tac* hurd

HN-265

anu hacc v mi‘rc hayn

halelsz *taht u tacı* hayn

YED-34-7

terk idesin *taht u tacı* bulasın itdgn gci

Muhammed Hak yalvarıcı efaatumuz andadur

YED-101-7

cbbe ve hırka *taht u tac* virse gerekdr ka bc

drtyz mrid  elli hac terk eyledi Abdurrezzak

YED-241-1

bmeknum bu cihanda menzilm turaum anda

sultanam ki *taht u tacum* hulle v buraum anda

zer  dr: CH-3333

nie kim kle tuhfe getrrdi

zer  dr Efser-ile otururdu

1.1.2.2.4.3. nl-nl Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.4.3.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$

zemîn ü zamān: CH-113

zehî nidā-y-ı mübārek ki toludur andan

ķamu *zemîn ü zamān* lā-ilahe illāllah

1.1.2.2.4.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.2.4.4.1. $(K_1) V_1 (-V)^m K (K) / (K_2) V_2 (-V)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünsüz, ikincisinin sonundaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

hoşnūd u rāzı: GN.I-s.213-7

her biri *hoşnūd u rāzı* işine

dinle imdi kendü kimdir işi ne

şehir ü ķal'a: CH-4532

anuñdur māl u genc ü raht-ıla baht

anuñdur *şehir ü ķal'a* tāc-ıla taht

1.2.2.4.4.2. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünsüz, ikincisinin başındaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

mihr ü ay: CH-3275

gice yarum ki eridür *mihr ü ayı*

katumdan idicek 'azm-i cüdāyî

neng ü ‘ār: HN-4176

anuñ zātı berıydi göñli ‘ārî

yire bıraķmıř idi *neng ü ‘ārı*

1.1.2.3. İlk Üyesi Alıntı Kelime+İkinci Üyesi Türkçe Kelime Olan İkilemeler

1.1.2.3.1. İlk Üyesi Arapça Olan İkilemeler

1.1.2.3.1.1. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.3.1.1.1. $(S_1)^m K_1 M (S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$

mal u var: YED-269-4

malun u varun iy paşa hısmun kavumun üleşe

iledeler seni haşa göresin sinün tengini

1.1.2.3.2. İlk Üyesi Farsça Olan İkilemeler

1.1.2.3.2.1. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.3.2.1.1. $(S_1)^m K_1 M(S_2)^n / (S_1)^m K_2 N (S_2)^n$

bāğ u çift: GN.I-s.601-2

dinle imdi ol dahı nedür i yār

bāğ u çift ü mülk ü māl u rüz davar

cān u baş: CH-3981

cān u baş yoluñda koyup bu ten-i tenhā-y-ıla

giderem uř el-vidā‘ i sūret-i cān el-vidā‘

mîr ü kûl: GN.I-s.1027-3

kimse fikri kimseye satmış degül

satun almaz bay u yohsul *mîr ü kûl*

1.1.2.4. İlk Üyesi Türkçe Kelime+İkinci Üyesi Alıntı Kelime Olan İkilemeler

1.1.2.4.1. İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler

1.1.2.4.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.2.4.1.1.1. $(K_1) V_1 (-V)^m / (K_2) V_2 (-V)^m K (K)$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin sonundaki ses ünlü, ikincisinin sonundaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime sonu ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

yazı vü yaban: GN.I-s.109-11

tağ u taş anun yolın bögeyimez

yazı vü yaban anı egleyimez

ARA SONUÇ

Çalışmamızda bağlaç kullanılan ve kullanılmayan fonetik kural farklılığı oluştu. Üyeleri arasında bağlaç bulunan ikilemelerde, Türk dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemelerin yanı sıra alıntı kelimelerle kurulan ikilemeler de bulunmaktadır. Üçüncü olarak da bir üyesi alıntı kelime, bir üyesi Türkçe kelime olan ikilemeler vardır. Arapça ve Farsçadan alıntı kelimelerle kurulan ikilemelerde bağlaçlı şekilleri görmemiz doğaldır. Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemelerde de Arapça ve Farsçadaki bağlaçlı şekillerin bulaşması sonucunda bağlaç görülür hale gelmiştir. Ancak kullanılan bu bağlaçlar fonetik kurala aykırı bir durum teşkil etmemiştir. Gerek alıntı kelimelerle kurulan ikilemelerde, gerek de Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemelerde bağlaçların

kullanıldığını görürüz ve bu ikilemelerde fonetik kurala aykırı bir durum söz konusu değildir.

1.1.3. Hem Bağlaçlı Hem Bağlaçsız Şekilleri Bulunan İkilemeler

Burada hem bağlaçlı hem bağlaçsız şekilde kullanılan ikilemelerin örneklerini görürüz. Hem bağlaçlı hem bağlaçsız şekilleri bulunan bu ikilemelerin Türk Dili asıllı kelimelerle kurulanları olduğu gibi alıntı kelimelerle kurulanları da mevcuttur. Gerek Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemeleri, gerek de alıntı kelimelerle kurulan ikilemeleri fonetik açıdan incelediğimizde ünlü-ünsüz, ünsüz-ünsüz, ünlü-ünlü ve ünsüz-ünlü fonetik dizilimlerinin mevcut olduğunu görürüz.

1.1.3.1. Türk Dili Asıllı Kelimelerle Kurulan İkilemeler

1.1.3.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.3.1.1.1. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

ad (ü) san: GN.II-s.443-5

hîç bilinmez *adı sanı* kimsenüñ

şadr u kıymet ne benüm var ne senüñ

HN-5007

belüsüz ola ilde *adı sanı*

cihānda şalmaya hergiz nişānı

HN-5395

ya *adum sanum* olsun dünyada kem

ki seni görmeyem yanumda bir dem

HN-5502

bırakdum küllî yire *adı sanı*
soya geldüm temâmet hân u mâni

RN-213

bilürem anı kim tâ ‘atı yokdur
hem ilde şarda *adı sanı* yokdur

YED-80-7

adı sanı dillerde sevgüsü gönüllerde
şol korhulu yollarda Allah görelüm neyler

YED-80-8

ad ü sanı unuttum küfrümü suya atdum
miskinliğe el katdum Allah görelüm neyler

ay (u) gün: GN.I-s.631-8

zihi nagme dinmedi bir dem üni
ol-durur çevrindüren *ay u günü*

GN.I-s.673-4

çün dokındı birbirine kâf u nün
doğdı ‘âlem oldı yir gök *ay u gün*

GN.I-s.803-4

yir ü gögi düzdi muhkem mu‘teber
aya güne durmadın virdi sefer

GN.I-s.927-5

gökde niçün yorıdı bu *ay u gün*
niçün oldı ay u yıl u dün ü gün

GN.I-s.993-7

‘ışk degül mi çarhı sergerdân kılan
ayı günü durmadın gerdan kılan

GN.I-s.1125-8

ay u gün gördüm önümçe yügrişür
cümle yılduz bana karşı sevnışür

GN.I-s.1127-6

gāh anılmaz yir ü gōk ü *ay u gün*
bilmezem hōd var mı yok mı dün ü gün

GN.II-s.145-3

birbirisin sevdügiyçün *ay u gün*
niçe yüz biñ yıl olur bu *ay u gün*

GN.II-s.145- 4

yıl geçer degşürilür devr ü zamān
degşürimez *ay u gün* ‘ışk hemān

GN.II-s.145-7

çünki bildüñ *ay u gün* ahvālini
diñle Yūsuf’la Zelîhā hālini

GN.II-s.353-5

bazāruñ *ayı günü* bunlar-durur
bunlaruñla halk işin güçin görür

GN.II-s. 715-4

gördüm *aydan gündən* arı görklüler
tanrı’dan hil’at dutagelmiş bular

GN.II-s.727-8

kim ola kim gökde *ay gün* yorida
kim ola kim yirde dün gün durıda

KY-57

ay u gün yüzi katında bir hayāl
hüsni vasfa sığamaz iy pür-kemāla

KY-1924

yiri gögi yaradan oldur qadīm
ayı günü yöriden oldur muqīm

CH-2302

yüzüñi görelî güne vü aya baqmadum
kim *ay u gün* dimāğı zükām ider ü sudā’

HN-770

yañağı ılduzuñ yolını urmış
yüzi *ayun günün* boynını burmış

YED-64-5

sözüm *ay gün* için değıl sevenlere bir söz yeter
sevdüğüm söylemezisem sevmek derdi beni boğar

YED-200-4

ol ilde *ay gün* olmaz ay gedilüp tolunmaz
tertibler terk idüben işmar unıda mısın

YED-274-3

göke eyitdi dön didi *ay u gün* yürsün didi
suyu muallak dutup üstini yir eyledi

YED-275-22

adem iblis kim ola işi işleden Çalab
ay u günü yaradup leyl ü nehār eyledi

ay (u) yıl: GN.I-s.925-6

nişe bağlandı zamāna *ay u yıl*
nişe berkindi mekāna āb u gil

GN.I-s.927-5

gökde niçün yorıdı bu *ay u gün*
niçün oldı *ay u yıl* u dün ü gün

GN.II-s.45-10

pîrleri yohsul bilme bay bil
zîrā bunlar çok görüpdür *ay u yıl*

GN.II-s.155-1

‘ışık içinde mālını kıldı sebîl
dōst gele dip güydi bunca *ay u yıl*

RN-148

seni dürlü belādan kurtara ‘akl
sa‘adet ola sana cümle *ay yıl*

YED-27-7

niçeler eydür Yūnus'a çün kocaldun ışkı kogıl
rūzigār uğramaz ışka ışkun ne *ay u yılı* var

az (u) çok: GN.I-s.1001-11

kangı cinsden el virürse *az u çok*
geyür anı er ü 'avrat 'aybı yok

GN.II-s.417-4

kuşbı kuşba beñzedürsem 'aybı yoķ
birbirine beñzer olur *az u çok*

HN-1817

biregü halk için hān dökse *az çok*
koķusından firiştehler olur toķ

HN-4181

ne söyler bu ne çeyner hey ne poh yir
ki han öñinde turdı *az u çoh* yir

iç (ü) taş: GN.I-s.349-7

bunlarun bir bölügi yavuz hulu
içi taşı zehr-ile fitne tolu

GN.I-s.419-5

ādeminün *içi taşı* bay olur
eyle sankim yıl içinde yay olur

GN.II-s.161-1

içi taşı Leyli'den tolmuş-ıdı
Leyli'ye dek Mecnūn ad olmuş-ıdı

GN.II-s.169-10

gökden ol kaatre iner destūr-ıla
içi taşı hōş müzeyyen nūr-ıla

CH-527

didiler nireñ agrır neñ durur sağ
didi *içüm taşum* top toludur dāđ

CH-539

micmer içinden tutışub şem‘ taşından yanar
vay aña kim od duta bencileyin *için taşın*

CH-703

düşerdi tağa taşa eyle ki Ferhād
içi taşı yanup iderdi feryād

CH-2041

‘ışık ehlinde ne var-ısa vücūd
oda yakılmağ gerekdür *iç ü taş*

CH-2414

gelüp Cemşîd’i gördi yol gözde
içi taşı tutışmış od u közde

CH-3888

melik bir gice didi kim i Mihrāb
içüm taşum toludur derd-ile tāb

HN-451

güher bigi *içi taşı* safādur
güneş gibi işi mihr ü vefādur

HN-1078

uludur devletüñ ‘aqluñ uludur
içüñ taşuñ hidāyetler toludur

HN-2193

içi taşı suya vü sebzeğe ğarğ
kişi itmeye cennetden anı farğ

HN-2313

öñi vü ardı vü *içi vü taşı*
münağğaş sırça idi küllî ğaşı

HN-2611

içi taşı nicedür üstine bağ
didügi hağ mı ya bîhüde nāhağ

HN-3755

gel i Hurşîdi sayd iden Ferahşâd
içüm taşum Ferahşâd eyleyen dōst

HN-3800

içi taşı müzeyyen hem müretteb
ki düpdüz ‘arşı vü ferşi müzehheb

HN-3831

içüm taşum çü toldı sende senlik
ne kılsun n’ister artuğ bende benlik

HN-4023

içüñ taşuñ olupdur nefsi-şeytân
sanursın kendüzüñi ya’nî sultân

HN-4721

için taşın temâmet basdı kayğu
dilinde sağudur ağzında ağu

HN-5059

çaravul sınduğından hōd Boga han
perişân oldu *içi taşı* vîrân

HN-5062

bu derd anı oda yandurmış idi
için taşın göge bandurmış idi

HN-5362

hemân dem düşdi urdı toprağa yüz
için taşın getürdi Tañrıya düz

HN-5560

buyurdi kamu gitdi kıldı halvet
boğanuñ *içi taşı* toldı selvet

HN-5909

içi taşı bigi aslı arıdur
er aslanı yigitler serveridür

HN-6573

egerçi *içi taşı* oda yandı
atasın gördi uyğudan uyandı

HN-7284

içi taşı harâb olmuş yıkılmış
yüregin bu haberler hasta kılmış

HN-7440

sarāyuñ *içi taşı* haşr olupdur
hasırdan fikri kızuñ neşe olupdur

HN-7603

özinüñ gönli kınkısındadır bil
içini taşım key cüst ü cü kııl

HN-7713

ferahşād istedügin bulmuş idi
içi taşı bişâret tolmuş idi

SN-1300

süheyl ile hoş olmuş idi başı
dahı tıoldı ‘ışk ile *içi taşı*

SN-3903

aña didi Kıaytās iy kıardaşum
benüm ‘ışk ile yandı *içüm taşum*

SN-3937

velî hergiz ol şaruñ *için taşın*
gezer idi düzmişdi aña işin

SN-4262

süheyl’e didi ey benüm kıardaşum
tıolupdur senüñ sevgüñ *içüm taşum*

RN-511

kin ü gaybet seni ırak bırakdı
içün taşun hased odıyla yakdı

YED-181-2

ışksuzlara köynür özüm anunçün fâş olur rāzum
göriceğiz āşıkları kaynar *içüm taşum* benüm

YED-196-5

bu ışkı bana virdün ben n'iderem kendüzüm
içüm taşum nur toldı dostā āşık oldum ben

YED-308-4

şu gönlüm garib idi cigerüm kebab idi
görklü yüzünü gördüm *içim taşum* bezendi

od (u) köz: CH-2414

gelüp Cemşîd'i gördi yol gözde
içi taşı tutuşmuş *od u közde*

RN-150

selām virmeklige ögin diremez
oda köze düşer yolın göremez

1.1.3.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.3.1.2.1. (S₁)^m K₁ M (S₂)ⁿ / (S₁)^m K₂ N (S₂)ⁿ

dün (ü) gün: GN.I-s.19-9

gör ki niçe geymiş altun tonı gün
ol semā' da harket eyler *dün ü gün*

GN.I-s.93-7

ķankısı lāyık gelürse rahmete
kāyim olalum *dün ü gün* ol tā'ata

GN.I-s.93-10

illa aslı kandadur bulmak gerek
dün ü gün anun-ıla olmak gerek

GN.I-s.113-3

dün ü gün Hazret-durur seyrānları
pādişāha ulaşudur cānları

GN.I-s.155-9

ten *dün ü gün* nefis-ile virür alur
anun-ıçun Hazret'e 'āsi olur

GN.I-s.155-10

cān *dün ü gün* 'ışk-ıla alur virür
anun-ıçun ma'şuka dogru varur

GN.I-s.163-8

durmadın Hazret sever rühāniler
dün ü gün dünyā kovar nefsāniler

GN.I-s.175-6

ten içinde şād u hurremdür bular
arzuları *dün ü gün* çirkin hular

GN.I-s.177-1

oğır eydür dün ü gün Hak'dan yana
aslumuz oldur rücū' itlüm ana

GN.I-s.181-5

ortada yaylup-durur Kur'ān honı
'ilm ü hikmet yir bular *düni günü*

GN.I-s.185-3

dün ü gün içdükleri mihnet-durur
eyle sanurlar anı 'işret-durur

GN.I-s.185-7

yidürüdür *dün ü gün* usanmadın
her nesenün çok yiyen bilür dadın

GN.I-s.217-3

hem riyāzet hem kerem ihlās-ıla
düzilüpdür 'akl-ıla *dün gün* birle

GN.I-s.217-8

buhl u zerk u haşm u cehl ü hem hased

dün ü gün nefse kılur bunlar meded

GN.I-s.219-1

sohbeti *dün gün* bularun nefs-ile

ya‘ni ceng itmek dilerler ‘akl-ıla

GN.I-s.219-3

cism içinde hem bu nefsün menzili

leşkeriyle *dün gün* anda mahfili

GN.I-s.257-3

yigidün hâli geçer gaflet ile

ögi ussı *dün ü gün* ‘işret ile

GN.I-s.257-6

bağçalarda *dün ü gün* seyrân kıla

bezenüp cilve urup cevlân kıla

GN.I-s.261-3

dün ü gün oğlu kızı endişesi

yay u kış kaygu yimekdür pişesi

GN.I-s.273-7

biri hayvân-durur merkeb için

gör niçe rāhat virür ol *dün ü gün*

GN.I-s.273-9

hem melekdür birisi rühāniler

hazret’e meşgūl-durur *dün gün* bular

GN.I-s.293-11

bunların kankısınun hālindesin

dün ü gün yoldaş olup yolındasın

GN.I-s.297-10

kankısın kim sen kılursın ihtiyār

sohbetinde *dün gün* olursın i yār

GN.I-s.323-9

qazmağa başladılar dörd yanadın

dün ü gün işlediler hiç durmadın

GN.I-s.333-6

begler ol hâslar-durur kim Hakk-ıla

dün ü gün ayrılmadın oldı bile

GN.I-s.381-11

kim sen anı yiyüben şükr idesin

dün ü gün Allah adın zikr idesin

GN.I-s.459-6

zira ‘âlem *dün ü gün* devrândadur

geh suratda geh gönül geh cândadur

GN.I-s.479-9

hem dahı didâr gösterde Çalap

ol ümide halk kılur *dün gün* taleb

GN.I-s.483-6

ol kişi kim yalnız anun seyri var

şol suya benzer ki *dün gün* hi akar

GN.I-s.489-1

‘âşık ister *dün ü gün* ol gönüli

olmağ-ıçun gönül issinün qulı

GN.I-s.503-7

dün ü gün meşgöl olur bunda bular

bu hayât ‘ayşın sürer tende bular

GN.I-s.551-6

ten içinde şol damarlar tolu kan

su degül mi kim akar *dün gün* revan

GN.I-s.701-5

kimi düşmiş *dün ü gün* ‘işret kovar

kimi durmuş ‘ilm-ile hikmet sever

GN.I-s.703-1

yidi yılduz *dün ü gün* hükmindedür

illa bilmezler ki Hâkim kandadır

GN.I-s.785-7

kimisi hōş yir ier oynar bükür

kimi *dün gün* durmadın zahmet eker

GN.I-s.797-8

āh idiek duta gögi tütünü

zārisi eksilmeye *düni günü*

GN.I-s.797-10

illa *dün gün* hasreti ol yār ola

andan ayru halk amu ayār ola

GN.I-s.853-6

zühd ile takva-y-ıdı *dün gün* işi

yoğ-ıdı dünyada dahi teşvişi

GN.I-s.879-7

bunda geldi kanda urdı menzili

ya kimünle oldı *dün gün* mahfili

GN.I-s.923-2

‘āşık’uñ *dün gün* temennā kılduğı

dünya halkından bu genci bulduğı

GN.I-s.927-5

gökde niün yorıdı bu ay u gün

niün oldı ay u yıl u *dün ü gün*

GN.I-s.1001-2

bir katı kandur ki ol *dün gün* revān

yügrişüdür durmadın her dem revān

GN.I-s.1019-5

tağ u yazı ev ü yaban toptolu

alur andan *dün ü gün* uslu delü

GN.I-s.1081-10

lācerem ol cān dōne dūnyā dapa
dūnyayı büt idine *dün gün* tapa

GN.I-s.1085-2

arılık oldur ki Hak ‘ışkı-y-ıla
cān u ten yoldaş ola *dün gün* bile

GN.I-s.1127-6

gāh anılmaz yir ü gök ü ay u gün
bilmezem hōd var mı yok mı *dün ü gün*

GN.II-s.59-6

halq anuñ qutlu yüzün görmeg-içün
ışiginde yüz süreler *dün ü gün*

GN.II-s.71-7

āşıq’uñ *dün gün* temennā kılduğı
halq içinde isteyüben bulduğı

GN.II-s.117-4

gerçi menzilgah ana gülzar ola
illa dost derdiyle *dün gün* zar ola

GN.II-s.125-2

mekke şehrinde nitekim Muştafā
dün ü gün gurbet çekerdi iy safā

GN.II-s.125-10

şoldur ol kim ‘āşıquñ *dün gün* işi
dōstı semek ola cümle teşvişi

GN.II-s.127-2

dōstı sevmek ola *dün gün* fikr añā
dōstı añmak ola her dem zikr añā

GN.II-s.179-10

‘ışq degül mi yili *dün gün* yildüren
ağıdup suyu deñizler dolduran

GN.II-s.181-10

çevrinür *dün gün* diler kim nür ola

ya'ni 'ışka köyne küllî nür ola

GN.II-s.191-8

ol bu cevherdür ki yir altında ol

dün gün oldur istenen ma'dinde ol

GN.II-s.289-5

gide *dün gün* ol deñizde ozmadın

çıka ne mülke gerekse azmadın

GN.I-s.361-8

din ilin düzer bular *dünün günün*

bunlara bildürdi Hak İslâm dinin

GN.II-s.365-10

dîvler oldur kim Süleymân emrini

dutuban işlerdi *dün gün* işini

GN.II-s.371-5

dün ü gün birdür bulara farqı yok

hîç mahlûqdan bulara qorqu yok

GN.II-s.401-7

tañrı dip bunlar puta *dün gün* tapar

degme yirde putlar-ıçun ev yapar

GN.II-s.413-2

ol döner taş döndüginçe *dün ü gün*

bütün iner buğday andan olur un

GN.II-s.415-7

bir taşu muhkem durupdur *dün ü gün*

biri döner döndüginçe döker un

GN.II-s.415-11

iy niçe serverleri kim *dün ü gün*

çevrinüben bu degirmen eyler un

GN.II-s.425-10

ķanda ‘ibret var-ısa gördi gözüm
anın oldu bu haber *dn gün* sözüm

GN.II-s.427-5

bu degirmen *dn  güni* döndürür
gidr gr unlığına indürür

GN.II-s.429-16

kim buları dahı büker *dn  gün*
dne dne her birini ķıldı un

GN.II-s.439-4

ol ķaleb degķrdi hlmden beni
b-ķarr oldum bu kez *dni güni*

GN.II-s.579-7

‘ıķık iķinde ‘mrini sarf eylesün
dilde *dn gün* ‘ıķık vasfın söylesün

GN.II-s.591-5

ol bunı v bu anı yırtmak diler
birbirine karķı *dn gün* dıķ biler

GN.II-s.693-7

zhid  ‘bid ķununla oldılar
kim Hak’a *dn gün* ibadet kıldılar

GN.II-s.727-8

kim ola kim gkde ay gün yorıda
kim ola kim yirde *dn gün* durıda

KY-624

derdile yaķıluram uķ *dn  gün*
derdile bulamadum dermnumı

KY-1694

dn gün iķi nevha birle zrıda
hasretnle dnydan bzr idi

KY-2004

didi suçum bu kim 'ışķuñ saķladum

'ışķuñıla *dün ü gün* řan aēladum

KY-2040

ķıldı *dün gün* yaraēını yatını

alısar yūsuf züleyhā hātunı

KY-2044

yimek içmek řādılıēı toy düēün

gice gündüz oldılar řād *dün ü gün*

CH-746

dün ü gün içi nāledür ü zārî

geçürür āh-ıla ol rüzigārı

CH-1521

sipāhıyla *dün ü gün* řāh gitdi

yidi gün sürüben bir şehre yitdi

CH-4653

dün ü gün gussa vü ģamda giriftār

gice nālān-ıdı vü gündüzün zār

HN-39

velîkin bilmedi bu sırrı bunlar

anın ser-geştedür *dünler ü günler*

HN-141

biri bu kim günāhuma mukırvan

günāha girü her *dün gün* musırvan

HN-727

didi 'ısisin ü yirüñ felekdür

maķāmuñ *dün ü gün* Dārü'l-melekdür

HN-731

dümük oldı anı ögretmeēe pîr

dün ü gün kıız ider tekrār u tahrîr

HN-1025

çü *dün gün* oқыmaq yazmaqdur işüm

hemîn bir daya bir hâdimdür işüm

HN-1224

mizâcıdur bu kuşuñ bellü nârî

dün ü gün devr ider yoqdur qarârî

HN-1291

teferrücgâh idingil dün ü gündüz

temâşâ düzgünini *dün ü gün* düz

HN-1480

eger mümkün degül görmek cemâlin

dün ü gün mûnis idinüñ hayâlin

HN-1508

toqınurlar *dün ü gün* tağ ile taş

aqıdurlardı gözden qan ile yaş

HN-1510

ne *dün gün* farq iderler ne quru yaş

ne yimek içmek ü ne su vü ne aş

HN-1732

birinüñ yolu şöyle yitmiş idi

ki *dün gün* mağribe dek gitmiş idi

HN-1765

dün ü gün yüğrişüp bile gezerler

didügi beytleri bir bir yazarlar

HN-1891

eyitdi nişe sergerdân gezersin

dün ü gün bidil ü bîcân gezersin

HN-2054

eger olursa *dün gün* qayğusın yir

eger olmazsa soñumdur gücük dir

HN-2144

baş açuğ yalın ayağ tağda tağda
yürür *dün gün* ne suda vü ne aşda

HN-2417

dün ü gün anda oluñ didi bize
irişdüğ ‘arz kılduğ hāli size

HN-2570

bu hācetgāh idi geldi işitdi
dün ü gün dilemekligi iş itdi

HN-2910

hayāli hōd yig olursa işümdür
dün ü gün girü yārumdur işümdür

HN-3002

ferahşād eydür andan ötrü kim ben
қан ağlayam *dün ü gün* gülesin sen

HN-3155

haça minnet ki bulduñ yār-ı mahrem
otur ‘ıyş eyle *dün gün* şād u hurrem

HN-3214

çalapdan ‘ömr eger biñ yıl bulaydum
ki biñ yıl *dün ü gün* şükrin kılaydum

HN-3300

dilegüm buyıdı *dün gün* Çalapdan
ki bizi kırtara dürlü te‘abdan

HN-3327

ağular içmişem hicrān elinden
yir isem *dün ü gün* vuslat balından

HN-3948

dün ü gün öğredürdi azın azın
dürişüp aña düzerdi āvāzın

HN-3955

çağan kim çala şarda ger yābānda
egilür boynı *dün gün* çalur anda

HN-4376

dün ü gün ‘ışık ile hōş oldı vaqtum
gözümde nürdur göñlümde bahtum

HN-4572

çadırlar çurdılar ayvan u sayvan
ki üç gün *dün ü gün* ger uşa hayvān

HN-4727

iki üç ay gerek *dün gün* sürile
ki çatuma tümen leşker dirile

HN-4901

çü ol bulındı bu sarp iş içinde
dün ü gün çarkı idi teşvîş içinde

HN-6126

bu resme gitdi *dün gün* yıl bigi ol
şuña dek kim irişdi deñize yol

HN-6360

rıyāzāt suyıla şerbet gerekdür
dün ü gün yaluñuz halvet gerekdür

HN-6418

nigārîn bunda halkdan od içinde
ferahşād anda *dün gün* od içinde

HN-6522

hezārān yıl hezārān dürlü naççāş
ki *dün gün* yazar ola göz ile çaş

HN-6971

çü üç gün *dün ü gün* aşlar virildi
çamu begler bir araya dirildi

HN-7009

çü şâh öñinde makbül oldı kamu
dün ü gün 'ıyşa meşgül oldı kamu

SN-184

bil arada *dün gün* güzâfın degül
dikenler cefâsını çekdügi gül

SN-251

'avânlık olup işi ü pîşesi
düni günü ol olsa endişesi

SN-513

ki yiyip içeydüm *dünün günin*
işideydüm bu kıpuzuñ ünin

SN-565

ne güler idi vü ne oynar idi
düni günü 'ışk ile göyner idi

SN-760

nite olsılar ol kim uş sen beni
yanuñdan kıomazsın u *düni günü*

SN-712

ne ata ne anaya söyler idi
düni günü zârîlîg eyler idi

SN-816

bunı didiler ü yola girdiler
düni günü durmadılar sürdiler

SN-895

düni günü buyidi anuñ sözi
baķar idi hasret yolına gözi

SN-1057

ki *dün gün* bile içevüz yiyevüz
yig ol kim gönül kıtmayavuz yavuz

SN-1067

ķamu yirde luřfuñuzı syleyem

duni guni size du‘ā eyleyem

SN-2311

ġarġblıhda gzm ķ yaa şolısar

benm mnism *din gin* ol olısar

SN-2870

gir tzcek atına atlandı ol

iki *din gin* aķlıġa ķatlandı ol

SN-3049

bu resm ile *din gin* bir ay gitdiler

ġrndi bir ada aña yitdiler

SN-3777

dinin ginin endişeden Nev-bahār

olup idi zlfi bigi bġ-ķarār

SN-4188

dinin ginin on gn yridi tamām

ne su iķdi ne hod yir idi řa‘ām

SN-4233

dkedr teni ġussa *duni guni*

nite kim gneş ķarı od odunı

SN-4594

gneşde ve glġede *dinin ginin*

ġlñ sohbetine ķ şutdı ynin

RN-74

azād oldu bular v hoş geķerler

şarab sunar sakġ *din gin* iķerler

RN-258

din  gin geķrp bişrmedn iş

ġmān tezbġr ile kaldı yaz u kış

RN-274

dîvânda söylenür bunca *dün ü gün*

şikâyet buşudandur sözde her gün

YED-12-4

nice yakınsın bana sen müştâk u hasret sana ben

dün gün seni gözlüyüben göremezem kaldum tana

YED-20-5

yunus imdi sen Hakk'a ir *dün ü gün* gönlün Hakk'a vir

gönül gözi görmeyince hiç baş gözi görmeyiser

YED-22-2

şunun kim taşı hoşdurur bilün kim içi boşdurur

dün gün öten baykuşdurur sanma bütün dıvarı var

YED-31-5

dün gün riyâzat çeküp halvetlerde diz çöküp

sohbetlerde baş çatup yanmayan âşık mıdur

YED-40-1

gelün soralum canlara sûretinden n'oldı gider

dün gün senünem dir iken sebep neyi buldı gider

YED-58-1

iy *dün ü gün* Hakkı isteyen bilmezmsin Hak kandadur

her kandasam anda hâzır kanda bakarsam andadur

YED-66-2

düni günü zâr olur ışkınıla yâr olur

endişesi sen olan cümle teşvişden geçer

YED-98-4

âşıkun gözi yaşı *dün ü gün* turmaz akar

âşık kan ağladuğı ma'şuk soruncayımış

YED-107-7

dün ü gün kaygular yersin n'ideyin yohsulın dırsın

ol cömerddür rızkun virür kaygu yimek nendür senün

YED-111-1

dünyeye gelen kişiler yola bile gelmek gerek
ölümünü anubanı *dün ü gün* ağlamak gerek

YED-120-5

kimdurur kim iren ana *dün gün* tāt kılan ana
virilür uçmak anlara zire bilişdür yad değül

YED-124-3

dilerisen bu dünyayı āhirete değşüresin
dün ü gün kılğıl tātı ayağ uzadup yatmagıl

YED-144-5

yavı kılındum ne çare yürürem *dün gün* āvāre
soranlara cevab budur isteyüben sorıgelem

YED-174-6

ol budakda biter iman iman bitse gider güman
dün gün işüm budur heman nefşüme bir tatar oldum

YED-182-6

dün ü gün iderdüm zikir kılurıdum Hakk'a şükür
ecel irdi bizi okur esenledüm dünyam seni

YED-195-2

hem beni okur Subhanum işiğine *dün gün* yönüm
anda çıkar benüm günüm bunda neye eğleneyin

YED-208-2

od bırakdum canuma *dün gün* yanar
yanaram yalap yalap tutuşuban

YED-218-6

yırtam yakamı il ü şar *dün günü* kılam āh u zār
akıdayın göz yaşını zārılıklar eyleyeyin

YED-222-5

dervişün gözi açık *düni günü* uyanuk
bu söze Tanrum tanuk bakmadın gören gelsün

YED-236-6

dün ü günin çekerler ol kıl üzülün diyü

ömrin anda berkitmiş yedilür bir kılıla

YED-241-6

sır sözi eşkere dinmez anda su oda köyünmez

dün ü gün söyünmez bu benüm çırağum anda

YED-258-4

ışkunun cefāsından *dünün günin* ağlaram

akan bunar ne misāl gözden inen yaşlara

YED-260-4

biz āhiret gamın için *dün ü gün* yāhu diyicek

Hak'dan yana yönelicek denizde yol dardur bize

YED-294-1

ışkun aldı benden beni bana seni gerek seni

ben yanaram *düni günü* bana seni gerek seni

YED-294-4

ışkun şarabından içem mecnun olup tağa düşem

sensin *dün ü gün* endişem bana seni gerek seni

YED-306-1

isteridüm Allah'ı buldumısa ne oldu

ağlarıdum *dün ü gün* güldümise ne oldu

YED-317-5

gerçek āşık olanların yüzinde nişanı olur

dün gün turmaz akar anun gözleri yaşının kanı

YED-321-3

ol dostıla-durur benüm *düni günü* münācātum

ben kandasam dost andadur n'iderem Mūsî vü Tūr'ı

ķurd (u) ķuş: GN.I-s.703-6

ādem ü peri vü cinni *ķurd u ķuş*

buyruğında ger inişdür ger yokuş

GN.II-s.327-7

âdem ü perrî vü cinnî *ķurd u ķuķ*
ol sebebden râm-ıdı cümle vuhūķ

YED-32-1

seni Hak'dan yıĝanı her neyise vir gider
ne beslersin bu teni sinde *ķurd ķuķ* yir gider

YED-76-3

yimiķ *ķurd ķuķ* bunı keler niçelerin baĝrın deler
ķol ufacık nâ-resteler gül gibice solmıķ yatur

YED-299-7

birĝün ola sensüz kalam *ķurda ķuķa* öĝün olam
ķüriyüben toprak olam ah n'ideyim ömrüm seni

sen (ü) ben: GN.I-s.199-5

rahmetin viribidi ol dem ana
uķbu iķ 'ibret yiter *sana bana*

GN.I-s.937-5

orta yirden götrile bu *sen ü ben*
ol denizde garka vara cân u ten

HN-800

zihî çabuk ki *senden benden* üzdi
duruķdı sihr ile kendüye düzdi

YED-127-11

turduĝum yir Tür ola bakduĝum didar ola
ne hâcet Musi bana sen ben kayusı deĝül

YED-265-4

senlik benlik olıcak ikilik ile kalur
ikilik tutan gönül kaçan bir dürlü bula

YED-277-2

biz bile pinhānidük gayr-ı *sen ü ben* idük
mutlak bî-gümanidük hem bî-güman eyledi

YED-277-9

çün nefis oldı havāle tağıtdı değme yola

tatlu oldı nevāle ol *sen ü ben* eyledi

YED-278-8

yunus imdi *sen ben* iken āşıklara ne sen ü ben

yoklıkdamış dostı seven komaz ayruksı bakışı

tağ (u) taş: GN.I-s.109-4

zira *tağ u taş* ana mani-durur

ıssı sovuk hem anuñ yolın urur

GN.I-s.109-11

tağ u taş anuñ yolın bögeyimez

yazı vü yaban añı egleyimez

GN.I-s.191-4

kimse kim yarıçısı Rahmān ola

tağ u taş cümle ana fermān ola

GN.I-s.799-7

kimseye göstermesün Allah anı

tağ u taş götürmeye vallah anı

GN.II-s.41-11

tağda taşda niçe bekler her birin

rūzını deyrür bilür yirlü yirin

GN.II-s.75-3

bu haberden toldı cümle *tağ u taş*

‘āleme ol gizlü rāzum oldı fāş

GN.II-s.79-5

geh görünür düş içinde uyğuda

geh görünür *tağda taşda* geh suda

GN.II-s.95-3

tağ u taş u berr ü bahr u fevğ u taht

hak añı bu çamusını kıldı taht

CH-703

düſerdi *taĝa taſa* eyle ki Ferhād
içi taſı yanup iderdi feryād

CH-1366

olırsarsın nite kim ebr-i nîsân
taĝa taſa düſüp nālân u giryân

CH-2808

bu ſi‘ri oĝıyıban aĝlar-ıdı
yüregın *taĝ u taſuñ* taĝlar-ıdı

CH-2814

furĝatuñuñ hurĝatın düſde görürse *taĝ u taſ*
ſem‘ gibi erıye düſmeye nār-ı hurĝate

SN-2482

taĝa taſa ısızlıĝa tutdı yol
sanasın hılabandorus idi ol

HN-1914

didi ger dökmeyeydi gözlerüm yaſ
oda yanaydu āhumdan *taĝ u taſ*

HN-2144

baſ açuĝ yalın ayaĝ *taĝda taſda*
yürür dün gün ne suda vü ne aſda

HN-4535

taĝuñ taſuñ olursa ser-be-ser dür
süleymānlar senüñle ser-be-serdür

RN-506

bizüm ilde *taĝ u taſ* cümle ſekker
tokuz bin kiſi her dem anı öger

YED-32-5

ecel irer kurur baſ tiz tükenür uzun yaſ
düpdüz olur *taĝ u taſ* gök dürilür yir gider

YED-114-5

erenlerün āhına *tağ taş* katlanamadı
kalkanı demürise okları atmak gerek

YED-174-2

cemālünü gördüm düşde çok istedüm yayda kışda
bulamadum *tağda taşda* denizleri süzer oldum

YED-289-3

tersālar tapuya gelür hükm işleri zebün olur
tağlar taşlar secde kılur göriceğez dervişleri

yaz (u) kış: GN.I-s.111-1

yaz u kış şöyle akar eksilmedin
denize girür yolu kesilmedin

GN.I-s.157-9

ādemide cümle dürlü hāl ü iş
yir-ile gökden biter bu *yaz u kış*

GN.I-s.203-5

yir ü gök ü dün ü gündüz *yaz u kış*
uşbu tertibçe varur her dürlü iş

GN.I-s.225-1

‘aql oturdı tahtına işler işin
meşgul oldu tā‘ata *yazın kışın*

GN.I-s.261-3

dün ü gün oğlu kızı endişesi
yay u kış kaygu yimekdür pişesi

GN.I-s.521-8

dutdı hayvān mülkini sürdi işin
güdüğü hayvān-ıdı *yazın kışın*

GN.I-s.847-8

anun elinden gelür bu cümle iş
dün ü gündüz kar u yagmur *yaz u kış*

GN.I-s.875-7

kaldı murdār oldı hōr ol *yaz u kış*

gör ki ne ‘ibredür āhir uşbu iş

GN.I-s.895-9

bu riyāzet yol erinde *yaz u kış*

nefsine kahr eylemek çün oldı iş

GN.I-s.911-11

kendü emrinden bulara virdi iş

kim cihāna hükm iderler *yaz u kış*

GN.I-s.927-8

niçün oldı dünyada bu *yaz u kış*

niçün işlendü cihānda her bir iş

GN.I-s.1027-4

kim dilerse fikr ile işler işin

nuht dilersen el virür *yazın kışın*

GN.I-s.1055-10

bu sarayda kopışardur cümle iş

ulu dirnek burda ola *yaz u kış*

GN.I-s.1063-10

bilesin bu nefis ile sūret işin

nitedür yoldaşlığı *yazın kışın*

GN.I-s.1075-11

geh oğul kış ğussası geh *yaz u kış*

fāsıd endişeler oldı her dem iş

GN.II-s.95-2

yaz u kış u dün ü gündüz bir aña

şöyle yoldaş olmiş ol tağdır aña

GN.II-s.191-11

maşsud ol cevher-durur ansuz ne iş

ırgād işlep anı ister *yay u kış*

GN.II-s.239-6

her ki yirse bu agacın yemişin

açmaya hiç tok ola yazın kışın

GN.II-s.251-11

işlenür bu şehir içinde dürlü iş

hiç dükenmez dün ü gündüz yaz u kış

GN.II-s.253-3

ol sekiz dervaze vü şehrin işin

anlayalum niçedür yazın kışın

GN.II-s.259-3

çünkü bildüñ sen bu 'aqluñ yaşını

hem işitdün yazını vü kışını

GN.II-s.295-3

degme mevcinden kopar biñ dürlü iş

dün ü gündüz qar u yağmur yaz u kış

GN.II-s.317-6

virdi süret virdi ad u virdi iş

anda oldı dün ü gündüz yaz u kış

GN.II-s.335-4

mirrih eytdi ben dahı hem iki iş

işleyem her dem senüñçün yaz u kış

GN.II-s.361-5

anda ne dün var ne gün ne yaz u kış

Allah emridür bulara her dem iş

GN.II-s.375-9

sun' içinde sāni'i görmekdür iş

kim anuñ sun'ı-durur bu yaz u kış

RN-258

dün ü gün geçürüp bişürmedün iş

gümān tedbîr ile kaldı yaz u kış

YED-64-1

bu dem yüzüm süreduram her dem ayum yeni toğar
her dem bayramdurur bana *yayum kışum* yenibahar

YED-146-6

benümdurur bu cümle iş hikmetümile *yaz u kış*
ben bilürem yad u biliş ırılmasuz duran benem

YED-174-2

cemâlünü gördüm düşde çok istedüm *yayda kışda*
bulamadum tağda taşda denizleri süzer oldum

YED-198-5

geçdüm bitmez sağınçdan usandum *yaz u kışdan*
bostanlar başın buldum bostānum yağma olsun

YED-237-9

ol feriştelere adı “Kirāmen Kātibîn”dür
yazmakdan usanmazlar armazlar *yaz u kışda*

YED-243-7

sözüm *yaz u kış* çün değül vallah bu düş için değül
aşıklarun cur’asından yunus kadeh sundı yine

yir (ü) gök: GN.I-s.17-4

nefs-i kül durdı vü çarh urdı semā‘
cūşa geldi *yir ü gök* durdı semā‘

GN.I-s.23-6

cümle mahlūkāt cümle ins ü cān
yir ü gök ü ‘akl u zāt u cism ü cān

GN.I-s.37-1

yir ü gök kamusu anun hazreti
yirde gökde toptoludur kudreti

GN.I-s.37-2

eyle garkken yir gök ana eremez
yir gök ehli cümle gözlep göremez

GN.I-s.201-8

dün ü gündüz *yir ü gök* uçmak tamu

sendedür āhir ne kim varsa kamu

GN.I-s.203-5

yir ü gök ü dün ü gündüz yaz u kış

uşbu tertibçe varur her dürlü iş

GN.I-s.207-2

yirde gökde ne ki varsa sende var

kimisi cānda vü kimi tende var

GN.I-s.247-5

çün bu mani ‘Aşık’a oldı ‘ayan

yiri gögi kendüde buldı ‘ayan

GN.I-s.267-11

ne *yir ü* ne *gök* ü ne çarh u felek

ne ten ü ne cān u ne ins ü melek

GN.I-s.271-1

hem bu ādem ‘ālem oğlıdur yine

ata ana *yir ü gökdür* bu tene

GN.I-s.345-11

kendüzinden kendü ‘ilmin bilene

yirde gökde ne ki varsa bilene

GN.I-s.375-4

ol didi oldı cihān u cism ü cān

durdı *yir gök* ma‘lūm oldı ins ü cān

GN.I-s.377-9

birisi mülke çerāg olmuş-durur

aydınından *yir ü gök* tolmuş-durur

GN.I-s.399-11

yirde gökde ne ki varsa seyr ider

bir işit kim seyr içinde ol n’ider

GN.I-s.457-4

yir ü gök degme biri bir il gibi

orta yirde ādemi bir yol gibi

GN.I-s.527-3

yirde gökde ne ki varsa buldı ol

tā ebed iş ne'ydüğünü bildi ol

GN.I- s.531-5

‘aklı dutmuşdur cihānı düpdüzi

yire göge toptoludur kendüzi

GN.I-s.587-10

yirde gökde yaş kuru kalmadı hiç

kim bu matbahlarda olmadı havic

GN.I-s.625-9

yirde gökde ne ki mahlūk var diri

hak honında yiyedurur her biri

GN.I-s.629-4

yoğ-ıdı bu *yir ü gök* uçmak tamu

‘aqla hōn olmağ-ıçun geldi kıamu

GN.I-s.633-2

yirde gökde ne ki mahluk var-durur

kıamusına bu ‘aqlı burnın urur

GN.I-s.673-4

çün dokındı birbirine kāf u nūn

doğdı ‘ālem oldı *yir gök* ay u gün

GN.I-s.697-2

yiri gögi niçe düzdi mu‘teber

diñle imdi niçedür eydem haber

GN.I-s.697-4

kendü ‘ilminden bu mülk oldı tamām

‘arş u kürsi *yir ü gök* her bir makām

GN.I-s.697-10

çün yaratdı *yir ü gögi* pādişāh
gör ki ne kıldı vü n'itdi ol İlāh

GN.I-s.697-11

yire göge altı gün virdi zamān
hem dahı altı yana urdı mekān

GN.I-s.701-10

yir gök anun kandalıgın bilmedi
ay u güneş yügrüşüben bulmadı

GN.I-s.705-5

yir ü gök anun-ıla kāyim-durur
o müezzeh bāki vü dāyim-durur

GN.I-s.803-10

ķamusı ārāste çün olmış-ıdı
yire göge düpdüzi tolmiş-ıdı

GN.I-s.805-5

çün işitdi bu hitābı kamular
yirde gökde eyü yavuz ne ki var

GN.I-s.807-10

ol zamān kim *yir ü gök* oldı tamām
dürlü nesne dünyaya toldı tamām

GN.I-s.821-4

eytdi iy dermāndeler destgiri
yir ü gök senden tolu senden diri

GN.I-s.867-3

çarh çarha girdi *yir* dutdı karār
sabit oldı *yirde gökde* ne ki var

GN.I-s.897-6

da'vi-yi 'irfān kılurlar durmadın
yiri gögi seyr iderler varmadın

GN.I-s.897-9

cānları eyle kavi olmuş-durur
kim bulardan *yir ü gök* tolmuş-durur

GN.I-s.903-5

eytdüm iy dermāndeler destgiri
yir ü gök senden tolu senden diri

GN.I-s.911-7

eyledi ol ‘akl-ı külden nüh felek
yir ü gök ü cism ü cān ins ü melek

GN.I-s.923-1

yiri gögi Hak senünçün eyledi
hem senünçün eyledüm dip söyledi

GN.I-s.923-5

yirde gökde sensin ol istedüğün
sen sana gel sen sana gel dir ögün

GN.I-s.927-4

niçin oldı *yir ü gök* ü cism ü cān
nişe geldi dünyaya bu ins ü cān

GN.I-s.927-7

çün yaratdı *yiri gögi* ol Kadim
gör ne hikmet birle düzdi ol Hakim

GN.I-s.927-6

gör ki sen kimsin bu *yir ü gök* nedür
dinle imdi kim hikāyet nitedür

GN.I-s.927-8

yoğ-iken bu *yir ü gök* ol var-ıdı
şöyle eksüksüz gani Cebbār-ıdı

GN.I-s.929-2

diledi çün bu işi ol Kārsāz
eyledi *yir gök* ü virdi kış u yaz

GN.I-s.929-3

yir ü gögi toptolu halk eyledi
degme bir halkında bir hulk eyledi

GN.I-s.931-3

yir ü gök ad dakdılar ok iksine
kül qaravaşdur bakarsan üstine

GN.I-s.933-2

çün bu fikri Hak bırakdı gönlüme
yir ü gök 'ibret görindi gözüme

GN.I-s.935-10

belki *yir ü gök* sana bir ev ola
ol ırağdan bağıduğun yakın gele

GN.I-s.941-9

aylağırken *yir gök* anı göremez
hiç mahluk kudretine iremez

GN.I-s.961-5

bir katı bu *yir ü gökdür* ten gibi
sen işit bir bu 'acāyip tertibi

GN.I-s.961-7

çünkü bu *yir gök* mücessemdür 'ayan
pes muhakkardur bilün bellü beyān

GN.I-s.991-7

uşbu mülki 'ışk-ıçun düzdi Çalap
yir ü gök olmaklığa 'ışkdur sebep

GN.I-s.991-8

yirde gökde zerre zerre 'ışk kodı
anun-ıçun toldı 'ālem 'ışk odı

GN.I-s.1117-1

ol-durur dermāndeler destgiri
yir ü gök andan tolu andan diri

GN.I-s.1127-6

gāh anılmaz *yir ü gök* ü ay u gün
bilmezem hōd var mı yok mı dün ü gün

GN.II-s.7-9

yiri ten kıldı vü gögi kıldı cān
āşikārā *yir ü gök* oldu nihān

GN.II-s.13-9

bes bu *yirde gökde* ne kim var ‘ayan
kodu sende kamasından bir nişan

GN.II-s.21-10

hem bu *yir gök* yoğ-iken virdi vücūd
gök rükū‘da kıldı yir kıldı sücūd

GN.II-s.77-6

yirde gökde durduğı bellü degül
yir yüzinde ol fulan illü degül

GN.II-s.77-8

yiri gögi berri bahrı Haq aña
cümle bir ev eylemişdür baqsaña

GN.II-s.79-7

haq anı saldı cihāna hayr-ıçun
yiri gögi irdi aña seyr-içün

GN.II-s.135-8

birbirini sedi cümle mahluqat
yir ü gök ü cism ü cān u ‘aql u zāt

GN.II-s.137-3

sevdi evvel *yir ü gök* birbirini
sen işit bu Tañrı’nun taqdirini

GN.II-s.139-8

birbirisin sedügiyçün *yir ü gök*
reng alır gökden olur bu *yir gök*

GN.II-s.151-9

ay bedir ārāste olmuş-ıdı
aydınından *yir ü gök* ʔolmuş-ıdı

GN.II-s.173-3

yirde gökde her ne kim varsa mukim
eyledi cana musahhar ol Kadim

GN.II-s.185-4

yirde gökde ne ki varsa buldılar
her işün aslın nedendür bildiler

GN.II-s.213-2

yir ü gök gördi tolu sansuz varak
her varakda yazludur yüz biñ sebak

GN.II-s.217-10

yiri gögi çün yaratdı ol Kadim
yirde gökde gör ne kodı ol Hakim

GN.II-s.245-3

ma ‘rifet ʔoldur kişi nefsin bile
yiri gögi kendü nefsinde bula

GN.II-s.247-4

yirde gökde niçe hal kim dönedur
bunda dönen ol degül mi ya nedür

GN.II-s.249-10

göre kendü cismini bir ʔehir ulu
yirde gökde ne ki var anda tolu

GN.II-s.253-7

ol zamān kim yoğ-ıdı bu nüh felek
yir ü gök ü cism ü cān ins ü melek

GN.II-s.279-9

oldı ‘ālem *yir ü gök* dutdı vücū
‘ālem içre ma ‘lum oldı feth ü cūd

GN.II-s.281-2

yiri gögi çün yaratdı ol İlāh

ya ‘ni düzdi kullarıçun tahtgāh

GN.II-s.313-10

yirde gökde ber-güzide ol-durur

hem resuldür Tanrı’dan hem kuldurur

GN.II-s.317-2

ol mahabbet Tañrı’dan bir nūr-ıdı

kim bu *yir gök* yoğ-iken ma‘mūr-ıdı

GN.II-s.317-5

eyledi anuñ nurından nüh felek

‘arş u kürsi *yir ü gök* ins ü melek

GN.II-s.319-7

rüşen ol nürdan bu cümle mahluqāt

yir ü gök cism ü cān u ‘aql u zāt

GN.II-s.323-5

ya‘ni kim ol Mustafā gelmek-içün

yir ü gök ehli anı bilmek-içün

GN.II-s.403-9

yir ü gök ‘ibret tolu dek göz gerek

görene gizlü degül ne söz gerek

GN.II-s.403-11

uşbu sözden fāyide oldur bize

yir ü gök ‘ibret ola görne göze

GN.II-s.415-6

bir degirmen gördüm uşbu ‘ālemi

taşları *yir gök* ü unu ādemi

GN.II-s.419-4

yir ü gökdür bu degirmen taşları

ögidür bir demde yüz biñ başları

GN.II-s.449-7

yir ü gök ehli tahayyür çamusı
çorçudan olmış taçayyür çamusı

GN.II-s.455-1

gördüm ol sultānlığı kim anda var
anda bu *yir gök* degül gerd ü çubār

GN.II-s.455-5

ger bu *yir gök* bir nefesde yoğ ola
yir yüzinde sanki bir yapraç sola

GN.II-s.457-7

yir ü gök hem yirde gökde eydilen
‘ālem içre yol varan u iş bilen

GN.II-s.465-11

bileler kim *yirde gökde* birdür ol
yoğı var eylemege kadirdür ol

GN.II-s.475-11

oldur evvel yapılan mülk ü maçām
hem anuñla oldı bu *yir gök* tamām

GN.II-s.483-7

yir ü gök ü cümle ‘ālem bendedür
cümle sūret anuñ-ıla zindedür

GN.II-s.491-4

niçe düzdi dünyayı ol bi-niyaz
eyledi *yir gök* ü virdi kış u yaz

GN.II-s.491-5

dürlü nimet düşdi *yir gök* üstine
yani kim hon dökdi cümle dostına

GN.II-s.515-6

çıldı malum kendünün kadırlığın
yirde gökde hazır u nazırlığın

GN.II-s.515-9

bağdı peygamber bu *yir gök* ehline

gördi kim her biri uymış bir dine

GN.II-s.519-4

yir gök ehli kim kıyamdaydı tamam

ol kıyamdan uş bize virdi kıyam

GN.II-s.519-6

yir gök ehli kim rüku‘daydı bular

bu rüku‘ andan-durur ahir i yar

GN.II-s.519-7

yir gök ehli kim sücud kılmış-ıdı

bu sücud oldur ol uht olmış-ıdı

GN.II-s.519-8

yir gök ehli kim tahiyatdı işi

bu tahiyat ahir oldur iy kişi

GN.II-s.519-9

yir gök ehli kim müsebbihdi tamam

uşbu ol tesbihdür okır has u ‘am

GN.II-s.519-10

yir gök ehli kim fikirdi işleri

ol tefekkür kim kılur bu yol eri

GN.II-s.519-11

yir gök ehli kim kılurlardı du‘a

ol du‘adur kamuya olsun reva

GN.II-s.547-2

pes sana gel kim bu ‘ilmi bilesin

yiri gögi kendüzünde bulasın

GN.II-s.569-8

yire göge irdi yitdi ‘ışk eli

‘ışk ayağından yıķıldı nefis ili

GN.II-s.727-6

görnügeldi her makamda her bir iş
yirde gökde dün ü gündüz yaz u kış

KY-1924

yiri gögi yaradan oldur qadım
ayı günü yöriden oldur muqım

CH-74

güneşden tolu turur *yir ü gök* nür
ne ‘ayb aña anı görmez-ise kör

CH-102

sükün virüp *yir ü gögi* yaratdı
senüñ-çün dürlü ni‘metler dörirdi

CH-155

zerre zerre *yirde gökde* ne ki var
varlıguña birliğüñedür şühüd

CH-120

yir ü gök toludur dürlü bedāyi‘
gözünü aç ki göresin sanāyi‘

CH-139

senüñ rızquñ-içün ki ola müveffer
yir ü gögi saña kıldı müsehhar

CH-143

ki *yir ü gök* toludur anuñ ismi
ilahî gencinüñ oldur tılsımı

CH-151

yir ü gökden çün itā‘at istedüñ
ol rükū‘a vardı bu itdi sücüd

CH-331

bu ‘ışq-ıla uruldu içde bünyād
yir ü gök ‘ışq-ıladur ki oldı ābād

CH-3814

yir ü gök zerre zerre rāst şāhid
aña kim ol durur қayyūm u vāhid

HN-34

ne andan bir қarış yir var nihānī
ne *yirde gökde* sābitdür mekānı

HN-62

yaradan yırmasuz *yirler ü gökler*
irüren irmesüz uslar u ögler

HN-63

yire göge ser-ā-ser nūr olan Haқ
yakīni olmayandan dūr olan Haқ

HN-336

қılıpdur her biri bir sihr ü efsūn
ki *yir gök* ehli cümle mest ü mecnūn

HN-3246

işitdüm Қadr gicesi қuru yaş
ne varsa *yirde gökde* indürür baş

HN-3350

nigārīn eydür i pāk i‘tiқādum
benüm *yirlerde göklerde* murādum

HN-4119

ne *yirden gökden* oluruz haberdār
ne uşdan ögden oluruz haberdār

SN-53

dilerdi ki birliğini bildüre
yiri gögi ‘ilmiyile ıoldura

SN-2049

şu Tangrı haқıçün ki *yiri gögi*
yaratdı vü insāna virdi ögi

RN-248

yiri gögi gezüp ben bulımadum
ne var zerreyisem tolinamadum

RN-256

tamām olsa işün *yir gök* senündür
ne kim dilerisen dilek senündür

RN-257

ki ‘ālem cismine sen cān olasın
yir ü gök olmaya sensüz tolasın

YED-27-3

bu *yir ü gök* ü arş ü ferş ışk dadı ile kayımdur
bünyadı ışkdur āşıka her bir arada eli var

YED-47-1

padişahlık senündür heybetün var
yaratdun *yir ü gögi* kudretün var

YED-54-6

günde *yir gök* gide-durur konşun sefer ide-durur
ecel bir bir yuda-durur bu dünyeye mağrūr nedür

YED-59-8

ol işler tamām olıcak ol dirliğı dirilecek
gözün hicābın silicek *yir gök* tolu didardurur

YED-135-1

uş gine geldüm ben bunda sır sözün ayān eyleyem
bir sözile *yiri gögi* cümlesin beyān eyleyem

YED-150-3

yire bünyād urulmadın *yir gök* halāyık tolmadın
levh ü kalem çalınmadın mülki yaradandayıdum

YED-151-4

yir ü gök yaradıldı ışkıla bünyād oldı
toprağa nazar kıldı aksurdı durup geldüm

YED-157-7

yire göğe bünyād uran ırılmadın kayım turan
ırmaklara göl çağıran adum yunus umman benem

YED-165-5

münker ü nekir geliser *yir gök* ün ile tolısar
ben bunlara cevābını vireyim andan varayım

YED-169-10

bu *yiri göği* yaradan bu arş u kürsi durduran
binbir adı vardur yunus ol sahîb-i Kur'an benem

YED-175-4

yir gök yaradılmadın “Kalı belā” dinmedin
levh kalem çalınmadın miracda kâdir idüm

YED-202-2

evvel *yir gök* yoğiken varıdı ışk bünyadı
ışk kadimdür ezeli ışk getürdi ne varın

YED-250-7

yir gök kayım turduğı denizler mevc urduğı
cennet ü hür olduğı cümle sana behāne

YED-250-8

dahı *yir gök* yoğıdı cümle söz mensūhıdı
āşıklar taparlardı ol bî-nişan Sübhāna

YED-256-2

dünyā āhıret ol Hak *yir gök* toludur mutlak
hiç gözlere görünmez kim bilür ne nişanda

YED-274-1

yir gök yaradılmadın Hak bir gevher eyledi
nazar kıldı gevhere sığmadı devr eyledi

YED-278-7

ışkı seve āşık gerek ne olısar ışkdan yiğrek
ışkdur *yire göğe* direk kalanı hep söz öküşi

YED-286-10

mun'im oldum yoksul iken benüm oldı kevn ü mekân

yirden göğe mağrib maşrık *yire göğe* toldum ahi

YED-287-3

yir gök oynar ırılmaz yeller eser deprenmez

akibet şol canun kim ışkun ola bünyadı

YED-289-6

yir gök eydür hırka hakkı himmetleri olsun bākî

ol pādīşā oldı sāki esritdiler dervişleri

YED-295-5

miskin yunus ol velî *yirde gökde* toptolı

her bir taşun altında bin İmrānoğlı Mūsî

YED-296-2

nefsümün ejdehāsı döndi bana hamle itdi

kanāat hay dimezse *yir ü göği* yir idindi

YED-300-7

Hak yaratdı yiri göği ol Ahmed'ün dostlığına

“levlāk” ana delîl oldı ansuz *yir gök* var olmadı

1.1.3.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.3.1.3.1. (K₁)^m V₁ M (S)ⁿ / (K₁)^m V₂ N (S)ⁿ

sağ (u) sol: GN.I-s.99-1

ikisi bile bakar *sağa sola*

bilelikdedür niçe kim var ola

GN.I-s.719-8

sağ u sol fevk u taht u piş ü pes

yokdur anda nedür ol yol adı bes

GN.I-s.725-5

sağ u sol piş ü pes hem fevk u taht

şol aradan ol gönüle virdi taht

GN.I- s.1055-1

hem safā vü hem küdüret anda bol
hayr u şerrün yiri vardur *sağ u sol*

KY-1908

sağa sola hön bırağdılar bular
yūsuf ile ya‘kūb oturmuş güler

SN-964

sağa sola kıllar dutarlar kıarār
kimi Türk kimi Rüm kimi Tatar

HN-173

yola izleyicidür *sağda solda*
‘aceb bu kim degüldür kendü yolda

HN-4971

dahı zerrîn kemer on biñ gulamı
sağı solı alup turdı temāmı

RN-60

çavuşlar yöğşürür *sagda vü solda*
girîv ü zemzemedür degme yolda

YED-18-3

bir bakgıl *sağa sola* kayıkma değme yola
dinile kuş ünini nice dürlü saz gelür

YED-38-6

bu devrandan öte gör kervan gitdi yete gör
korku var *sağda solda* kayıkmadan giderler

YED-129-7

sağa sola bakmadın hoş söyler Tapduk Yunus
ol gerçeğe aşıklar külli sağdur sol değül

YED-234-13

bu izümi izledüm *sağum solum* gözledüm
çok acaibler gördüm yokdur cihān içinde

YED-273-4

her kancaru bakarısam oldur gözüme tuş olan
önüm ardum *sağum solum* ger yaz oldu ger kış oldu

1.1.3.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.3.1.4.1. $KV_1 M(S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünsüz, ikincisinin başındaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

yimek (ü) içmek: GN.I-s.423-3

kimse kim oylan-iken oyun kova
çün yigit ola *yimek içmek* seve

GN.I-s.613-9

çün *yimek içmek* bu nefis elindedür
pes tagayyurlık dahı yolındadır

GN.II-s.229-7

başda ‘aql u gözde nür u dilde söz
bu *yimek içmek*dür āhir ilde söz

KY-1780

bu haberi kim iştdiler çamu
yimek içmegi unutdılar ‘amū

KY-1934

çaldı anlar dā‘im anda şādmān
yimek içmek ‘ayş u işretdür hemān

KY-2044

yimek içmek şādılığı toy düğün
gice gündüz oldılar şād dün ü gün

HN-515

yimek ü içmek ola ‘îş ü şādî
şehinşeh buyura bî-dāda dādî

HN-1510

ne dün gün fark iderler ne kuru yaş
ne *yimek içmek* ü ne su vü ne aş

HN-1962

yimek içmek ü sultānlık sañadur
velî derd ile yaqılmaq bañadur

SN-307

yimek içmek ü oqımak yazmaq
yigirek ki dünyā koyup azmaq

1.1.3.2. Alıntı Kelimelerle Kurulan İkilemeler

1.1.3.2.1. Her İki Üyesi Arapça Olan İkilemeler

1.1.3.2.1.1. Ünlü-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.3.2.1.1.1. $V_1 M (S_1)^m / K V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünlü, ikincisinin başındaki ses ünsüz olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusudur.

‘ām (u) hās: GN.I-s.103-8

bu yöriyen ādemiler kamusı

ādem oğlanlarıdır ‘āmi hāsı

GN.I-s.929-10

kimi tasnîf eyleyüp düzdi kitāb

okır anı ‘ām u hās u şeyh ü şāb

GN.I-s.1003-11

bir katı hem pōst-durur kim kūrک için
bay u yohsul ‘ām u hās u türk-içün

āşık (u) ma‘şūk: GN.II-s.121-1

Leyli vü Mecnūn gibi kim añalar
‘āşık u ma ‘şūk diyüp kamu bular

GN.II-s.133-4

‘āşık u ma ‘şūk ne-y için oldılar
ne sebebden halk buları bildiler

GN.II-s.135-9

‘āşık u ma ‘şūk dimek andan-durur
sırrına bak bu sözüñ kandan-durur

GN.II-s.135-10

‘āşık u ma ‘şūk çokdur dünyada
niçe eydem vasfını gelmez ada

GN.II-s.139-10

‘āşık u ma ‘şūk içinde uşbu nāz
pādişāh sırrı-durur bu gizlü rāz

GN.II-s.141-1

ol tamām oldu bu kez bir gör yine
‘āşık u ma ‘şūk kimdür sor yine

GN.II-s.145-5

‘āşık u ma ‘şūk içinde uşbu nāz
pādişāh sırrı-durur bu gizlü rāz

GN.II-s.149-8

‘āşık u ma ‘şūk bir oldu tamām
mısr tahtı bunlara oldu maķām

GN.II-s.149-10

‘āşık u ma ‘şūk içinde uşbu nāz
pādişāh sırrı-durur bu gizlü rāz

GN.II-s.155-6

'*āşık u ma 'şuk* içinde uşbu nāz
pādişāh sırrı-durur bu gizlü rāz

GN.II-s.161-6

'*āşık u ma 'şuk* içinde uşbu nāz
pādişāh sırrı-durur bu gizlü rāz

GN.II-s.165-11

'*āşık u ma 'şuk* içinde uşbu nāz
pādişāh sırrı-durur bu gizlü rāz

GN.II-s.171-8

'*āşık u ma 'şuk* içinde uşbu nāz
pādişāh sırrı-durur bu gizlü rāz

GN.II-s.177-7

'*āşık u ma 'şuk* içinde uşbu nāz
pādişāh sırrı-durur bu gizlü rāz

YED-101-4

okumağıl ilmün yüzün ilme amel gerek güzin
aç gönülden bātın gözin *āşık ma 'şuk* hāline bak

YED-101-9

'*āşık ma 'şuk* birdür bile ışktan gelür her menzile
biçāre Yūnus ne bile ne kara okıdı ne ak

1.3.2.1.2. Ünsüz-Ünsüz Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.3.2.1.2.1. (S₁)^m K₁ M (S₂)ⁿ / (S₁)^m K₂ N (S₂)ⁿ

şark (u) ğarb: GN.I-s.47-7

ay oldı bir işāretden dü-nim
şarka ğarba seyr kıldı her dü-nim

GN.I-s.1029-10

addur ol kim urmur bu hās u 'ām
toptoludur *şark u ğarb* u Rūm u Şām

GN.II-s.279-11

yir murabba‘ niçe düşmiş döşenüp
şarq u ğarb u hem şimāl u hem cenüp

HN-5931

budur ol şāh-ı Mağribden sülāle
ki *şarqa ğarbadur* hüsni havāle

YED-222-7

dervişün eli uzun çıkarur münkir gözün
şarqa ğarba düpdüzün sunmadın iren gelsün

zāhir (ü) bātın: GN.I-s.209-6

zāhir ü bātın ne kim varsa ‘ayān
ķamusı sende-durur bellü beyān

GN.II-s.39-3

her kim anı bilmek ister ne’ydügin
zāhiri vü bātını niçe’ydügin

GN.II-s.127-3

zāhirin ü bātının ol dōst ala
andan ol dōst işiginde dōst ola

GN.II-s.381-5

zāhir ü bātın bular hükm itdiler
her kimünle oynadılar utdılar

KY-1584

evvel āhir ol durur rabbü’l-enām
zāhir ü bātın ol durur müdām

CH-119

çü *zāhir bātın* ol u evvel āhir
dahı nesne ķalur mı eydüñ āhir

CH-210

müntehā-y-ı ķurba irişmeklig-içün oldı rāst
on havās-ı *zāhir ü bātın* öñüñde nerdübān

RN-581

ezel ebed ne ola togrulara

zahir batın hicāb olmaz bulara

RN-584

neyise *zāhirün bātınun* oldur

neyise endişen ol yana yoldur

1.1.3.2.1.3. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.3.2.1.3.1. $(K_1)^m V_1 M (S)^n / (K_1)^m V_2 N (S)^n$

berr (ü) bahr: GN.I-s.171-10

bunların berr ü bahırdur adları

benzemez hem birbirine dadları

GN.I-s.171-11

yani berr ü bahr diyüp söyledüğüm

kuru yir birle denizdür didüğüm

GN.II-s.77-8

yiri göği *berri bahrı* Hağ aña

cümle bir ev eylemişdür başsaña

GN.II-s.95-3

taş u taş u berr ü bahr u fevğ u taht

hak aña bu şamusını kıldı taht

RN-166

çü yüz bin çāpüki alçaklık utdı

muhālsüz berr ü bahr ‘ālemi tutdı

1.1.3.2.1.4. Ünsüz-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.3.2.1.4.1. $K V_1 M (S_1)^m / V_2 N (S_1)^m$

İkilemeyi kuran kelimelerden ilkinin başındaki ses ünsüz, ikincisinin başındaki ses ünlü olduğunda ikilemeyi bu formülle gösterebiliriz. Kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusudur.

hās (u) ‘ām: GN.I-s.23-4

enbiyā vü evliyā vü *hās u ‘ām*

ol semā‘da yile virmiş neng ü nām

GN.I-s.157-8

ikisinün arasında Ādem’i

kıldı peydā cümle bu *hās u ‘āmı*

GN.I-s.269-6

toğdı ‘ālemden dahı Ādem ‘ayān

hās u ‘ām u cümlesi oldı beyān

GN.I-s.335-6

üç gürüh oldı cihānda *hās u ‘ām*

her birinün dirligin dinle tamām

GN.I-s.421-4

nitekim şol güz güninde *hās u ‘ām*

ni‘mete batmış olur her bir makām

GN.I-s.463-6

söz işitmekde bu cümle *hās u ‘ām*

farkı yok ulu kiçi birdür tamām

GN.I-s.535-6

uşbu ‘azmet ileyinde *hās u ‘ām*

māsivallah ser-be-ser cümle tamām

GN.I-s.581-9

dirile ‘ilm ü amel sende tamām

mahkum ola sana cümle *hās u ‘ām*

GN.I-s.585-4

çünkü ol ni‘met tamam kaynar bişer

ol bişinçe *hās u ‘ām* anda üşer

GN.I-s.585-7

çünkü hön ārāste olur u tamām
buyurur kim otururlar *hās u ‘ām*

GN.I-s.597-6

gāh ‘adli gāh zulmı söylenür
hās u ‘ām cümle anı zikr eylenür

GN.I-s.597-10

uşbu sözden hāli olmaz *hās u ‘ām*
bu keleş toptoludur her makām

GN.I-s.601-7

hās u ‘ām u beg ü kul yohsul u bay
gark olupdur bu işe yıl on iki ay

GN.I-s.603-6

uşbu galbe teşvişinden *hās u ‘ām*
‘ömri geçdi bulmadı halvet makām

GN.I-s.785-3

hāsa ‘āma dünyada yok i‘tibār
kankısıysa geh yapar u geh yıkar

GN.I-s.823-5

sen yirinme kim bu cümle ‘ālemün
yönini sana kılām *hās u ‘ām*un

GN.I-s.829-10

kırk gün ol su dünyayı dutdı tamām
garka virdi bay u yohsul *hās u ‘ām*

GN.I-s.891-4

islam evinde bular dutmuş makām
günde biş kez dirilürler *hās u ‘ām*

GN.I-s.891-9

nitekim güneş nırıyla *hās u ‘ām*
düpdüzidür toptoludur her makam

GN.I-s.901-4

‘acz evidür kaldı bunda *hās u ‘ām*

bunça varlık yoga virdi bu makām

GN.I-s.907-10

görür anun köynüdügin bu *hās u ‘ām*

köynedüginçe aydını artar müdām

GN.I-s.919-2

düzdi sūret bağladı hattı tamām

görmek ister anı cümle *hās u ‘ām*

GN.I-s.933-9

nitekim güneş nuriyla *hās u ‘ām*

kurtulır dün zulmetinden her makām

GN.I-s.947-11

yarlıgandı onı bir kezde tamām

bilür āhir anı cümle *hās u ‘ām*

GN.I-s.1001-7

anun-ıla yidi katdur ten tamām

ne ki varsa bay u yohsul *hās u ‘ām*

GN.I-s.1005-2

ton olur çok dürlü hayvān derisi

geyür andan *hās u ‘ām* her birisi

GN.I-s.1017-6

ulu kiçi bay u yohsul *hās u ‘ām*

bu yidi ni‘metde düpdüzdür tamām

GN.I-s.1019-3

kamusıyla bu nefes uş rāyigān

alur andan *hās u ‘ām* pir ü cevān

GN.I-s.1029-10

addur ol kim urınur bu *hās u ‘ām*

toptoludur şark u garb u Rūm u Şām

GN.I-s.1033-9

bay u yohsul *hās u ‘ām* ulu kiçi
ben anunvan ol benümdür diyiçi

GN.II-s.25-2

iki mescid var içinde hōş maḳām
‘izzet eyler aña cümle *hās u ‘ām*

GN.II-s.53-10

ulu kiçi bay u yohsul *hās u ‘ām*
aña anı evlü evinde müdām

GN.II-s.79-1

bî-niṣān u bî-mekān u bî-maḳām
ḳandalığın bilmez anuñ *hās u ‘ām*

GN.II-s.147-6

‘āşıḳ oldı gitdi andan neng ü nām
bildiler bu hāli cümle *hās u ‘ām*

GN.II-s.151-5

hatunuñ adı Hadıce’ydi be-nām
bilür-idi anı cümle *hās u ‘ām*

GN.II-s.197-7

bu kez ol sāfi gümüş oldı tamām
bellü bildi anı cümle *hās u ‘ām*

GN.II-s.229-9

ol sekiz dürlü iş uş oldı tamām
anuñ-ıla dirilür bu *hās u ‘ām*

GN.II-s.241-2

zühd ü ta ‘āt ḳopa nefsinden müdām
‘āşıḳ ola aña cümle *hās u ‘ām*

GN.II-s.251-10

ḳapulardan kāruvān işler müdām
hem ‘azîz ü hem zelîl hem *hās u ‘ām*

GN.II-s.283-5

olmayınça ol sekiz nesne tamām
heft deryā geçmedi bu *hās u ‘ām*

GN.II-s.291-1

uş dirildi geldi cümle *hās u ‘ām*
ādemî ʔoldı gemi oldı tamām

GN.II-s.379-10

enbiyā mülkidür ol a ‘lā maḳām
işidüpdür anı cümle *hās u ‘ām*

GN.II-s.393-7

pes bilüñ hükmā-durur evsaḳ maḳām
kim anuñla muttasıldur *hās u ‘ām*

GN.II-s.-395-8

ol tamām oldı bu kez ednāya gel
hāsa ‘āma yohsula vü baya gel

GN.II-s.409-9

gördüm anı kim ʔoḳuz nesne tamām
düzilüpdür bilür anı *hās u ‘ām*

GN.II-s.443-3

iltdi bini ol maḳāma gör maḳām
yavu varmış anda cümle *hās u ‘ām*

GN.II-s.455-3

on sekiz biñ ‘ālemüñ halkı tamām
eyü yavuz ne ki varsa *hās u ‘ām*

GN.II-s.457-8

ol fenā deñzinde ğarḳ olmış tamām
ni nebî vü ni velî ni *hās u ‘ām*

GN.II-s.479-5

çün bilindi ḳudret iş oldı tamām
bu işe îmān getürdi *hās u ‘ām*

CH-3478

beni rüsvây-ı *hās u ‘ām* kılduñ
şamu dillerde uş bed-nām kılduñ

KY-459

bir araya geldi cümle *hās u ‘ām*
şehr halkı anda geldiler tamām

KY-517

serzeniş kıldı pes aña *hās u ‘ām*
bir şul için mālını virdi tamām

KY-1152

eytdi ikrār eyleñüz iy *hās u ‘ām*
kim şamuñuz baña olduñuz gulām

KY-1729

çağırurdu iy halāyık *hās u ‘ām*
Yūsufi bulduñ sevinüñ dir tamām

KY-1804

ni‘metile cümle toydı *hās u ‘ām*
sen işit kim neyledi yūsuf imām

KY-1827

cennete beñzetdiler köşki tamām
dürlü hil‘at geydürürler *hās u ‘ām*

KY-1870

ağladılar şamu leşker *hās u ‘ām*
ol halāyık zārî kıldılar tamām

KY-1895

girdiler şehre ta ‘zîm birle tamām
gördiler şehri bizemiş *hās u ‘ām*

KY-1914

giçdi ol gün irte cümle *hās u ‘ām*
Ya ‘ķūbı görmege geldiler tamām

KY-2039

cümle *hās u ‘ām* ilerü geldiler

Ya ‘ķüb öñinde müselmān oldılar

HN-2050

viribidi ķamu ıķlīme nāme

ki soru ķodılar *hāsa vü ‘āma*

RN-83

nice sözün varısa sana söyle

has u ‘ām gönlünü şey’u’llah eyle

RN-184

has u ‘ām harcıya yüz yire bırak

bunun gayrı hayır bu sözden irak

RN-590

togurlık hil ‘atin ol vakt giyesin

has u ‘ām harciye togru diyesin

YED-99-8

nicesi kullıģıla sevilibilem ben ana

hās u ām anı sever ol hep sevenden fariģ

YED-101-3

bilmeyesin bed-nām u nām bir ola sana *hās u ām*

bildünise ilmi tamām gel imdi okı bir varak

YED-102-7

hās u ām mutî asî dost kulıdur cümlesi

kime eydibilesin gel evünden taşra çık

YED-158-1

ben seni sevdüğümü söyleşürler *hās u ām*

söyleşenler söyleşsün sensüz dirliģüm harām

YED-222-2

dervişler didükleri bir dükenmez kån olur

hās u ām kul u sultan bu kandan alan gelsün

YED-265-1

dirlik niceyidüğin eydeyin kıldan kıla

ıraka vü yakına hem *hās u āma* bile

YED-265-2

hās u ām cümle āsi dost kulıdur cümlesi

kullar yol virmeyiser şāhı kim görebile

YED-277-4

çün yaratdı adem’i bileyüdik biz kamu

bu kamu *hās u āmı* bir madenden eyledi

lutuf (u) ihsān: HN-103

bizim cürm ü hātadur ‘acz ü noksān

senün fazl u keremdür *lutf u ihsān*

KY-1332

eydesin kıldı du‘ā babam saña

lutfuña ihsānuña kıaldı taña

1.1.3.2.2. Her İki Üyesi Farsça Olan İkilemeler

1.1.3.2.2.1. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.3.2.2.1.1. $(K_1)^m V_1 S / (K_1)^m V_2 S$

teb (ü) tāb: CH-2496

bu sözi işidüp şem‘-i cihān-tāb

irişdi cānına anuñ *teb ü tāb*

CH-2584

irişdi haşmdan māha *teb ü tāb*

yüzün döndürdi ol gül-berg-i sîrāb

CH-3405

melik didi me-bād i subh-ı ashāb

bu ma‘niden ire Hurşîd’e *teb tāb*

1.1.3.2.3. İlk Üyesi Arapça+İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler

1.1.3.2.3.1. Ünlü-Ünlü Fonetik Dizilimine Sahip Olanlar

1.1.3.2.3.1.1. (K₁)^m V₁ M (S)ⁿ / (K₁)^m V₂ N (S)ⁿ

cism (ü) cān: GN.I-s.23-6

cümle mahlūkāt cümle ins ü cān

yir ü gök ü ‘akl u zāt u *cism ü cān*

GN.I-s.927-4

niçin oldı yir ü gök ü *cism ü cān*

nişe geldi dünyaya bu ins ü cān

GN.II-s.687-1

bir dahı nedür ki Hak sevmez anı

kime gelse hor olur *cismi cānı*

GN.II-s.127-8

‘ışık içinde ğarķ ola çün *cism ü cān*

bes harāmdur añıla her dü cīhan

CH-315

selāmet dut hemîşe *cism ü cānın*

selātine penāh it āsumānın

CH-401

ġazellerle müretteb eyle anı

ki işidenüñ sevine *cism ü cānı*

CH-461

rîya şirk-i hafîdür terk it anı

diler-iseñ selāmet *cism ü cāmı*

CH-1458

ol iki meş‘al iki gözi anuñ

halāsı yoķdur andan *cism ü canuñ*

CH-4680

ol olur nefis itgil def' anı
ki kırtarasın andan *cism ü cānı*

evvel (ü) āhir: GN.I-s.29-9

cümle varlık bes senündür yā Celil

evvel ü āhir sana sensin delil

GN.I-s.59-3

evvel āhir devleti kāyim-durur

işidün ol devlet issi kim-durur

GN.I-s.105-10

hak bizi ayırmasun ol kapudan

evvel āhir gitmeyelüm tapudan

GN.I-s.903-8

evvel ü āhir delil sensin bana

senün-ile varuram senden yana

KY-1582

yazdı nāmeyi kim be-nām kirdigār

evvel āhir lutf anuñ bî-şümār

KY-1584

evvel āhir ol durur rabbü'l-enām

zāhir ü bātın ol durur müdām

CH-119

çü zāhir bātın ol u *evvel āhir*

dahı nesne kıalur mı eydüñ āhir

CH-189

içindedür 'ulüm-ı *evvel āhir*

ķamu esrār-ı vahdet anda zāhir

CH-591

egerçi sen ölürsin *evvel āhir*

yaķılıban gülāb olursın āhir

CH-2253

didı anuñ *evvel āhir* kıssasını

göñüldegi belā vü ğussasını

CH-2411

bizi nişe unutduñ eyid āhir

ne suç itdük saña biz *evvel āhir*

HN-1537

atam ucından oldu *evvel āhir*

ki beni ğizlüyiken kıldı zāhir

HN-2282

‘acā’ib sırruñuz var imiş āhir

işüñüz oldu ma‘lüm *evvel āhir*

YED-22-5

süretile çokdur ādem deĝmesinde yokdur kadem

evvel āhir ol piş-kadem Muhammed din serveri var

YED-61-5

evvel āhir oldur ebed hem dillerde “küfven ahad”

evliyā geçdi bir saat ya dünya kime kalısar

YED-148-9

yunus deĝül bunı diyen kendülüĝidür söyleyen

kāfir olur inanmayan *evvel āhir* heman benem

YED-153-7

yunus deĝül bunı diyen kudret dilidür söyleyen

kāfir ola inanmayan *evvel āhir* heman benem

YED-156-39

evveli Hū āhırı yā Hū vü illa Hū olam

evvel āhir ol kalā vü “men aleyha fān” olam

māl (u) mülk: GN.I-s.951-1

māl u mülk ü sim ü zer cem‘ eylemek

kedhudālık re’y ü tedbir söylemek

GN.II-s.121-9

añmaya hiç *māl u mülk* ü cins ü naqd

gide gönünden be-küllî hall u ‘aqd

GN.II-s.121-11

tecrid ola *māl u mülki* var-iken

dōst yolında harca vara cān u ten

KY-305

pādişāhuñ ayruq oğlı yoğıdı

māl mülki il vilāyet çok idi

KY-1650

begligi vü *mālı mülki* bir hayāl

dünyānuñ çün soñı olısar zevāl

KY-1809

yūsufa ısmarlamışdı saltanat

‘adl ü ‘ār u *māl u mülk* ü memleket

KY-1964

māl mülk ü kul qaravaş u haşem

terki kıldı yūsufuñ ‘ışqına hem

KY-2124

‘avrat oğlan *māl u mülki* assı yoq

qamu düşmāndur saña iy gönli toq

CH-3845

benüm diyü olma *māl u mülke* ğarre

ki yoq sinüñ arada nîm zerre

HN-6949

niceler didi ol mālum bu mülküm

ki qaldı *mālı mülki* oldı ol güm

YED-298-2

mālı mülki koyuban kanda gidersin miskin

anca yatarsın sinde görince kıyāmeti

1.2. Kelime Tekrarıyla Oluşan İkilemeler

Burada alıntı olan kelimelerle kurulan ikilemeler veya Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemeler şeklinde bir tasnif yapılmadı. Tekrar edilen kelimelerde, kelimenin alıntı olup olmadığı fonetik sıralamayı etkilemeyeceğinden dolayı lüzum görülmedi. Yalnızca, üyeleri arasında bağlaç bulunmayan ikilemeler, üyeleri arasında bağlaç bulunan ikilemeler, hem bağlaçlı hem bağlaçsız şekilleri bulunan ikilemeler sıralanmıştır.

1.2.1. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler

aceb aceb: YED-8-1

aceb aceb ne nesnedür bu derdile firak bana
canımı serhoş eyledi ışk ağı vu tiryak bana

adım adım: YED-234-2

kadimdur hiç ırılmaz ansuz kimse dirilmez
adım adım yir ölçer hükmi revan içinde

'afv 'afv: GN.II-s.505-8

cümle müstagrak du'aya saff u saf
çıgırışur ya Rabbi kılğıl '*afv 'afv*

āğūş āğūş: CH-3564

dahı dībā-y-ı Rūmî *āğūş āğūş*
sebū-veş gitdi Şādî *düş-ber-düş*

aķ- aķ-: HN-2811

ger eyle olmasaydı n'idiserdük
yaşumuz *aķa aķa* gidiserdük

SN-5068

cuhūd anda ardına baha baha
gönüldi yola qanı *aha aha*

Allāh Allāh: GN.I-s.1103-1

gönlüm eydür *Allāh Allāh* gitmegil
ben hazinenven senün terk itmegil

KY-523

mālı turur eksügi yoq bir direm
didi *Allāh Allāh* iy şāh-ı kerem

apul apul: SN-5063

teni oldı balıh bigi pül pül
şu yengeçleyin gitdi *apul apul*

ara- ara-: HN-577

arayu arayu buldular anı
çü hatun gördi yü şād oldı cānı

arqun arqun: GN.I-s.73-8

nefs dahı hem ilkin ayakta olur
arqun arqun atlayup başa gelür

GN.I-s.121-8

kāfileden girü kaldı ansuzın
arqun arqun gider idi yalnızın

GN.I-s.943-7

niçe kim geçse Kamer bunlar geçer
arqun arqun oqlan ol safdan geçer

GN.II-s.143-4

arqun arqun ay düşer günden ıraq
şol hacāletdendür āhir bu firāq

GN.II-s.473-9

hem mü'essirdür anuñ fi'li tene
arķun arķun beñzedür kendüzine

GN.II-s.767-2

arķun arķun ögrenüdurmak gerek
bilmedügin bilene sormak gerek

HN-2802

bu te'sîr ile oldur güneş işi
ki *arķun arķun* oldurur yimişi

HN-2937

yüzümi ben niķāb ile yaşayın
anuñla *arķun arķun* söyleşeyin

HN-3273

ferahşāduñ elini aldı daya
iletirdi *arķun arķun* ol odaya

HN-3697

dir idi *arķun arķun* dayasına
sığınup ol hümānuñ sāyesine

HN-3945

heves var ise sende göreyin
tarîkın *arķun arķun* göstereyin

HN-4141

haberlerin alalum *arķun arķun*
ne kişidür neçün ağlar döker hün

HN-5792

şeh *arķun arķun* anı söyledürdi
sözinde göñli seyrin soyladurdi

HN-6210

gözi top tolu yaş oldı içi ķan
göñüldeñ *arķun arķun* kıldı efġān

āşık āşık: YED-156-36

yunus imdi bu sözi sen *āşika* di *āşika*

kim sana ben sıdk olam hem derd ü hem dermān olam

ayaq ayaq: CH-2640

dilerseñ bulasın bir demde anı

ayaq ayaq çıkarlar nerdübānı

az az: GN.II-s.413-9

buğday oldı bir sepet hācet bu kez

kim ine bu buğday andan *az az*

GN.II-s.413-11

ķamusıyla ger ķaķıldıķ olmaya

buğday *az az* dōkilūben gelmeye

GN.II-s.421-5

ķün ‘ademden ‘āleme geldi bu kez

ķāre yoķdur ögüniser *az az*

SN-677

süci içdi *az az* u yidi ıa‘ām

ki bayahılayın hoş oldı tamām

SN-1431

girü tahta ağdı oturdı süheyl

ķopuzın *az az* ķalmağa itdi meyl

SN_1611

sücücük iç *az az* yırla hezin

bugün ıaınladan diñle ķuluñ sözin

SN-1781

pes andan yüzün açar idi *az az*

ķılur idi bir demde biñ dürlü nāz

SN-1782

sanayduñ güneş ıoğmağičün iver

bulıdı *az az* ķarşusından savar

SN-1960

nişân eyle uz uz u *az az* kıaz
kılavuz kıolay olıcaķ uça kıaz

SN-3097

seni kıızıduğuğını bildüm bu kez
hünerlerüñ âhir belürdi *az az*

SN-3282

az az saçuban tatlUCAķ suyu hoş
taramah gerek zülf u ğİsüyİhoş

SN-3321

yüridi deñiz kıırañında birez
cühüd ile söz açar idi *az az*

SN-3355

ğügercin nice deprenürse *az az*
legençeden elbette çıhar âvâz

SN-4243

süci sohbet için olur silsile
az az içicek yoh ki sile sile

SN-4635

oturmuş idi ol ğussadan beñzi sâz
hemîn kıuru etmek yir idi *az az*

YED-18-2

karanulık sürilür âlem münevver olur
ışıldı nur kandili havâya *az az* gelür

azın azın: GN.II-s.189-9

ne gerek üstâda bilgil bu kezİN
kim gide tağ altına *azın azın*

HN-3948

dün ü ğün öğredürdi *azın azın*
dürişüp aña düzerdi âvâzın

HN-4112

zemāndan soñra kim diñdürdi sāzin

halāyık dirdi ögin *azın azın*

SN-1462

çü ol kıız yüzüñi göre bi kezin

göñül viriser saña *azın azın*

SN-1779

ki ohşayudur göñlüñi eglegil

bu bendin yaña *azın azın* egil

SN-1946

anuñçün ki bu ‘ışka katlanmazın

eritdi tenüm küllî *azın azın*

SN-3531

uyusayidüm yine *azın azın*

şehet kim düşümde göreydüm yüzün

RN-599

azın azın bu ‘ömrün geçesidür

sorarsın sen bu ayın niçesidür

bāb bāb: GN.II-s.711-9

gördüm olmış kendü nefsum bir kitab

azalar yazludur anda *bāb bāb*

bah- bah-: SN-3344

umardı vü küyerdi *baha baha*

ki çadırdan ol cānı kaçan çıha

SN-3609

baha baha uş kamu kalduk taña

ki sulţanlıh iñen yaraşdı saña

SN-5068

cuhūd anda ardına *baha baha*

gönüldi yola qanı aha aha

becid becid: YED-320-3

iplik virdüm çulhaya sarup yumak itmemiş

becid becid ısmarlar gelsün alsun bizini

bedre bedre: CH-3120

olup Hurşîd şād ol iki bedre

zer ü sîm itdi bahşîş *bedre bedre*

biñ biñ: GN.I-s.861-9

biñ biñ erden artug-ıdı leşkeri

n'eyesün çün olmaya Hak'dan yarı

GN.I-s.863-2

leşkerin cem' eyledi düzdi çeri

ka'be üzre iltıdi ol *biñ biñ* eri

GN.I-s.871-10

hak didi var bugdayı saç topraga

çün bite bir daneden *biñ biñ* toga

GN.I-s.885-11

māl u ni'met kul karavaş taht u tāk

her gün anda toyınudur *biñ biñ* aç

GN.II-s.131-11

her birisin bildiler bir ad-ıla

biliş oldı adı *biñ biñ* yād-ıla

GN.II-s.499-9

gördi ol gökde dahı *biñ biñ* hezar

secdeye düşmiş yatur saf saf bular

GN.II-s.501-9

gördi ol gökde dahı *biñ biñ* yine

saf dutup durmuş Çalap kullığına

GN.II-s.707-10

her birinden *biñ biñ* lezzet bana

irişür iltür beni Hak'dın yana

GN.II-s.723-3

geldi canum bu ayak ‘ilmin okır
manisi *biñ biñ* ü harfi bir bir

GN.II-s.725-10

uşbu ‘ilmün kim bu dilde adı var
can içinde biri *biñ biñ* dadı var

KY-1453

ol getürdükleri *biñ biñ* altunı
anlara bağışladı girü anı

HN-208

melâ’ik *biñ biñ* ola “Tarriķū”dir
gülüsından sığacaķ bulımaz yir

HN-1088

nice *biñ biñ* günāhsuz kırdılar genç
ki Mūsānuñ kılına degmedi renc

HN-1655

bularuñ bigi *biñ biñ* beg eger ķul
fidî olsun saña ķasd itdilerdi

HN-4706

deminde iş düzer diliyle bir er
ki düzmez anı *biñ biñ* tîĝ u leşker

HN-5468

eger bîdār iseñ bunda iş it sen
ki bir bir eydeyin *biñ biñ* işit sen

HN-7250

şeh ile dir bizüm halvet haber ver
ki birinde anuñ *biñ biñ* eser var

CH-1676

bu ‘ışķuñ derdi yig *biñ biñ* devādan
yig olur renci anuñ ķamu şifādan

SN-3885

gügemgündüzün degme bir yazıda

senüñ bigi *biñ biñ* kişi azıda

bir bir: GN.I-s.73-2

birikenler ahvali benzer şuna

dinle imdi eydeyüm *bir bir* sana

GN.I-s. 219-7

geh basar nefsi ‘akıl serleşkeri

ten tagından dagıdur *bir bir* eri

GN.I-s.229-9

ikisinde ‘ışk biledür cān-ıla

dinle *bir bir* eydeyüm bürhān-ıla

GN.I-s.259-6

dinle imdi ol kocalık hālını

eydeyüm *bir bir* sana ahvālını

GN.I-s. 433-2

uşbu dörd dürlü halāyık hālını

kim didüm *bir bir* sana ahvālını

GN.I-s.435-9

ol dahı ol yağmura azgın açar

niçe kim yağmur düşer *bir bir* içer

GN.I-s.479-1

kim niçe akar bile karışmadın

işid imdi eydeyüm *bir bir* adın

GN.I-s.509-6

geh kataru’l-bevl olur bir bir tamar

geh teninden çözüdür *bir bir* tamar

GN.I-s.577-10

işid imdi eydeyüm *bir bir* ‘ayān

kim bilesin bu işi bellü beyān

GN.I-s.759-11

bu meseldür kim didüm *bir bir* sana
dinle imdi ma'nisin önden sona

GN.I-s.765-11

adların eytdüm-idi *bir bir* sana
yine eydem dinlegil önden sona

GN.I-s.807-7

eydeyüm adlarını *bir bir* 'ayān
kim bilesin bu işi bellü beyān

GN.I-s.825-1

anı dahı eydeyüm *bir bir* sana
dinle imdi niçedür önden sona

GN.I-s.829-4

anı dahı eydeyüm *bir bir* 'ayān
kim bilesin bu işi bellü beyān

GN.I-s.835-1

uşbu altı nesne kim önden sona
vasfını şerh eyledüm *bir bir* sana

GN.I-s.845-8

anı dahı eydeyüm *bir bir* sana
kim bilesin bu işi önden sona

GN.I-s.853-4

şerhi birle eydeyüm *bir bir* sana
dut kulagun bir dem uht bendin yana

GN.I-s.871-3

şerhi birle eydeyüm *bir bir* sana
dinle imdi niçedür önden sona

GN.I-s.881-7

ben ne gördüm yolda ne geldi bana
eydeyüm önden sona *bir bir* sana

GN.I-s.943-1

bu yidi saf ademinün halini
eydeyüm *bir bir* sana ahvalini

GN.I-s.997-7

dinle imdi bu hikāyet ne'ydügin
eydeyüm *bir bir* sana niçe'ydügin

GN.I-s.999-9

sünük üstinde yine bir kat sinir
dartılıpdur döşenüpdür *bir bir*

GN.I-s. 1001-9

eydeyüm anı dahı *bir bir* 'ayan
kim bilesün bu işi bellü beyān

GN.I-s.1007-1

eydeyüm *bir bir* sana adı-y-ıla
kim bilesin her birin dadı-y-ıla

GN.I-s.1039-1

bir bir eydem 'ışk-ıla dinler-isen
dinleyüp söz ma'nisin anlar-ısan

GN.I-s.1043-2

ne görür ol yidi menzilde bu cān
dinle imdi eydeyüm *bir bir* 'ayān

GN.I-s.1059-11

kendü halümdür sana şerh itdügüm
gördügüm işdür bu *bir bir* eytdügüm

GN.I-s.1067-2

yidi menzilde bular n'eyler n'ider
eydeyüm *bir bir* sana niçe gider

GN.I-s.1087-9

yol eri yolda ne var görmek gerek
sorana *bir bir* nişān virmek gerek

GN.I-s.1087-10

imdi ben gördüğümü önden sona
şerhi birle eydeyüm *bir bir* sana

GN.I-s.1089-9

şerhi birle eydeyim *bir bir* ‘ayan
dinle imdi niçedür bellü beyân

GN.II-s.5-6

eydem anı dil-ile *bir bir* saña
dur kulağın bir dem uht bendin yaña

GN.II-s.7-2

dilerem ol mülki taqrîr eyleyem
niçe mülkdür asfını *bir bir* diyem

GN.II-s.13-6

eydeyüm önden soña *bir bir* saña
tut kulağın bir dem uht bendin yaña

GN.II-s.37-5

bir Harem’dedür bular cümle ‘ayân
uşbu kim *bir bir* didüm bellü beyân

GN.II-s.41-7

pâdişâh lutfin diyem *bir bir* saña
bir kulağ aç bir dem uht bendin yaña

GN.I-s.45-9

her ne kim ma ‘nî dilerseñ anda var
aña *bir bir* gösterüpdür rûzigâr

GN.II-s.49-7

şerhini *bir bir* saña eydem tamâm
bir işit kim kime degmiş ol maqâm

GN.I-s.61-3

çünkü devlet baylığı oldu ‘ayân
şerh olup *bir bir* dile geldi beyan

GN.I-s.77-1

ol bana cayız-durur bellü beyan
dinle imdi eydeyüm *bir bir* ‘ayān

GN.II-s.77-4

Haq sekiz dürlü ‘atā virdi aña
şerhi birle eydeyüm *bir bir* saña

GN.II-s.89-5

uşbu işde bileyim maqsūd nedür
eytdi *bir bir* şöyle kim Qur’āndadur

GN.II-s.93-5

uşbu işde bileyim maqsūd nedür
eytdi *bir bir* şöyle kim Qur’āndadur

GN.II-s.99-11

anı dahı eydeyüm *bir bir* ‘ayān
diñle imdi niçedür bellü beyān

GN.II-s.115-8

‘āşıkuñ bu kez üçünçi hālını
eydeyüm *bir bir* işit ahvālını

GN.II-s.153-2

ündedi hatun anı biñ nāz-ıla
düşin aña *bir bir* eytdi rāz-ıla

GN.II-s.187-3

hāsıl olur sekiz nesne-y-ile
diñle *bir bir* eydeyüm kim ne-y-ile

GN.II-s.199-8

bu meseldür kim didüm *bir bir* saña
diñlegil bu ma‘niyi öñden soña

GN.II-s.219-11

eydeyüm *bir bir* saña taqrîrini
kim bilesin Tañrı’nuñ taqdîrini

GN.II-s.221-2

şerhi birle eydeyüm *bir bir* saña

kim bilesin bu işi öñden soña

GN.II-s.229-10

añladuñsa *bir bir* eytdüm adını

yine eydem kim bilesin dadını

GN.II-s.277-11

hem Haq'ıñ kudretlerin eydür 'ayān

bildürür *bir bir* bize bellü beyān

GN.II-s.283-2

geldük imdi ol gemi ahvālını

eydelüm bir bir niçe'ymiş hālını

GN.II-s.293-11

bu meseldür kim didüm *bir bir* saña

añlağıl bu ma 'niyi batğıl çaña

GN.II-s.313-3

Mustafā medhin 'ayān-ender-'ayān

eydeyüm *bir bir* beyān-ender-beyān

GN.I-s.337-5

menzil oldu ana *bir bir* nüh felek

hıdmete baş urdı insan u melek

GN.II-s.339-4

eytdüm idi āhir anuñ hālını

niçe geldi *bir bir* ahvālını

GN.II-s.343-7

ne kim anuñ vasfin eytdüm söz-ile

böyle gördüm *bir bir* anı göz-ile

GN.II-s.343-10

nüh felekden bile geçdüm *bir bir*

ma 'lum anın oldu baña uşbu sır

GN.II-s.379-5

cümlesi bunlar toquz mahfil-durur

dirligi *bir bir* bulari bildürür

GN.II-s.379-7

şerhi birle eydeyüm *bir bir* saña

kim bilesin bu işi öñden soña

GN.II-s.409-6

üt kulağuß bir dem uht bendin yaña

eydeyüm bu ma'niyi *bir bir* saña

GN.II-s.421-6

buğdayı *bir bir* çağıldağ indürür

indürüben taş içinde kondurur

GN.II-s.433-1

vasf-ı hālüm eydeyüm *bir bir* aña

kim ne gördüm yolda ne geldi baña

GN.II-s.435-8

ol toquz nesne ki var *bir bir* saña

adlarıyla eydeyüm öñden soña

GN.II-s.437-9

bu toquz menzil ki yolda var-durur

yol eri oğrar anı *bir bir* görür

GN.II-s.465-5

niçedür eydem saña *bir bir* 'ayān

kim bilesin bu işi bellü beyān

GN.II-s.473-7

imdi gör ne'ymiş Zuhul fi'li dahi

ben diyem *bir bir* ü sen 'ilmin ohı

GN.II-s.481-2

cismini *bir bir* firıştehler düzer

tālî'in ü devletin kendü yazar

GN.II-s.481-4

nüh felekden aña kuvvet biribir

bağar anuñ üzre bunlar *bir bir*

GN.II-s.497-6

sordı peygamber bu ta'at fazlını

eytdi *bir bir* Cibril anun şerhini

GN.II-s.531-1

bir bir eydem her bir evde n'itdügin

söz 'akıldan cana niçe gitedügin

GN.II-s.531-5

kendüzinden anı cana viribir

ta cihanda biline ol *bir bir*

GN.II-s.535-4

bu kişi çün ol işe kadir ola

yagrınından varur ol *bir bir* kola

GN.II-s.549-11

eydeyüm *bir bir* sana ahvalini

kim bilesin alp erenler halini

GN.II-s.551-3

kişi alp olmaklığa alet ana

ne gerekdür eydeyüm *bir bir* sana

GN.II-s.565-3

alet ola ol tokuz nesne ana

eydeyüm ol aleti *bir bir* sana

GN.II-s.569-11

geldük ol bişinçi alet ne'ydügin

eydeyüm *bir bir* sana niçe'ydügin

GN.II-s.577-5

uş tamam itdük bu alplık şerhini

bir bir eytdük dünyayı vü hem dini

GN.II-s.581-6

vasf-ı halüm eydeyüm *bir bir* ana
oğrayuban gördüğüm önden sona

GN.II-s.581-8

vasf-ı halüm çün gele *bir bir* dile
halümi kim ogradıysa ol bile

GN.II-s.645-9

uşbu ‘ilmi isteyen gelsün bana
şerhi birle eydeyüm *bir bir* ana

GN.II-s.723-3

geldi canum bu ayak ‘ilmin okır
manisi bin bin ü harfî *bir bir*

GN.II-s.725-1

geldi bu kez kim nefis babın göre
okıya manisini *bir bir* dire

GN.II-s.745-4

onumuz bu sözi *bir bir* soralum
mal mı yigdür ‘ilm mi yigdür görelüm

KY-1309

sordı bizi ol şamu *bir bir* ‘ıyân
biz dahı kılduğ aña şerh ü beyân

KY-1806

ser-güzeşti şāha takrîr eyledi
şamu *bir bir* pādişāha söyledi

HN-67

temāmet *bir bir* anı ‘arz kıldı
aña ustādı hatun farz kıldı

HN-500

müneccimler dirildi bir araya
ki seyyārāt evin *bir bir* araya

HN-636

didi i daya sözüüm var senüñle
bey aydivireyin *bir bir* sen añla

HN-676

temāmet *bir bir* anı ‘arz kıldı
añna ustādı hatun farz kıldı

HN-914

iverek tonlarını geydi *bir bir*
teni yaprağ bigi ditrerdi dir dir

HN-1696

düşü ‘arz itdi hādım şāha *bir bir*
şu lafz ile ki Hurşid itdi taqrîr

HN-1765

dün ü gün yüğrişüp bile gezerler
didügi beytleri *bir bir* yazarlar

HN-1802

ki bu dīvānenüñ hālını *bir bir*
nice şerh itdiler ü nitedür sır

HN-2181

çü Qāfuñ kullerinden geldi irdi
temāmet *bir bir* ol taruyı dirdi

HN-2213

segirdü vardı şehre girdi bunlar
görecekləri *bir bir* gördi bunlar

HN-2230

düşü ‘arz eyledi Āzāda *bir bir*
işitdi döndi Āzād itdi ta‘bîr

HN-2239

eger sen ivmeyüp bunda turasın
düşüñ ta‘bîrini *bir bir* göresin

HN-2367

bir azdan bu maqāmı bekleyen pîr
girüp geldi tolandı bāğı *bir bir*

HN-2388

çü *bir bir* diñledi pîr ol kelāmı
eyitdi ol ki yaptı bu maqāmı

HN-2401

bular kim şöyle pîre söylediler
hemân *bir bir* girü ‘arz eylediler

HN-2420

temāmet ne ki bunlardan işitdi
güzeller şāhına *bir bir* eyitdi

HN-2560

temām idince bu şi‘ri Feraşād
temāmet *bir bir* anı yazdı Āzād

HN-2586

bulardan ne ki gördiyse ‘alāmet
kızı ‘arz eyledi *bir bir* temāmet

HN-2883

için biri birüñüzle görüşüñ
haberlerüñüzi *bir bir* sorışuñ

HN-3076

meger tañ yili tuydı tañ yarağın
uçurdi gökleriñ *bir bir* çerāğın

HN-3134

ol ağlayu qaluban gitdügin bu
temāmet anda *bir bir* n’itdügin bu

HN-3165

çü yüz biñ lutf ile bu sözi *bir bir*
becid Hurşîd öñinde kıldı takrîr

HN-3696

arada her ne söz gitdiyse *bir bir*

bu aña ol buña n'itdiyse *bir bir*

HN-3843

işâret kıldı Hurşîd-i cihāngîr

oturanlar turanlar gitdi *bir bir*

HN-4446

haberlerini bārî *bir bir* aldı

ümîdi kalmadı der-mānde kıldı

HN-4505

bu leşker anda kim saf saf tururdu

boğa han bunları *bir bir* görürdi

HN-4688

içerü halvete girdi Siyāvüş

didi didikleri *bir bir* gelür uş

HN-4722

didi gördüñ mi hatun bu'l-‘aceb sır

müneccimler didügi geldi *bir bir*

HN-4885

anı *bir bir* şehe ‘arz itdi çavuş

neye geldüğüni bildi Siyāvüş

HN-5175

bize *bir bir* girişden çāre yoǵdur

dahı er var mıdur kim vara yoǵdur

HN-5188

buyurdu han ki Sirhan anda geldi

haberleri bulardan *bir bir* aldı

HN-5254

ne bu yıǵdı anı vü ne bunı ol

kemendler atdılar *bir bir* salup ǵol

HN-5351

ne işitmiş ise hatun kızından
didi *bir bir* şeker tama tuzından

HN-5468

eger bîdâr iseñ bunda iş it sen
ki *bir bir* eydeyin biñ biñ işit sen

HN-5568

ne kim işitdi vü gördi vü bildi
şehe *bir bir* ser-â-ser ‘arza kıldı

HN-5696

ol oht ülkerleyin çoğnaşdı güldi
yedigen bigi soñra *bir bir* öldi

HN-5791

fesâhât diliyile kıla takrîr
meger takrîr ide biñ yılda *bir bir*

HN-5841

bu mâzi söz kim i‘lâm oldı *bir bir*
huzûrında bularuñ kıldı takrîr

HN-6223

ne deñlü var ise hâlûñ temâmı
aña ‘arz eyledi *bir bir* kelâmı

HN-6443

gerek dür bigi deryâdan süzesin
fesâhât silkine *bir bir* dizesin

HN-6452

ol iki ‘aşıkuñ derdini bārî
işitdüñüzdi *bir bir* her şumârı

HN-6639

şehe ‘arz itdi *bir bir* armağânın
velîkin âşkâr itmez nihânın

HN-6776

ögine geldi ŧi'ruñ beyti *bir bir*
gelenin defterine kıldı tahrîr

HN-6941

bir iki gün ki sultân hasta yatdı
vasıyyet ger naşihât *bir bir* itdi

HN-7188

soyındı ol ŧehâne tonları hep
geyürdi ilçie *bir bir* müretteb

HN-7465

varup Hurşîd ile didi işitdi
temâmet vâkı 'ın *bir bir* yıtdı

HN-7469

öñümü soñumı *bir bir* aradum
iki 'âlemde vasluñdur murâdum

HN-7692

göñülde kıamusın kılmıŧdı tahrîr
fesâhat birle *bir bir* kıldı taqrîr

HN-7719

velîkin emr ü takdîr-i Hudâyî
ayırur *bir bir* eyler höd cüdâyı

HN-7821

ki başdan başa bu ŧehri göreler
teferrücgâhını *bir bir* soralar

CH-483

mey içen *bir bir* ol resme ki encüm
sabâhın encümenden oldılar güm

CH-807

olaruñ kıamusın bi't-tavli ve'l-'arz
melik Cemşîd'e *bir bir* itdiler 'arz

CH-928

didî *bir bir* bahâsın eyle ta‘yîn
ticâretde bu durur resm ü âyîn

CH-1050

ideyim saña ben *bir bir* hikâyet
anı kim baña itdiler rivâyet

CH-1336

göriben şems tîgin *bir bir* encüm
yir altına giriben oldılar güm

CH-2014

nüvâht eylemedin *bir bir* gârîbi
nisâr itdi bize bunca nasîbi

CH-2252

çün anı gördi olmuşdur habar-cüy
didi *bir bir* kıomadı yiksere müy

CH-4179

kılıcı subh urup eyle ki encüm
sipâh-ı hasmı *bir bir* eyledi güm

SN-2103

süheyl aña didüğünü sölyedi
kamu şâha *bir bir* ‘ayân eyledi

SN-2688

nağâşuñ kamu sözlerin *bir bir*
gelür şâha ‘arz eyleyicek vezîr

SN-3798

kamusun saduladı *bir bir* aña
çü işitdi vü ol ki kâldı țana

SN-5557

sübaşılarnın *bir bir* beglerin
kığırdı vü kamu eren yiglerin

YED-514-6

günde yir gök gide-durur konşun sefer ide-durur
ecel *bir bir* yuda-durur bu dünyeye mağrūr nedür

YED-83-4

dünyeye gelen göçer *bir bir* şerbetin ier
bu bir köpridür geer cahiller anı bilmez

biri biri: CH-3937

bu anı sorup ol bunı sorardı
biri biri lebinden and sorardı

SN-3479

oturup girü itdiler ‘iş ü zevk
biri biri boynı olları av

SN-4539

talařmazdı *biri biri*yle horūs
yol azdurmaz idi hılabandorus

birin birin: GN.I-s.173-1

imdi bir işit bularun hālını
eydeyüm *birin birin* ahvālını

GN.I-s.405-4

ma‘lum oldu bu beden *birin birin*
eytdük ol cevherlerün yirlü yirin

SN-1554

örü urdu vü geydi hep onların
ārāyiřlerin düzdi *birin birin*

SN-1748

hemān lahza özdi bölük saların
kemend eyleyüp atdı *birin birin*

SN-4273

tamāmet *birin birin* eyledi ‘arz
ki hi nesne omadı boynında arz

SN-4571

oturdu vü oqıdı çoh āferîn
hikāyetlerin didi *birin birin*

SN-4702

murassa‘ kılıçu geyür tonların
kušatdı vü geydürdi *birin birin*

SN-4948

gelüp nicesi buldı Tūfān şarın
nite sūrete bahdı *birin birin*

SN-4966

perîye binüp nice Tūfān şarın
bulup sūreti gördi *birin birin*

RN-14

gel imdi dinle sözü şerh ideyin
birin birin anı sana diyeyin

RN-54

birin birin ‘akıl sözin işitdi
tefekkür eyledi kendüye gitdi

RN-186

gel imdi aydayın buşu haberin
birin birin sana gönülde varın

YED-202-1

āşıklara ne diyem ışk haberinden şirin
ışkıla dinleyene eydeyin *birin birin*

bölük bölük: HN-1432

bölük bölük kılıp saçın tarardı
gül üstine benefşe hoş saçardı

SN-134

bölük bölük ü saf saf u cavķ cavķ
ferişteler andan bulurlardı zevķ

SN-252

ki halkı üşendüre *bölük bölük*
kişirek ola ol âdemden gölük

cavķ cavķ: SN-134

bölük bölük ü saf saf u *cavķ cavķ*
ferişteler andan bulurlardı zevķ

SN-3591

ulular u begler çeri *cavķ cavķ*
segirdürler idi iderlerdi zevķ

cins cins: GN.I-s.21-11

gör bu hayvânâtı cümle *cins cins*
ol semâ‘da cūşa gelmiş nakş u cins
GN.II-s.205-6

renk renkdür *cins cins*dür görseñe
pes cevâhir isteyen baķmaz aña

çal- çal-: HN-3960

şunı gösterdür oldı *çala çala*
ki ustâdı getürmezdi hayâle
HN-4128

çala çala çü bizi bizden aldı
iletđi bizi bir deryâya saldı

çanah çanah: SN-2685

kime sundı ol yiyesi bir ayah
ki aĝu içürmedi *çanah çanah*

çift çift: GN.I-s.203-3

uşbu dünyâ iki nesnedür i yâr
*çift çift*dür dünyada her ne ki var

çoğa çoğa: SN-1871

girü qorha qorha vü çoğa çoğa
qarañuda ardı ol aracuga

çok çok: GN.II-s.45-1

biri şoldur kim ola ‘ömri dirāz
‘ömr içinde kıla ol çok çok niyāz
CH-3149

sabā yili ilet aña du‘āmı
degür benden aña çok çok selāmı
SN-3362

kişi kim küz bigi çoh çoh yiyüp
murādı yüzün görmeye uyıyup
SN-5448

erüñ assısı çok çok olıcaq
uz olmaz arada kılıç u bıcaq
YED-186-1

çok çok şükür sen Çalaba maksüduma irdim bugün
müştākıdum bunca zaman pîrüm yüzün gördüm bugün

dāne dāne: GN.I-s.903-4

katre katre yağmur ol şefkat ile
dāne dāne dürr olup geldi ele

dep- dep-: SN-2360

nice kişi uyıdı yoldan sapa
ecel tız uyandurdu depe depe

didim didim: SN-5

yile emr eylerse kim ideyim
tağı yüñ bigi ide didim didim

dir dir: HN-914

iverek tonlarını geydi bir bir
teni yaprağ bigi ditrerdi *dir dir*

HN-2748

hevā ditretti *dir dir* ol niğārı
ki ter yapraqları bād-ı bahārî

di- di-: YED-226-1

düşdi önüme hubbū'l vatan gidem hey dost *diyü diyü*
anda varan kalur heman kalam hey dost *diyü diyü*

YED-226-2

gele şol Azrail duta assı kılmaz ana ata
binem şol ağacdan ata gidem hey dost *diyü diyü*

YED-226-3

halvetlerde meşgul olam daim açılam gül olam
dost bağında bülbül olam ötem hey dost *diyü diyü*

YED-226-4

şol bir biş on arşun bizi kefen ideler eğnüme
dökem şol dünya tonların geyem hey dost *diyü diyü*

YED-226-5

mecnun oluban yürüyem yüce tağları büriyem
mum olubanı eriyem yanam hey dost *diyü diyü*

YED-226-6

günler geçe yıl çevrile üstüme sinlem obrıla
ten çürüye toprak ola tozam hey dost *diyü diyü*

YED-226-7

yunus emre var yolına münkirler girmez yolına
bahrı olup dost göline talam hey dost *diyü diyü*

dost dost: YED-278-2

her kim ki dost yüzün göre *dost dost* diyüben can vire
ol vaktın ol dosta ire unıda cümle teşvişi

dök- dök-: HN-978

gözinden *döke döke* dür bigi yaş
atasınıñ ayagında qodı baş

dön- dön-: GN.II-s.429-16

kim buları dahı bükür dün ü gün
döne döne her birini qıldı un

dürlü dürlü: GN.I-s.411-4

kamu nesne biter anda uzanur
dürlü dürlü renkler-ile bezenür

GN.I-s.781-6

dürlü dürlü öldürürlerdi beni
kanda bulam bir dahı ben şol günü

GN.I-s.897-8

dürlü dürlü kahr-ıla zecr itdiler
komadı ol sen beni gör n'itdiler

GN.I-s.1007-8

bir katı hem şol-durur kim nefis diler
ne-durur ol *dürlü dürlü* turşılar

GN.I-s.1013-8

anlum anun dürlü dürlü ni'metin
bi-dirig ol *dürlü dürlü* rahmetin

GN.II-s.139-3

dürlü dürlü renkler-ile bezenür
'azm ider yir dōsta qarşu uzanur

GN.II-s.353-11

şol nebātdur ol ki bu yirden biter
dürlü dürlü ni 'met olur huşk u ter

GN.II-s.355-1

dürlü reng ü dürlü şekl ü dürlü ad
gizlüdür bunlarda *dürlü dürlü* dad

GN.II-s.415-1

dürlü dürlü oynayuban büken ol

buğdayı endāzesinde dōken ol

GN.II-s.433-5

yol içinde *dürlü dürlü* hāl üküş

hāli ol bildi kim oldı hāle şuş

GN.II-s.445-1

kim bu ğurbetden iresin ğurbete

oğrayasın *dürlü dürlü* ğudrete

GN.II-s.683-1

yir yüzinde *dürlü dürlü* halk üküş

halk üküş hem halk içinde hulk üküş

GN.II-s.713-1

dürlü ‘ilm ü dürlü hikmet dürlü söz

dürlü dürlü savt u nagme saz u söz

GN.II-s.713-2

dürlü dürlü dasitan u dürlü ad

her birinden can alur bir dürlü dad

GN.II-s.713-11

göre *dürlü dürlü* ‘alem nakşını

götüre ol naki içinden bahşını

GN.II-s.715-5

gördüm açılmış çiçekler renk renk

dürlü dürlü halk dürlü çub u senk

GN.II-s.717-1

dürlü dürlü hoş yiyiler geldi uş

bu burundan canuma uş oldı nuş

KY-1910

dürlü dürlü getürdiler ta‘ām

yyeler hōnları ol sāhib-kirām

HN-49

bu zāhir dilde ancağ adı vardur
göñülde *dürlü dürlü* dadı vardur

HN-1009

yineli *dürlü dürlü* ni ‘metüñ çok
aça karşı sovuğ su içmede toğ

HN-2271

cihānda *dürlü dürlü* çok belā var
‘āceb siz kankısnasız giriftār

HN-2545

‘abā geydüm ü yayan yürüdüm yol
belālar *dürlü dürlü* görmişem bol

SN-64

tutar yiryüzün *dürlü dürlü* çiçek
dökilür girü mevsümme geçicek

SN-1919

girü düzdiler süci vü nuğl u cām
yarahladılar *dürlü dürlü* ta‘ām

SN-3288

bulınur öküş *dürlü dürlü* yimiş
anuñ bigi kişi az ola yimiş

SN-3290

tanışur idi kendü kendüyile
ki nice ola *dürlü dürlü* belā

SN-3517

kıza *dürlü dürlü* du‘ā kıldı ol
dahı ol yigide ki gösterdi yol

SN-3966

hümā kuşını ister olan kişi
gerek avlaya *dürlü dürlü* kuşu

SN-4731

vay aña ki buyruh degül kendüye
gerek *dürlü dürlü* belāya toya

SN-4831

öküş *dürlü dürlü* belā görmüşüz
dahı sordu oğluñ midur bu yigit

SN-4841

buyurdi sarāyuñ içinde maķām
düzetdiler ü *dürlü dürlü* ta‘ām

YED-68-1

dürlü dürlü cefānun adını ışk virmişler
bu cefāya katlanan dosta halvet irmişler

YED-69-5

bu şarun hayalleri *dürlü dürlü* halleri
aldamış gāfilleri cāzū ayyāra benzer

YED-78-4

mā’şukanun tecellisi *dürlü dürlü* renkler olur
bir şivede yüzbin gönlüm hemîşe çoşa gelür

YED-234-8

dürlü dürlü imaret köşk ü saray yapan ol
kara nikab dutunmuş girmiş külhan içinde

eyid eyid: YED-117-6

eyid eyid kamusın ne kân ü ne ma’densin
suret-i pür ma’nisin pādişahı sende bul

fış fış: SN-2172

eger sizdümüz ise iş bu iş
dökelüm bunuñ qanını *fış fış*

gāh gāh: GN.II-s.109-8

‘āşıka bu ‘ışk ne’yer *gāh gāh*

şāhı kul eyler dilerse kulı şāh

GN.II-s.545-8

nüh felekden nitekim hükm-i İlah

inedur bu alem üzre *gāh gāh*

SN-2682

gehî ohşar u *gāh gāh* incidür

cefā ‘ādeti cevr kılıncıdur

geh geh: HN-846

kurıdı tutağı beñzi sarardı

kızardı gözleri *geh geh* qarardı

gel gel: GN.I-s.995-7

‘ışkdu anı durmadın hi ündeleyen

dōsta dogru yol budur *gel gel* diyen

HN-6848

didi *gel gel* ki cānum cānı sensin

temāmet derdümüñ dermānı sensin

YED-54-7

mü’minisen *gel gel* berü cebbār ola burc u bārū

fahr idelüm erenleri ma’lüm olan münkür nedür

gice gice: HN-2408

ki *gice gice* bu bāğa girilmez

girenler yoğ olur ayruğ dirilmez

HN-3668

gice gice odağın eylenürsin

neyiçün tāli’uña ilenürsin

HN-4582

ya hōd *gice gice* pinhān aşalum
ķamu mahlūķ gözinden hem yaşalum

git- git-: SN-2932

gide gide şöyle ırışdıydı
ki deñiz kenārına irişdiyidi

SN-4106

gide gide Tūfān şarın gördi ol
varınca aña kendüzin yordı ol

gör- gör-: SN-3244

bunı didi vü açdı yüzün girü
cühüd oldı āşufte *görü görü*

göyün- göyün-: HN-1041

didi vü *göyne göyne* ağladı kıız
atasımuñ yüregün tağladı kıız

HN-1938

zihî şā'ir ki dür döker şeker yir
bu şi'ri *göyne göyne* başladı dir

gül- gül-: SN-1669

dirişdürdi saçın diledi suçın
güle güle 'āh gitdi ol māh-ı Çîn

SN-1771

iki gözün öpdı vü aldı elin
güle güle tıtdı sarāyı yolın

SN-2686

kimüñ geçdi bir günü *güle güle*
gülü görün ü bahuñuz bülbüle

SN-4128

aña karşı *güle güle* Nev-bahār
didi hey ne sanursın ussıñ mı var

YED-96-3

şol kahırla kazananlar *güle güle* yidürenler
götürdüm perdelerini didāruma baksun dimiş

YED-147-3

şākirem derdümile sataşdum *güle güle*
derdlüler bulıcağuz ben beni bulımazam

gün gün: GN.I-s.439-10

dahı artardı bularda kibr ü kin
fi‘1 ü fitne zerk u hile *gün günin*

halqa halqa: SN-1477

şu *halqa halqa* anuñ zülfi kim suda gördüm
‘aceb ola mıdı kısmet ki kıollaruma saram

hāy hāy: SN-673

çün işitdi Çın adını didi vāy
‘aceb kaçan irem aña *hāy hāy*

SN-4999

şuranlar ulu kiçi yohsul u bay
anuñ için ağlaşdılar *hāy hāy*

hazin hazin: YED-192-2

kişi gerek çok bile ol gerek öğüt ala
menzile irsem diyen bilürsin *hazin hazin*

hey hey: HN-2440

öginde añladı vü didi *hey hey*
anuñ fikrinde fikr itmek gerek ey

hōş hōş: GN.I-s.635-6

yine düşdi ‘akla bir hōş ārzū

diledi kim kuça *hōş hōş* hūb-rū

GN.I-s.887-11

nefse dirlik ögredür kim hoş geçe

dünyada hoş hoş yiye *hoş hoş* içe

GN.I-s.945-4

ol saf ehli cümle hōş geçmek diler

dünyada *hōş hōş* yiyüp içmek diler

GN.II-s.11-3

bişe *hōş hōş* aşlar odı yanmadın

yine ol aşlar velî çeynenmedin

CH-2393

ķamer-ruh ķoma ‘ūdî kim sabādan

gelür *hōş hōş* dem-i ‘ūd-ı ķamārî

CH-4285

latîf eş‘ār itdiler rivāyet

meh ü hurşîdden *hōş hōş* hikāyet

CH-4319

neyün yanup durur yüregi ammā

ider her lahza *hōş hōş* sāz inşā

CH-4560

berāber itdi haķ leyl ü nehārı

esüp *hōş hōş* dem-i bād-ı bahārı

huzme huzme: CH-2022

var-ıdı *huzme huzme* anda dîbā

zebād u ‘anber-ile müşg ü būya

iç- iç-: SN-1291

bunu didi aldı süci ķıldı nūş

içe içe çün kim başı oldu hoş

SN-4260

ayahlar içişmege yarışdılar

içe içe sözlere karşıdılar

id- id-: CH-3519

keleci *ide ide* ol iki ser-ver

aña dek kim görindi kısr-ı Kıyser

işit- işit-: YED-106-12

işit işit key işit dost katına sensüz git

dosta gidene öndin kendüsüz sefer gerek

SN-3356

anı çoh *işüdü işüdü* cühüd

uyıdı vü hem düşdi nite ki küd

ive ive: SN-1631

ive ive tırdı bezendi girü

işin düzmek için düzendi girü

SN-1846

girü geldi naqqāş *ive ive*

süheyl'i gerek göre girdi eve

SN-2197

utandum girü çıhdum *ive ive*

yazuhdur anı kıatmayalum kıova

SN-2612

vezîr *ive ive* biner atına

revân sürdi vardı çeri kıatına

SN-3307

gemiye sürerlerdi *ive ive*

çü görindi bir mîşeyile ova

SN-4465

hemîn ol ul aldılar *ive ive*
segirdürler idi nite kim ava

SN-4808

süheyl anı işitdi *ive ive*
varup girdi sūret yazılan eve

izin izin: YED-192-6

yunus bir haber virür işidenler şād olur
gence uğrasam diyen izlesün *izin izin*

ana ana: SN-2567

bahādur su yirine *ana ana*
gelin yaraşur kim yaına ına

SN-3535

yimiş dirdi vū birez ot bididi
sovu su *ana ana* key ididi

SN-4094

atı gövdesi hep bulaşmış ana
anın aslan imişdi *ana ana*

YED-279-4

bir kadeh sundı cana can idi *kana kana*
tolu geldi peymāne canı şerhoş eyledi

arış arış: SN-4354

amu yiri yiri *arış arış* mîl mîl
ne deñlü durur añlaram eyle bil

as as: SN-5530

gülen *as as* aqladı ühü ühü
izā temme emren denā nasuhu

kat kat: GN.I-s.621-1

çün günāh cānı gelür *kat kat* basar
mahbus eyler seyrini Hak'dan keser

GN.I-s.959-6

anlağıl kim bu cihān kaç *kat-durur*
katları nedür niçün *kat kat* durur

YED-243-6

yine görün gök tonanup tonı *kat kat* renge batup
bülbül güle karşı turup can budağa asdı yine

katı katı: KY-1021

çün züleyhā şerh-i yūsuf diñledi
āh kıldı *katı katı* iñledi

SN-1770

kolın açdı vü çoçdı *katı katı*
göñül kapmağa key bilürdi yatı

SN-2275

süheyl anı çü sizdi vü añladı
katı katı tali'ine iñledi

SN-3125

ne söz hîle boyına ÷on biçdidi
katı katı Tevrit'e and içdidi

SN-3855

kolın aşdı vü üstine düşdidi
katı katı ağladı vü çoşdıdı

SN-4107

çü irişdi saça-hāneye ol sūreti
görüp eyledi āh *katı katı*

katre katre: GN.I-s.109-2

katre katre degme yirden çıkdılar
yüz urup yine denize akdılar

GN.I-s.903-4

katre katre yağmur ol şefkat ile
dâne dâne dürr olup geldi ele

kaza kaza: YED-174-9

kaza kaza indüm yire gördüm nefsün yüzi kara
hürmeti yok Paygamber'e bendlerini bozar oldum

kendü kendü: GN.II-s.133-11

sevdi *kendü kendü*yi ol pādişāh
gör ki ne kıldı vü n'itdi ol İlāh

GN.II-s.201-8

dîn ho *kendü kendü*den açılmadı
tā ki Haq bildürmedi halk bilmedi

SN-3290

tanışur idi *kendü kendü*yile
ki nice ola dürlü dürlü belā

YED-234-1

istedüğümü buldum eşkere cān içinde
taşra isteyen *kendü kendü* nihan içinde

kendüzi kendüzi: GN.II-s.133-8

diledi kim açılardı ol Celil
*kendüzi kendü*zine oldu delil

GN.II-s.133-10

'āşık oldu *kendü kendü* yüzine
ma'sūq oldu *kendüzi kendü*zine

kıy- kıy-: SN-2168

iki oğlına bahdı *kıya kıya*
egirdü bakar kimse kim kaçkıya

kişik kişik: SN-4479

ikişer düzer idi *kişik kişik*
ışıldan bil ü esblerden bişik

koç- koç-: SN-837

yarındası oldu vü şâh irişür
süheyl *koça koça* görişür

SN-4676

süheyl'ün *koça koça* öpdü yüzün
sağalına sürdü ayağı tozın

korh- korh-: SN-1871

girü *korha korha* vü çoğa çoğa
karañuda ardı ol aracuğa

koşun koşun: SN-4303

çeriler yasaduğda *koşun koşun*
kolay yir bulıcağ virürdük düşün

leyli leyli: GN.II-s.161-3

Leyli Leyli dir-iken Mecnun dili
dile Mevli geldi gitdi müşkili

lokma lokma: GN.I-s.585-10

kankı aş kim hōş gelürse gönline
lokma lokma alur andan eline

HN-1525

meger bunlara bir hâl uğramışdur
ki düpdüz *loğma loğma* toğramışdur

men men: GN.I-s.429-10

mu‘cizeyle dünyayı dutdı bular

niçe *men men* diyeni utdı bular

mîl mîl: SN-4354

ķamu yiri yiri ķarıř ķarıř *mîl mîl*

ne deñlü durur añlaram eyle bil

nev‘ nev‘: CH-4251

tağ oldu reng reng çiçekden irem-misāl

bāğ oldu *nev‘ nev‘* gül-ile behişt-vār

niçe niçe: KY-38

ol hased bünyādı hem anda biter

bil hasedden *nice nice* baş yiter

HN-2553

yā Rab *nice nice* baña bu hecr ü intizār

bu hecr ü intizāra ‘aceb yok mıdur kenār

SN-3329

bu suda gerek kim geñümce yunam

niçe niçe közler içinde yanam

YED-74-6

niçe niçe salātınler zebun olur ışk elinde

her kim bu yola düşerse ol bu yola yavaş gelür

YED-156-1

bu fenā mülkinde ben *niçe niçe* hayrān olam

niçe bir handān olam yā niçe bir giryān olam

oba oba: HN-1523

ķiřiler saluñ anladı araduñ

ili şehri *oba oba* taraduñ

on on: HN-4488

ķamu yirlü yirince geldi düp düz

yasadı saydı *on on* buldı yüz yüz

pāre pāre: CH-1144

ķamu takrīr itdi şehriyāra

şehüñ yürği oldı *pāre pāre*

CH-1452

eger ide kişi bunda güzāre

bulıt gibi ola ol *pāre pāre*

CH-2159

dil ü cānını yandurđı harāre

tonın gül gibi itdi *pāre pāre*

CH-3020

eger var-ısa itgil baña çāra

ki yüregüm olupdur *pāre pāre*

HN-2145

pelās itmiş derisin *pāre pāre*

dikenlerden tabanı yāre yāre

HN-4042

dedeñ ķurtılmağa buldı mı çāre

atañı ķılmadı mı *pāre pāre*

KY-721

ķaldılar hayrān u vālih bīhaber

ellerini *pāre pāre* ķıldılar

pūl pūl: HN-982

ki ol ķollar kesilsün şöyle *pul pul*

ki seni müşk ile ura degül gül

SN-5063

teni oldı balıh bigi *pūl pūl*

şu yengeçleyin gitdi apul apul

püšte püšte: CH-1434

peleng ü şîr ü mârî cümle kırdı

kılıban *püšte püšte* oda urdı

ray ray: GN.I-s.917-8

bisler anı dörd yıl dörd ay Ay

pes Utarid hem virür hoş *ray ray*

renk renk: GN.II-s.193-1

tıprağa cevher düşüpdür *renk renk*

tağlar altından çıkar ol teng teng

GN.II-s.205-4

illa bil kim halk düşüpdür *reng reng*

Türk ü Tâcık Ermenî ve Rûm u Zeng

GN.II-s.205-6

renk renkdür cins cinsdür görseñe

pes cevâhir isteyen baqmaz aña

GN.II-s.715-5

gördüm açılmış çiçekler *renk renk*

dürlü dürlü halk dürlü çub u senk

CH-4251

tağ oldı *reng reng* çiçekden irem-misâl

bâg oldı nev‘ nev‘ gül-ile behişt-vâr

salkım salkım: YED-216-6

karlu tağların başında *salkım salkım* olan bulut

saçun çözüp benüm için yaşın yaşın ağlar mısın

sen sen: YED-294-1

ışkun aldı benden beni bana *seni* gerek *seni*

ben yanaram düni günü bana *seni* gerek *seni*

YED-294-2

ne varlığa sevinürem ne yokluğa yerinürem

ışkunıla avunuram bana *seni* gerek *seni*

YED-294-3

ışkun aşıkları öldürür ışık denizine taldurur

tecelliyile toldurur bana *seni* gerek *seni*

YED-294-4

ışkun şarabından içem mecnun olup tağa düşem

sensin dün ü gün endişem bana *seni* gerek *seni*

YED-294-5

sūfilere sohbet gerek ahîlere ahret gerek

mecnunlara Leylî gerek bana *seni* gerek *seni*

YED-294-6

eger beni öldüreler külüm göğe savrulur

toprağum anda çağıra bana *seni* gerek *seni*

YED-294-7

yunus'durur benüm adum gün geldükçe artar oldum

iki cihanda maksüdum bana *seni* gerek *seni*

sevin- sevin-: SN-1633

sevinü sevinü güle oynayu

kılcıncı biri birisinden eyü

SN-4789

sevinü sevinü gele ol kişi

gelüp bunlara didi düzdük işi

sil- sil-: SN-4243

süci sohbet için olur silsile

az az içecek yoh ki *sile sile*

sop sop: SN-3538

yazınıñ içinde ne su ar ne çöp
at üstinde gider idi *sop sop*

sor- sor-: SN-1329

sora sora varur bir araya ol
çalur ar ki şarı hep araya ol

soy- soy-: SN-4486

süñüsünüñ ucına *soya soya*
gerekdi kişi kim yıkanın suya

sür- sür-: SN-3756

hemân lahza yügürdiler tıtdılar
sarāya *süre süre* iletdiler

SN-4110

ki tıtdı vü iletdi *süre süre*
sarāya ki şāh göre hālin sora

süri süri: YED-321-6

işbu sözüñ anlamayan eydüm sana neye benzer
anun gibi öküş adem tağda yürür *süri süri*

şerha şerha: CH-4077

zülfüñüñ sevdāsı-y-ıla yüregüm olmış durur
şerha şerha şöyle kim dellāl elinde şānedür

HN-1755

çü vasf-ı hāliyiçün vara şerha
şamunuñ bağı olur *şerha şerha*

HN-3893

nite duyar nicesi katlanur ol
hemân-der *şerha şerha* kaçlanur ol

tarp tarp: SN-2752

dökilürdi başlar yire *tarp tarp*
şāh-ı Çîn çü gördi kim iş oldu sarp

teng teng: GN.II-s.193-1

toprağa cevher düşüpdür renk renk
taşlar altından çıkar ol *teng teng*

til til: GN.I-s.851-7

yidi gün oldu savug u esdi yil
tağı taşı kıldı ol yil *til til*

tiz tiz: YED-269-5

seni sinünde koyalar menzil mübarek diyeler
üstine *tiz tiz* yumalar dünyanun hāk ü sengini

tolp tolp: GN.I-s.335-3

dörd yanadan *tolp tolp* geldi revān
degme tolbi başladı bir bağçevān

tolu tolu: YED-81-4

badyalar *tolu tolu* içelüm biz
biz esrük olmazuz humār gerekmez

туру туру: SN-3314

çayır otlaya toқыyasız қазух
туру туру hāmlamış ola yazuh

SN-3384

çaғırмақдан oldı dimāğı қуру
topuғına su indi *туру туру*

tümen tümen: SN-5287

buralara bağısladı Şāh-ı Yemen
kıızıl altun u aqça *tümen tümen*

uçmak uçmak: YED-114-4

uçmak uçmak didüğün kulları yilteüğün
uçmağun sermāyesi bir gönül utmak gerek

um- um-: SN-1895

girü vaqtümi buldum *uma uma*
yügürüp gelip ağımış idüm tama

uturu uturu: SN-2165

hemān lahza şāh *uturu uturu*
be-cid bahdı birkaç kıza degirü

uz uz: SN-1960

nişān eyle *uz uz* u az az kıaz
kılauz kıolay olıcaq uça kıaz

uzın uzın: SN-3383

çağırur idi yırtup *uzın uzın*
gehî yaqasın u gehî boğazın

üç üç: GN.I-s.9-11

bunları *üç üç* yaratdı Zü'l celāl
nitekim müstakbil ü māzi vü hāl

GN.I-s.237-6

bunları *üç üç* yaratdı Zü'l celāl
nitekim müstakbil ü māzi vü hāl

GN.II-s.379-4

hem bular *üç üç* bölükdür her biri
dirliğinden bilinür yirlü yiri

ühü ühü: SN-5530

gülen *ças ças* ağladı *ühü ühü*
izā temme emren denā naqsuhu

yalap yalap: YED-208-2

od bırakdum canuma dün gün yanar
yanaram *yalap yalap* tutuşuban

yan- yan-: SN-3186

çü kendüzine *yanu yanu* çala
hemîn bir ‘asāya çayanu çala

YED-171-2

uş yürürem *yana yana* top cigerüm döndi kana
ışkundan oldum divane uyuyuban yatmayayım

YED-179-5

yana yana kül oluban sen ma’şukanun yolına
günde bin kez yanarısam dostdan yüzüm dönmez benüm

YED-219-5

uş yürürem *yana yana* cigerüm gark oldu kana
top ışk eser itdi cana nice zārı kılmayayın

YED-229-1

hoşdur eger yürürisem ışk odına *yana yana*
pes yanmadın nice olam çün ışk odı düşdi cana

YED-316-1

ben yürürem *yana yana* ışk boyadı beni kana
ne ākilem ne divāne gel gör beni ışk neyledi

yan yan: SN-4307

öküş kaçdı öñümce *yanın yanın*
çü gösterdüm aña kılıç yalmanın

yar- yar-: SN-2822

bularuñ bigi key eren görmedüm
yara yara kılıç uran görmedüm
SN-4404

uruşdıdı kullar *yara yara* saf
başarmayup oldılar anda telef

yāre yāre: HN-2145

pelās itmiş derisin pāre pāre
dikenlerden tabanı *yāre yāre*

yaşın yaşın: YED-216-6

karlu tağların başında salkım salkım olan bulut
saçun çözüp benüm için *yaşın yaşın* ağlar mısın

yidi yidi: GN.I-s.11-10

yidi yidi yaradupdur hem-çünān
yidi endām u yidi kat āsımān
GN.I-s.909-2

yidi yidi yaradupdur hem-çünān
yidi endām u yidi kat āsımān

yile yile: SN-4099

ağaçdan inüp düşdi yine yola
iñen qorhuban gitdi *yile yile*

yir yir: HN-2728

benefşe bigi boynın egmiş idi
semen nesrine *yir yir* degmiş idi

HN-2916

güneş çün dönli vü ahşamladı ay
kamu otruşdı *yir yir* yohsul u bāy

HN-4091

aşardı *yir yir* ırmağ çeşmeler çok
ki yir yüzinde anuñ bigi yir yoğ

RN-65

uruban *yir yir* alurlardı cānı
kimün başı gider kimün de kanı

yirmürü yirmürü: SN-2674

hem ağlar iñen *yirmürü yirmürü*
be-cid and içdi eyitdi girü

yumah yumah: SN-4887

gice gündüz işleridür ağlamah
ki sağal u saç yolma *yumah yumah*

yüce yüce: YED-274-4

yir çalkalandı turmadı bir dem karar kılmadı
yüce yüce tağları Hak çöksiler eyledi

yüri- yüri-: YED-82-6

yüri yüri yolunıla gāfil olma bilünile
key sakın ki dilünile canına dağ ide bir söz

yüz yüz: HN-4488

şamu yirlü yirince geldi düp düz
yasadı saydı on on buldı *yüz yüz*

HN-4536

ne deñlü çok çeri gelürse *yüz yüz*
olmaz sana Rüstemler yüze yüz

yüz- yüz-: HN-6132

gemiye āfet uğrarsa yüzesiz
yüze yüze çıkasız ol yüze siz

zerre zerre: GN.I-s.991-8

yirde gökde *zerre zerre* ‘ışk kodı
anun-ıçun toldı ‘alem ‘ışk odı

CH-106

ne kim var *zerre zerre* rāst şāhid
kim ol durur ahad bi’z-zāt vāhid

CH-110

işit ki nice ide *zerre zerre* her mevcūd
yir-ile gökde ‘ayan lā-ilahe illāllah

CH-155

zerre zerre yirde gökde ne ki var
varlıguña birliğüñedür şühūd

CH-375

zerre zerre ‘ışkdur tolu vücūd
gör ‘ayān gözüñde yoğ-ısa ‘amā

CH-3814

yir ü gök *zerre zerre* rāst şāhid
añ kim ol durur қayyūm u vāhid

1.2.2. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler

āh u āh: GN.I-s.775-1

dem-be-dem eydür-idi kim *āh u āh*
şol günü kanda görem ben yā İlāh

cüz' ü cüz': CH-2274

cemālından şahūñ kıldı te'emmül

anı ol *cüz' ü cüz'* itdi tahayyül

dem-ā-dem: CH-621

işidür nāleñi sinūñ *dem-ā-dem*

görürsin sen anuñ yüzini her dem

CH-2484

anuñ-çün sōfi içmez mey *dem-ā-dem*

ki cennetde bulam dir dahı yig hem

CH-3610

oturup bāde içdiler *dem-ā-dem*

olıban mey gibi ney 'îsevî-dem

CH-4447

ne demdür bāde içmemek *dem-ā-dem*

anuñ kim toğru yār ola nedîmi

dem-be-dem: GN.II-s.243-2

şol bulıt kim suyı alur *dem-be-dem*

uş mürekkeb kim alur her dem qalem

GN.II-s.487-11

bu bahāne gözgüsinden ol yüzi

göredur her *dem-be-dem* göñli gözi

SN-5293

süheyl'e hem eydür idi *dem-be-dem*

ki sen çünki ilüme basduñ qadem

RN-596

ol uğrı didüğüm şeytāndur gezer

kim *dem-be-dem* içünde fitne düzer

YED-28-5

miskin Yūnus'un bu canı şol dosta ulaşalıdan

dem-be-dem arturur ışkı ulu yirden tımārum var

YED-170-4

bülbül olubanı gidem iy nice gönüller güdem
yüzüm ışkıla *dem-be-dem* toprağa sürem yürüyem

YED-233-2

gönül yüksekde gezer *dem-be-dem* yoldan azar
taş yüzine ol sızar içinde ne varısa

düş-ber-düş: CH-3564

dahı dîbâ-y-ı Rûmî âgüş âgüş
sebû-veş gitdi Şâdî *düş-ber-düş*

heyhât e heyhât: RN-516

anı göstermeyen kîn ile gaybet
o sağınçdan sana *heyhât e heyhât*

kâf u kâf: YED-47-4

ne dünyâ ahiret ne *kâf u ne kâf*
bular katre deryâ melekûtun var

leb-â-leb: CH-1408

ne dâye emzürüpdür sini yârab
ki şekker gibi şîrînsin *leb-â-leb*

CH-3611

şafaq cāmı tolıcak hün *leb-â-leb*
gidüp nūr oldı zâhir zulmet-i şeb

nüş-â-nüş: CH-2370

çü *nüş-â-nüş* sāgarlar içildi
niķâb-ı şerm yüzlerden açıldı

pey-ā-pey: CH-474

eser idüp içene sāğar u mey
nidā-y-ı es-sabūh irdi *pey-ā-pey*

CH-611

bu suretler ki gösderür *pey-ā-pey*
dökiliben olur mecmū‘ı lāşey

CH-646

saña lezzet virürse sāğar u mey
baña ol ğussa-i dildür *pey-ā-pey*

CH-683

ecel sākîsi elinden sāğar-ı mey
içüp sermest gitdiler *pey-ā-pey*

CH-4323

bu resme sürdiler on gün *pey-ā-pey*
dönerdi cām-ı mey söylerdş hōş ney

CH-4435

pey-ā-pey irte gice içerdi sāğar
leb-i Hurşîd-idi aña nuql u şekker

rev-ā-rev: CH-3648

iki yañadan irişdi *rev-ā-rev*
hevā çevgān-ıla toldı mah-ı nev

ser-ā-ser: CH-160

anı çün kim getürdi hağ vücūda
ser-ā-ser bütler indiler sücūda

CH-682

nireye vardı Dārā vü Sikender
ki dutmışdı yidi iqlîmi *ser-ā-ser*

CH-740

idiben terk-i mülk ü tāt u efser
ķatından kulların sürdi *ser-ā-ser*

CH-783

dönüp Fağfūr'a didi kim bu sevdā

ser-ā-ser 'ışğdan durur bu ğavġā

CH-811

ne diyeyüm *ser-ā-ser* zührepeyker

bütün sır bunları gördükde bütger

CH-927

begendi ol metā 'umı *ser-ā-ser*

eger dībā-y-ı Çîn ü müşğ ü 'anber

CH-929

didüm geldi kumaşum hazretüñe

fidî durur *ser-ā-ser* hidmetüñe

CH-1017

döşerlerse yolumda tîġ ü hançer

yüzüm üzre varısaram *ser-ā-ser*

CH-1063

ne suç itdi saña bu taht u efser

ki yire urmaġ istersin *ser-ā-ser*

CH-1162

ġulam üş yüz *ser-ā-ser* hüb u ferruh

kenîzek üç yüz ü mecmū'ı ġül-ruh

CH-1210

ser-ā-ser mîşe durur küh u deryā

peleng ü ejdehā vü dîv ü 'ankā

CH-1243

didi Mihrāb'a gördüğün *ser-ā-ser*

didi Mihrāb kim i fahr-ı efser

CH-1343

iki dürlü kiremitle *ser-ā-ser*

yapılmışdı biri nuġre biri zer

CH-1395

içildi evvel ol cāmıla sâgar
ki ser-hōş oldılar anda *ser-ā-ser*

CH-1407

didi Cemşîd'e Bānū kim i server
ki lutf-ıla gözüm sensin *ser-ā-ser*

CH-1444

ırağdan oldu bir küh āşikāra
nebāti yok *ser-ā-ser* seng ü hārā

CH-1491

yılanları cıda zahmıyla yikser
ķıruban oda yaķdurdı *ser-ā-ser*

CH-1531

hezārān dîv fermānında anuñ
ser-ā-ser 'ahd u peymānında anuñ

CH-1686

şahuñ keştîsi dîbā-y-ıla pür-zer
dutılmışdı içerüden *ser-ā-ser*

CH-1785

piyāde oldu ol leşger *ser-ā-ser*
şahuñ ayağına ķoyup ruh u ser

CH-1794

hikāyet sordı aña şāh Ķayser
yoluñ u Ķin'üñ ahvālın *ser-ā-ser*

CH-1797

derileri ki gösterdi *ser-ā-ser*
didi ahsent sāābş aña ķayer

CH-1819

anı kim görmemişdi şāh Ķayser
ne hōd Rūm'üñ selātîni *ser-ā-ser*

CH-1935

bütân-ı servi-ğadd ü bülbül âvâz

ser-â-ser ergavân u erganün-sâz

CH-2076

yire bağ nicedür âsâr-ı rahmet

ser-â-ser toludur âsâr-ı kudret

CH-2195

getürdi vü nisâr itdi *ser-â-ser*

eger la‘l ü eger sîm ü eger zer

CH-2340

sipîde dutdı âfâkı *ser-â-ser*

sipîdede belürdi hurde-i zer

CH-2397

bu iki şi‘r oğındukda *ser-â-ser*

nisâr eyledi bânü zerr ü gevher

CH-2476

güneş anuñ-içün yire döker zer

ki ola la‘l-ı Bedehşanî *ser-â-ser*

CH-2990

getürdi Çîn sipâhını *ser-â-ser*

ki ideler hıdmet-i dergâh-ı Kayser

CH-3001

biliben râzın ahvâlın *ser-â-ser*

beyân eyleye kim bile anı Efser

CH-3005

çü ‘arz itdi bu sözleri *ser-â-ser*

ne yilden yandüğın od bildi Efser

CH-3332

var-ıdı anuñ-ıla biñ dâne gevher

ser-â-ser itdi anı vech-i Efser

CH-3392

hikāyet ne ki var āġāz u encām

ser-ā-ser Efser'e eyledi i'lām

CH-3427

işitdi sâz-ıla bu şi'ri efser

nazar eyledi Cemşîd'e *ser-ā-ser*

CH-3556

bu fâlı dutdı hem hâtırda Qayser

felek dahı anı getürdi *ser-ā-ser*

CH-3612

oradan halvetine vardı Qayser

harîf ü bâde taġıldı *ser-ā-ser*

CH-3644

meger bir qasr yapmış-ıdı Qayser

ki meydān görünürdi andan *ser-ā-ser*

CH-3671

yürügüp anuñ üstine *ser-ā-ser*

hemān-dem rumh-ıla aldı zî ser-ver

CH-3679

yirüñ yüzi *ser-ā-ser* oldı rüşen

nite ki olur gül-ile hāl-ı gül-şen

CH-3686

ser-ā-ser güller olmışdı şüküfte

hemîn nergesdi arada mest ü hufte

CH-3853

ne nef' eyledi dünyādan Sikender

ki dutmışdı yidi iklîmi *ser-ā-ser*

CH-3865

çeriler cem' olmak-çün *ser-ā-ser*

ırak gitmedi yakın qondı server

CH-3867

oradan girü asra döndi ayser
melikle aldı ol leger *ser-ā-ser*

CH-4097

bu yir kim gözüne rüen görünür
ser-ā-ser bā-ıla gülen görünür

CH-4113

süvār oldu anula āh ayser
sipāh-ı Rūm ardınca *ser-ā-ser*

CH-4128

var-ıdı on sekiz olı *ser-ā-ser*
il ü ehr issi vü hem taht u efser

CH-4189

yöriyüp dutar ol mülki *ser-ā-ser*
eger ehr ü eger kal‘a zi server

CH-4197

ser-ā-ser āh itdi ol mülke anı
melik bes Rūm‘a döndürdi ‘inānı

CH-4282

mülük-ı Rūm andaydı *ser-ā-ser*
‘ırā u ām serverleri yik-ser

CH-4326

‘arūsî sözine āh urdı bünyād
ser-ā-ser kier oldu hurrem ü ād

CH-4327

ser-ā-ser Rūm ‘ıyd –ıdı ü nevrüz
ki buldı bir birin iki dil-efrüz

CH-4641

baş urdılar mülük aa *ser-ā-ser*
bedehān u Hitāy oldu müyesser

CH-4643

sehā vü ma ‘dilet bünyād itdi

ser-ā-ser kişveri ābād itdi

ser-be-ser: YED-52-1

bu semā’a girmeyen sonra peşimān olur

erişür bizümile *ser-be-ser* düşmān olur

YED-85-2

bu vücudum şehrinde buçuk pullık assum yok

amelüm mahalleleri *ser-be-ser* kalmış issuz

1.2.3. Hem Bağlaçlı Hem Bağlaçsız Şekilleri Bulunan İkilemeler

fevc (ber) fevc: CH-3683

yörüdi leşger-ile *fevc-ber-fevc*

diyeydüñ bahr-ı ahzardur urur mevc

SN-7

okur dün ü gün aña tesbîh mevc

deñiz üzre oynayacak *fevc fevc*

harf (u) harf: GN.I-s.691-2

tā ki kelme olmayınça *harf u harf*

olmadı hiç kimseye bu ma‘ni sarf

GN.II-s.27-5

yazludur Ṭāhā vü Yāsîn *harf harf*

bahtulu ol cān kim oldu anda sarf

GN.II-s.213-6

yazludur zerrāt-ı ‘ālem *harf harf*

zî kitāb u zî lügat zî nahv u sarf

GN.II-s.713-4

bu kulak babında yazlu *harf harf*

harf içinde mani olur cana sarf

hîç (der) hîç: GN.II-s.179-6

bu cihân nişe gelürdi *hîç hîç*
höd tolupdur mekr ü hîle pîç pîç
CH-1901

saçı şāh işi gibi pîç ü pürpîç
anuñ göñli gibi ağzı *hîç-der-hîç*

pîç (e) pîç: GN.II-s.179-6

bu cihân nişe gelürdi hîç hîç
höd tolupdur mekr ü hîle *pîç pîç*
KY-392

ķamusı oldu hebā vü ‘ömri hîç
geldi baña rüzigārum *pîç e pîç*
CH-1722

olurdu *pîç-pîç* ol resme kim mār
gice girse düşine zülf-i dil-dār
SN-4118

benüm vāķı‘am çoķ durur sorma hîç
hikāyetlerüm var iñen *pîç pîç*

saf (u) saf: GN.I-s.215-9

bu iki leşker durupdur *sāf sāff*
birbirisiyle kılur her dem mesāff
GN.I-s.435-6

şol deniz ka ‘rındaki gizlü sadeff
çıkar ana karşı durur *saff u saf*
GN.I-s.729-1

*saff u saf*dur bu mürid mürşid-ile
yol içinde yoldaş olmışdur bile
GN.II-s.169-11

çünkü kaçre indügin bildi sadeff
çıkıdı aña karşı durdı *saff u saf*

GN.II-s.495-10

gördi kim *saf saf* firiştehler tamam
durmuş anda bi-hisab dutmuş makam

GN.II-s.499-9

gördi ol gökde dahı bin bin hezar
secdeye düşmüş yatur *saf saf* bular

GN.II-s.501-10

illa bunlar cümle *saf saf* oturur
iki diz üzre tahiyatda durur

GN.II-s.503-9

gördi kim *saf saf* firişte bi-şümar
durmuş anda tesbih okır zar zar

GN.II-s.525-2

saf saf anda duruşur şeytanı sır
ol sıymaz bunı bunlar anı sır

HN-2224

halā'ik *saf saf* olmuş zevk ider hoş
velikin pādīşāh yok taht bom boş

HN-4505

bu leşker anda kim *saf saf* tururdu
boğa han bunları bir bir görürdi

CH-4594

hıtā hanı çeriye düzdi *saf saf*
tolu olmuşdı leşger küh saf saf

SN-134

bölük bölük ü *saf saf* u cavk cavk
feriştehler andan bulurlardı zevk

YED-240-5

mescid medrese olduğu ben cemaat kılındığı
halâyık *saf saf* turduğu ışk şükrānesidür zire

vāy (u) vāy: CH-3906

hayātum u tenüm durur kamu bāg

ķıluram vāy vāy içüm tolu dāg

CH-4469

vāy u vāy-ıla virür ‘ömrin yile şöyle ki ney

bu durur çok imtihān itdüm firāķuñ hasletin

SN-1234

cevābında eydür ķanı ‘āķl u rāy

ki divşüreven nideyim vāy vāy

SN-1508

yatur idi bî-‘aķl u bî-hüş u rāy

işi ađlamaķdı sözi vāy vāy

HN-4045

degül midür buğur ı nevbet senüñ hāy

bu ğāfıllıķlar ile vāy saña vāy

HN-4419

didi vāy vāy zihî mel’ün u bî-dîn

hamiyyetden hayādan küllî bizdin

zār (u) zār: GN.I-s.793-10

aglāyā külhān içinde zār u zār

eyde kanı işüm evüm kanı yār

GN.I-s.1091-9

yolda gördüm yidi yirde perde var

cümle ‘ālem kalmış anda zār u zār

GN.I-s.1113-3

hiç kimesne yok benümle kanı yār

agladum kendü hālüme zār zār

GN.II-s.163-4

içi köyner bülbül anda zār zār

kim üninden olur ol gülzār zār

GN.II-s.503-9

gördi kim saf saf firişte bi-şümar

durmuş anda tesbih okır *zār zār*

GN.II-s.603-6

her biri bir nesneyi sevmiş bular

‘ışk içinde inleşürler *zār zār*

KY-173

eydür idi ağlar idi *zār zār*

gözlerinden kıan döker seyl-âb-vār

KY-222

ol kıuyu dibinde ağlar *zār zār*

işit imdi neyledi perverdigār

KY-321

soldı nergisleri oldı bî-karār

‘ışk elinde ağlar idi *zār zār*

KY-393

beñzi bozardı saraldı gül-‘izār

âh kııldı ağladı ol *zār zār*

KY-412

ağlar idi eydür idi *zār zār*

çünkü vasl-ı yār bulmadı nigār

KY-1412

ibn-i yāmin bunda ağlar *zār zār*

yūsuf anda olmuşıdı bî-karār

KY-1965

‘ışkıla derdile ağlar *zār zār*

bir bucaqda on sekiz yıl bîkarār

CH-3183

yüzüñüñ gül-zārını görmeyeliden i habîb

nāle iderem *zār u zār* ol derd-ile kim ‘andelîb

SN-536

açup gözini *zār zār* iñledi

atası ol iñledügin diñledi

SN-563

bunı diyüp ağlar idi *zār zār*

gözinüñ bıñarından ahdı bıñar

SN-773

bunı didi vü ağladı *zār zār*

turuban eve girdi ol şehriyār

SN-881

bunı didi vü *zār zār* iñledi

yau ardı vü kıızı beliñledi

SN-1183

bunı diyüp ağladı ol *zār zār*

göñüllerden ayırdı sabr u karar

SN-1374

taña dek figān eylemiş *zār zār*

nu yatup uyumış ne tutmuş karar

SN-1460

bunı diyüp ağlar idid *zār zār*

gül üzre dökerdi dür-i şah-vār

SN-1536

nite kim nakaş didi çün Ne-bahār

tam üstinden itmiş idi *zār zār*

SN-1601

ki ağlamağ idi işi *zār zār*

gehî iñler idi cānı bî-karār

SN-2234

bunı söyledi *zār zār* ağladı

sürüp ferzini şeh yolın bağladı

SN-2774

işitdi naķař ağladı *zār zār*
cevāb eyle virdi ki iy řehriyār

SH-2874

yine ol gice anda kıldı ķarār
fiġān itdi subha deġin *zār zār*

SN-4648

bunu didi vü ağladı *zār zār*
şu deñlü ki esirgedi řehriyār

SN-4834

bunı dir iken ağladı *zār zār*
ol ağladuğın řañladı Nev-bahār

SN-4998

bögürdi vü key *zār zār* ağladı
iřidenlerüñ yüregiñ şağladı

SN-5084

süheyl ü naķař oldı vü Nev-bahār
açup köşke ağlaşdılar *zār zār*

SN-5331

gehî güler idi nite kim bahār
geh ağlardı bülbülleyin *zār zār*

SN-5429

turup *zār zār* ağlayu gitdiler
bögürdiler ü çok fiġān itdiler

1.3.Yer Ödünçlemesi Görülen İkilemeler

Kimi zaman kafiye kimi zaman da vezin tutturma kaygısından dolayı ikilemelerde yer ödünçlemesi₁ görülmektedir. Yer ödünçlemesi, kelimenin ödünç olarak yerinin değişmesi durumudur. Burada fonetik kurala aykırılık söz konusu değildir. Yer ödünçlemesi sebebiyle ikilemedeki kelimelerin yeri değişmiştir.

1.3.1. Kafiye Sebebiyle Yer Ödünçlemesi Görülen İkillemeler

1.3.1.1. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkillemeler

ata ana: CH-2979

seni göndüreyim ben ataña var

revā degül ki *ata ana* ola zār

YED-112-5

çağrışalar *ata ana* kardaş kardaşdan usana

yalvaralar ol Sübhana niyaz kılası er gerek

YED-157-2

yaz yaradup yir tonadan gönlümüz evi hanedan

hoşnudam *ata anadan* kullık kadrin bilen benem

boy kadd: GN.I-s.953-3

bu hisābuñ aslı birdür haddi on

ger göge çıkdıysa *boyı kaddi* on

cān māl: SN-5045

fidîdir size *cānumuz mālumuz*

degül hergiz ayruhsı ahvālümüz

dök- saç-: SN-396

hazînelerin açmağa başladı

mālı *dökmege saçmağa* başladı

gevher dinār: YED-82-4

gel ahî iy şehriyârı sözüümüzi dinle bāri

hezāran *gevher dinarı* kara toprağ ide bir söz

karın yürek: GN.II-s.555-5

at dahı oldu bu kez bir ton gerek

kim anunla örtile *karın yürek*

kavum kardaş: YED-141-5

urdılar suyum ılıdı *kavum kardaş* cümle geldi
esen kalsun *kavum kardaş* Allah sana sundum elüm

mülk māl: SN-305

ne var yogise *mülkümüz mālumuz*
şükür hoş geçer kamudan halümüz

ön ard: YED-273-4

her kancaru bakarısam oldur gözüme tuş olan
önüm ardum sağum solum ger yaz oldu ger kış oldu

sol sağ: YED-218-4

girdüm ışkınun bağına bakdum *soluma sağuma*
dürlü çiçekler dirüben güllerini yıylayayın

tuz dad: GN.II-s.-287-11

kamusı oldu bu kez üstadı yok
sanki aşdur *tuzı* yokdur *dadı* yok

yoğ var: HN-5160

pes ol gün kırık urundu nāmdārı
ki anuñ bunlar idi *yoğı varı*

1.3.1.2. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler

artuğ u eksük: GN.II-37-6

anı görenler buña tanuğ-durur
kim bu sözde *artuğ eksük* yok-durur

GN.II-s.423-1

bu meselde *artuğ eksük* yok-durur
gerçi kim bu azacuğ ol çoğ-durur

atasuz u anasuz: GN.II-s.479-1

nitekim oğdıydı ādem atamız

oğdı opdı *atasuz u anasuz*

bal u yağ: GN.I-s.377-8

birisinden tāze olur deşt ü bāđ

biter anun hāsılında *bal u yağ*

baş u cān: CH-626

gözüm yaşı beni ęarķ itdi ana

girü hem asd ider *bāř u cāna*

CH-3819

hılāfını reā görmeyem anuñ

idem terkin anuñ-ün baş u cānuñ

belā vü ğussa: CH-2253

didi anuñ evvel āhir ıssasını

göñüldegi *belā vü ğussasını*

CH-3134

didiler ıssasın Cemşîd'üñ aña

belā vü ğussasın Cemşîd'üñ aña

bezl ü cūd: GN.I-s.911-5

her kime kim pıře oldı *bezl ü cūd*

‘ālemün halkı ana kıldı sücūd

bî-řümār u bî-hisāb: GN.II-s.407-6

‘ālemi gördüm yazılmış bir kitāb

‘ilm ü hikmet *bî-řümār u bî-hisāb*

cebrî vü kahrî: RN-66

tama ‘dan kurtarurlar il ü şehri
sıdılar leşkerin *cebrî vü kahrî*

cins ü naqd: GN.II-s.121-9

añmaya hiç māl u mülk ü *cins ü naqd*
gide göñlinden be-küllî hall u ‘aqd

cism ü rüh: CH-2356

getür mey kim mey olur hōş sabūhî
kılur sersebz ü tāze *cism ü rüh*

cism ü zāt: GN.I-s.451-11

pes hakikat sendeki bu *cism ü zāt*
şöyledür kim dagda bitmişdür nebāt

derd ü renc: GN.II-s.149-4

gitdi cümle cāh u mülk ü māl u genc
kaldı cānda ‘ışk u hasret *derd ü renc*

deşt ü küh: GN.II-s.-359-2

geldi insān oldı dördinçi gürüh
bunlara oldı musahhar *deşt ü küh*

devr ü zaman: GN.II-s.-145-4

yıl geçer degşürilür *devr ü zamān*
degşürimez ay u gün ‘ışk hemān

dil ü cān: CH-109

diye durur *dil ü cān* lā-ilahe illāllah
toludur iki cihān lā-ilahe illāllah

CH-1237

çalup řāh ol ten-ile saça hayrān
diledi kim aña vire *dil ü cān*

CH-1743

benefşe gibi gūř olmiř *dil ü cān*
senüñ sözüñe i mürg-ı seherhān

dilřād u hurrem: CH-4637

ki gele bāriġāhı göre ol Cem
otura tahtda *dilřād u hurrem*

feryād u nefir: GN.II-s.369-5

görlüler olur bularda bî-nazir
her ki gördi kıldı *feryād u nefir*

KY-1871

bir ġiriv kıpdı *feryād ü nefir*
eyle sankim ol kıyāmet gün faķir

feth ü nusret: CH-3812

zafer andan olur hem *feth ü nusret*
sa'adet andan u iķbāl ü devlet

ġarb u řarķ: GN.I-s.267-10

cümle varlık yoklık içre ġark-ıdı
ni dün ü gündüz ne *ġarb u řarķ*-ıdı

GN.II-s.327-3

kendü ġeçdi kıldı Fir'avn oldı ġarķ
bu haberden tıldı cümle *ġarb u řarķ*

ġenc ü māl: KY-368

la 'l u yāķüt u cevāhir *ġenc ü māl*
bî-hisāb altun ġümiř dürr bî-misāl

germ ü serd: CH-1282

gün ola yörimegüñ *germ ü serdi*

gice bî-hāblıgüñ renc ü derdi

güng ü lāl: HN-808

bilürken *güng ü lāl* olmağ gerekmez

şamumuz pāymāl olmağ gerekmez

ibtidā vü intihā: GN.I-s.13-10

Allah adın eytlüm evvel ibtidā

k'andan oldı *ibtidā vü intihā*

in ü ān: GN.I-937-1

beglik ü kullık kamu yeksān ola

ne irak yakın ne *in ü ān* ola

i'zāz u ikrām: KY-363

şondurup *i'zāz u ikrām* eyledi

hil'at ü ni'metler in'ām eyledi

kāfir ü mü'min: GN.II-s.369-7

hem bularda *kāfir ü mü'min* olur

farğ ider dīvden bularda dīn olur

HN-105

firāvān *kāfir ü mü'min* yaratduñ

eyü yavuz ne kim mümkün yaratduñ

kış u yaz: GN.I-s.347-4

iy Hudāvendā Kerimā Kārsāz

ırma bizi ol işikden *kış u yaz*

GN.I-s.869-9

bunlara haşm eyledi ol kârsâz
gitmedi kar üstlerinden *kış u yaz*

GN.I-s.929-2

diledi çün bu işi ol Kârsâz
eyledi yir gök ü virdi *kış u yaz*

kibr ü kin: GN.I-s.207-6

sendeki haşm u gazab *kibr ü kine*
her biri benzer Süleymân divine

GN.I-s.439-10

dahı artardı bularda *kibr ü kin*
fi'1 ü fitne zerk u hile gün günin

GN.I-s.647-7

toprağ eyle yüzünü yol ehline
olmasun kim dutasın *kibr ü kine*

GN.I-s.663-5

nefs harâmidür bu yolda key sakın
hem bu yolun ugrısıdur *kibr ü kin*

GN.I-s.875-11

şangı gönülde ki vardur *kibr ü kin*
kılmasun Hak bize anı hem-nişin

GN.I-s.1055-7

hem küdüret hem hased hem *kibr ü kin*
bundadur dirnekleri olma emin

GN.II-s.399-7

ne küfüdür dirliği ne bellü dîn
taşı sulh u içi tolu *kibr ü kîn*

RN-144

ki dîn dutanların siccîn nesidür
ya *kibr ü kîn* olıcak dîn nesidür

ķıl ü ķāl: GN.I-s.937-3

kalmaya hiĉ ön ü son u *ķıl u ķāl*

pes ola ol dem bize mutlak visāl

CH-2163

velî Şöyle ki vasfu'l-hāl ola

ne kim bir ĉurı *ķıl ü ķāl* ola

HN-2158

ĉıyās eyle vü terk it *ķıl ü ķāl*

ki Őimdi nice dūŐvār oldu hāl

HN-3000

benüm hōd gör ne durur uşda hālüm

bana hācet degüldür *ķıl ü ķāl*üm

YED-106-10

terk eyle *ķıl ü ķāl* dosta virgil mecāl

yoklıkdadır visāl kamudan güzer gerek

YED-326-22

bir avuĉ topraĝa bunca *ķıl ü ķāl*

neye gerek iy kerīm-i zü'l celāl

ķudret ü heybet: GN.II-s.437-3

pes biŐinĉi menzilüñ hayret-durur

ol maĉām pür *ķudret ü heybet*-durur

ķür u ker: GN.II-s.-267-9

sıĉlı ĉıldı Şehr iĉinde *ķür u ker*

dāfi 'a iltür anı daŐra döker

ķüfr ü nifāĉ: GN.II-s.-399-9

adı mü'min dirliĝi *ķüfr ü nifāĉ*

cismi beñzer mü'mine cānı ıraĉ

ma‘mūr u mesrūr: HN-1400

otur *ma‘mūr u mesrūr* ol hemîşe

sarāy içinde mestūr ol hemîşe

mülk ü māl: GN.I-s.261-6

kanı tā‘at kanı kullık kanı hāl

kaldı cümle ev ü barh u *mülk ü māl*

GN.I-s.309-8

key murāddur dünyada üç dürlü hāl

kim tufeylidür anun bu *mülk ü māl*

GN.I-s.949-8

ev ü barh esbāb u *mülk ü māl*umuz

senden ayru olmaya her halumuz

GN.I-s.1107-4

sarmaşupdur külli *mülk ü māl*-ıla

pes kodum anı dahı ol hāl-ıla

GN.II-s.123-2

unıdıla ev ü barh u *mülk ü māl*

bilmeye hîç niçe geçer māh u sāl

KY-1079

sad hezārān tāc u taht u *mülk ü māl*

ayağun toprağına olsun helāl

KY-1952

ata ana terk kıldum *mülk ü māl*

uş hağır oldum ‘azîzi pāy-mal

YED-123-2

isteme ömr-i faniyi dünya kime kaldı bāki

yüzbin melik yüzbin sultan rāyegan kodı *mülk ü mal*

nām u neng: KY-456

‘āşığa nāmus u ‘ār u *nām u neng*

olmayısar ‘aql ‘ışğ illā ki reng

perr ü bāl: GN.I-s.889-6

cānlara ol pend olur hōş *perr ü bāl*

tenlere ol pend olur kurb u visāl

CH-2550

qayurma hîç ki irdi subh-ı iqbāl

hümā-y-ı devletüñ açdı *per ü bāl*

CH-3697

hizebr çeng uzadup itdi çengāl

dutup uşatdı ne varsa *per ü bāl*

pîç ü tīb: CH-744

çün anda gördiler ol iztırābı

ol āh u nāle vü ol *pîç ü tībı*

piş ü pes: GN.I-s.719-8

sag u sol fevk u taht u *piş ü pes*

yokdur anda nedür ol yol adı bes

sabr u qarār: GN.II-s.-115-10

ol nişānı ‘āşıkun oldur i yār

kim qatında yoq-durur *sabr u qarār*

GN.II-s.-117-3

qanqı gönle kim düşerse derd-i yār

aña ne ārām u ne *sabr u qarār*

CH-2264

dahı qalmadı anuñ *sabr u qararı*

elinden gitdi anuñ dahı ihtiyārı

YED-78-2

niçe ki eydürem rāzum söylemeyem kimseneye

gider bu *sabr u qarār*um dost ögüme düşegelür

sermest ü medhüş: CH-3619

bu şādılıqla bāde itdiler nüş
düşince bādeden *ser-mest ü medhüş*
CH-3676

gice irince bāde itdiler nüş
gice tağıldı kamu *sermest ü medhüş*

sim ü zer: GN.I-s.919-5

geldi bu kez Müşteri kıldı nazar
şahs anunçun cem‘ ider çok *sim ü zer*
KY-359

nāmeye yazdı cevāb ol dem haber
viribidi māl u genc ü *sîm ü zer*
KY-1340

sun‘ ıla bir taş içinde döker la‘1 ü güher
toprağ içinde gül-istān *sîm ü zer*
KY-1940

her kim aña virse yūsufdan haber
aña bağışlarıdı çok *sîm ü zer*
CH-4135

viriben genc ü māl u *sîm ü hem zer*
melik Mihrāc düzdi ulu leşger

söz ü sav: HN-2534

bu söz hağdur eyitmez *söz ü savdur*
ki her bir nesne vaqtına girevdür
HN-3974

hıtay içlîmine yayıldı çavı
dükeli halk unıtdı *söz ü savı*

şādān u handān: HN-1153

buyurđı atlar eyerletdi sultān
şamu atlandılar *şādān u handān*

şeb u rüz: CH-2786

dir-idi güneşe ki i ‘ālem-efrüz
ki sinüñle olur zāhir *şeb u rüz*

şems ü māh: GN.II-s.141-5

pes yaratdı şudretinden ol İllāh
‘arş nūrından gök yüzinde *şems ü māh*

şükr ü sipas: GN.I-s.41-5

cān dahı kılmak gerek *şükr ü sipās*
kamudan yig olsa yigdür hak-şinās

taht u baht: HN-1294

didi şāha yücelsün *taht u bahtuñ*
hümāyün devletüñ pîrûze bahtuñ

takrîr ü beyān: YED-156-9

gāh ma’kūlat-ı mahsulat *takrîr ü beyān*
niçe maksūrat olam geh sāhib-i Keyvān olam

yavuz u yahşı: GN.II-s.267-1

ilk ol alur cümle ni ‘met çāşnisin
‘aqla iltür *yavuzın u yahşısın*

1.3.1.3. Hem Bağlağlı Hem Bağlağsız Şekilleri Bulunan İkilemeler

biliş (ü) yād: GN.I-s.69-1

birikenler buldılar girtü murād
mahkum oldu bunlara *biliş ü yād*

HN-6206

bu yirüñ Sahl-i Őarķıdur adı
halāl etmeklüdür *biliŐi yādi*

YED-287-4

ışk anadan toğmadı kimseye kul olmadı
hükmine kıldı esir cümle *biliş ü yadı*

1.3.2. Vezin Sebebiyle Yer Ödünçlemesi Görülen İkilemeler

ma‘ruf u meŐhūr : GN.I-s.75-9

‘arz iderdi cümle hācāti ‘ayān
ma ‘ruf u meŐhūr münācāti beyān

GN.I-s.931-7

yir yüzinde yidi iklim var ‘ayān
ma ‘ruf u meŐhūr-durur bellü beyān

GN.II-s.101-3

‘ālem içre *ma ‘rūf u meŐhūr* olur
ķanda dursa durduęı yir Ŧūr olur

1.4. Fonetik Kurala Uymayan İkilemeler

artug eksüg: GN.I-s.103-3

tā ki bunlar bir yire cem‘ olmaya
artuğı eksüği hiç düz olmaya

ata ana: GN.I-s.271-1

hem bu ādem ‘ālem oğlıdur yine

ata ana yir ü gökdür bu tene

GN.I-s.601-11

ata ana ‘avrat oğlan kız gelin

ķamusınun sen yisen gerek gamın

GN.I-s.643-1

geldük evvel *ata ana* kapısı

eydeyüm nedür bularun tapısı

GN.I-s.643-5

bir zamān *ata ana* işler-idi

oğlını vü kızını bisler-idi

GN.I-s.713-11

ya‘ni asl u kök dimek maksüd nedür

dilek uşbu sözde *ata anadur*

GN.I-s.1015-7

ata ana dip bilinmez kıymeti

anın olmaz halkun ana minneti

GN.II-s.477-11

tañrı’nuñ emrinde vardur olmağa

ata ana yoğ-iken oğlan toğa

KY-405

atadan anadan ayrıldum haķîr

kendümi hebā vü genc ü kesr-i māl

KY-557

ata ana ķavm u mülk ü mālumu

senüñ için terk ķıldum taht-ı şāh

KY-1952

ata ana terk ķıldum mülk ü māl

uş haķîr oldum ‘azîzi pāy-mal

CH-754

oğuldur cāna dirlik gözlere nūr

ata ana ölür oğul olsa rencūr

CH-1174

çıķıban taşra çetr-i bāriġāhı

boyadı göge *ata ana* āhı

CH- 3327

atasın anasın terk idiben ol

size olup durur ihlās-ıla ķul

CH-3715

virürsem añā ben Hurşid şāhı

ki *atanuñ ananuñ* oldur penāhı

CH-3716

alıban ol anı şāha iledür

ataya anaya bu iş belādur

CH-4458

öġine düşmiş-iken Çın firāķı

atanuñ ananuñ hem iştiyāķı

CH-4492

nicedür *ata ana* ayrulıġını

ne bilürsin ü hicrān sayrulıġın

CH-4518

ki *ata ana* şevķi oldı tāze

diler kim sizden isteye icāze

HN-637

neçün ayruyam *atamdan anamdan*

neden redd eylediler beni nemden

HN-656

ķaçan on altı yaşına irişe

atasıyla anasıyla ġorişe

HN-680

atası anası zulm itmiş ola
güherlerin deñize atmış ola

HN-1038

ata ana yüzine hasretüm bol
bularuñ sohbetine bulmadım yol

HN-1140

atañ anañ göre dursun cemālũñ
ki bize key ğanîmetdür visālũñ

HN-1204

ata ana ki bu devrân senüñdür
yoluña cānları ğurbān senüñdür

HN-1453

nigārîn uşda bunda sohbetinde
atasınuñ anasınuñ ğatında

HN-2055

eger eyü ğoparsa yād olur ol
atadan anadan hurd yād olur ol

HN-2152

soñında *ataya anaya* hasret
öñinde bulamaz ma‘şuğa fırsat

HN-4161

vezîr eydür kim idi *atañ anañ*
bulardan nice ayırdı zemānañ

SN-797

didi oğlan iy *atam anam* añıl
umaduruñuz beni biş altı yıl

SN-1628

kim yiye ğussamı kim idiser baña meded
kim diye hālümü benüm *atama anama*

SN-2020

atañ anañ ögüñe düşmiş ola
içüñ ol sebebden çtuşmış ola

SN-3703

atam anam atlular u yayalar
her iqlime vü her yaña yayalar

SN-4201

atadan anadan ırrah düşmişem
şamudan çü bir yañarah düşmişem

YED-199-7

atañ anañ hakın yitürdünise
yeşil tonlar geyesin tonanasın

baş cān: HN-5148

deñiz leşker benüm nemdür çatumda
başum cānum benüm nemdür çatumda

bugün yarın: CH-577

bugün yarın varuram yile lîkin
iderem ğussayı derd-ile sâkin

RN-53

bilemedüm beni aldadı tutdı
bugün yarın diyü ‘ömrümi utdı

RN-583

ki togru hâlini yarına koymaz
bugün yarın dimek ol hâle uymaz

göz kaş: CH-2135

gözüñ kaşuñ hayâlı-y-ıla ol gişi benem
kim cānını nişâne-i tîr-i kemān ider

korku kayğu: GN.I-s.313-6

korkusı kayğusı yok ayruk anun

lāyık oldı hazretine Mevla'nun

sol sağ: CH-3652

solına sağına top urdı bir dem

semendin saldı meydāna melik cem

tāc taht: GN.I-s.993-10

‘ışk degül mi *tācı tahtı* terk iden

pādişāhla ‘ahd ü peymān berk iden

beg ü kul: GN.I-s.601-7

hās u ‘ām u beg ü kul yohsul u bay

ğarğ olupdur bu işe yıl on iki ay

GN.I-937-1

beglik ü kullık kamu yeksān ola

ne irak yakın ne in ü ān ola

GN.I-s.1023-6

bay u yohsul *beg ü kul* düpdüz-durur

biñ kişi baksa hemān bir yüz görür

cism ü cān: GN.I-s.911-7

eyledi ol ‘akl-ı külden nüh felek

yir ü gök ü *cism ü cān* ins ü melek

GN.II-s.133-6

ol zamān kim yog-ıdı bu nüh felek

‘arş u ferş ü *cism ü cān* ins ü melek

GN.II-s.135-8

birbirini sedi cümle mahluqat

yir ü gök ü *cism ü cān* u ‘aql u zāt

GN.II-s.253-7

ol zamān kim yoğ-ıdı bu nüh felek
yir ü gök ü *cism ü cān* ins ü melek

GN.II-s.319-7

rüşen ol nürdan bu cümle mahluqāt
yir ü gök *cism ü cān* u ‘aql u zāt

GN.II-s.457-6

ğarğa vardı *cism ü cān* u ‘aql u zāt
varlıgum şāhı ol evde oldı māt

çirkin ü gökçek: GN.I-s.353-8

çirkin ü gökçek kamu birdir ana
hiç yirer mi kimseyi bir baksana

devlet ü mihnet: GN.I-s.291-10

birisinde *devlet ü mihnet* bile
ol sebebden döndürür hālden hale

GN.I-s.297-2

devlet ü mihnet bile cānı bile
çarışupdur hayr u şer kanı bile

fıkr ü re’y: HN-4625

ne *fıkr ü re’y* ola anda ne tedbîr
ki sultānlar öñinde kıla takrîr

ğam u derd: CH-629

didi şeh ben dahı mey idersem nüş
velî olmaz *ğam u derdüm* ferāmüş

ğussa (vü) kayğu: GN.I-s.245-11

kim bu cān eyle gani āzād-idi
ğussası vü kaygusu yok şād-idi

KY-2081

Haq Te ‘alā bunları şād eyledi
ğussadan kayğudan āzād eyledi

kāfir ü münkir: GN.I-s.431-9

kāfir ü münkir münāfikdur bular
birbirine hōş muvafikdur bular

kahr u lutf: GN.I-s.279-7

hüb u zişt ü *kahr u lutf* u hayr u şer
birikip dördi bile görür bular

GN.I-s.769-10

kahr u lutf u her ne kim geldi ana
qamusın nüş eyledi önden sona

GN.I-s.785-8

kahr u lutf şādi vü gam dünyada
hiç surat var mı kim irmez iy dede

GN.I-s.803-9

ne ki varsa acı datlu huşk u ter
eyü yavuz *kahr u lutf* u hayr u şer

GN.II-s.45-5

kahr u lutf u şādî vü gam nef` ü zarr
bu cihānda çok görür ol hayr u şer

GN.II-s.113-3

kahr u lutf u şādî vü gam bir aña
mūnis olmuş aqlamaqla ır aña

GN.II-s.177-2

kahr u lutf u fişk u t̄ā‘at hayr u şer
cān-ıla tende biledür her hüner

GN.II-s.271-7

görnür anda cümle san ‘at naqş u renk
qabz u bast u *kahr u lutf* u sulh u cenk

GN.II-s.433-3

kahr u lutf u haşm u rahmet yoldadur

vāқи‘ olan nesne cümle dildedür

HN-67

bizde hayrānlıg u ‘acz oldı pîşe

senüñ hōd *ķahruñ u lutfuñ* hemîşe

mülk vü māl: CH-1145

dahı yoğ-ıdı oğlu andan artuk

velî *mülki vü māl* bî-gerān çok

san‘at u hüner: GN.II-s.233-9

niçe dürlü *san ‘at u niçe hüner*

niçe dürlü işlere ol el sunar

sırr u rāz: KY-852

iy ķamunuñ gizlü rāzını bilen

senden irür göñlümüze *sırr u rāz*

takrîr ü tertîb: GN.I-s.549-3

dinle imdi niçedür eydem sana

takrîr ü tertîbini önden sona

uss (u) ök: GN.I-s.169-11

devlet oldur kim duta öğrendügin

hak yolına bağlaya *ussın ögin*

GN.I-s.263-5

tā‘at içre geçüre yigitligin

hak yolına bağlaya *ussın ögin*

GN.I-s.335-8

bir gürühı dutdılar işitdügin

hak yola bağladılar *ussın ögin*

GN.I-s.921-3

devlet anuñ kim duta işitdugin
döndere Hak'dın yaña *ussın ögin*

KY-1514

halk eyle sandı kim yıkıldı gök
kimsenede qalmanı hiç *uss u ök*

HN-62

yaradan yırmazuz yirler ü gökler
irüren irmesüz *uslar u ögler*

HN-4119

ne yirden gökden oluruz haberdār
ne *usdan ögden* oluruz haberdār

vasf u hāl: GN.I-s.249-1

şol kadar mülket vire degmemüze
kim anun *vasf u hali* gelmez söze

GN.I-s.403-2

ol biri güyende kim eytdüm-idi
vasf u hālin cümle şerh itdüm-idi

2. FARKLI HECE SAYISINA SAHİP İKİLEMELER

Farklı hece sayısına sahip ikilemeler sıralanmıştır. İkilemeyi meydana getiren iki üyenin farklı hece sayılarına sahip olmasıyla oluşan bu ikilemelerin fonetik tasnifine girilmemiştir. Sadece, örneklerin daha net anlaşılabilmesi açısından, bağlaçlı, bağlaçsız ve hem bağlaçlı hem bağlaçsız kullanımları belirtilmiştir.

2.1. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler

ağ kara: GN.I-s.1047-4

açılıpdur iki çifte pencere

cām urılmış *ağ kara* hōş kañçara

agız dil: RN-220

her kimün dost tā ‘atinde eli yok

buşu almış anun *agzı dili* yok

ahiret firdevs: GN.I-s.917-4

ahiret firdevs bu külhan-durur

ana baksan bu cihan zindan-durur

‘aқıl cān: GN.I-s.103-9

қamusınun aslı Hazret’den-durur

‘aқlı cānı cümle kudretten-durur

GN.I-s.261-10

қullıға geldün ahir kullık kanı

dünyaya sarf eyledün *‘aқlı cānı*

YED-264-1

bir ay gördüm bu gice kamu burclardan yüce

esridi *‘aқlum canum* bilmezem hālüm nice

‘aql  g: SN-1537

iñilerdi ol gice taña degin
dirimezdi bir lahza ‘aqlın  gin

altun mal: YED-154-5

ben bunda geldüm bu dem girü ilüme gidem
sanma ki bunda beni *altuna mala* geldim

YED-244-5

bu dünye hep ıssuz kala *altunı malı* dökile
sebil olubanı yata hergiz issi bulunmaya

‘ar nāmūs: HN-4093

aña qarşu boyun egmiş qamusı
bırakmışlar yire ‘arı nāmūsı

art- eksil-: GN.II-s.469-1

ayun işi *artmag eksilmek*-durur
tiz kedilmekdür ü tiz gelmek-durur

asıl kök: GN.I-s.385-9

hem kulundur hem dahı *asluñ köküñ*
uşbu söze olmasun hergiz şekün

GN.I-s.713-10

işid imdi bu kezin *asluñ köküñ*
şol kim anun fer‘i sensin ol kökün

YED-79-2

yavuzlık eyleme sakın ecel sana senden yakın
niçelerün *aslın kökin* yurd eyleyüp bozadurur

aşüfte hayrān: HN-1750

gice gündüz yürür *aşüfte hayrān*
teni ‘uryān u hem gözleri giryān

at katır: GN.I-s.603-2

çün ulaldı ogul evermek gerek

agı atlas at katır virmek gerek

GN.I-s.713-3

ya‘ni hayvāndur hulāsa yigregi

*at katır*dur cümle hayvānun begi

KY-1797

biñ qaravaş *at katır* hayl u haşem

her birine eyü virdi muhteşem

bağla- şeş-: GN.I-s.915-7

bağlamak şeşmek işidür pes anun

bağlu yolın açan oldur oğlanun

bahçe bāğ: SN-4917

ne mālum var idi bal u yağum

ne milk ü şavarum ne *bahçem bāğum*

bay gedā: KY-1174

ķullarına yūsuf eylerdi ‘atā

sūretinde toyar idi *bay gedā*

bit- uzan-: GN.I-s.393-8

ol ki rüyende-durur hemçün nebāt

bitmek uzanmak-durur anda sifāt

cān boyun: GN.II-s.643-7

canı boynu ol vefada bağludur

yüregi ol ‘ışk odından tağludur

dil damah: SN-4801

řudaķ yarılup *dil damah* ķurıyup

baş ağrıyup u hem ayah süriyüp

dil tudaq: HN-1124

aña gösterdüñ ol yüzden sebaqlar
ki vasf itmiş degül *diller tudaqlar*

di- işit-: GN.I-s.395-5

ol ki güyende-durur âdem gibi
dimek işitmekdür anun tedbiri

din imân: YED-138-7

dinüm imānum oldurur ansuz olursam dünyede
ne puta haça taparam ne dîn ü îman dutaram

YED-289-1

dinün imanun varısa hor görmegil dervişleri
cümle âlem müştakdurur görmekliğe dervişleri

diş tırnağ: HN-4920

demüre garq olup saf bağladılar
dişini tırnağını yağladılar

dünye âhıret: YED-202-4

ışkı hiçbir nesneye mesel bağlasam olmaz
dünyede âhıretde ne dutısar ışk yirin

düşmen dost: GN.I-s.1021-9

bi-dirigdür ol güneş halk üstine
bi-bahâdur *düşmenine dōstına*

SN-4012

degül *düşmene dosta* hem dimegil
peşîmân olup soñra ğam yimegil

RN-509

sana göstermeyen gaybet bile kîn
sanursın *düşmenün dostun* i miskîn

el ayak: GN.I-s.775-2

kim senünçün cān u ten kurbān-ıdı

el ayak baglu sana fermān-ıdı

GN.I-s.965-7

cān-ıla işdür görür bu göz kulağ

cān-ıla dutar yörir bu *el ayak*

HN-939

bular düşdi ayakdan kılıç elden

kesildi *el ayak* kaldı ‘amelden

SN-3425

deñizden çihup geldi bir cānavar

degül ādem illā *eli ayağı* var

SN-4714

el ayah uram baş taşā yastanam

dürişem aram yārumu isteyem

YED-94-3

zāhir suya yunmadın *el ayak* deprenmedin

baş sücūda varmadın kılınur tāatumuz

YED-214-4

bunda *el ayak* öpilür görenün cānı kapılır

garib müsafir yapılır zavye vu mescidhane

el etek: GN.I-s.591-6

tā‘atı geçmezise n’itmek gerek

tevbe kılup *el etek* tutmak gerek

GN.II-s.643-8

çün uludan *el etek* dutmuş-durur

göñli anda berkişip bitmiş-durur

evvel ibtidā: GN.I-s.13-10

allah adın eytlüm *evvel ibtidā*

k’andan oldı ibtidā vü intihā

GN.I-s.697-7

‘arşı düzdi gökden *evvel ibtidā*

yine āhir anı kıldı intihā

fariza sünnet: YED-84-6

eydürisem eyā gönül kanı *fariza yā sünnet*

eydür yok teşvişi ko ya bu sevüye amel sığmaz

feryād āh: SN-3634

ecel irdi girdi yire şāhumuz

göge çıhdı *feryādumuz āhumuz*

gelmiş geldeçi: GN.I-s.37-7

önde sonda kamunun maksüdü ol

gelmişün geldeçinün ma‘būdı ol

GN.I-s.139-11

yohsa kamu ‘ālemün maksüdü bir

gelmişün geldeçinün ma‘būdı bir

gizlü āşikār: HN-5363

didı i Haq i *gizlüm āşikārum*

‘ıyāndur hazretüñe her şumārum

göñül göz: GN.I-s.979-1

‘ibret al dip ne’yçün eytdi Hak bize

ne’yçün oldı bu emir *göñle göze*

GN.I-s.919-4

uş tamām oldı ol on pendüñ sözi

añladı kim var-ısa *göñli gözi*

GN.II-s.61-11

dünyelik ger az ola ger çoq ola

ol kişinüñ *göñli gözi* toq ola

GN.II-s.61-6

cem ‘olup kendüzine *göñli gözi*

olmaya hergiz kimesneyle sözi

GN.II-s.-465-2

kanı ol *göñli gözi* açuğ kişi

bir teferrüc eylesün ol bu işi

GN.II-s.-487-11

bu bahâne gözgüsinden ol yüzi

göredur her dem-be-dem *göñli gözi*

KY-121

açılardı yūsufuñ *göñli gözi*

hem temāşā kıla ol koyun quzi

KY-444

gördi yūsuf ol zamān āb-ı revān

göñli gözi meyl kıldı ol zamān

HN-1622

bir az seyr itdi ol bānū-yı a‘zam

açıldı *göñli gözi* oldı hurrem

HN-2255

bir iki gün qarār itmişler idi

göñül göz intizār itmişler idi

HN-7782

beni böyle buyurmuşdır melekhu

ki nūrın arturur *göñlüñ gözüñ* su

HN-7783

bes ol yüzden hemîşe saña manzūr

ki baquçça tola *göñlüñ gözüñ*

YED-17-2

āşıklarun *göñli gözi* ma’suk diye gitmiş olur

ayruk sūretde ne kalur kim kılısar zühd ü tāat

YED-66-8

yūnus'un *göñli gözi* toludur Hak sevgüsü
sohbet ihtiyār iden yad u bilişden geçer

YED-160-4

āşıklarun *göñli gözi* ma'suk dapa gitmiş olur
gönlüm ile kavlı itmişem bāşed ki ma'suka irem

gör- görme-: CH-1822

anuñ āvāzasıyla Rūm toldı
gören görmeyen aña 'āşık oldu

gör- işit-: GN.I-s.977-8

ger birikmezse gözün göñlün bile
kim ne anlar *görmek işitmeg*-ile
SN-47

ķamusını ol bilür işidür
ki *görmek işitmek* añun işidür

göz göñül: GN.I-s.977-10

ger birikdiyse *göziñ göñliñ* tamām
gör kil ma'ni toptoludur her makām
HN-145

gözümü göñlümi toldur şafādan
ayırma Mustafāyı Mustafādan

göz kulaķ: GN.I-s.187-9

virdise ger *göz kulak* tanrı sana
bir sa'at dut göz kulak bendin yana
GN.I-s.965-7

cān-ıla işdür görür bu *göz kulak*
cān-ıla dutar yörir bu el ayak

GN.II-s.313-6

her kimüñ cānında varsa *göz kulağ*

hağ yolında ol uyandı oldu sağ

GN.II-s.377-10

‘ağl u gönül *göz kulağ* çün oldu bir

lācerem cāndan açıldı gizlü sır

GN.II-s.423-10

Hağ ta‘ālā *göz kulağ* virdi bize

virdi hikmet kulağa ‘ibret göze

GN.II-s.705-1

göz kulak işdür görür her nesneyi

can gönül anlar bilür her maniye

HN-2944

ağular tas ile yutmışlar idi

ğapuya *göz kulağ* dutmışlar idi

HN-3587

niçeme çevresi bend ü ‘alağdur

divār u çapu baca *göz kulağ*dur

HN-3699

niçeme tonına sığmaz kulağdan

velîkin sağınur *gözden kulağdan*

gül- oyna-: SN-1633

sevinü sevinü *güle oynayu*

ğılınıcı biri birisinden eyü

SN-5282

bu şādılığile *güle oynayu*

ğıvandı iñen gönli oldu eyü

KY-1784

ğalmamışdı halğa yimeğ kayusu

ğülmek oynamağa başlar kamusu

gün irte: KY-1914

giçdi ol *gün irte* cümle hās u ‘ām
ya ‘ķūbı görmege geldiler tamām

hāl ahvāl: YED-154-6

değülem kıl ü kâlden ya yitmişiki dilden
hālüm ahvâlüm nedür bu mülke sorageldüm

KY-1413

yūsuf eydür niçün ağlarsın yigit
hālün ahvâlün baña sen ‘arz it

hayır şer: SN-2019

meger ķavmün ańdun ilün ü şaruń
hem olayidi anda *hayruń şeruń*

SN-2255

ķi yā Rab bilürsin benüm sırrumı
sağincumı vü *hayrumı şerrümi*

YED-299-5

hayrum şerüm yazılısar ömrüm ipi üzüliser
gidüp süret bozulısar ah n’ideyin ömrüm seni

YED-318-3

hayrum şerüm yazılısar ömrüm ipi üzüliser
süret benden bozulısar ah n’ideyim ömrüm seni

hırka tac: YED-178-3

hırkam tacum gözlerem fāsıd işler işlerem
her yanumdan gizlerem binbir fāsıd iş benüm

içerüsi taşrası: KY-753

aña kim buyurdı eyle itdiler
içerüsin taşrasın arıtdılar

il vilāyet: KY-101

bildi düşde gördiği sultān ola

il vilāyet hep aña fermān ola

KY-305

pādişāhuñ ayruķ oğlı yoğıdı

māl mülki *il vilāyet* çok idi

KY-354

dilediler benden anı iy ‘azîz

il vilāyet virdiler hem genc ü biz

KY-745

yūsuf ile ol züleyhādan haber

şehr halkı *il vilāyet* bildiler

KY-1098

şükr kıldı kim halāyık şād idi

il vilāyet cümlesi ābād idi

KY-1132

il vilāyet halkı-ı ‘ālem geldiler

yūsufuñ çatına buđday aldılar

KY-2045

şehr halkı *il vilāyet* geldiler

ol düğün içinde bile oldılar

iñ sadā: HN-6772

dögindi şol kadar zārîlîğ itdi

ki ol *iñi sadāsı* çarha yitdi

in uzun: HN-4491

ini uzunı üç günlük ovayı

bir uçdan bir uca dutdı alayı

iş yoldaş: HN-1671

disün şāha ki uzun yaşuñ olsun
hemîşe Hızr işüñ yoldaşuñ olsun

kad kamet: YED-47-5

ne reng ü ne şekil ne *kad* ne *kamet*
ne cevher ne araz ne sūretün var

kara aq: HN-1485

ben elden gıtdüm ü düşdüm ayaqdan
ümîzüm üzmişem *karadan aqdan*

YED-29-3

söz *karadan akdan* değül yazup okımakdan değül
bu yürüyen halkdan değül Halık āvāzından gelür

kendü kendüzi: GN.I-s.939-1

kendüzinden kendüye kendü delil
kendüzi kendüzine olmuş halil

GN.II-s.593-11

nefsini her dem fesaddan kandurur
illa *kendü kendüzin* utandurur

GN.II-s.739-1

çünkü *kendü kendüzin* bildi kişi
kendüden bitdi anun cümle işi

SN-506

tolup gözleri indi yaş yüzine
için söyledi *kendü kendüzine*

SN-1602

gehî söylenür idi kendüzine
için söyle ol *kendü kendüzine*

SN-2241

bu kez key başıcah kıızı yüzine

için söyledi *kendü kendüzine*

SN-4065

kiři *kendü kendüzine* ańsuzın

iř ider anuń bigi bilüsüzin

HN-4395

çü *kendü kendüzine* ğadri vardur

katında kimsenüń ne ğadri vardur

kendüzinden kendüye: GN.I-s.939-1

kendüzinden kendüye kendü delil

kendüzi kendüzine olmış halil

kendüzüm kendüzüme: GN.I-s.1093-6

kendüzüm kendüzüme perde-y-imiş

bir işit ol perdeler gör ne-y-imiş

kerpüç taş: GN.I-s.685-12

kerpüçi taşı çü bennā yapdı hōř

ol sarāy kim eydür-idüm oldu uş

kılıç ok: GN.II-s.559-2

kılıç oldu, alp elinde sünü yok

sünü işin işleyimez *kılıç ok*

kız gelin: GN.I-s.601-11

ata ana ‘avrat oğlan *kız gelin*

kamusınun sen yisen gerek ğamın

kol kanat: GN.I-s.929-8

kimi dutdı mülki sürdi saltanat

oldu ‘ālem halkı aña *kol kanat*

GN.II-s.655-11

hoş nasibdür dünyada şol saltanat

tanrı emri olur ana *kol kanat*

kul karavaş: GN.I-s.713-7

ya‘ni bu insān dimekden iy begüm

*kul karavaş*dur bu sözde dilegüm

GN.I-s.885-11

māl u ni‘met *kul karavaş* taht u tāt

her gün anda toyınudur bin bin aç

GN.I-s.931-3

yir ü gök ad dakdılar ok iksine

*kul karavaş*dur bakarsan üstine

GN.II-s.-401-9

çapularda *kul karavaş* olduğu

şol sebep kim Haqqı çoyup kaçduğı

CH-513

uyanup gördi anı *kul karavaş*

nigārūñ yüzi gibi olmuş müşevveş

KY-360

kul karavaş çatır u raht u çumāş

bile virdi kim çılısarlar ma‘āş

KY-1802

ni‘met-i ‘ālem getürdiler bile

kul karavaş at u çatır gencile

KY-1964

māl mülk ü *kul karavaş* u haşem

terki çıldı yūsufūñ ‘ışķına hem

kullıĝ yohsullıĝ: GN.II-s.685-6

kullıĝa yohsullıĝa bakmaz gözi

şol fodullık tahtına agmış özi

kuru su: GN.II-s.671-9

cehd-ile irdi irenler maksuda

*cehd-ile yol buldı *kuruda suda**

kuru yaş: HN-6158

zihî devlet Ferahşāduñ zihî Hızır

*ki bulındı *kuruda yaşda* hāzır*

mîr gulām: HN-4477

binüben cidd ile aşsun temāmı

*ulusı kiçisi *mîri gulāmi**

HN-7002

saçu saçdılar ol şavmüñ temāmı

*ulusı kiçisi *mîri gulāmi**

mümin münafık: GN.II-s.275-4

bu surat şehrinde fasık ol-durur

*ayruĝı *mümin münafık* ol-durur*

mescid medrese: YED-154-9

mescidde medresede çok ibādet eyledüm

ışk odına yanuban andan hāsıla geldüm

YED-240-5

mescid medrese olduĝı ben cemaat kılındıĝı

halāyık saf saf turduĝı ışk şükrānesidür zire

od erāğ: HN-7100

buyurđı yağdılar *odi erāğı*
münevver ıldılar sahrāyı erāğı

oğlan kız: GN.I-s.715-6

bir budak dimekde maksüd ne-durur
ya‘ni *oğlan kız* sana perde-durur

oğul kız: GN.I-s.261-3

dün ü gün *oğlı kızı* endişesi
yay u kış kaygu yimekdür pişesi

GN.I-s.603-5

ün *oğul kız* sağ ola kaygusu var
sayru olsa hōd dahı korkusu var

GN.I-s.643-2

bu *oğul kız* ataya vü anaya
farz u vācibdür kim ikrām eyleye

GN.I-s.643-6

bu kez *oğul kız* gerek kim işleye
atayı vü anayı hōş bisleye

GN.I-s.789-2

şoldur ol kim ata vü ana öle
bu *oğul kız* tıfl-iken öksüz kala

GN.I-s.949-6

eytdiler girekleyin geldük yola
mal u baş u cān u *oğul kız* bile

GN.I-s.1031-5

rāyigāndur bay u yohsul düpdüzi
satun ad almış degül *oğlı kızı*

GN.I-s.1075-11

geh *oğul kız* gussası geh yaz u kış
fāsıd endişeler oldı her dem iş

GN.II-s.123-10

oğlı kıızı bilmez anuñ hālini

añladımaz kimseye ahvālini

HN-2052

beledür qanda var ise oğul kıız

ne hācet ben dimek siz hōd bilürsiz

HN-4044

ōñünde virmedi mi qardaşuñ cān

oğul kıız itmedi mi cānı qurbān

HN-4224

oğul kıız olmayuban ağladuğın

haqa gōñlini her dem bağladuğın

CH-3736

ođul kıızdur gişinüñ gözüne nūr

dirîg ola ki idene anı dūr

CH-4654

oğul kıız gişiye müşkil belādur

ki dil cān-ıla aña mübtelādur

RN-62

sınıkdı cümlesi girü kayıkma

döker oğlın kıızın kimseye bakmaz

RN-68

sıyup çerisin iline akarlar

kovup oğlın kıızın şehri yakarlar

oğı- yaz-: HN-1025

çü dün gün oğımaq yazmaqdur işüm

hemîn bir daya bir hādimdür işüm

SN-307

yimek içmek ü oğımak yazmaq

yigirek ki dünyā qoyup azmaq

olmuş oldacı: GN.I-s.483-2

ol hakimdür ne neye lāyık bilür

olmuşı oldacıyı bayık bilür

oyna- gül-: KY-1781

er ü ‘avrat başladı pes birbirin

oynamağa gülmege iy nāzenîn

GN.I-s.133-2

çün uzun yaşın sonı ölmek-durur

bes bu niçe *oynamak gülmek*-durur

GN.I-s.945-5

oynamak gülmek bularun işleri

yok-durur ayruk dahı teşvişleri

SN-826

iki üç gün anuñ ile olasız

yiüp içüp oynayasız gülesiz

sağ diri: GN.I-s.1029-1

geh görürsin kim ölür kendüzünü

yine *sağ diri* bulursın özünü

sağ esen: SN-4222

şükür kim yigitsin ü hem *sağ esen*

belâlar geçer bellü sabr eyle sen

SN-4554

ben uş bundavan hâzır u *sağ esen*

keserven başın bulıcağ yol kesen

SN-5151

hem eyle itdi vü didi kim şükr sen

murâduñcasın u kızum *sağ esen*

şehir il: GN.II-s.-267-3

pes viribir anı cāna göñüle
ya ‘ni eydür bahş idüp *şehir ile*

tağ deniz: YED-105-3

yidi yir yidi göği *tağları denizleri*
uçmağıla tamuyı cümle vücudda bulduk

taş kerpüç: GN.I-s.685-6

vardı *taşa kerpüçe* boyandı ol
ya‘ni kim anda bula mi‘māra yol

tesbih imāme: RN-209

göresin ansuzın ol çıka gelür
üzüp *tesbih imāme* yıka gelür

tevfik ināyet: YED-251-5

tevfik ināyet olmasa kim sebep eyleyübile
her kandasa kudret senün her işe el uzatmağa

toy düğün: KY-2044

yimek içmek şādılığı *toy düğün*
gice gündüz oldılar şād dün ü gün

uc bucağ: SN-2355

cihanuñ ne kim *uci bucağı*dur
belā yurdu vü zahmet ocağıdur

uss ‘aқıl: HN-3646

қанı ol sāz ile āheng idenler
қанı ol *ussı ‘aқlı* deng idenler

YED-201-4

görmedin delü oldum yanıldum günah kıldum

ussum 'aqlum aldurdum esridüm ayılmazın

SN-52

ne sanursın ol bilmeye mi seni

ki neylersin *ussun 'aqluñ* qanı

yan- yakıl-: YED-156-19

niçe bir derdler ile odlara *yanam yakılam*

niçe bir şākir olam zākir olam mihmān olam

yarlıĝ aĝyarlıĝ: GN.II-s.445-3

külli mahv oldı ol evde varlıgum

hiç bilinmez *yarlıĝum aĝyarlıĝum*

GN.II-s.611-11

cümle mahv olmış bularun varlıĝı

hiç belürmez *yarlıĝı aĝyarlıĝı*

yi- yidür-: YED-107-8

yigil yidürgil biçāre eksilürse Tanrı vire

birgün tenün yire gire girü kalan nendür senün

zāhid müttakî: KY-264

qāfilede ancılayın bir dahi

yoq idi diñ ehli zāhid müttakî

2.2. Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler

āb u āder: CH-1411

biri hōher olup biri bürāder

bir arada qarışdı *āb u āder*

āb u āteş: GN.II-s.323-7

her biri bir iş içinde virdi dad
ķāyim oldı *āb u āteş* hāk ü bād

GN.II-s.-331-9

āb u āteş bād u hākî cism añā
ola hem mim hı vü mîm dal ism añā

āb u āzer: CH-4490

ögüme düşdi bāb-ı mihr-i māder
yüzümle toldı göñlüm *āb u āzer*

‘ābir ü müşķ: HN-2020

çü girü tonını degşürdi ‘ālem
‘ābir ü müşķe ğarķ oldıydı ‘ādem

‘adl ü insāf: KY-1096

eyle ķıldı *‘adl ü insāf* ile dād
halk hōşnud oldı andan iy ķubād

āh u efgān: HN-6419

nigārîn bunda her dem *āh u efgān*
ferahşād anda key bîçāre hayrān

āh u feryād: CH-1508

dikenle gül oturur hurrem ü şād
ıraķdan bülbül ider *āh u feryād*

CH-3094

anuñ hüsni cemālin eyleyüp yād
besî ağlayup itdi *āh u feryād*

CH-4478

otur yi vü yidür cānuñı it şād

nedendür bî-sebeeb bu *āh u feryād*

HN-1752

ķılur Hurşîd diyü *āh u feryād*

hiç andan özge nesne eylemez yād

HN-1949

anı gördi vü dang oldı Feraşşād

dönüp Āzāda eydür *āh u feryād*

āh u fiġān: HN-3046

sigirdüm yir yüzine ķanlu yaşum

irürdüm göklere *āh u fiġāni*

HN-7232

anda sen i ‘zāz ile yār u mey ü sāz ile

bunda ben *āh u fiġān* eyle mi yār eyle mi

ah u firāk: YED-85-5

bunun gibi sāluslık çünkim elüme girdi

ayruk n’işüme yarar *āh u firak* vāh u suz

āh u nāle: CH-744

çün anda gördiler ol iztırābı

ol *āh u nāle* vü ol pîç ü tābı

CH-3236

elüñde gül gibi dāyım piyāle

ben uş bülbül gibi der-*āh u nāle*

RN-369

ne Kerîm’dür gör āhir şāh-ı ‘ālem

işidür rahm ider bu *āh u nālem*

āh u nāliş: HN-1322

çü durrāc *āh u nāliş* ķılurdı

ne tākat kim yürekler yaķılurdı

āh u nefîr: HN-4103

ol ıqlıķçı hōd olmış ‘ıŝķ esîri
irürmiş göklere *āh u nefîri*

āh u nevhasāz: KY-926

zārî kıldı vü züleyhā gitdi bāz
ķaldı yūsuf kıldı *āh u nevha-sāz*

āh u zārî: KY-1034

‘ıŝķ odiyla yanaram pervāne-vār
āh u zārî göz yaşı bürhān baña

‘ahd u peymān: GN.I-s.993-10

‘ıŝķ degül mi tācı tahtı terk iden
pādiŝāhla ‘*ahd ü peymān* berk iden
GN.II-s.-181-7

‘ıŝķ degül mi tāc u tahtı terk iden
pādiŝāhla ‘*ahd u peymān* berkiden
CH-954

düşde gördüğümde olmadum hemîn ‘āŝıķ buña
kim ezeldendür bunuñla ‘*ahd u peymānum* benüm
CH-1531

hezārān dîv fermānında anuñ
ser-ā-ser ‘*ahd u peymānında* anuñ

‘ahd ü peyvend: CH-3810

ķatında Efser’uñ yād itdi sevgend
ki ayruķsı olmaya ol ‘*ahd ü peyvend*

‘ahd u va‘de: GN.I-s.943-11

on dahı dutdı ol iş oldı tamām

'ahd u va 'de yirine geldi tamām

'ahd u vefā: GN.I-s.77-6

görmeyinçe kimse cān terk itmedi

dōst-ıla 'ahd u vefā berkitmedi

GN.I-s.217-1

'ilm ü 'ibret tā'at u zikr ü safā

berkidüpdür 'akl-ıla 'ahd ü vefā

GN.I-s.819-4

kahr-ıla kalımışdı Hak 'ahd ü vefā

dōstlara anın virür bunda cefā

GN.I-s.877-1

her kim anda var-durur sıdk u safā

bagladuk anun-ıla 'ahd u vefā

GN.I-s.895-2

mansıb olmış bunlara sıdk u safā

birbiriyle baglamış 'ahd u vefā

GN.I-s.917-3

kanda bir 'ālim görürsen iy safā

baglağıl anuñ-ıla 'ahd ü vefā

GN.II-s.29-9

qaldı oldı sahra vü vardı Mustafā

bagladı Allah ile 'ahd u vefa

GN.II-s.211-6

kim anuñla baglasa 'ahd u vefā

tañrı andan rāzı hem ol Mustafā

'aql u kifāyet: GN.II-s.-473-4

kimde kim 'aql u kifāyet var-ısa

kendü 'aqlı kendüye uyar-ısa

'aql u zāt: GN.I-s.23-6

cümle mahlükāt cümle ins ü cān

yir ü gök ü *'aql u zāt* u cism ü cān
GN.I-s.937-9

söz dükendi bunda uş dil oldı māt
ğarğa vardı cism ü cān u *'aql u zāt*
GN.II-s.135-8

birbirini sedi cümle mahluqat
yir ü gök ü cism ü cān u *'aql u zāt*
GN.II-s.319-7

rüşen ol nürdan bu cümle mahluqāt
yir ü gök cism ü cān u *'aql u zāt*
GN.II-s.457-6

ğarğa vardı cism ü cān u *'aql u zāt*
varlıgum şāhı ol evde oldı māt

'arş u kürsi: GN.I-s.697-4

kendü 'ilminden bu mülk oldı tamām
'arş u kürsi yir ü gök her bir makām
GN.II-s.-317-5

eyledi anuñ nurından nüh felek
'arş u kürsi yir ü gök ins ü melek
KY-1339

'arş u kürsî ins ü cini yaradan
ğudreti ādemden ādem düriden
KY-1560

'arş u kürsî hem yaratdı ne felek
göklerüñ içini toldurdı melek
YED-47-6

senündür *arş ü kürsi* levh u kalem
döner çerh yer turur hoş hikmetün var
YED-169-10

bu yiri göği yaradan bu *arş u kürsi* durduran
binbir adı vardur yunus ol sahîb-i Kur'an benem

arz u semā: CH-372

‘ışķ-ıla ķāyım durur rūh u cesed
‘ışķ-ıla dāyım durur *arz u semā*

āşikārā vü nihān: GN.I-s.29-2

cümle sensin *āşikārā vü nihān*
bi-zamān u bi-mekān u bi-niṣān

GN.I-s.35-6

yaradan iki cihān bünyādın ol
āşikārā vü nihān kamusun ol

GN.I-s.57-3

mustafā dōstlığıçun oldı cihān
ne ki varsa *āşikārā vü nihān*

GN.I-s.201-5

kendüden ma‘lüm ola nakş-ı cihān
eyü yavuz *āşikārā vü nihān*

GN.I-s.353-2

bunlara düpdüz-durur cümle cihān
ne ki varsa *āşikārā vü nihān*

GN.I-s.625-4

kāf-ıla nun ortasından bu cihān
niçe dogdı *āşikārā vü nihān*

GN.II-s.127-1

hātırından mah ola cümle cihān
yazıla dōst *āşikārā vü nihān*

GN.II-s.-185-2

her ne kim Hāliķ yaratdı dünyada
āşikārā vü nihān geldi ada

GN.II-s.-351-2

bî-hisāb u bî-şümār u bî-niṣān
‘ālem içre *āşikārā vü nihān*

YED-326-21

değmedi hiç yunus'dan sana ziyān
sen bilürsin *āşikārā vü nihān*

'aşr u āyet: RN-259

niçe devrān kim anda rahle urdun
okuyup *'aşr u āyet* yolda turdun

āteş ü sūz: CH-604

içümde olduğıyçün bu *āteş ü sūz*
iderem her gice elhān-ı dilsūz

ay u güneş: GN.I-s.701-10

yir gök anun kandalığın bilmedi
ay u güneş yügrüşüben bulmadı

GN.II-s.-141-6

birisi ṭabbāh u biri renkerez
renk viren *ay u güneş*dür mîe-pez

CH-3607

ay u güneş gibi bir cām-ı 'azrā
içi cāmuñ tolu lülü-y-ı lālā

RN-513

gözi yok yir içer dünyāyı görmez
togar *ay u güneş* ol ayı görmez

SN-3435

biri birine beñzemez her biri
güher dutar *aydan güneşden* arı

YED-10-2

kaf tağı zerrem değül *ay u güneş* bana kul
hak'dur aslum şek değül mürşiddür Kur'an bana

YED-289-2

ay u güneş müştakdurur dervişlerün sohbetine
ferişteler tesbihinde zikir ider dervişleri

YED-319-4

ol meclis kim bizde vardur anda ciger kebâb olur
ol şem'a kim bizde yanar *ay u güneş* pervânesi

âyin ü reng: GN.II-s.-103-10

bunlara ahdet-durur *âyin ü reng*
yoğ-durur ortalarında harb u ceng

'ayş u işret: KY-1934

qaldı anlar dâ'im anda şâdmân
yimek içmek *'ayş u işret*dür hemân

'ayş u tarab: GN.I-s.915-2

pes gerek sultân-ıçun *'ayş u tarab*
zühre geldi şâd kıldı zi-'aceb

GN.I-s.945-8

zühre'nün *'ayş u tarab*dur pişesi
anın oldur ol safun endişesi

bād u âteş: GN.II-s.315-6

kāf u nūna geldi evvel ol hitāb
yoğ-iken bu *bād u âteş* hāk ü āb

bād u hākî: GN.II-s.331-9

āb u âteş *bād u hākî* cism aña
ola hem mim hı vü mîm dal ism aña

bāg u bağçe: GN.I-s.413-9

şol bezenmiş *bāg u bağçe* bozılır
niçe varlık anda yoga yazılır

GN.I-s.415-3

illa bir iş var kim anda hōş olur
ger niçe kim *bāg u bağçe* boş olur

GN.II-s.-441-10

vāki‘ oldı çün baña bu sergüzeşt
unıdıldı *bāg u bağçe* küh u deşt

bāg u bostān: KY-118

anca öğdi *bāgi būstāni* bular
meyli oldı yūsufuñ göñli diler

KY-796

bunda meclis biri budur dāsītān
gel temāşā kıl bu *bağ u būsitān*

KY-867

gün yüzüñile bu zindān degül
bāg u būstāndur bize iy yüzi gül

KY-875

gerek oturur gerek turur gider
bāg u būstānda temāşālar ider

CH-1928

meger varmışdı ol gün gülsitāni
temāşā ide *bāg u būsitāni*

HN-1881

ki içinde bitüre *bāg u bustān*
çalā taşında bu tağ u beyābān

YED-3-5

iki cihan toptolu *bāg u bustān* olurısa
senün kokundan eyü gül bustān içinde bitmeye

YED-146-8

nemrud odın İbrahim'e ben *bāğ u bostan* eyledüm
küfür yüzinden toğuban gine odı yakan benem

YED-156-34

geh dönüp hāmūş olam bî-hiş olam serhūş olam
söyleyem destān olam hem *bāğ u* hem *bostān* olam

YED-262-3

hoş haber geldi dostdan yaratdı *bağ u bostan*
ilm okır hezār destān bülbülleri rāz ile

baht u devlet: CH-243

anuñla *baht u devlet* hem-nişîndür
sa'adet yāver ü nusret qarîndür

CH-317

Allah *baht u devletüñi* payidār ide
mecnū'-ı şehr ü mülke seni şehriyār ide

CH-2116

bulıcak *baht u devlet* olma mağrūr
dilerseñ baht senden olmaya dūr

HN-1217

didi kim *baht u devlet* birle yār ol
cihān turdukça bākî pāydār ol

bal u şeker: YED-198-6

yunus ne hoş dimişsin *bal u şeker* yimişsin
ballar balını buldum kovanum yağma olsun

bang u feryād: CH-3541

za'îf ü Nā-tuvān çeng eyle kim bād
doğınsa ider aña *bang ü feryād*

bed-nām u nām: YED-101-3

bilmeyesin *bed-nām u nām* bir ola sana hās u ām
bildünise ilmi tamām gel imdi okı bir varak

belā vü derd: CH-1720

belā vü derd ‘āşık pîşesidür
ğam u ğussa hemîşe endîşesidür

bernā vü pîr: KY-362

çarşu geldiler aña mîr ü vezîr
şehr halkı çamusı *bernā vü pîr*

bih ü bünyād: GN.I-s.869-4

pes bu yirün *bih ü bünyādı* bizüz
bu yidi kat yir bizümle durdı düz

bî-hüş u zār: KY-440

üçi anda çaldılar *bî-hüş u zār*
mısr iline irdi yūsuf şāh-vār

bir ü yegāne: HN-22

çadîm Allāh ezeldür hem ebeddür
bir ü yegāne vü ferd ü sameddür

bî-reng ü bî-elvān: YED-156-24

gönlümün gencine rencler irmedin bir yol bulam
yahu deryāya girem *bî-reng ü bî-elvān* olam

burc u bārū: YED-54-7

mü’minisen gel gel berü cebbār ola *burc u bārū*
fahrlümler erenleri ma’lüm olan münkür nedür

YED-146-3

kırdum bu nefsün çerisin bir itdüm *burc u barusın*
pāk eyledüm ierüsin mülketini yuyan benem

bün u pāyān: HN-1481

ü bu derdüñ bilüñ dermānı yoğdur
deñizdür kim *bün u pāyām* yoğdur

cān u ciger: CH-3946

cān u cigere zahm urur merhamet itmez
gözünle aşun ki işleri tır-ile kemāndur

cān u cism: RN-330

göre ne haldedür *cānun u cismün*
ne kimsesin sen ü yā nedür ismün

cennet ü hūr: RN-442

anı tuyanlara ne *cennet ü hūr*
ki terke girene ne hūr u kusūr

YED-250-7

yir gök kayım turduğı denizler mevc urduğı
cennet ü hūr olduğı cümle sana behāne

cevr ü cefā: CH-3126

bizümle dehr ider bî-vefāyî
ki ‘ādet eyledi *cevr ü cefāyı*

CH-3774

cihānı ünki bildüñ bi-vefādur
anuñ işi amu *cevr ü cefādur*

KY-556

nice bir *cevr ü cefā* çeksem gerek

bir vefā olmaya mı iy pādişāh

KY-628

hasretile görmişem *cevr ü cefā*

olmayısar mı baña senden vefa

KY-1406

dert elinde görürem *cevr ü cefā*

beni yārumdan ayırdı nā-güzîr

YED-110-7

yüzbin eger *cevr ü cefā* uğrarısa sūretüme

hiç eksilmez şādılığum cümlesin yur seni sevmek

YED-171-1

senden gelür *cevr ü cefā* ben āh u vāh itmeyeyim

düşmişem ışkun odına yanup nice dütmeyeyim

YED-193-1

ol dost bize gelmezise ben dosta girü varayın

çekeyin *cevr ü cefā*yı dost yüzün görüvireyin

cevr ü mihnet: GN.I-s.121-6

māl u nimet terk idüp gitmiş-idi

cevr ü mihnet ihtiyār itmiş-idi

CH-3188

ten kızāya koyuban sabr iderem çāra nedür

çün baña ‘ışkuñda *cevr ü mihnet* olmuşdur nasîb

cevr ü sitem: HN-135

zirā senden baña lutf u keremdür

velî benden baña *cevr ü sitem*dür

cihān u cān: HN-19

cihān u cān yoğ idi buldı varlık

ser-ā-ser cümle ‘ālem toldı varlık

cisim ü ten: GN.II-s.465-4

niçe günde hāsıl olur *cism ü ten*
niçe doğar andan uşbu bir beden

cüft ü halāl: YED-185-5

bunda dahı verdün bize ol hūriyi *cüft ü halāl*
andan geçdi arzum tamam arzum sana irmeğiçün

cüst ü hāzik: HN-697

benüm ol cānumuñ cānı hatarda
tapundur *cüst ü hāziķ* her hūnerde

çālāk u cüst: GN.I-s.95-9

her ki imāmla birlik eyledi dūrüst
ol varısar Hazret'e *çālāk ü cüst*

GN.I-s.519-6

çün bu iş böyle tamām oldı dūrüst
hōş yaradıldı beden *çālāk u cüst*

GN.I-s.741-7

çün ola bu altı iş kāyim dūrüst
yol eri yolda ola *çālāk u cüst*

GN.I-s.887-10

gördüm ol mahfil dahı *çālāk u cüst*
kavli muhkem sözi hōş hükmi dūrüst

GN.I-s.891-8

ellerinde hücceti Kur'ān dūrüst
işlerinde her biri *çālāk u cüst*

GN.I-s.949-9

vardı gördi ol safı kim key dūrüst
ehl-i dünyā dirmege *çālāk u cüst*

GN.II-s.9-1

çün bu mü'min gayba inandı dürüst
ağdı îmānı göge *çalāk ü çüst*

GN.II-s.343-1

ol anuñ dörd yarı kim vardur dürüst
Haq yolında her biri *çalāk ü çüst*

GN.II-s.427-2

gördi 'ālem bir degirmendür dürüst
her ne gelse öğidür *çalāk ü çüst*

çarh u felek: GN.I-s.267-11

ne yir ü ne gök ü ne *çarh u felek*
ne ten ü ne cān u ne ins ü melek

çerb ü şirin: CH-3512

idiben piste-i handañ be-āyin
melikle söyleşürdi *çerb ü şirîn*

YED-124-6

dünya *çerb ü şirindurur* ādem gerekdur yiyesi
kem nesneye tama' idüp kösüp kömürüp yutmagıl

çeşm ü bîniş: CH-363

bilesin varsa sende *çeşm ü bîniş*
ki kıyım 'ışq-ıladur āferîniş

dād u istād: GN.II-s.201-10

destur ardınça gerek üstād ola
kim elinde *dād u* hem *istād* ola

GN.II-s.241-1

ellerinde *dād u* hem *istād* ola
her bir işde ol kişi üstād ola

GN.II-s.271-4

işlenür *dād u sited* ol apuda
niçeler durmuşdur anda apuda

GN.II-s.473-3

tañrı'dan ol *dād u istād* issidür
eyle san gök cisminüñ ol issidür

dār u diyār: CH-1381

kişi ki ola elinde ihtiyārı
nicesi terk ide *dār u diyārı*

deng ü bîhüş: HN-3899

didiler n'olduñ i miskin siyeh-püş
ki dek yürürken olduñ *deng ü bîhüş*

HN-5090

çü gördi bu düzeni şeh Siyāvüş
büzilü düşdi oldı *deng ü bîhüş*

HN-5633

amaşdı ol dem oldı gözleri yaş
atı boynına düşdi *deng ü bîhüş*

deng ü hayrān: HN-1162

temāmı aldı şöyle *dank u hayrān*
kimi tesbîh oırdı kimi ur'ān

HN-1390

atı öterdi hem ılurdu efgān
işidenler alurdu *denk ü hayrān*

HN-1635

alanı oldı ise *dank ü hayrān*
bu miskîn yoluma cān itdi urbān

HN-3033

ferahşād ol arada cān ile cān
muķābil durmuş idi *deng ü hayrān*

HN-3266

uru turdı Ferahşād eydür i cān
çü gördüm ‘aqlum oldı *deng ü hayrān*

HN-3426

nice Şaverd ü Mānî vü Kelūyān
anuñ bir noķtasında *deng ü hayrān*

HN-3694

bu yana geldük ol sultān-ı İrān
seher-gāh olmış idi *deng ü hayrān*

HN-3884

şunuñ gibi kılar sāzında seyrān
ki işidenler olur *deng ü hayrān*

HN-3973

‘acā’ib işleri var ‘işķuñ elvān
ki ‘aql olur ol işde *deng ü hayrān*

HN-4716

velî hîç birine göñlini sultān
dolandırmadı ķaldı *deng ü hayrān*

HN-4918

tonadup yidege çekdürdi sultān
görenler ķalmış idi *deng ü hayrān*

HN-6150

bu resme nevhalar ķılurdı giryān
ne yirde vü ne gögde *deng ü hayrān*

HN-7443

olupdur bu iñiden *deng ü hayrān*
ķalupdur dün ü gündüz zār u giryān

HN-7671

‘aceb düřvār işe uğratdı devrān
geñez yüz virmez oldum *deng ü hayrān*

derd ü belā: CH-2333

za ‘ıf ü bî-kes ü bî-dil ğarîbem
hemîn *derd ü belā* durur nasîbem

CH-3061

bugün senden irah zār u ğarîbem
hemîn *derd ü belā* durur nasîbem

derd ü dermān: YED-156-36

yunus imdi bu sözi sen āşıka di āşıka
kim sana ben sıdk olam hem *derd ü* hem *dermān* olam

derd ü ğussa: CH-1674

egerçi ‘ıřđ *derd ü ğussa* olur
velîkin ğussası hōř kıssa olur

devlet ü baht: CH-1698

velî bir tahta-y-ıdı Hüsrev’e taht
ki vardı anda dahı *devlet ü baht*

devlet ü mertebe: GN.I-s.157-11

gökden indi *devlet ü mertebeler*
yirde bitdi mihnet ü mefsedeler

dil-haste vü rencür: CH-3019

niçe bir yārdan ben dūr olam
niçe *dil-haste vü rencür* olam

dîn ü dünyâ: GN.II-s.211-8

dîn ü dünyâ beñzedi birbirine
sûretin ohı vü gör tefsîri ne

div ü peri: YED-110-4

div ü peri ins ü melek sever seni her mahlukat
hayran olup ileyünde durmuş durur hür u melek

dür ü sâdef: RN-162

deniz olanlara gevher ne muhâl
dür ü sâdef ana yâ zer ne muhâl

dür ü yâkût: CH-3639

başında *dür ü yâkût*-ıla tâcı
ki her dürr-idi vir mülküñ harâcı

RN-164

ki her bir mevcden bir kân bulasın
*dür ü yâkût*ıla mercân bulasın

dür ü cevâhir: GN.I-s.175-3

zira kim gönüldedür cevlânları
dür ü gevher üstine seyrânları

CH-383

didi kim ‘ışk sözinden sahun-ver
idiben nazm düzdi *dür ü güher*

CH-421

sözüñ genci kapusını açayım
cihâna *dür ü gevher*ler saçayım

CH-943

melik bağışladı aña *dür ü gevher*
ki oldı garğ-ı gevher şöyle ki efser

CH-1030

gerek dîbâ-y-ı Çîn ü müşg ü ‘anber
zer ü sîm ü dahı çok *dürr ü gevher*

CH-1348

var-ıdı anda ol kadar *dürr ü cevāhir*
ki gıce zulmeti olmazdı zāhir

CH-2816

süreyyā ‘akdini çün ‘arz iderdi
gözinden *dürr ü gevher* qarz iderdi

KY-381

ni‘metile toyladılar ne ki var
dürr ü cevher kıldılar cümle nisār

KY-1915

ol kadar *dürr ü cevāhir* dökdiler
kıldılar bahşış bulara gitdiler

HN-738

yazusı hüb u şi ‘ri nāzük ü ter
özi ‘ummān u sözi *dürr ü gevher*

RN-498

dür ü gevher alasın hazînededen
bulına cümle sende kân u ma‘den

YED-5-6

dürr ü cevher isterisen āriflere hidmet eyle
cāhil bin söz söylerise ma’nada miskal olmaya

YED-163-1

hak’dan bana nazar oldı Hak kapusın açar oldum
girdüm Hakk’un haznesine *dürr ü gevher* saçar oldum

ev ü yaban: GN.I-s.1019-5

tağ u yazı *ev ü yaban* toptolu
alur andan dün ü gün uslu delü

farz u sünnet: GN.I-s.645-8

farz u sünnet bildürür nefse ‘ayān
da‘vet eyler tā‘ata bellü beyān

GN.I-s.891-6

farz u sünnet bildürürler kamuya
hükm iderler uçmaga vü tamuya

fazl u ihsān: HN-71

ya aruya nedür bu *fazl u ihsān*
çomiş bir dikenüñ ucında yüz kân

fazl u ‘ināyet: HN-448

ulu Hağdan zihî *fazl u ‘ināyet*
‘ilmi bî-nihāyet hilmi gāyet

fazl u kerem: GN.I-s.1085-7

tanrı andan rāzı ola lācerem
iredura dem-be-dem *fazl u kerem*

HN-103

bizim cürm ü hatādur ‘acz ü noksān
senüñ *fazl ü kerem*dür lutf u ihsān

fazl u rahmet: GN.I-s.31-10

bilürüz bizden bize yokdur meded
hazretünde *fazl u rahmet* bi-‘aded

GN.I-s.905-9

iltidi bini Hazret’e buldum murād
gördüm anda *fazl u rahmet* ‘adl u dād

GN.I-s.959-9

fazl u rahmet ol işkide çok-durur
ol-durur ümmidi ayruk yok-durur

ferd ü samed: CH-3811

didi anuñ haqqı-y-içün ki ol ahaddur

qadım u sāni' ü *ferd ü sameddür*

HN-22

qadım Allāh ezeldür hem ebeddür

bir ü yegāne vü *ferd ü sameddür*

ferd ü vāhid: GN.II-s.459-9

halk dükendi *ferd ü vāhid* qaldı ol

yavu vardı ol maqāmda cümle yol

ferhunde vü şād: CH-4236

girü bir dāsitāna eyle bünyād

ki olavuz gül bigi *ferhunde vü şād*

ferruh u ferhunde: HN-1399

didi kim *ferruh u ferhunde* olsun

hemîşe görklü yüzüñ hande olsun

feryād u āh: HN-5862

bulup halvetde bir gün pādışāhı

eyitdiler qılup *feryād u āhı*

feryād u zār: HN-3746

figān eyler qılur *feryād u zārı*

iñiler hadden aşmış intizārı

HN-6385

qılurdı ney bigi *feryād u zārı*

giderdi def pulı bigi qarārı

YED-84-5

gönül içerü dostıla ben kapuda *feryād ü zār*

bin yıl zāri kılurısam işbu nedür diyü sormaz

feth ü cūd: GN.I-s.485-1

kimde kim iksi bile mevcūd ola

ol kişinün işi *feth u cūd* ola

GN.II-s.279-9

oldı ‘ālem yir ü gök dutdı vücūd

‘ālem içre ma ‘lum oldı *feth ü cūd*

GN.II-s.317-4

toğdı andan nefis-i kül dutdı vücūd

ol eserdendür bu cümle *feth ü cūd*

GN.II-s.323-9

geldi ol dördden bu cismānî vücūd

ol vücüddan çoğdı bunca *feth ü cūd*

fisk u fesād: GN.I-s.225-4

orta yirden gitdi ol *fisk u fesād*

ma‘zul oldı nefis işi kaldı kesād

fisķ u tā‘at: GN.I-s.213-5

küfr ü din *fisk u tā‘at* hayr u şer

işlenür bu şehr içinde her hüner

GN.I-s.929-1

biline bu dünyada her bir hüner

küfr ü dîn ü *fisk u tā‘at* hayr u şer

GN.II-s.-177-2

ķahr u luķf u *fisķ u tā‘at* hayr u şer

cān-ıla tende biledür her hüner

GN.II-s.-253-1

bu şehir ķavmında vardur her hüner

hışm u rahmet *fisķ u tā‘at* hayr u şer

fi'l ü fitne: GN.I-s.431-10

fi'l ü fitne zerk u hile işleri
mahrakadur ulu bahşâyışleri
s.439-10

dahı artardı bularda kibr ü kin
fi'l ü fitne zerk u hile gün günin

gāh u bîgāh: HN-1445

pes andan biner imiş atına şāh
bunı yöm tutmuş imiş *gāh u bîgāh*

garîb ü nātuvān: CH-219

isderem senden şefā 'at yā şefî 'ü'l-müznibîn
nice mahrûm ola senden bu *garîb ü nātuvān*
CH-2687

didi i vasluñ āb-ı zindigānî
esirge bu *garîb ü nātuvān*

ğarķ u hayrān: HN-27

zihî deryā ki 'ālem *ğarķ u hayrān*
zihî sahrā ki göz irmez nazardan
HN-7752

hezārān biñ cihān u cān u erkān
temāmet bu denizde *ğarķ u hayrān*

gavğa vü urışmaķ: GN.I-s.147-1

pes bu *gavğa vü urışmak* ne-y-idi
cümle dilin bilmedüğinden-idi

genc ü güher: CH-4574

besî *genc ü güher* halhāl u pāre

sivār u tavḡ u tāc u gūş-vāre

KY-1045

her ki yūsufdan haber virir idi

aña ol *genc ü güher* virir idi

gerd ü ğubār: GN.II-s.-455-1

gördüm ol sulṭānlığı kim anda var

anda bu yir gök degül *gerd ü ğubār*

ġidā vü perveriş: GN.I-s.915-5

ay dahı virdi *ġidā vü perveriş*

yine çevrindi Zuhāl'a degdi iş

ġirye vü sūz: CH-2552

gül imdi gül gibi i şem'-efrüz

gerekmez dahı saña *ġirye vü sūz*

ġirye vü zār: CH-1728

öñine gelicek ol yüzi gülzār

iderdi ebr gibi *ġirye vü zār*

ġönül ü cān: YED-59-9

miskin Yūnus anı gördi *ġönli vü cānı* sevindi

kamusını yire saldı ma'şukına intizardurur

HN-7383

hemîşe *ġöñlüñ ü cānuñ* hōş olsun

zemānuñ yahşı devrānuñ hōş olsun

ġöz vü ġöñül: GN.II-s.247-6

ġözini vü ġöñlini cem' eyledi

cem' eyledi Haḡ anı şem' eyledi

ğussa vü ğam: GN.I-s.1075-10

gāh uzak sağınç u gāh *ğussa vü ğam*
yir bu nefis olmaz yire her dem-be-dem

CH-4653

dün ü gün *ğussa vü ğam*da giriftār
gice nālān-ıdı vü gündüzün zār

YED-315-1

yort iy gönül sen bir zaman āsūde fāriğ hoş yürü
korkma kayurma kimseden *ğussa vü ğam*dan boş yüri

gül ü gül-zār: CH-3936

gelüp oturtı iki yār hurrem
gül ü gül-zār içinde eyle ki şeb-nem

gül ü reyhan: YED-3-6

gül ü reyhan kokusu āşıklara ma‘şūk yeter
āşık olanun ma ‘şūkı hergiz öginden gitmeye

gül ü yasemen: SN-77

aña sığınuş buldı umu uman
yanar od içinde *gül ü yasemen*

hadd u qarār: GN.I-s.419-10

cümle iş anda dutar *hadd u qarār*
sūret olur her bir işde pāyidār

hadd u maqām: GN.II-s.-305-3

hem şerī ‘at lengere beñzer tamām
halka oldur gösteren *hadd u maqām*

hadd vü şümār: YED-69-6

bu şarda hayallerün *haddi vü şümārı* yok
bu hayāle aldanan otlar davara benzer

hāl u sıfat: GN.I-s.959-7

degme katında nedür *hāl u sıfat*
uşbu işi anlamakdur ma‘rifet

hālīs ü pāk: HN-1409

çamusı kendü bigi *hālīs ü pāk*
bekāret cübbeleri olmamış çāk

hamd ü şükr: RN-8

hamd ü şükr itdi didi iy Zü’l Celāl
bin benüm bigi yaratsan ne muhāl

hār u haķîr: HN-2241

ki zîrā şimdiki demde faķîrüz
garîb ü bîkes ü *hār u haķîrüz*

harāc u harc: GN.I-s.1071-7

alur uylukdan *harāc u harc* ider
tā geçiñçe bilden ol şöyle gider

harkāt u cüş: GN.II-s.137-11

ol hevesden yir kıılır *harkāt u cüş*
dōst beni añdı dip olur sebz-püş

haste vü zār: CH-4695

orada *haste vü zār* olmuş-ıdı
bela vü mihnet-ile kıalmış-ıdı

haşm u ğazab: GN.I-s.207-6

sendeki *haşm u ğazab* kibr ü kine
her biri benzer Süleymān divine

haşm u rahmet: GN.II-s.433-3

şahr u lutf u *haşm u rahmet* yoldadur
vāķi‘ olan nesne cümle dildedür

hayr u şer: GN.I-s.213-5

küfr ü din fisk u tā‘at *hayr u şer*
işlenür bu şehr içinde her hüner

GN.I-s.271-4

‘adem-ile ma‘lüm oldu iş kamu
eyü yavuz *hayr u şer* uçmak tamu

GN.I-s.279-7

hüb u zişt ü kahr u lutf u *hayr u şer*
birikip dördi bile görür bular

GN.I-s.297-2

devlet ü mihnet bile cānı bile
karışupdur *hayr u şer* kanı bile

GN.I-s.297-4

ol kişi pes kendü fi‘linden bulur
hayr u şer işledügi karşu gelür

GN.I-s.335-5

çünkü *hayr u şer* bilindi saldılar
sen işit bu halkı kim ne kıldılar

GN.I-s.343-1

oķınur her dem gelür andan dile
kim cihānda *hayr u şer* ma‘lüm ola

GN.I-s.803-9

ne ki varsa acı datlu huşk u ter

eyü yavuz kahr u lutf u *hayr u şer*

GN.I-s.891-6

yarın anda cümle halkı direrler

hayr u şer ne işlediyse sorarlar

GN.I-s.891-7

emr ü nehy ü *hayr u şer* bunlar seçer

halk içinde ne ki dirlerse geçer

GN.I-s.929-1

biline bu dünyada her bir hüner

küfr ü dîn ü fisk u tã‘at *hayr u şer*

GN.I-s.1055-1

hem safâ vü hem küdüret anda bol

hayr u şerrün yiri vardur sag u sol

GN.I-s.1079-6

geçdi taht urdı havâda oturur

hâl içinde *hayr u şer* iş bitürür

GN.II-s.45-5

ķahr u lutf u şādî vü ğam nef‘ ü zarr

bu cihānda çok görür ol *hayr u şer*

GN.II-s.177-2

ķahr u luţf u fişķ u tã‘at *hayr u şer*

cān-ıla tende biledür her hüner

GN.II-s.253-1

bu şehir ķavmında vardur her hüner

hışm u rahmet fişķ u tã ‘at *hayr u şer*

GN.II-s.463-5

hükm içinde *hayr u şer* kim yazludur

cümle şol bir ad içinde gizlüdür

GN.II-s.469-7

sürete pes var-durur andan eser

gerçi Haķ’ dandur bu cümle *hayr u şer*

GN.II-s.475-10

hayr u şer andan iner halk üstine
hōş haber andan gelür dōst dōstına

CH-91

nedür bildürdi olara *hayr u şerri*
habar virdi ne durur nef ü zarı

HN-4554

ve ger ne *hayr u şer* kılmaz kişiden
terahhum kılsa yig adın işiden

YED-19-5

dost yüzinden nikabı herkim giderdiyise
hicāb kalmadı ana ayruk ne *hayr u ne şer*

YED-23-9

yūnus bu sözleri kogıl kendüzünden elün yugıl
senden ne gele bir digil çün Hak'dan gelür *hayr u şer*

YED-182-5

hayr u şer itdügün işler ol görünen dürlü düşler
bitdi bu kamu teftişler esenledüm dünyam seni

YED-213-7

beni benlikden kodı varlık defterin yudı
havf u recā göstermez *hayr u şer* elden koyan

YED-221-3

uçmakdan umusı yok tamudan korkusu yok
kendüzin yavı kılup *hayr u şer* elden koyan

YED-227-6

indük rumı kışladuk çok *hayr u şer* işledük
uş bahar geldi girü göçdük elhamdülillah

YED-251-4

cümle ālemün üstine *hayr u şerri* saçan sensin
hışm u rahmet havāledür kendü aslına katmağa

hayrān u deng: HN-3905

başum *hayrān u deng* idi hevādan
kulağuma doğındı ol nevādan

hayrān u mest: GN.II-s.449-5

gördüm anda kāmular *hayrān u mest*
cümle olmuş kōrkudan bî-pā vü dest

YED-184-2

ışkum beni yakupdurur gönlüm dosta akupdurur
çün *hayrān u mest* olmuşam ben beni bilmezem

hayrān u zār: HN-3937

garîbem ‘āşıkam *hayrān u zāram*
ne gönlüm var ne sabrum bîkarāram

KY-567

ben anuñ ‘āşıkıyam *hayrān u zār*
ben ölürsem ol ferāgat bî-karār

KY-1029

‘āşıkı ben yūsufuñ *hayrān u zār*
oldur āhir beni kılan bî-karār

KY-1173

yüzini gören kılur *hayrān u zār*
deli olup kılur idi bî-karār

KY-1472

kaldılar kardaşları *hayrān u zār*
ne kılalım diyü kıldılar karār

KY-1633

gördi yūsuf anları *hayrān u zār*
didi kim vaqtıdur olam āşikār

KY-1844

bilmezem ben kalmışam *hayrān u zār*

müşkilüm hall ıl benüm iy kirdigār

hecr ü firāk: GN.I-s.405-9

dinleyenün gönline rahmet bırak

bunlara göstermegil *hecr ü firāk*

GN.I-s.1119-11

ortadan götrildi ol *hicr ü firāk*

pes yakın oldu bana cümle yırak

hevā vü kibr: RN-136

hevā vü kibr ile ne başarasın

ecel eli uzun kanda varasın

RN-138

bu va ‘de irmedin gel bir gözün aç

hevā vü kibr yolından berü kaç

hıkd ü hased: YED-43-7

var didüğüm yerlerde dur *hıkd u hasedi* oda ur

ihlās gelür cümleyi yur Yūnus yolu yavlak durur

hırs u hevā: YED-2-1

ışkdan da‘vi kılan kişi hiç anmaya *hırs u hevā*

ışk evine girenlere ayruk ne meyl ü ne vefā

YED-152-4

uram yıkam nefis evini oda yana *hırs u hevā*

el getürem şimden girü nefsile savaş eyleyem

YED-183-4

kan değül benüm aşum *hırs u hevā* yoldaşum

hazrete uçar kuşum meger tene girmişem

hışm u rahmet: GN.II-s.-253-1

bu şehir şavmında vardur her hüner

hışm u rahmet fişk u tā ‘at hayr u şer

GN.II-s.-467-8

gerçi bahşāyış Çalap' dandur kıla
hışm u rahmet baya vü hem yohsula

YED-251-4

cümle ālemün üstine hayr u şerri saçan sensin
hışm u rahmet havāledür kendü aslına katmağa

hikmet ü ma'rifet: SN-173

içüp *hikmet ü ma'rifet* şerbetin
bütün er oluban uşatsun putun

hîle vü āl: CH-3837

bilürsin çerh destānın ki bu zāl
ki nice her nefes biñ *hîle vü āl*

hilm ü hayā: HN-288

eger *hilm ü hayā* olsa musavver
anuñ nūrından olaydı münevver

hōr u haķîr: KY-70

'ilmile yendi kıavî oldı 'ömer
mülzem oldılar kıamu *hōr u haķîr*

KY-277

beni uş kıardaşlarum kııldı esîr
elden ele satdılar *hōr u haķîr*

KY-1950

'ıřķ elinden ol dem uş *hōr u haķîr*
iy 'aceb dermān ola mı yā emîr

KY-1989

gördi yūsuf anı kim olmışdı pîr
gözi görmez kendüsi *hōr u haķîr*

hōr u zelīl: GN.I-s.475-9

bu temennāyı kabūl kılsun Celil
dinleyenler olmasun *hōr u zelīl*

GN.I-s.513-1

yohsa hoşnūd olmadıysa ol Celil
tā ebed kaldı bular *hōr u zelīl*

GN.I-s.567-10

hikmete ger sıdk olmazsa delil
kanda söylese olur *hōr u zelīl*

GN.II-s.289-9

yohsa olur ādemî anda hacîl
ğarğ olup cümle olur *hōr u zelīl*

KY-1640

ne disünler yavlağ oldılar hacîl
baş aşğa saldılar *hōr u zelīl*

hūb u ferruh: CH-1162

gulam üş yüz ser-ā-ser *hūb u ferruh*
kenîzek üç yüz ü mecmu‘ı gül-ruh

hūb u latîf: KY-1200

bunlaruñ suretleri *hūb u latîf*
beñzemez bunlar meger hem-çü şerîf

hūb u mevzūn: CH-395

düzesin anı eyle *hūb u mevzūn*
ki ola Leylî anuñ ‘ışkında Mecnūn

hūb u zîbā: GN.II-s.427-4

dökilür diğ gün günin göz çöngelür
hūb u zîbā şekli zişt ü neng olur

HN-2138

dir idi vaq̄tehā ol *hūb u zībā*
tenüm incitdi bir kemhā vü dībā

CH-75

ne naq̄şî kim yazupdur ol hudāvend
q̄amusı *hūb u zībā*dur u dilbend

hubūbāt u nebāt: GN.II-s.229-5

çünkü bitdi hōş *hubūbāt u nebāt*
adı dadı dünyada dutdı sebāt

hūr u kusūr: RN-442

anı tuyanlara ne cennet ü hūr
ki terke girene ne *hūr u kusūr*

YED-158-4

seni gören kişiye ne hācet *hūr u kusūr*
seni sevmeyen cana tamudur cümle makam

YED-238-6

oldurur ol gizlü söz ārif söyler dün gündüz
hiç nişanı dinmedi *hūr u kusūr* içinde

hūr u melek: YED-110-4

div ü peri ins ü melek sever seni her mahlukat
hayran olup ileyünde durmuş durur *hūr u melek*

hurrem ü şād: CH-1508

dikenle gül oturur *hurrem ü şād*
ıraqdan bülbül ider āh u feryād

CH-2654

var-iken fırsat otur *hurrem ü şād*
ki zālimdür felekde yoq̄ durur dād

CH-4228

göñülden dirdi olup *hurrem ü şād*
ki ferhunda güyegü āferīn bād

CH-4326

‘arūsī sözine şāh urdı bünyād
ser-ā-ser kişer oldı *hurrem ü şād*

hūş u ferheng: CH-239

şamu başdan ayağa *hūş u ferheng*
hacil rāyından Efrīdūn u Hūşeng

‘ışk u āşık: GN.II-s.-181-11

‘ışk u ‘āşık sarf ola ol ma‘şuqa
gide bu sen ben qala ol ma‘şuqa

‘ışk u hasret: GN.II-s.-149-4

gıtdi cümle cāh u mülk ü māl u genc
qaldı cānda ‘ışk u hasret derd ü renc

‘ıyş u ‘ışret: CH-4277

bu mevsimde gerekdür ‘ıyş ü ‘ışret
ki irdi yümn ü yüsr ü gıtdi ‘üsret

CH-4403

düzip bir meclis itdi ‘ıyş u ‘ışret
nüvā-yı erğanūn hem sāz u ni‘met

CH-4768

yigitlik qanı vü ol ‘ıyş u ‘ışret
qanı ol lezzet ü ol zevq ü rāhat

‘ıyş u safā: CH-4456

sabā yādına getürdi sabāyı

sıbāda olan ol *'ıyş u safāy*

'ıyş u tarab: HN-1299

sabāh olinca kamu ol sebebden
ımızğanmadılar *'ıyş u tarabdan*

iķbāl ü baht: HN-2169

girü *iķbāl ü baht* ola nedîmüñ
felek rahşına adasın adımuñ

'illet ü derd: CH-4704

nedür ilhāmdur ol Nāz-perverd
ki olmışdur tabîb-i *'illet ü derd*

'ilm ü ma'rifet: GN.I-s.399-5

zira kim olmış-durur ādem-sıfat
söyledügi cümle *'ilm ü ma'rifet*

GN.I-s.443-5

eydeyüm senden sana vasf u sıfat
aç kulagun dinle *'ilm ü ma'rifet*

GN.I-s.767-8

her birisi ekdi *'ilm ü ma'rifet*
uşbu ekinden biter ol magfîret

GN.II-s.245-2

her ki yoķdur anda *'ilm ü ma'rifet*
añā çî tā 'at çî zühd ü ma'siyet

GN.II-s.457-4

ķanı tā'at ķanı *'ilm ü ma'rifet*
ķalmadı bir zerre zühd ü ma'siyet

'ilm ü zühd: HN-683

bile gelmiş imiş hatun ile pîr
işiymiş *'ilm ü zühd ü 'aql u tedbîr*

imān u i'tiḳād: GN.II-s.-397-4

zîra mü'minde *imān u i'tiḳād*
var-durur bu Haḳ yolında ictihād

ins ü melek: GN.I-s.267-11

ne yir ü ne gök ü ne çarh u felek
ne ten ü ne cān u ne *ins ü melek*

GN.I-s.911-7

eyledi ol 'akl-ı külden nüh felek
yir ü gök ü cism ü cān *ins ü melek*

GN.I-s.1089-2

ol zamān kim yog-ıdı bu nüh felek
gelmedükdi sūrete *ins ü melek*

GN.II-s.-133-6

ol zamān kim yog-ıdı bu nüh felek
'arş u ferş ü cism ü cān *ins ü melek*

GN.II-s.-253-7

ol zamān kim yog-ıdı bu nüh felek
yir ü gök ü cism ü cān *ins ü melek*

GN.II-s.-317-5

eyledi anuñ nurından nüh felek
'arş u kürsi yir ü gök *ins ü melek*

GN.II-s.-317-11

nefs-i külden ıoğdı bu kez nüh felek
'ulvi vü suflî vü hem *ins ü melek*

GN.II-s.-325-3

Mustafā nūrın alup geldi bile
lācerem *ins ü melek* secde kıla

YED-47-3

cümle *ins ü melek* vuhuş u tuyūr
kamūnun üstine ibādetün var

YED-110-4

div ü peri *ins ü melek* sever seni her mahlukat
hayran olup ileyünde durmuş durur hür u melek

istigfâr u tevbe: GN.I-s.193-11

liki edebdür suçı nefsdan bileler
her dem *istigfâr u tevbe* kılalar

iş ü yoldaş: HN-1993

senüñ bigi dilerem *iş ü yoldaş*
ki bir fırsat deminde oynayam baş

‘izz ü devlet: HN-2168

girü yüz duta saña *‘izz ü devlet*
gide fürkat bulasın lutf u vuslat

‘izz ü iqbâl: HN-1514

didiler yoldaşuñdur *‘izz ü iqbâl*
bulara vâkı‘ olmuş bir ‘aceb hâl

‘izzet ü cāh: HN-1703

dahı hayr ola didügi şehensāh
budur kim buldı hadim *‘izzet ü cāh*

kām u nākām: HN-2273

ki ben miskîne dahı devr ü eyyām
ağular içürüpdür *kām u nākām*

HN-2982

çü sunmışdur hele lutf ile bir cām
alup içmek gerekdür *kām u nākām*

CH-2628

sabūhı uřluęa dek idiler cām
melik sermest oldu *kām nākām*

CH-3785

yörüdi řām'a girü *kām u nā-kam*
velî n'ola bilemezüz ser-encam

kān u ma'den: GN.II-s.185-10

dünyada hōd *kān u ma'din* oğ-durur
nie eydem kim hisābı yoğ-durur

RN-498

dür ü gevher alasin hazîneden
bulına cümle sende *kān u ma'den*

YED-117-6

eyid eyid kamusin ne *kān ü* ne *ma'densin*
suret-i pür ma'nisin pādiřahi sende bul

ar u yağmur: GN.I-s.847-8

anun elinden gelür bu cümle iş
dün ü gündüz *kar u yağmur* yaz u kış

GN.II-s.223-6

ar u yağmur yağmağa oldur sebab
ol dahı ullarda bir uldur 'aceb

GN.II-s.295-3

degme mevcinden opar biñ dürlü iş
dün ü gündüz *ar u yağmur* yaz u kış

ara vü ağ: HN-2270

bağarvan kim bu dönen *ara vü ağ*
idüpdür yurduñuzdan sizi iraq

kevn ü mekân: CH-114

gerek kim vahdete huccet dahı çü tolmişdur
cemî-i kevn ü mekân lâ-ılahe illâllah

YED-99-10

yünus sen severisen hakikat ma'şukayı
fariğ ol cümlesinden kevn ü mekândan fariğ

YED-286-10

mun'im oldum yoksul iken benüm oldı kevn ü mekân
yirden göge mağrib maşrik yire göge toldum ahi

kös ü naķāre: KY-1858

nāgehān çıķdı gelürler bā- 'alem
urdılar kös ü naķāre zîr ü bem

köşk ü saray: YED-137-5

sekiz uçmak āşıklara köşk ü saraydur bilene
Musileyin hayran olup Tur tağında kalan benem

YED-145-3

ne sultan ne baylardasın ne köşk ü saraylardasın
girdün miskinler gönline idindün durak Çalabum

YED-234-8

dürlü dürlü imaret köşk ü saray yapan ol
kara nikab dutunmiş girmiş külhan içinde

YED-283-3

kanı mülke benüm diyen köşk ü saray beğenmeyen
şimdi bir evde yaturlar taşlar olmuş üstünleri

YED-284-2

ol karanu cehennem āşıka köşk ü saray
kula anda suāl yok kulı suālden kodı

kūh u deryā: CH-1210

ser-ā-ser mîşe durur *kūh u deryā*

peleng ü ejdehā vü dîv ü ‘anqā

CH-2561

senüñ-çün qat‘ itdüm *kūh u deryā*

qoyuban tâc u taht u mülki tenhā

kūh u sahrā: CH-2934

qamu esbāb çün olmış müheyyā

ne gerekdür saña bu *kūh u sahrā*

CH-3860

bu söz üstine leşgerler yöridi

‘alemler *kūh u sahrāyı* bürüdi

kul u sultan: YED-222-2

dervişler didükleri bir dükenmez kân olur

hās u ām *kul u sultan* bu kandan alan gelsün

kurb u vişāl: GN.I-s.889-6

cānlara ol pend olur hōş perr ü bāl

tenlere ol pend olur *kurb u visāl*

qıvvet vü ferr: GN.II-s.239-7

cān göñül çün kim bu ni ‘metden yiye

qıvveti vü ferri arta semriye

küfr ü dîn: GN.I-s.213-5

küfr ü dîn fisk u tā‘at hayr u şer

işlenür bu şehr içinde her hüner

GN.I-s.929-1

biline bu dünyada her bir hüner

küfr ü dîn ü fisk u tâ‘at hayr u şer

la‘l u gevher: CH-1103

yirinden çıkmayınca la‘l u gevher

olur mı şâhlar tâcına zîver

KY-1340

sun‘ ıla bir taş içinde döker la‘l ü güher

toprak içinde gül-istân sîm ü zer

KY-1573

dürdi ol şâh nâmeyi derc eyledi

la‘l ü güher sözine harc eyledi

KY-1830

eyer üzre şamusa la‘l ü güher

her birisi bir murassa‘ dürr bular

KY-2050

kıldılar aña yüzük la‘l ü güher

kına yaşuban ‘arüş eylediler

leyl ü nehâr: GN.I-s.411-2

evveli gelmiş-durur fasl-ı bahâr

mu‘tedildür anda bu leyl ü nehâr

GN.I-s.949-8

geçmeseydi sürdiler nâçâr u çâr

geçürür geçdükçe bu leyl ü nehâr

GN.I-s.1127-1

geh döner benden yana leyl ü nehâr

gâh payız oluram u geh nevbahâr

CH-1402

zülfüñ cünûna saldı yüzüñ hayrete beni

mihnetsüz olmaz anda ki leyl ü nehâr olur

CH-1668

cefâdur hâsılı bu rûzigâruñ

bu geliben giden leyl ü nehâruñ

YED-275-22

adem iblis kim ola işi işleden Çalab
ay u günü yaradup *leyl ü nehār* eyledi

lutf u kerāmet: HN-1218

zihî *lutf u kerāmet* kânı sensin
sa‘ādet tahtınuñ sultānı sensin

māh u hurşîd: CH-437

bir oğlı var-ıdı anuñ adı Cemşîd
ki aña ‘āşık-ıdı *māh u hurşîd*

CH-4280

çū irdi buraya ahāl-ı Cemşîd
ki yāver oldı aña *māh u hurşîd*

CH-4285

latîf eş‘ār itdiler rivāyet
meh ü hurşîdden hōş hōş hikāyet

CH-4361

felekde raqs urur-ıdı nāhîd
ki cem‘ oldı bu gîce *māh u hurşîd*

mal u hazine: YED-107-5

çünkü ahrete kavisin ko bu yalancı da’visin
mal ü hazine sevîsi āşıkısan nendür senün

māl u ni‘met: GN.I-s.121-6

māl u ni‘met terk idüp gitmiş-idi
cevr ü mihnet ihtiyār itmiş-idi

GN.I-s.797-9

māl u ni‘met gönlini eglemeye
kanda olsa hiç karār eylemeye

GN.I-s.885-11

māl u ni 'met kul karavaş taht u tãc
her gün anda toyınudur bin bin aç

GN.I-s.1033-11

kimi eydür *māl u ni 'met* vir bana
kamu kullardan yakınvan ben sana

GN.II-s.-151-4

gövk içinde bî-nazîrdi ol nigâr
māl u ni 'met bî-hisâb u bî-şümâr

GN.II-s.-427-11

gide andan *māl u ni 'met* sevgüsü
Allah'ı sevmek ola hulķı husı

KY-391

iy nice zahmet dirîgâ çekmişem
bunca *māl u ni 'meti* ki dökmişem

KY-1284

dilegüm oldur ki ben sizi görem
aña dahı *māl u ni 'met* hem virem

māl u tavar: GN.I-s.243-9

ev ü barh u hân u mân *māl u tavar*
cümlesi kaygu-durur her kimde var

medh ü senâ: KY-1387

pâdişâha *medh ü senâ* kıldılar
Yūsufa anlar girü hizmet kıılır

HN-1216

hemân dem secde kııldı şâh öñinde
öküş *medh ü senâ* kııldı soñında

mekr ü hile(t): GN.I-s.217-9

hem küfür hem *mekr ü hilet* hem gazab
nefse bunlar yār olupdur rüz u şeb

GN.II-s.-179-6

bu cihān nişe gelürdi hîç hîç
höd ʔolupdur *mekr ü hîle* pîç pîç

mest ü bî-hûş: HN-3070

ferahşād ol arada *mest ü bîhûş*
habîbinden tolu vü kendüden boş

HN-4243

ol aracuğda olup *mest ü bî-hûş*
bes andan ıqlığı öğrendügin hōş

mest ü hayrān: HN-1742

bunu ‘ışq eyle kılmış *mest ü hayrān*
ki ne hayvān bilürdi ne hōd insān

HN-4097

şunuñ gibi olupdur *mest ü hayrān*
ki ʔatında çi baqlacı çi sultān

mest ü mecnūn: HN-336

ʔılıpudur her biri bir sihr ü efsūn
ki yir gök ehli cümle *mest ü mecnūn*

HN-2577

budur dördüncisi şî‘ir eyde mevzūn
kim işidürse ola *mest ü mecnūn*

mest ü medhūş: HN-3238

ikisi bir biri öñinde bîhûş
yire yüz urdı yatdı *mest ü medhūş*

metā ‘ u zād: GN.II-s.293-7

biri hem halkuñ *metā ‘ u zād*dur
kim deñize girmegüñ bünyādıdur

mevc ü қаtre: GN.II-s.461-7

mevc ü қаtre çün deñiz oldı yine
gitdi ol biñ bir deñiz қaldı yine

mihnet ü mefsede: GN.I-s.157-11

gökden indi devlet ü mertebeler
yirde bitdi *mihnet ü mefsedeler*

mihnet ü renc: CH-2549

қoyuban taht u tācı mülk-ile genc
besî çekdüñ benüm-çün *mihnet ü renc*

mîr ü vezîr: KY-362

қarşu geldiler aña *mîr ü vezîr*
şehr halkı қamusı bernā vü pîr

KY-425

çün sabāh oldı қamu *mîr ü vezîr*
қarşu geldi gördiler bedr-i münîr

misl ü misāl: YED-139-2

ne mesel bağlasam olur ne hod gönül karar bulur
kim benzede *misl ü misāl* hāşā ki ben benzetmeyem

mülk ü makām: GN.I-s.693-2

geçmeyinçe uşbu biş evden tamām
olmadı Hazret ana *mülk ü makām*

GN.I-s.913-7

er bilinden çün iner nutfe tamām
ana rahminden dutar *mülk ü makām*

GN.I-s.935-9

yiryüzi gök altı bir evdür tamām
ol sana külli ola *mülk ü makām*

GN.II-s.-5-4

niçe yirde dutısar *mülk ü maķām*
yā ne evde olısar ıayim-maķām

GN.II-s.-265-2

ol burundur kim nefes işler müdām
iner öykende dutar *mülk ü maķām*

GN.II-s.-317-10

ıoğdı andan nefis-i kül dutdı ııyām
oldı ol ‘aql-ı küle *mülk ü maķām*

GN.II-s.-475-11

oldur evvel yapılan *mülk ü maķām*
hem anuñla oldı bu yir gök tamām

mülk ü mekân: GN.II-s.-169-5

şöyle ‘āşıkđur ki her dem her zamān
‘ışķ-ıçun terk eyler ol *mülk ü mekân*

müşğ ü ‘abîr: KY-1057

girdi hammām içine bedr-i münîr
toldı hammāmuñ içi *müşğ ü ‘abîr*

KY-2079

geldi hammāma çün ol mäh-ı münîr
toldı hammāmuñ içi *müşğ ü ‘abîr*

müşg ü 'anber: CH-385

añıban zülf ü hālī *müşg ü 'anber*

saçup itdi cihān mağzın mu'attar

CH-927

begendi ol metā 'umı ser-ā-ser

eger dībā-y-ı Çîn ü *müşg ü 'anber*

CH-1030

gerek dībā-y-ı Çîn ü *müşg ü 'anber*

zer ü sîm ü dahı çok dürr ü gevher

CH-1184

müje elmāsi-y-ıla dökdi gevher

yolardı yāsemenle *müşg ü 'anber*

CH-1250

gıdā-y-ı rüh durur *müşg ü 'anber*

perî rühānî olur anı ister

CH-1926

melik bir dürc-i püryāküt-ı ahmer

dahı dībā-y-ı Çîn ü *müşg ü 'anber*

CH-1944

nedür içinde ne vār zerr ü gevher

dahı dībā-y-ı Çîn ü *müşg ü 'anber*

CH-2193

didi Mihrāb'a kim var zerr ü gevher

nisār-içün getir hem *müşg ü 'anber*

CH-4265

saçar toprağa zerr ü gevher bulıt

savurur yire *müşg ü 'anber* çiçek

CH-4629

nisār-ı dürr-idi vü *müşg ü 'anber*

'arūs üstine hem envā'-ı cevher

HN-2130

çü ona evre yanımı ber-ā-ber
dökerlerdi ser-ā-ser *müşk ü 'anber*

HN-2287

aralık yırede bir künbed yapılmış
sıvası *müşk ü 'anberler* apılmış

müşk ü kâfūr: HN-1431

bezenmiř *müşk ü kâfūr* ile ol hūr
cihān toldı sanayduñ müşk ü kâfūr

ot u yapra: HN-4490

görinmezdi demürden taş u topra
belürmezdi ayakdan *ot u yapra*

pîç ü pürpîç: CH-1901

saı řāh işi gibi *pîç ü pürpîç*
anuñ göñli gibi ağızı hîç-der-hîç

pîr ü cevān: GN.I-s.1019-3

kamusıyla bu nefes uş rāyigān
alur andan hās u 'ām *pîr ü cevān*

KY-844

varıdı zindānda hem *pîr ü cüvān*
biñ dahı dört yüz kişi sāhib-beyān

KY-946

'āciz oldılar amu *pîr ü cüvān*
bilmediler düşi kim hāli 'ıyān

KY-1037

çün züleyhā söyledi bu dāsitān
ağladılar amu *ez-pîr ü cüvān*

KY-1507

şehr içine düşdi gavgā nāgehān
birbirine düşdiler *pîr ü cüvān*

KY-1920

didi benüm durur iy şāh-ı cihān
hep saña du‘ā kıılır *pîr ü cüvān*

KY-1992

düşdi yire gitdi ‘aqlı nāgehān
üstine düşdi şamu *pîr ü cüvān*

pîr ü dîndār: HN-681

var idi bir mu ‘allim *pîr ü dîndār*
girürdi hatunuñ şatına her bār

pîr ü mürîd: HN-278

girü āhır ayağında şodı baş
zihî *pîr ü mürîd* ahsente şābāş

pîr ü yiğit: YED-251-2

viren alan sen olıcak kim cünbiş eyleyebile
her kandasa kudret senün *pîr ü yiğit* oynatmağa

rāst u mevzūn: HN-332

meger Haşdan ola gönüm küşādı
kim ola *rāst u mevzūn* her nihādı

renc ü mihnet: CH-3893

benüm yolumda gördüñ çok hasāret
besî çekdüñ benümle *renc ü mihnet*

re'y ü tedbir: GN.I-s.19-7

gör ne *re'y ü tedbir* eyler Müşteri
şundan alur şuna virür mülkleri

GN.I-s.279-5

'aklı gör ne *re'y ü tedbir* dörüdür
yidi iklim üzre hükmin yöridür

GN.I-s.511-2

'akl ana pes *re'y ü tedbir* kılamaz
tıb içinde şerbet ister bulamaz

GN.I-s.951-1

māl u mülk ü sim ü zer cem' eylemek
kedhudālık *re'y ü tedbir* söylemek

GN.II-s.473-6

rāy u tedbîr Müşterî fi'li-durur
gerçi halka devleti Tañrı virür

HN-1682

hele ben şöyle kıldım *re'y ü tedbîr*
ne bilevüz nicedür emr-i takdîr

CH-3830

bu resme eyledi ol *rāy u tedbîr*
ve-lîkin dahı dürlü-y-idi taqđîr

rūh u cesed: CH-372

'ışq-ıla qāyim durur *rūh u cesed*
'Işq-ıla dāyim durur arz u semā

rūz u hefte: GN.I-s.503-10

sāki nefis ü sagrak işdeh bāde hāl
bādiye bu *rūz u hefte* māh u sāl

sabr u kanaat: YED-113-3

tuta *sabr u kanaati* tahammül eyleye katı
terk eyleye suretini bildüğün unutmak gerek

safâ vü zevk: RN-280

şunun kim dünyede sabr ola yârı
safâ vü zevk olur her lahza kârı

sakal u saç: YED-32-2

ölene bak gözün aç dökülür *sakal ü saç*
ılan çıyan gelür aç yiyüp içüp sir gider

sergerdân u hayrân: GN.I-s.941-9

cümle *sergerdân u hayrân* ol Hak'a
bilimezler niçedür iş mutlakâ

seyrân u teferrüc: GN.I-s.115-10

bunça *seyrân u teferrücler* kılup
bu hevâ üzre geçerler dirilüp

sıdk u iman: YED-234-10

birisen birliğe gel ikiyi bırak elden
bütün mani bulasın *sıdk u iman* içinde

sıdk u safâ: GN.I-s.877-1

her kim anda var-durur *sıdk u safâ*
bagladuk anun-ıla 'ahd u vefâ

GN.I-s.895-2

mansib olmuş bunlara *sıdk u safâ*
birbiriyle baglamış 'ahd u vefâ

GN.II-s.-309-2

tā selāmat iresin maḫsūduña
iltesin *sıdḳ u safā* ma ‘būduña

subh u ahşam: HN-433

elümden bu gelür ancaḳ ki mādām
şehüñ medhin diyem her *subh u ahşam*

sūd u ziyān: GN.I-s.171-7

bilesün *sūd u ziyān*un ne-y-imiş
hem dahı uşbu işi niçe-y-imiş

CH-3389

bilürem kim degül bāzār-gān olu
ki hergiz bilimez *sūd u ziyān* ol

YED-99-7

nice ticāretile kesb gösterem ben ana
şöyle kādirdür ol kim *sūd u ziyān*dan fariğ

sultan u han: YED-99-3

cihanda kim giriser bu işün arasına
ya kim hükm idebile *sultān u handan* fariğ

şād u ferruh: CH-1392

şahuñ şādılığına ol perîruh
ḳadeh içüp oturdı *şād u ferruh*

şād u handān: HN-1439

gehî köşke çıḳardı *şād u handān*
gehî oḳırdı halvetlerde Ḳur’ān

şād u hurrem: GN.I-s.175-6

ten içinde *şād u hurrem*dür bular
arzuları dün ü gün çirkin hular

HN-1167

henüz urmamış idi subh-dem dem
ki şehre girdi bunlar *şād u hurrem*

HN-1411

oturdu *şād u hurrem* içdi yidi
dönüp çep çevre ol kızlara didi

CH-1266

oturdu taht üzre *şād u hurrem*
bağardı kim nicedür meclis-i cem

şādî vü ğam: GN.I-s.785-8

kahr u lutf *şādî vü ğam* dünyada
hiç surat var mı kim irmez iy dede

GN.II-s.45-5

ğahr u lutf u *şādî vü ğam* nef^ç ü zarr
bu cihānda çok görür ol hayr u şer

GN.II-s.-113-3

ğahr u luṭf u *şādî vü ğam* bir aña
mūnis olmuş ağlamaqla ır aña

şāh u sultān: YED-156-18

gāh ola odlar yakam diller yıkam canlar yakam
geh varam arşa çıkam geh *şāh u* geh *sultān* olam

şehd ü şeker: YED-11-2

bana ağı sunan kişi *şehd ü şeker*
gelsün kolay cümle işi eli irer olsun ana

YED-69-3

bu şarun evvel dadı *şehd ü şekkerden* şirin
āhir acısını gör şol zehr-i māra benzer

YED-69-9

biçāre Yūnus'ı gör derdile hayrān olmuş
anun herbir nefesi *şehd ü şekere* benzer

YED-110-6

ger *şehd ü şekker* yirisem sensüz ağudur cānuma
çün cānumun sensin dadı kanda bulam senden yiğrek

şekk ü gümān: GN.I-s.667-1

zira kim hiç kalmadı *şekk ü gümān*
ol özendügi yire irdi bu cān

YED-167-1

ben bende buldum çün Hakk'ı *şekk ü gūman* nemdür benüm
ol dost yüzün görmez isem bu gözlerüm nemdür benüm

şekl ü şemāyıl: CH-3085

ikisi dahı hōş *şekl ü şemāyıl*
hōş-āvāz oldı halq anlara māyıl

şem ü çırağ: YED-109-5

aşşamdurur üç farıza tağca günāhun eride
eyü amellerün sana *şem'ü çırağ* olsa gerek

şerh ü beyān: GN.II-s.343-3

bu sıfat bu bast u bu *şerh ü beyān*
pādişāh emri-durur bilgil 'ayān

KY-93

ibn-i 'abbās eyledi *şerh ü beyān*
niçeler kim söyledi bu dāsitān

KY-1089

ķılavuz size yarın *şerh ü beyān*
diñleyesin bākîsin hūb dāsītān

KY-1309

sordı bizi ol ķamu bir bir ‘ıyān
biz dahı ķıldıķ aña *şerh ü beyān*

KY-1443

sordı yūsuf babasından dāsītān
ibn-i yāmin ķıldı hōş *şerh ü beyān*

KY-1726

hele ben gömlek ķoķusun bilürem
size uş *şerh ü beyānuñ* ķıluram

KY-1748

sen anañı gördüñ iy beşîr ‘ıyān
söylegil yūsufumı *şerh ü beyān*

KY-2035

ķünkü yūsuf işidür *şerh ü beyān*
eyle olsun didi şāh-ı cihān

KY-2095

kim yitüre bu söze *şerh ü beyān*
biñde birisini eyledük hemān

KY-2097

niceler kim söyledi bu dāsītān
buncılayın ķılmadı *şerh ü beyān*

şerh ü takrîr: GN.I-s.579-11

sebeb-i nezli nedür anı bile
şerh ü takrîr eyleye kıldan kıla

GN.I-s.993-11

‘ışk degül mi dil içinde söyleyen
gizlü ‘ilmü *şerh ü takrîr* eyleyen

GN.I-s.1073-10

hem ‘ibāret hem ma‘āni hem beyān
dildedür bu *şerh ü takrîr* ol zamān

GN.II-s.-461-9

ol toğuz iş *şerh ü takrîr* oldu uş
bu toğuz ol nüh felege geldi tuş

KY-1734

‘ağlı geldi söyledi kızlarına
şerh ü takrîr eyledi özlerine

şirk ü gümān: RN-133

ne dirlikdür bu iy bî-çāre senün
meger toldı için *şirk ü gümān*un

tāb u tuvān: CH-40

ilāhî baña sen *tāb u tuvān* vir
havādisden kamu emn ü āmān vir

tāc u hırka: YED-92-6

görenler elüm oper *tāc u hırkaya* bakar
şöyle sanurlar beni zerrece günah itmez

tāc u nigîn: CH-1062

gazabla didi diñ ol nāzenîne
nişe kîn bağladuñ *tāc u nigîne*

CH-1064

nedür *tāc u nigîni* terk itmek
koyup ana-y-ıla atayı gitmek

tağ u beyābān: HN-1881

ki içinde bitüre bāğ u bustān

qala taşında bu *tağ u beyābān*

tağ u dere: GN.I-s.829-9

çünki toldı ol tūfān *tağ u dere*

durdu kırk arşun su düpdüz her yire

tağ u deryā: GN.II-s.-371-1

gerçi ādem aslıdur ādem degül

tağ u deryā hîç bulara ğam degül

tağ u ova: GN.I-s.173-6

kimine meydān-durur *tağ u ova*

kimine seyrāngeh olmışdur hevā

GN.I-s.773-5

yanar odun yalınından bu havā

toptolu olmış-ıdı *tağ u ova*

tağ u sahrā: HN-1828

‘āceb ben nice ferrāšem ki yüzüm kılmışam cārū

ki bağrum qanıla her dün sularam *tağ u sahrāyı*

HN-1915

eyitdi niceye dek şöyle şeydā

olup doqınusarsan *tağ u sahrā*

tağ u yazı: GN.I-s.1019-5

tağ u yazı ev ü yaban toptolu

alur andan dün ü gün uslu delü

RN-155

tağ u yazı kamu gulgule toldı

kime cennet kime ‘arasat oldı

tağ u deñiz: GN.II-s.281-1

gör bu *tağlar u deñizler* niçedür

diñle imdi kim hikāyet nitedür

taht u devlet: CH-3613

cihān-gerdîde Mihrāb'a didi şāh
ki bize *taht u devlet* oldu hem-rāh

taht u efser: CH-1063

ne suç itdi saña bu *taht u efser*
ki yire urmağ istersin ser-ā-ser

CH-4128

var-ıdı on sekiz oğlı ser-ā-ser
il ü şehr issi vü hem *taht u efser*

taş u toprak: HN-4490

görinmezdi demürden *taş u toprağ*
belürmezdi ayakdan ot u yaprağ

RN-291

yukaru bakar ol çāh agzı irak
aşagada makāmı *taş u toprak*

te'hir ü bahāne: CH-1156

gerekmez bunda *te'hir ü bahāne*
gerek tîz idesin bunı revāne

tedbîr ü rāy: GN.I-s.687-1

ol sarāyun sūretidür bu sarāy
kim bu bennā kıldıdı *tedbir ü rāy*

GN.II-s.-51-6

illa ol *tedbîr ü rāy* issi kişi
hazrete lāyık ola her biri işi

KY-576

taya eydür ben kılam *tedbîr ü rāy*
senüñ için bu işe iy görke bay

ter ü sersebz: CH-324

bāğını ‘ıyşuñuñ *ter ü ser-sebz* eylesün
Hağ nice kim kışı giderüp nev-bahār ide
CH-2558

ter ü sersebz ol i serv-i āzād
yüzüñ gül gibi handan hatıruñ şad

tesbih ü seccāde: YED-85-7

ben oruç namāziçün süci içdüm esridüm
tesbih u seccādeyçün dinledüm çeşte kopuz

tevfik ü hidāyet: CH-1

ilāhî senden isderüz ‘ināyet
bize rûzı eyle *tevfik ü hidāyet*

tîğ ü hançer: CH-1017

döşerlerse yolumda *tîğ ü hançer*
yüzüm üzre varısaram ser-ā-ser
CH-1122
elümde başum u uş *tîğ ü hançer*
sözüm bu kim didüm saña i māder

toprağ u taş: GN.II-s.-189-11

kim anuñla *toprağ u taş* ahtara
gizlü genci uşbu halka göstere

ut u edeb: YED-173-1

ilk adum yunus idi adımı āşık dakdum
terk itdüm *ut u edeb* şöyle haber bırakdum

ümîd ü bîm: CH-1004

ķamu yolda *ümîd ü bîm* vardur
velî bu yol durur kim pür-hatardur

vâlih ü deng: HN-1966

güle beñzerken ol yüzindeki reng
küle döndi vü ıaldı *vâlih ü deng*

HN-4057

nüvâht eyler düzetmiş bir hōş âheng
ki ķamu halk olmış *vâlih ü deng*

vecd ü halet: GN.II-s.-121-10

vecd ü hâlet ola her dem iş aña
gelmeye ayruķ dahı teşvîş aña

GN.II-s.-207-7

‘ışķdur âhir tende cânlar ķaynadan
vecd ü hâlet birle tenler oynadan

yākût u la‘l: CH-4575

ğulâm u çâr-pâ vü dürr ü dînâr
dahı *yākût u la‘l* u tâc u şah-vâr

yâr u aġyâr: GN.II-s.287-8

suya döklür anda ne halk var-ısa
ğarķ olur ger *yâr u* ger *aġyâr*-ısa

yâr u yâver: CH-1179

hak olsun saña yolda *yâr u yâver*
melâyik baht-ıla peyveste reh-ber

yār vü diyār: CH-2832

dirilmiş saña *yāri vü diyāri*
per ü bāluñ dahı var şükr *yāri*

yoldaş u yār: GN.I-s.895-1

her kimün kim insāfi var dini var
olma nā-insāf-ıla *yoldaş u yār*

YED-125-8

bu dünya olmaz pāyidār aç gözünü canun uyar
olgil bana *yoldaş u yār* gel dosta gidelüm gönül

yüz ü yanak: YED-103-1

kerem it bir beri bak nikāb yüzünden bırak
ayun ondördi misin balkurur *yüz ü yanak*

zabt u usül: GN.I-s.955-2

kamu dilde var-ıdı *zabt u usül*
bunlara düşmiş-idi cümle ‘ukül

za‘îf ü nā-tuvān: CH-3541

za‘îf ü nā-tuvān çeng eyle kim bād
doğınsa ider aña bang ü feryād

zār u bîmār: CH-3168

gözün gibi yaturam *zār u bîmār*
çatumda çara çullar mest ü hūnhār

zār u efgān: KY-801

gice gündüz *zār u efgān* eyler ol
derdile deryāyı hayrān eyler ol

zār u fiġān: KY-1772

bunca yıldan ılduġum *zār u fiġān*
baġruma taş basduġum iy mihribān

KY-1966

onca ıldı āhıla *zār u fiġān*
kim meger ahter-güzār ola cihān

zār u giryān: KY-914

uş bugün ben *zār u giryān* olmuşam
hasretüñüzden perîşān olmuşam

CH-2772

göl olmuş bezm-gāhlarda perîşān
‘anādil nevha-y-ıla *zār u giryān*

HN-1502

baş açuġ yalın ayaġ şöyle ‘uryān
üçi uç yaña gitdi *zār u giryān*

HN-7443

olupdur bu iñiden deng ü hayrān
alupdur dün ü gündüz *zār u giryān*

zār u hayrān: CH-135

yiri sākın ider eflāki gerdān
‘uul işinde anuñ *zār u hayrān*

CH-1766

nigārınuñ saçı gibi perîşān
yörirdi irte gice *zār u hayrān*

CH-2450

bencileyin *zār u hayrān* ola ger āyînde
olur-ısa gendü gendüzün temāşā eylemiş

CH-2491

delü bigi olasın *zār u hayrān*

çalasın Şöyle kim zülfüñ perîşân

CH-4698

ki anda çalmayasın *zâr u hayrân*

çıkasın ol belâlu yirden âsân

zâr u mecnûn: CH-925

göriben hâlımı oldum cigerhûn

baçup zülfine oldum *zâr u mecnûn*

zâr u nâlân: CH-2374

gül-i sad-berg her bir yaprağına

idüpdür *zâr u nâlân* sad-hezârî

CH-3980

nev-bahâr oldu gül-i asluñdan almadın nasîb

giderem bülbül gibi uş *zâr u nâlân* el-vidâ‘

zâr u nizâr: CH-641

egerçi derd ile *zâr u nizâram*

bu çamu derd ile hem sabr iderem

zâr u sergerdân: HN-2762

iş ayaçda çalmanı kim soñra başa gelmedi

zârî kılma çalmayasın *zâr u sergerdân* göñül

zâr u tazarru‘: KY-1614

bu gezin yüz yire urdılar girü

çıldılar *zâr u tazarru‘* yalvaru

zemin ü âsımân: GN.I-s.9-9

biline ezdâd ‘âlemde ‘ayân

çün ten ü cân çün *zemin ü âsımân*

GN.I-s.151-5

bilinür ezdād ‘ālemde ‘ayān
çün ten ü cān çün *zemin ü āsümān*

GN.II-s.-139-7

‘ışk içinde bu *zemîn ü āsümān*
uşbu hasretde geçerler her zamān

CH-4153

çara toz oldı göklere revāne
tolu-y-ıdı *zemîn ü āsumāne*

zerk u hile: GN.I-s.431-10

fi ‘l ü fitne *zerk u hile* işleri
mahrakadur ulu bahşāyişleri

GN.I-s.439-10

dahı artardı bularda kibr ü kin
fi‘l ü fitne *zerk u hile* gün günin

zerr ü gevher: CH-1944

nedür içinde ne vār *zerr ü gevher*
dahı dîbā-y-ı Çîn ü müşg ü ‘anber

CH-2008

dahı yig var katumda *zerr ü gevher*
dahı hem şeb-çırāg u hüb u enver

CH-2183

gelüp cünbîşe def‘in itdi Hurşîd
zer ü gevher nisār itdi aña Cemşîd

CH-2193

didi Mihrāb’a kim var *zerr ü gevher*
nisār-içün getür hem müşg ü ‘anber

CH-2397

bu iki şi’r oқınuđda ser-ā-ser

nisār eyledi bānū *zerr ü gevher*

CH-2423

fidî eyleyelüm çoğ *zerr ü güher*

ki işümüz eger hāk-ise ola zer

CH-2471

bilürdüm kim şamu ol *zerr ü güher*

neden dökilüp olur hāke yikser

CH-2516

zer ü cevher virüp göndürdi anı

egerçi oldı anuñ tatlu cānı

CH- 3334

‘azîz olur gişi ki anda ola zer

zer ü gevher durur u Efser’e ser

CH-4265

saçar toprağa *zerr ü gevher* bulıt

savurur yire müşğ ü ‘anber çiçek

zevk ü işret: HN-1818

meger bir gice sultān oğlı halvet

odağında kılırdı *zevk u ‘işret*

YED-162-5

kimisi *zevk u işret*de kimi sāz u beşāretde

kimi belā vü mihnetde dün olmuş günleri gördüm

zir ü bālā: GN.I-s.705-10

sag u sol *zir ü bālā* piş ü pes

uşbu fikri kendüzünden külli kes

CH-610

felek niçe ki döner *zîr ü bālā*

hezārān nağş ider her demde pîdā

CH-4226

dahı Hurşîd’le Efser *zîr ü bālā*

qılurlar-ıdı anları temāşā

zîr ü zeber: GN.II-s.383-8

indi Cibrîl bunlara virdi haber
uymayanı qıldılar *zîr ü zeber*

KY-1499

şem ‘ün eydür taşıla ben evlerin
qılayum *zîr ü zeber* ne kim varın

CH-141

bedāyi‘ kār-gāhına nazar qıl
tabāyi‘ fikrini *zîr ü zeber* qıl

YED-275-10

musa eydür göreyin işbu su nirden gelür
ger böyle akarısa *zîr ü zeber* eyledi

YED-275-21

ben eger tapsam ana ol vaktin taparıdum
şimdi hod toprak olup *zîr ü zeber* eyledi

zişt ü ifrit: GN.I-s.207-5

bu yir altı cümle dīvlerdür tolu
zişt ü ‘ifrît her biri çirkin hulu

zişt ü latif: GN.I-s.269-7

hem sa‘id ü hem şaki vü hem şerif
cümle sūret bağladı *zişt ü latif*

zulmāt u nūr: GN.II-s.215-11

‘ālem içre ne ki var *zulmāt u nūr*
baqdum ol gözgü içinde görünür

zūr u kuvvet: YED-164-2

kanı bana ol havsala ki hālümü bilmeyeler

kanı bana *zūr u kuvvet* kim senün ışkuna döyem

zühd ü ma'siyet: GN.II-s.245-2

her ki yokdur anda 'ilm ü ma'rifet

aña çi tã 'at çi *zühd ü ma'siyet*

GN.II-s.457-4

kanı tã'at kanı 'ilm ü ma'rifet

qalmadı bir zerre *zühd ü ma'siyet*

zühd ü salah: SN-163

ne 'ilm ü ne hikmet ne *zühd ü salah*

ne merd-i gaza vü ne ehl-i siläh

zühd ü ta 'at: GN.II-s.241-2

zühd ü ta 'at qopa nefinden müdãm

'aşıq ola aña cümle hãs u 'ãm

HN-3986

bular kim dã'im ider *zühd ü ta 'at*

ki ya'nî 'ışqdan ire qutlu sã'at

YED-5-7

miskin yunus zehr-i katil ışk elinde tiryäk olur

ilm ü amel *zühd ü taat* bes ışksuz halâl olmaya

YED-17-2

âşıklarun gönli gözi ma'şuk diye gitmiş olur

ayruk süretde ne kalur kim kılısar *zühd ü taat*

YED-84-4

gönül bana yoldaşiken *zühd ü taat* kılurıdum

yıkıldı bu tertiblerüm gönülsüzem elüm irmez

YED-164-6

zühd ü taat usul-i din ışk haddinden taşra durur

nisbet değıldurur bana secde vü rükü'u kıyam

YED-283-4

bunlar eve girmeyeler *zühd ü taaat* kılmayalar
bu beğliği bulmayalar zira geçdi devranları

2.3. Hem Bağlaçlı Hem Bağlaçsız Şekilleri Bulunan İkilemeler

ār (u) nāmūs: GN.II-s.-119-4

pes bilün kim ‘ışk içinde ‘ışk eri
olmuş olur ‘ār u nāmūsdan berî

GN.II-s.-119-5

‘ār u nāmūs ‘ışk-ıla yoldaş degül
nām u nengi ‘ışk eri kılmaz kabül

KY-748

halk-ı ‘ālem bizi söyler şamusı
yire dökdük cümle ‘ār u nāmūsı

YED-80-10

ar namusı bırakdum kilimi suya atdum
dervişliğe el katdum Allah görelüm neyler

bay (u) yohsul: GN.I-s.325-9

çünkü bu sözi işitdi halk varı
geldi cümle *bayları yohsulları*

GN.I-s.829-10

kırk gün ol su dünyayı dutdı tamām
ğarka virdi *bay u yohsul* hās u ‘ām

GN.I-s.887-8

kaldı sūret ol işkde kullıga
razı oldı *baylığa yohsullıga*

GN.I-s.935-11

yine ańdi ögdi dürlü kulı
seçmedi bunlarda *bay u yohsulı*

GN.I-s.1001-7

anun-ıla yidi katdur ten tamām
ne ki varsa *bay u yohsul* hās u ‘ām

GN.I-s.1001-10

ton dahı hem yidi katdur yidi cins
geyür anı *bay u yohsul* cümle ins

GN.I-s.1003-11

bir katı hem pōst-durur kim kürk içün
bay u yohsul ‘ām u hās u türk-içün

GN.I-s.1017-6

ulu kiçi *bay u yohsul* hās u ‘ām
bu yidi ni‘metde düpdüzdür tamām

GN.I-s.1023-6

bay u yohsul beg ü kul düpdüz-durur
bin kişi baksa hemān bir yüz görür

GN.I-s.1027-3

kimse fikri kimseye satmış degül
satun almaz *bay u yohsul* mir ü kul

GN.I-s.1029-4

bay u yohsul kim gerekse ol görür
rāyigāndur beg görür ü kul görür

GN.I-s.1031-5

rāyigāndur *bay u yohsul* düpdüzi
satun ad almış degül oğlu kızı

GN.I-s.1033-9

bay u yohsul hās u ‘ām ulu kiçi
ben anunvan ol benümdür diyiçi

GN.II-s.-53-10

ulu kiçi *bay u yohsul* hās u ‘ām
añā anı evlü evinde müdām

GN.II-s.-65-6

bay u yohsul ‘āşık ola hulķına
hōş gele hulķı bu ‘ālem halkına

GN.II-s.-467-8

gerçi bahşāyiş Çalap’ dandur ķula
hışm u rahmet *baya vü* hem *yohsula*

GN.II-s.591-1

‘ahdleri birbirine dogru degül
bayları yohsulları cümle fodul

KY-1170

günde bir gez yüziñi görmek bunlara
ol ğıda olur *bay yohsul* anlara

SN-381

delim pādişāhlar aña ķul idi
du‘ācısı her *bay u yohsul* idi

SN-856

ne şāra ki uğradısa yolları
ķonuhladılar *bay u yohsulları*

SN-1271

ulu kiçi *bay yohsulı* toyladı
bağışladı çün ‘ādeti eyledi

CH-1789

orada ne ki vardı *bay u yohsul*
ķamusına ‘atā bağışladı ol

HN- 385

eger şāh u eger sultān eger ķul
ger ulu ger kiçi ger *bāy u yohsul*

HN-1711

ne hācet kim dilese *bāy u yohsul*
ol arada olurdu cümle maķbül

cān (u) cihān: CH-1947

hediyeye eyledi Hurşîd'e anı
ki ol-ıdı anuñ *cān u cihānı*

CH-3246

didi ağlayu ki i *cānum cihānum*
gül-i bāğ-ı vefā serv-i cihānum

SN-1948

seni görmeyicek qarārum gider
kişi olmasa *cānı cihānı* nider

cān (u) gönül: GN.I-s.355-9

cānı gönli uşbu sözden dād ala
ma'ni içre ol kişi üstād ola

GN.I-s.421-1

muhkem olur ol zamān 'akl u bilü
'ilm ü hikmet *cān gönül* olmuş tolu

GN.I-s.497-8

uşbu dünya bāki kalmaz kimseye
cān gönül harc eylemen bu dünyeye

GN.I-s.555-4

cān gönül peyvest ola külli Hak'a
hak vire anda bize 'ömr-i beka

GN.I-s.693-9

çün girü meyl eyledi *cān u gönül*
redd-i hazret bil anı bilme kabül

GN.I-s.695-1

dünyayı kop *cān gönül* 'ışka uya
kendü 'ışkı darta ilte kendüye

GN.I-s.707-3

cān gönül virmiş ola külli Hak'a
hazret'e göz ırmadın dogru baka

GN.I-s.775-5

didi kim mi‘râc-ıdı ol dem bana
cân u gönül virmiş-idüm ben ana

GN.I-s.881-10

cân u gönül hem ‘akıl nefis ten dahı
her biri bir key ganiydi ben dahı

GN.I-s.931-3

ben dahı düşdüm bularuñ suyına
cân gönül tâ kim bulardan toyına

GN.II-s.7-5

cân u gönül gözin aç kim göresin
uçmağ u hür u kusûra iresin

GN.II-s.45-2

cânı gönli Hazrete dogru ola
doğruluğda durmağ ana hu ola

GN.II-s.63-5

dünyada çün *cân gönül* döndi Hak’a
eyle olsa bay olur ol mutlaka

GN.II-s.239-7

cân gönül çün kim bu ni ‘metden yiye
kuvveti vü ferri arta semriye

GN.II-s.261-5

cân gönül anda kulak dutmış-durur
‘akl-ıla hem ‘ahdi berkitmiş-durur

GN.II-s.267-3

pes viribir anı *câna gönüle*
ya ‘ni eydür bahş idüp şehre ile

GN.II-s.439-3

talib oldum gitmege her dem aña
mâyil oldı *cân gönül* andın yaña

GN.II-s.441-3

‘ışk ulavuz oldu bini iltmege
cān gōñül uydı aña udı gōge

GN.II-s.445-10

unki bu pendi işitdi *cān gōñül*
durdı urbet işiginde oldu ul

GN.II-s.501-5

Hak katında ne kadardur kıymeti
sevdi *cānum gōñlüm* uşbu ta‘atı

GN.II-s.501-7

yine imrendi ana ol Mustafa
cānı gōñli ol işe kıldı vefa

GN.II-s.513-11

ün bularun halini bildi Resul
cānı gōñli bunları kıldı kabul

GN.II-s.571-2

ol tevekkül ana muhkem berk ol
kim anunla *cānı gōñli* berk ola

GN.II-s.661-9

cān gōñül tolar neşat u řevk u zevk
kopdı candan geldi nefse zevk u şevk

GN.II-s.679-4

ulular mahfiline layık ola
cānı gōñli birike togru yola

GN.II-s.705-1

göz kulak işdür görür her nesneyi
cān gōñül anlar bilür her maniyi

GN.II-s.757-10

cān gōñül bu ‘ilm-ile ruşen olur
bakduğı yir gözine gülşen olur

CH-696

bulurdu yār ousın sabādan
tolardı *cānı gōñli* ol safādan

CH-2298

cān u gōñül senüñ durur i düst bî-terā‘
gerçi degül yoluña sezāvār bu metā‘

HN-709

ne buyurduñ ise ma‘lüm olupdur
yoluña *cān u gōñül* müm olupdur

HN-2908

ki ankıısın abül itmek gerekdür
ki *cānı gōñli* ul itmek gerekdür

HN-2761

minnet itme ger virürseñ yāruñ içün *cān gōñül*
‘ışa cānuñ terk iderseñ bulasın cānān gōñül

HN-7193

gelen sultān-ı Mağribdür Feraħşād
ki *cānı gōñli* sultānuñ feraħ şad

HN-7462

komışam ortaya *cāndan gōñülden*
ki iraq ola ol diken bu gülden

KY-13

diñleyenler tā ki bulsunlar murād
añlayanlar *cānı gōñli* ola şād

KY-322

cānı gōñli ‘ışa tutışdı ‘aceb
vasf-ı ma‘şu eyledi ol rüz u şeb

KY-347

nāmesin aldı oudı bildi hāl
şād oldı *cānı gōñli* bî-melāl

KY-568

taya eydür yüziñi göster aña
'āşık olsun *cān u gönül*den saña

SN-4828

güvendi *cānı gönli* buldı küşād
murādına irişdi ü oldı şād

YED-27-2

can u gönül akl u fehim nisār olsun ma'şūkına
pes āşıkun andan ayru dahı ne mülk ü mālī var

YED-127-8

cān u gönüli n'itdüm ışkun odına atdum
sıdkı dahı unuttum güman kayusu değül

YED-163-6

miskin yunus bilişeli *cān u gönül* virişeli
tapduğ'uma irişeli gizlü rāzum açar oldum

YED-201-5

çünkim beni esritdün *can u gönül* alıtdun
ayırma beni senden bulışdum ayrılmazın

YED-205-3

cān u gönül fehm ü akıl ışk mevcine gark olıcak
neyile ansun ol kişi yazuk müzd ü assı ziyan

YED-213-2

tuymayanlar hālūmi dinin kodı dir bana
neyile din beslesün *cansuz gönülsüz* kalan

YED-270-5

üçüncüsü ma'rifet *can gönül* gözin açar
bak mani sarayına arşa değın yücesi

YED-303-2

cān gönül hayran kalupdur ma'şuka
ma'şukıla sürerem devrānumı

çār (u) nāçār: HN-1081

olacaq nesne olur *çār u nāçār*
gerek sen göñlüñi giñ dut gerek dar

HN-1806

sen ol ‘ömrüñ hisābın tatma zinhār
ki sevgüsüz geçürdüñ *çār nāçār*

HN-2659

içine sözlerüñ kār eylemişdür
cevābın *çār u nāçār* eylemişdür

dil (ü) dudak: YED-103-2

şol ağzundan kelecı yüzbin şükrāneyile
destur gelsün taşraya söylesün *dil ü dudak*

YED-222-6

dervişün kulağı sak Hakk’dan işidür sabak
deprenmedin dil dudak sözi işiden gelsün

din (ü) diyānet: YED-17-1

din ü millet sorarısan āşıklara din ne hacet
āşık kişi harāb olur āşık bilmez *din diyānet*

YED-94-1

gayrıdurı her milletden bu bizüm milletümüz
hiç dinde bulunmadı *din ü diyānet*ümüz

YED-94-2

bu *din ü diyānet*de dünyā vü āhiredde
yitmiş iki milletde ayrıdur āyātumuz

YED-282-4

hırkayıla tac yol virmez fereciyle ālim olmaz
din diyānet olmayıcak okısan kamu varakı

YED-314-11

unutdum *din diyānet* kaldı benden

bu ne mezhebdurur dinden içeri

din (ü) imān: KY-92

kim işidenler zevk u cān bula

‘āşıkā sıdkıla *dîn imān* ola

YED-127-2

canlar içinde cansın sen bir āb-ı hayvansın

bize *dîn ü imansın* imān kayusı deġül

YED-138-7

dinüm imānum oldurur ansuz olursam dünyede

ne puta haça taparam ne *dîn ü iman* dutaram

YED-148-5

dahı aceb āşıklara ıkrār u *din iman* oldum

halkun gönlinde küfrile İslamıla iman benem

YED-177-4

işretüne irmişem salā diyüp turmuşam

canı *din ü imānı* şükrāne virüp geldüm

YED-205-1

dost yüzini göriceġez nice karar kılsun bu can

yaġmaya virür ol demde yüz bin zāhid *din ü iman*

YED-242-1

uş gine nazar oldı bu bizüm cānumuza

muhammed bünyād urdı *din ü imanumuza*

YED-253-4

var *din iman* gerek ise dirlik diril bu dünyada

yarın anda bitmez işün bugün bunda bitmeyince

YED-297-4

biz müsülman Mauhammed ümmetine

hıl’at virdün bize *din ü imanı*

dost (u) düşman: GN.I-s.315-4

zira Hak Kur’ān’da yād itmiş-durur

dōstumuz düşmānumuz eytmış-durur

GN.I-s.663-3

dost u düşman zahmetin dartmak gerek
dün ü gündüz durmadın yortmak gerek

GN.I-s.787-9

pādişāh göstermesün hiç kimseye
dōsta vü düşmāna yoksula baya

GN.II-s.405-2

‘ālem içre *dōst u düşmen* biline
uzana cān ulular menziline

RN-175

çü ma ‘mür oldu şehir ile vilāyet
şad oldu *dostumuz düşmanumuz* māt

YED-34-6

biti sunıla elüne itdüğün gele yoluna
tanuklar bile bulına *dostun düşmenün* andadur

YED-187-3

oğlan gider danışmana salādur *dosta düşmana*
şol dört tekbr namazıla dahı tamam kılam birgün

YED-247-3

oğlan gider danışmana salādur *dosta düşmana*
sonra gelmek peşimana sana assı kılmaz ola

YED-267-8

bu dünyede dostdan artuk yunus nesneyi sevmedi
bilmez misin gayretsüze *dost u düşmen* gülesini

dün (ü) gündüz: GN.I-s.17-5

çarha girdi çarh *dün gündüz* döner
çarh içinde gösterür dürlü hüner

GN.I-s.51-2

çün *dün ü gündüz* tamāmet ol-durur
pes bu ‘ālemde kerāmet ol-durur

GN.I-s.177-4

dün ü gündüz dartışıkdadur bular
ol yener kim ‘akl anunla oldu yār

GN.I-s.201-8

dün ü gündüz yir ü gök uçmak tamu
sendedür āhir ne kim varsa kamu

GN.I-s.203-5

yir ü gök ü *dün ü gündüz* yaz u kış
uşbu tertibçe varur her dürlü iş

GN.I-s.215-11

dün ü gündüz kankısıyla bilesin
uşbu sözden kendüzünü bilesin

GN.I-s.233-5

‘ışk içinde *dün ü gündüz* bir olur
cümle halde ‘ışk eri şākir olur

GN.I-s.247-3

dün ü gündüz cānumuz sohbet idi
anun için hōnumuz rahmet idi

GN.I-s.255-4

yok-durur andan ölüm endişesi
dün ü gündüz oynamakdur pişesi

GN.I-s.267-10

cümle varlık yoklık içre gark-ıdı
ni *dün ü gündüz* ne garb u şark-ıdı

GN.II-s.-301-7

pes ‘ağıldur bu gemiçi şeksüzün
halkı azdurmaz *dünin ü gündüzün*

GN.I-s.379-10

ger bilürsen kadrini şükr eylegil
dün ü gündüz durmadın zikr eylegil

GN.I-s.467-6

iy cihānun müşkilin hall eyleyen
dün ü gündüz ‘ilm ü hikmet söyleyen

GN.I-s.493-6

dün ü gündüz sohbet ider halk-ıla
atasının adı kendüyle bile

GN.I-s.663-3

dost u düşman zahmetin dartmak gerek
dün ü gündüz durmadın yortmak gerek

GN.I-s.779-1

didi kim ol dōst benümle yār-ıdı
dün ü gündüz gördüğüm didār-ıdı

GN.I-s.781-1

didi kim Allah benümle yār-ıdı
dün ü gündüz gördüğüm didār-ıdı

GN.I-s.847-8

anun elinden gelür bu cümle iş
dün ü gündüz kar u yağmur yaz u kış

GN.I-s.867-4

ay u gün yıldız tamāmet gök yüzün
hōş müzeyyen kıldı *dünin gündüzün*

GN.I-s.949-11

dünya olmuş *dün ü gündüz* işleri
uykularında hem oldur düşleri

GN.I-s.993-2

suya bir kez ak didi akdı akar
‘ışk içinde *dün ü gündüz* bi-karār

GN.I-s.1015-5

içdük anı *dün ü gündüz* durmadın
kimseye hiç tanmadın u sormadın

GN.I-s.1069-7

çün bu nefis incükde baldırda-y-iken
yügrür armaz *dün ü gündüz* uşbu ten

GN.I-s.1071-8

nefs uylukda vü hem bilde-y-iken
dün ü gündüz mefsede kovar bu ten

GN.I-s.1113-11

kanı gönlüm kim hazinedâr-ıdı
dün ü gündüz ol benümle yâr-ıdı

GN.II-s.23-6

yirde ‘aksi gör anuñ iy pür hüner
dün ü gündüz durmadın dâyim döner

GN.II-s.45-11

pîr vücūdın key ganîmet gör i yâr
hıdmet eyle *dün ü gündüz* bende-vâr

GN.II-s.95-2

yaz u kış u *dün ü gündüz* bir aña
şöyle yoldaş olmış ol taqdîr aña

GN.II-s.109-10

‘âşıkun hâlin girü ‘âşık bilür
kim *dün ü gündüz* niçe zârî kıılır

GN.II-s.113-10

dutmaya uyku anuñ gözlerini
gözleye ol *dün ü gündüz* yârini

GN.II-s.137-5

yir durupdur göke karşı intizâr
gök dönedur *dün ü gündüz* bî-çarâr

GN.II-s.-223-2

dutalar ol emri hergiz armadın
işleyeler *dün ü gündüz* durmadın

GN.II-s.-251-11

işlenür bu şehr içinde dürlü iş
hîç dükenmez *dün ü gündüz* yaz u kış

GN.II-s.257-3

düni kış viridi bu ‘aqla günü yaz
tâ kıla bu ‘aql *dün gündüz* niyâz

GN.II-s.257-11

şol harâret od degül mi yâ nedür
kim yürekde *dün ü gündüz* yanadur

GN.II-s.259-8

bu sekiz dervâzede hükmi revân
durmaz işler *dün ü gündüz* kârvân

GN.II-s.285-1

oğ atarsañ yitmeye yügrişine
şöyle gide *dün ü gündüz* işine

GN.II-s.289-6

hem geminüñ kethudâsı ol ola
şol deñiz *dün gündüz* aña yol ola

GN.II-s.295-3

degme mevcinden kopar biñ dürlü iş
dün ü gündüz qar u yağmur yaz u kış

GN.II-s.317-6

viridi sûret viridi ad u viridi iş
anda oldı *dün ü gündüz* yaz u kış

GN.II-s.411-11

taş-durur kim *dün ü gündüz* yügürür
ol yügürdükçe bu buğday öginür

GN.II-s.427-9

ol erüñ pes yüregi başlu ola
dün ü gündüz gözleri yaşlu ola

GN.II-s.435-11

anuñ ardıñça bu kez ‘ışka irer
ğomaz anı *dün ü gündüz* hî sürer

HN-1291

teferrücgâh idingil *dün ü gündüz*
temâşâ düzgünini dün ü gün düz

HN-2891

revâ görme bu ‘âciz cānuma cevır
ki görem *dün ü gündüz* cevır ile devır

HN-3981

bular kim *dün ü gündüz* hamr ider nüş
ki ya’nî bunda ‘ışkdan var durur cüş

HN-5747

yidi gün *dün ü gündüz* yatmadılar
biri birine kirpük çatmadılar

HN-6256

yidi gün *dün ü gündüz* yatmadı şâh
safâ ü ‘ıyş idi ŝâm u sehergâh

HN-6860

olı gör *dün ü gündüz* ‘adle meŝğül
ki ‘âdiller olur hazretde makbül

HN-7443

olupdur bu iñiden deng ü hayrân
ğalupdur *dün ü gündüz* zâr u giryân

HN-7611

ne neydüğün yigin anlar bilürler
ki *dün gündüz* ile sohbet ğılurlar

CH-4651

gidelden berü anlar Ƙayser-i şâh
iderdi *dün ü gündüz* zâr-ıla âh

YED-238-6

oldurur ol gizlü söz ārif söyler *dün gündüz*
hiç nişanı dinmedi hūr u kusūr içinde

dünya (vü) ahiret: GN.I-s.211-6

çünkü koşdı dōstlara ayırmasun
dünya ahret togrı yoldan ırmasun

GN.I-s.839-8

didi *dünya ahiret* mülküm-durur
uşbu mülki benden alan kim-durur

GN.II-s.-125-11

hergiz ol añmaya *dünyā āhiret*
eytmeye kim niçe olam ‘āķibet

GN.II-s.-277-1

tāze ola yüzi *dünyā āhiret*
rahmete peyvest ola ol ‘āķibet

RN-537

bakî dirlik gerek pes imdi cāna
ne *dünya ahiret* anı tuyana

YED-6-3

dost ışka ulaşılıdan *dünya ahiret* bir oldı
ezel ebed sorarısın dünile bugündür bana

YED-17-6

soru hisāb olmayısar *dünye ahiret* kovana
münker ü nekir ne sorar terk olıcak cümle murat

YED-36-4

ilim hod göz hicābıdır *dünye ahiret* hisābıdır
kitab hod ışk kitabıdır bu okunan varak nedür

YED-47-4

ne *dünyā ahiret* ne kāf u ne kāf
bular katre deryā melekūtun var

YED-94-2

bu din ü diyanetde *dünyā vü āhiretde*
yitmiş iki milletde ayırırur āyātumuz

YED-248-10

yunus gel gör āşıkları nice yavı varupdurur
dünya ahret elden koyup ne virende ne alanda

YED-256-2

dünyā āhiret ol Hak yir gök toludur mutlak
hiç gözlere görünmez kim bilür ne nişanda

YED-256-4

her kim aradı cismin cisminde buldı hasmın
ne *dünyā ahret* ana ne assı ne ziyanda

YED-259-3

ışk dilde genez olur ışk bilici az olur
dünye ahret terk gerek āşıkın diyenlere

YED-267-3

her kim āşık olmadısa kurtulmadı mekr elinden
kamusından ışk ayırur *dünya ahret* belāsını

er (ü) ‘avret: GN.I-s.937-2

biri şol girçek müsülmānlar ki var
er ü ‘avret birbirine oldı yār

GN.I-s.937-4

biri mü’min kim inandı Tañrı’ya
er ü ‘avret Hakk’a döndi bî-riyā

GN.I-s.937-6

birisi dün gün ayag üzre durur
er ü ‘avret tā‘at üzre cān virür

GN.I-s.937-8

birisi şoldur ki sādık oldılar
er ü ‘avret sıdk-ıçun cān virdiler

GN.I-s.937-10

birisi şol sabr iden kirtü eren
er ü 'avret sabr içinde cān viren

GN.I-s.939-1

birisi şoldur ki korka Tañrı'dan
er ü 'avret yolda korkuyla giden

GN.I-s.939-3

biri şol kim gitdiler sadka-y-ıla
er ü 'avret dünyadan nafka-y-ıla

GN.I-s.939-5

birisi şoldur ki oruc dutdılar
er ü 'avret yolda şöyle gitdiler

GN.I-s.939-7

birisi şoldur ki yıgdı özini
er ü 'avret bekledi kendüzini

GN.I-s.939-9

birisi şol kim Hak'ı zikr itdiler
er ü 'avret zikr içinde gitdiler

GN.I-s.1001-11

kangı cinsden el virürse az u çok
geyür anı *er ü 'avrat 'aybı yok*

GN.I-s.1003-6

er ü 'avrat anı geyür avınur
ispahi tondur diyüben sevinür

KY-1781

er ü 'avrat başladı pes birbirin
oynamağa gülmege iy nāzenîn

HN-3975

ulu kiçi sözün söylerler idi
er ü 'avret soyın soylarlar

HN-4664

esîr eyler *er ü* 'avret oğul kız
varı kuduğ berü kaçduğ şehā biz

HN-6955

küdûret düşdi ol ıqlîme düp düz
er 'avret dökdiler yaş urdılar yüz

SN-1389

er 'avret ne kim şāruñ içinde var
kamu geldiler eyle kim Nev-bahār

SN-3252

biri birisinden kaçar yad gibi
olmaz bular hîç *er* 'avrat gibi

ğam (u) ğussa: CH-1720

belā vü derd 'āşık pîşesidür
ğam u ğussa hemîşe endîşesidür

CH-3048

ğam u ğussayla habs u bend içinde
'acab bî-mūnis ü ğam-hār nicesin

CH-3087

katı müştāk-ıdı bir āşināya
ğam u ğussa içinde ğam devāya

YED-4-1

iki cihan zındānısa gerek bana bostān ola
ayruk bana ne *gam gussa* çün inayet dostdan ola

göñül (ü) cān: CH-2690

göñül ü cān senüñ zülfüñde pā-bend
ne hānumān u ne hîş ü ne peyvend

HN-267

göñül cān milki dîn nūriyle tolsun

şefâ‘atcım kapuñda Ahmed olsun

HN-1373

garaz her ne ise ‘arz itdi ol mäh

ķabül itdi *göñül ü cān* ile şāh

HN-1560

ķapuñda çün ki ārām itişem ben

göñül cān ‘ışķuñna rām itmişem ben

HN-1800

ferah bulur *göñül cān* olur şād

yüzün gördükde hem adı Ferahşād

HN-2575

ikinci zārî kı lup ağlamakdur

göñül cān ‘ışķ odını tağlamakdur

KY-1838

iki hasret birbirine irmege

birbirine *göñül ü cān* virmege

göñül (ü) göz: HN-1987

ki inşallāh görem ola müyesser

ki ola *göñlüm ü gözüm* münevver

YED-48-1

benüm *gönlüm gözüm* ışkdan toludur

dilüm söyler yarı yüzüm suludur

ķuru (vü) yaş: CH-2040

‘ışķuñ odı nār-ı düzehdür kim ol

ne bulur-ısa yaķar *ķuru vü yaş*

HN-1510

ne dün gün fark iderler ne *ķuru yaş*

ne yimek içmek ü ne su vü ne aş

küfr (ü) iman: GN.I-s.283-3

küfr ü imān her ne kim gelür dile
söylenen sözde bular dördi bile

GN.I-s.289-9

yāhud ol kim *küfr ü imān* biledür
geh gelür imāna geh küfr-iledür

GN.I-s.465-9

söylemekde saçılır bu *küfr ü imān*
girtü bilgil bu sözi dutma gümān

GN.II-s.261-2

anladur ‘aqla anuñ ahvālını
küfr eger *imān* ne-y-ise hālını

CH-958

*küfr ü imān*dan sorarlarsa baña budur cevāb
kim saçıdur küfrüm ü yüzidür imānum benüm

YED-99-4

gerek müslümān olam bin yıl ibādet kılam
gerekse kāfir olam *küfr ü imandan* fariğ

YED-213-4

ışkun serhengi beni komada hiç nesnede
ne İslamda ne dinde anılmaz *küfr ü iman*

YED-221-6

küfr ü iman ol yolda assı ziyana geçmez
assı ziyandan fariğ varlığı levhin yuyan

levh (ü) kalem: YED-47-6

senündür arş ü kürsi levh u kalem
döner çerh yer turur hoş hikmetün var

YED-150-3

yire bünyād urulmadın yir gök halāyık tolmadın
levh ü kalem çalınmadın mülki yaradandayıdum

YED-175-4

yir gök yaradılmadın “Kalu belā” dinmedin
levh kalem çalınmadın miracda kâdir idüm

mülk (ü) hānuman: YED-57-3

kimi avrat oğlan sever kimi *mülk hānuman* sever
kim sermāye dükkān sever bu dünya halden hāledür

YED-97-3

şükür anun birliğine yoğiken uş var eyledi
çünkü asıldan biz yoğuz *mülk ü hānuman*

saç (u) saçal: GN.I-s.421-7

görsene kim dürlü cevher dökilür
saç u sakal agarur bil bükilür

GN.II-s.415-10

iy niçe *saçlar saçallar* oldı boz
iy niçe aq yüzler üzre qondı toz

GN.II-s.419-9

saç sakal ilkin karayken boz olur
sonra şöyle öginür kim toz olur

SN-100

ve ger yürür iseñ bu ‘işyān yolın
yüri soñra *saçuñ saçaluñ* yolın

SN-1202

dönüp girü gitmek gerekdi yola
saçumuzı saçalumuzı yola

SN-4512

çıkardı vü bırağdı tiz çuçalın
çok ağladı yoldı *saçın saçalın*

sağ (u) selāmet: CH-995

baña haqdan irişüben ‘ināyet
ki varam ol yola *sağ u selāmet*

CH-1029

eger haqdan olur-ısa ‘ināyet
varavuz maqsada *sağ u selāmet*

CH-1782

çü anı buldılar *sağ u selāmet*
sücüd-ı şükr itdiler tamāmet

YED-182-3

yürürdüm *sağ selāmet* takdir eyledi melāmet
ecel kıldı hoş melālet esenledüm dünyam seni

şehir (ü) il: KY-307

boyı serve beñzer incedür bili
cümle ‘ālem ‘āşıkıdur *şehir ili*

HN-902

belürdi uş eger yağı eger il
mutfı olasıdur ger *şehir ü ger il*

RN-70

kamu *şehir ü* kamu *il* rahāt oldu
nereye vardısa pür-nimet oldu

şükr (ü) minnet: KY-2064

dir ilāhî *şükr minnet* iy latîf
yūsufi yanumda gördüm bî-şerîf

CH-3567

ki dāmād olmağa uş oldu hil‘at
virene sad hezārān *şükr ü minnet*

yād (u) biliş: RN-286

sabır kandayısa eyelükdür işi
müdām āzād ider *yād u biliş*i

SN-181

yāda bilişe eylemeyen kılnıç
olur bilişe yad yada gülünç

SN-2633

meger yañılup itmiş ola bir iş
ki anı begenmeye *yād u biliş*

HN-6910

ulu işdür bilürsin beglik işi
gözetmezlik gerek *yādı biliş*i

YED-19-4

her kim ışk kadehinden içdiyise bir cur'a
ana ne *yad* ne *biliş* ne esrük ne humār

YED-66-8

yūnus'un gönli gözi toludur Hak sevgüsi
sohbet ihtiyār iden *yad u biliş*den geçer

YED-146-6

benümdurur bu cümle iş hikmetümile yaz u kış
ben bilürem *yad u biliş* ırılmasuz duran benem

YED-239-3

ayān ola çün cümle iş kurtılmaya *yad u biliş*
gelen fūlan ibni fūlan hep adıyla çağrıla

yaş (u) kuru: GN.I-s.587-10

yirde gökde *yaş kuru* kalmadı hiç
kim bu matbahlarda olmadı havic

YED-239-1

israil surı urıla yirün yūzi değşirile
harāb ola *yaş u kuru* çarh-ı felek de yorıla

yohsul (u) bay: GN.I-s.47-9

yine geldi biriküp oldu bir ay
gördiler bu mu‘cizi *yohsul u bay*

GN.I-s.283-2

kanda kim söyler-ise *yohsul u bay*
dördü birlikde bile yıl on iki ay

GN.I-s.601-7

hās u ‘ām u beg ü kul *yohsul u bay*
gark olupdur bu işe yıl on iki ay

GN.I-s.683-7

çün diler bennā yapa bir hōş sarāy
ol sarāyı tā göre *yohsul u bay*

GN.I-s.787-9

pādişāh göstermesün hiç kimseye
dōsta vü düşmāna *yoksula baya*

GN.I-s.933-2

yidi gün var çevrinür yıl on iki ay
ansuz olmaz dünyada *yohsul u bay*

GN.I-s.941-7

ulu kiçi nik ü bed *yohsul u bay*
bu yidi safdan gider yıl on iki ay

GN.II-s.-23-3

gökler içinde yaratdı gün ü ay
aydınından yarınur *yohsul u bay*

GN.II-s.-255-11

gögsi yapdı ‘aql-ıçun bir hōş sarāy
şöyle giñdür kim sığar *yohsul u bay*

GN.II-s.395-8

ol tamām oldu bu kez ednāya gel
hāsa ‘āma *yoksula vü baya* gel

GN.II-s.-467-4

sūrete va‘de olupdur ʔoʔuz ay
ʔoʔuz ayda ʔoʔdı bu *yohsul u bay*

GN.II-s.-481-6

perveriş yir nüh felekden ʔoʔuz ay
uşbu tertible ʔoʔar *yohsul u bay*

CH-1820

oʔuyup halkı ol hōnı yidürdi
ʔamu *yohsul u baya* hem yitürdi

HN-1200

gümānsuz gördi ʔamu *yohsul u bāy*
ki ol evden ʔanın aʔar idi ʔay

HN-2172

girü beglügenüñ bedr ola ayı
münevver ʔılasın *yohsul u bāy*

HN-2490

haʔa şükr itdiler şāha dü‘āyı
dü‘āda añdılar *yohsul u bāy*

HN-2916

güneş çün dönli vü ahşamladı ay
ʔamu otruşdı yir yir *yohsul u bāy*

SN-109

işitdi bilür ʔamu *yohsul u bay*
iki pāre bir demde olduĝın ay

SN-1108

bir ādem durur yüzi beñzer aya
degir eylügeni *yohsula vü baya*

SN-1385

gele ulu kiçi vü *yohsul u bay*
teferrüc ʔıllalar kim oldur ʔolay

SN-3648

cihān içine yaydı ol key adın
işitdi kamu *yohsul u bay* adın

SN-4999

turanlar ulu kiçi *yohsul u bay*
anuñ için ağlaşdılar hāy hāy

KY-365

bizediler gerdek ü köşk ü sarāy
ol düğüne geldiler *yohsul u bay*

KY-1823

her yañadın düzdiler köşk ü sarāy
halk-ı ‘ālem toyladı *yohsul u bay*

KY-2041

düzdiler gerdek için köşk ü sarāy
rağsa geldiler kamu *yohsul u bay*

KY-2052

düzdiler gerdekleri köşk ü sarāy
toydu düğünden kamu *yohsul u bay*

SONUÇ

14. yüzyıl Türkçesindeki sayıca eş heceli ikileme örnekleri ile Türkiye Türkçesindeki sayıca eş heceli ikileme örneklerini karşılaştırdığımızda değişme görülmektedir. İkileme olarak gözlemlenen örneklerde, Osman Nedim Tuna'nın tespit ettiği sıralama kuralları ve ünlü-ünsüz dizisine uygunluk bulunmaktadır. Yalnızca atıf terkipli olanlar etkilenmiştir.

1) İkilemede ilk olarak unsurların son seslerine bakılır. Eğer biri ünlü, biri ünsüzle bitiyorsa, kelime sonu ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusu olur. **ağça altun**, **arpa buğday**, **bâki vü dâyim**, **bela vü mihnet**, **dişi erkek**, **eyü yavuz**, **dünya âhir**.

2) Unsurların ilk seslerine bakılır. Ünlüyle başlayan unsur öne geçer. Kelime başı ünlü-ünsüz fonetik dizilimi söz konusu olur. **asıl nesil**, **arzu hevâ**, **'ağıl gönül**, **esrük humar**, **evvel kadim**, **'arş u ferş**, **ev ü barh**, **ir ü giç**.

3) Her ikisi de ünlüyle başlayan ikileme unsurlarının sıralanışında ünlü dizisine bakılır. Osman Nedim Tuna'nın tespit ettiği ünlü dizisi: e,a; i,ı; ö,o; ü,u şeklindedir. Ünlüsü, ünlü dizisinde önce gelen unsur öne geçer. Ünlü-ünlü fonetik dizilimi söz konusu olur. Ünlü-ünlü fonetik dizilimi, aynı ünsüzle başlayan fakat farklı ünlülerin bulunduğu ikilemelerde de görülür. **yah- yih-**, **'avrat oğlan**, **ağdur- u indür-**, **ğâl u kâl**, **'akıl u idrâk**, **emin ü âmân**, **ğadir u kıymet**, **feryâd u figân**, **cüst ü cüy**, **neng ü nâm**, **sağ (u) sol**.

4) Her ikisi de ünsüzle başlayan ikileme unsurlarının sıralanışında da ünsüz dizisine bakılır. Osman Nedim Tuna'nın tespit ettiği ünsüz dizisi: ğ,h; l,r,n,m; v,y; k;z,s,ş,f; c,d,g,b; ç,t,p şeklindedir. Önce gelen ünsüzün başında bulunduğu unsur öne geçer. Ünsüz-ünsüz fonetik dizilimi söz konusu olur. Ünsüz-ünsüz fonetik dizilimi, aynı ünsüzle başlayan fakat farklı ünsüzlerin bulunduğu ikilemelerde de görülür. **ğaş göz**, **şu bu**, **torıldayu todıldayu**, **hâlis muhlis**, **mağrib maşrik**, **baht taht**, **hōş şâd**, **hulğ hus**, **menzil turak**, **ğapu baca**, **var u yok**, **yazu vü dere**, **delil ü burhan**, **enbiyâ vü evliyâ**, **hayrân u mecnûn**, **ğarâr u sabır**.

5) Sıralama kuralları içerisinde ele alınamayacak ikileme örnekleri gözlemlenmiştir. Bu nedenle sıralama kurallarına ilaveler yapmak durumu hasıl olmuştur. Unsurların son seslerine bakılır. Eğer biri ünsüz, biri ünlü ile bitiyorsa, kelime sonu ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusu olur. ‘ağıl bilü, altun aqça, iç- yi-, uçmak tamu, yir su, bülbül tuti, heybet ulu, hıdmet tapu, cürüm ü hatā, kahır u cefā, şükür ü senā.

6) Unsurların ilk seslerine bakılır. Eğer biri ünsüz, biri ünlü ile başlıyorsa, kelime başı ünsüz-ünlü fonetik dizilimi söz konusu olur. hakî abî, cevher altun, mü’min eren, bñar u ırmağ, giç ü ir, soñ vü ilk, yol u iz, fehim ü idrāk, küfür ü inkār, zāhir ü ayan, derd ü āh.

Bu çalışmaya göre 14.yüzyıl Türkçesinde 401 tane sayıca eş heceli ikileme bulunmaktadır. İkilemeler, bağlaçlı, bağlaçsız ve hem bağlaçlı hem bağlaçsız kullanımlarına göre ayrılmaktadır. İkileme sayıları şu şekildedir:

Eş Hece Sayısına Sahip İkilemeler

1. Farklı Kelimelerle Oluşan İkilemeler	253
Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler	68
Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler	160
Hem Bağlaçlı Hem Bağlaçsız Şekilleri Bulunan İkilemeler	25
2. Kelime Tekrarıyla Oluşan İkilemeler	148
Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler	128
Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler	13
Hem Bağlaçlı Hem Bağlaçsız Şekilleri Bulunan İkilemeler	7

7) İkilemeleri kuran kelimelerin alıntı bir kelime mi Türk Dili asıllı bir kelime mi olduğu hususu da önemlidir. Farklı kelimelerle oluşan ikilemelerde Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemeler olduğu gibi alıntı kelimelerle kurulan ikilemeler de bulunmaktadır. Kelime tekrarıyla oluşan ikilemelerde alıntı kelimelerle kurulan ikilemeler, Türkçe kelimelerle kurulan ikilemeler şeklinde bir sınıflama

bulunmamaktadır. Tekrar edilen kelimelerde, kelimenin alıntı olup olmadığı fonetik sıralamayı değiştirmeyeceği için bu sınıflama lüzumlu değildir.

8) Farklı kelimelerle oluşan ikilemelerde bağlaçlı şekillerin çokluğu, alıntı kelimelerle kurulan ikilemelerin çokluğundan mı ileri gelir? Türk Dili asıllı kelimelerde de bağlaçlı kullanımların olduğu örnekler mevcut mudur? Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemelerin ünlü ve ünsüz dizisine uyduğu bilinmekle birlikte, alıntı kelimelerle kurulan bağlaçlı ikilemelerde de ünlü ve ünsüz dizisine uyum var mıdır?

Üyeleri arasında bağlaç bulunan ikilemelerde, Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemelerin sayısı oldukça azdır. Bu bağlaçlı şekiller Arapça ve Farsçadaki bağlaçlı şekillerin bulaşması sonucunda görülür olmuştur. Üyeleri arasında bağlaç bulunan ikilemelerde Arapça ve Farsça kelimelerle kurulan ikilemelerin ağırlığı fazladır. Ancak alıntı kelimelerle kurulan bu bağlaçlı ikilemeler, Türk Dilinin fonetik yapısına uyum sağlamıştır. Bunun en güzel kanıtı hem bağlaçlı hem de bağlaçsız şekilleri bulunan ikilemelerin olmasıdır. Bu ikilemeler, Türk dilinin fonetik yapısına aykırı bir durum oluşturmaz..

Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunan İkilemeler	165
Türk Dili Asıllı Kelimelerle Kurulan İkilemeler	10
Alıntı Kelimelerle Kurulan İkilemeler	150
-Her İki Üyesi Arapça Olan İkilemeler	77
-Her İki Üyesi Farsça Olan İkilemeler	41
-İlk Üyesi Arapça+İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler	18
-İlk Üyesi Farsça+İkinci Üyesi Arapça Olan İkilemeler	14

9) Üyeleri arasında bağlaç bulunmayan ikilemelerde, bağlaçlı ikilemelerin aksine Türk Dili asıllı kelimelerle kurulan ikilemeler çoğunluktadır.

Üyeleri Arasında Bağlaç Bulunmayan İkilemeler	68
Türk Dili Asıllı Kelimelerle Kurulan İkilemeler	52
Alıntı Kelimelerle Kurulan İkilemeler	16

-Her İki Üyesi Arapça Olan İkilemeler	8
-Her İki Üyesi Farsça Olan İkilemeler	4
-İlk Üyesi Arapça+İkinci Üyesi Farsça Olan İkilemeler	3
-İlk Üyesi Farsça+İkinci Üyesi Arapça Olan İkilemeler	1

10) Alıntı kelimelerin tek tek dilimize girip ikileme kurmaları halinde ünsüz dizisine aykırı bir durum olmamaktadır. Türk Dilinin yapısına uyum göstererek, ünlü ve ünsüz dizisine uygun bir şekilde biraraya gelerek ikileme kurarlar. Ancak terkip olarak dilimize giren ikilemeler de söz konusudur. Terkip olarak alınan ikilemelerin Türk Dilinin yapısına uygunluk göstermeleri için yer ödünçlemesi görülmesi gerekir. Yer ödünçlemesi, kelimenin ödünç olarak yerinin değişmesi durumudur. Bu devirde ne kadar alıntı ikileme vardır? Türkçe ikileme kurallarına uyacak şekilde yerleri değiştirilen ikilemelerin oranı nedir? Diğer eserlerin üzerinde bu açıyla yapılacak bir araştırma, ikilemelerin takip edilmesi yoluyla ortaya konacaktır.

11) Yer ödünçlemesi görülen ikilemeler, kafiye sebebiyle yer ödünçlemesi görülen ikilemeler ve vezin sebebiyle yer ödünçlemesi görülen ikilemeler olmak üzere 2 gruptan oluşmaktadır. Kimi zaman kafiye kimi zaman da vezin tutturma kaygısından dolayı yer ödünçlemesi görülür. Burada fonetik kurala aykırılık söz konusu değildir. Yer ödünçlemesi sebebiyle ikilemedeki kelimelerin yeri değişmiştir. Fonetik kurala aykırı gibi görünen ama kurala dahil olan ikilemelerdir.

12) Bütün bu örneklerin yanı sıra yer ödünçlemesi olmamasına rağmen fonetik kurala aykırı olan ikilemeler söz konusudur. Dönemin ağız özelliklerinden dolayı ısrarla kullanılan ikilemeler bulunmaktadır. Bunların miktarının ne olduğu dönemin eserlerinde yapılabilecek daha ayrıntılı bir çalışmayla ortaya konulabilir.

Son olarak şunu belirtmek gerekir ki ; Türk Dili ikilemeler açısından oldukça zengin bir dildir. Sadece eş heceli ikilemeler ile ilgili bir çalışma yapılmıştır. Farklı hece sayısına sahip ikilemeleri de ayrı bir çalışma konusu yapmak mümkündür.

I.1.	(K ₁)	V ₁	(-V) ^m /	(K ₂)	V ₂	(-V) ^m K	(K)
nāle vü efgān:	n	ā	le vü	–	e	fğa n	–
bāki vü dāyim:	b	ā	ki vü	d	a	yi m	–
bela vü mihnet:	b	e	la vü	m	i	hne t	–
hulle vü burak:	h	u	lle vü	b	u	ra k	–
tālî‘ ü devlet:	t	a	lî ü	d	e	vle t	–
ṭulū‘ u gurüb:	t	u	lū u	ğ	u	rū b	–
nāle vü feryād:	n	ā	le vü	f	e	ryā d	–
suhte vü dil-rîş:	s	u	hte vü	d	i	lrî ş	–
zāri vü feryād:	z	ā	ri vü	f	e	ryā d	–
dîbā vü harîr:	d	i	bā vü	h	a	rî r	–
yazı vü yaban	y	a	zı vü	y	a	ba n	–
yi iç:	y	i	– /	–	i	– ç	–
toğru dürüst:	t	o	ğru /	d	ü	rü s t	
gice gündüz:	g	i	ce /	g	ü	ndü z	–
bellü beyan:	b	e	llü /	b	e	ya n	–
geñlü geñsüz:	g	e	nlü /	g	e	nsü z	–
safa dirlik:	s	a	fa /	d	i	rli k	–
satı bazar:	s	a	tu /	b	a	za r	–
dünya ahir:	d	ü	nya /	–	a	hi r	–
dişi erkek:	d	i	şi /	–	e	rke k	–
akça altun:	–	a	kça /	–	a	ltu n	–
ağı atlas:	–	a	ğı /	–	a	tla s	–
arpa bugday:	–	a	rpa /	b	u	gda y	–
eyü yavuz:	–	e	yü /	y	a	vu z	–
ıssı sovak:	–	ı	ssı /	s	o	vu k	–

I.2.	V ₁	M	(S ₁) ^m	/	K	V ₂	N	(S ₁) ^m
‘izzet ü hürmet:	i	zz	et	ü	h	ü	rm	et
‘izzet ü rağbet:	i	zz	et	ü	r	a	gb	et
āşık (u) ma‘şūk:	a	ş1	ķ	u	m	a	şu	ķ
‘arş u ferş:	a	r	ş	u	f	e	r	ş
ulvi vü süfli:	u	lv	î	vü	s	u	fl	î
asıl vü hatm:	a	sıl	–	vü	h	a	tm	–
ad (ü) san:	a	d	–	ü	s	a	n	–
ev ü barh:	e	v	–	ü	b	a	rh	–
iç (ü) taş:	i	ç	–	ü	t	a	ş	–
ir ü giç:	i	r	–	ü	g	i	ç	–
od u köz:	o	d	–	u	k	ö	z	–
‘aķıl vü fikir:	a	kıl	–	vü	f	i	kir	–
āyāt u delîl:	a	yat	–	u	d	e	lîl	–
‘azîz ü zelîl:	a	zîz	–	ü	z	e	lîl	–
emir ü nehiy:	e	mir	–	ü	n	e	hiy	–
iķbāl ü devlet:	i	kbāl	–	ü	d	e	vlet	–
ins ü cin:	i	ns	–	ü	c	i	n	–
insān u melek:	i	nsān	–	u	m	e	lek	–
‘izz ü cāh:	i	zz	–	ü	c	ā	h	–
āb u gil:	a	b	–	u	g	i	l	–
āh u derd:	a	h	–	u	d	e	rd	–
āh u vāy:	a	h	–	u	v	a	y	–
āh u zār:	a	h	–	u	z	ā	r	–
ay (u) gün:	a	y	–	u	g	ü	n	–
ay (u) yıl:	a	y	–	u	y	ı	l	–
az (u) çoķ:	a	z	–	u	ç	o	k	–
öñ soñ:	ö	–	ñ	/	s	o	–	ñ
öñ kıç:	ö	ñ	–	/	k	ı	ç	–
iş yar:	i	ş	–	/	y	a	r	–
iç taş:	i	ç	–	/	t	a	ş	–

ev bark:	e	v	-	/	b	a	rk	-
asıl kök:	a	sıl	-	/	k	ö	k	-
akıl bilü:	a	kıl	-	/	b	i	lü	-
il şar:	i	l	-	/	ş	a	r	-
ulu kiçi:	u	lu	-	/	k	i	çi	-
akıl can:	a	kıl	-	/	c	a	n	-
am has:	a	m	-	/	h	a	s	-
il gün:	i	l	-	/	g	ü	n	-
il şehir:	i	l	-	/	ş	e	hir	-
ur- yık-:	u	r	-	/	y	ı	k	-
iş güç:	i	ş	-	/	g	ü	ç	-
et ten:	e	t	-	/	t	e	n	-
ogul kız:	o	gul	-	/	k	ı	z	-
el yüz:	e	l	-	/	y	ü	z	-
iniş yokuş:	i	ni	ş	/	y	o	ku	ş
irte gice:	i	rt	e	/	g	i	c	e
ılan çıyan:	ı	l	an	/	ç	ı	y	an
acı tatlu:	a	cı	-	/	t	a	tlu	-
evvel kadim:	e	vvel	-	/	k	a	dim	-
asıl nesil:	a	sıl	-	/	n	e	sıl	-
agız dil:	a	gız	-	/	d	i	l	-
iş güc:	i	ş	-	/	g	ü	c	-
iş kur:	i	ş	-	/	k	u	r	-
iz toz:	i	z	-	/	t	o	z	-
al- git-:	a	l	-	/	g	i	t	-
od köz:	o	da	-	/	k	ö	ze	-
ata dide:	a	tası	-	/	d	i	desi	-
ay gün:	a	ya	-	/	g	ü	ne	-
akıl göñül:	a	kıl	-	/	g	ö	nül	-
akıl nefis:	a	kıl	-	/	n	e	fis	-
içlü taşlu:	i	çli	-	/	t	a	şlu	-
ulu kiçi:	u	lu	-	/	k	i	çi	-

uslu delü:	u	slu	–	/	d	e	lü	–
esrük humar:	e	srük	–	/	h	u	mar	–
altun gümüş:	a	ltun	–	/	g	ü	miş	–
ırak yakın:	ı	rak	–	/	y	a	kın	–
oruç namaz:	o	ruç	–	/	n	a	maz	–
arzu heva:	a	rzu	–	/	h	e	va	–

I.3. V M S / K V S

alah bulah:	a	–	lah	/	b	u	lah
ayın bayın:	–	–	ayın	/	b	–	ayın

II.1. (S₁)^m K₁ M (S₂)ⁿ / (S₁)^m K₂ N (S₂)ⁿ

dünler ü günler:	–	d	–	ünler	ü	–	g	–	ünler
kār-u-bār:	–	k	–	ar	u	–	b	–	ar
dün (ü) gün:	–	d	–	ün	ü	–	g	–	ün
sen (ü) ben:	–	s	–	en	ü	–	b	–	en
hāk ü seng:	–	h	āk	–	ü	–	s	eng	–
handan u dilŝād:	–	h	andan	–	u	–	d	ilŝad	–
hüb u zişt:	–	h	ub	–	u	–	z	iŝt	–
huşk u ter:	–	h	uŝk	–	u	–	t	er	–
māh u sāl:	–	m	āh	–	u	–	s	āl	–
merd ü zen:	–	m	erd	–	ü	–	z	en	–
nîk ü bed:	–	n	îk	–	ü	–	b	ed	–
süz u tāb:	–	s	üz	–	u	–	t	āb	–
zer ü sîm:	–	z	er	–	ü	–	s	îm	–
cism ü ten:	–	c	ism	–	ü	–	t	en	–
garîb ü bîkes:	–	g	arîb	–	ü	–	b	îkes	–
harb u ceng:	–	h	arb	–	u	–	c	eng	–
hayrân u rencür:	–	h	ayran	–	u	–	r	encür	–
kandil ü çırak:	–	k	andil	–	ü	–	ç	ırak	–

mahbüb u cānān:	–	m	ahbüb	–	u	–	c	ānān	–
sulh u cenk:	–	s	ulh	–	u	–	c	enk	–
va‘z u pend:	–	v	az	–	u	–	p	end	–
vāh u suz:	–	v	āh	–	u	–	s	ūz	–
za‘if ü süst-hāl:	–	z	aif	–	ü	–	s	üsthal	–
zîr ü bem:	–	z	îr	–	ü	–	b	em	–
dil-teng ü gamgîn:	–	d	ilteng	–	ü	–	g	amgîñ	–
hān u māl:	–	h	ān	–	u	–	m	āl	–
nādān u cāhil:	–	n	ādān	–	u	–	c	āhil	–
zer ü dür:	–	z	er	–	ü	–	d	ür	–
kuh u deşt:	–	k	uh	–	u	–	d	eşt	–
deşt ü bāğ:	–	d	eşt	–	ü	–	b	āğ	–
ruz u şeb:	–	r	uz	–	u	–	ş	eb	–
renc ü derd:	–	r	enc	–	ü	–	d	erd	–
bal u per:	–	b	al	–	u	–	p	er	–
var u yok:	–	v	ar	–	u	–	y	ok	–
yay u kış:	–	y	ay	–	u	–	k	ış	–
yaz u kış:	–	y	az	–	u	–	k	ış	–
yazu vü dere:	–	y	azu	–	vü	–	d	ere	–
delîl ü burhan:	–	d	elil	–	ü	–	b	urhan	–
feth ü cūd:	–	f	eth	–	ü	–	c	ud	–
fevk u taht:	–	f	evk	–	u	–	t	aht	–
hamd ü şükr:	–	h	amd	–	u	–	ş	ükr	–
harf u savţ:	–	h	arf	–	u	–	s	avt	–
hayr u şer:	–	h	ayr	–	u	–	ş	er	–
şabz u bast:	–	k	abz	–	u	–	b	ast	–
kavl u fîl:	–	k	avl	–	u	–	f	il	–
küfr ü dîn:	–	k	üfr	–	ü	–	d	in	–
nef' ü zarr:	–	n	ef	–	ü	–	z	arr	–
şart u farz:	–	ş	art	–	u	–	f	arz	–
şimāl u cenūp:	–	ş	imal	–	u	–	c	enup	–
vuhuş u tuyūr:	–	v	uhuş	–	u	–	t	uyur	–

can u baş:	–	c	an	–	u	–	b	aş	–
can u dil:	–	c	an	–	u	–	d	il	–
can u ten:	–	c	an	–	u	–	t	en	–
derd ü gam:	–	d	erd	–	ü	–	g	am	–
mal u genc:	–	m	al	–	u	–	g	enc	–
hayran u valih:	–	h	ayran	–	u	–	v	alih	–
şark u ğarb:	–	ş	ark	–	u	–	ğ	arb	–
bāğ u çift:	–	b	ağ	–	u	–	ç	ift	–
mîr ü ğul:	–	m	îr	–	ü	–	k	ul	–
yir (ü) gök:	–	y	ir	–	ü	–	g	ök	–
zāhir (ü) bātın:	–	z	ahir	–	ü	–	b	atın	–
varlığı vü yoklığı:	–	v	ar	lığı	vü	–	y	ok	lığı
münkir ü kafir:	–	m	ünki	r	ü	–	k	afi	r
nakş u bahş:	–	n	ak	ş	u	–	b	ah	ş
nebî vü velî:	–	n	eb	î	vü	–	v	el	î
handan u şadan:	–	h	an	dan	u	–	ş	a	dan
yazını vü kışını:	–	y	az	ını	vü	–	k	ış	ını
kemhā vü dîbā:	–	k	emh	a	vü	–	d	ib	a
hayrān u mecnūn:	–	h	ayra	n	u	–	m	ecnu	n
hayrān u giryān:	–	h	ayr	ān	u	–	g	iry	ān
nālān u giryān:	–	n	āl	ān	u	–	g	iry	ān
harāb u yebāb:	–	h	ar	āb	u	–	y	eb	āb
malun u varun:	–	m	al	un	u	–	v	ar	un
tağ (u) taş:	ta	ğ	–	–	u	ta	ş	–	–
hār u has:	ha	r	–	–	u	ha	s	–	–
taht u tac:	ta	h	t	–	u	ta	c	–	–
ķurd (u) ķuş:	ku	r	d	–	u	ku	ş	–	–
bîhisāb u bîşūmar:	bî	h	isab	–	u	bî	ş	ūmar	–
bî-hisāb u bî-kerān:	bî	h	isab	–	u	bî	k	erān	–
maķsūd u matlūb:	ma	k	sud	–	u	ma	t	lub	–
yūmn ü yūs:	yü	m	n	–	ü	yü	s	r	–
enbiyā vü evliyā:	e	n	b	iya	vü	e	v	l	iya

dişi tırnağ:	–	d	iş	–	/	–	t	ırnağ	–
kaş göz:	–	k	aş	–	/	–	g	öz	–
kapu baca:	–	k	apu	–	/	–	b	aca	–
hoş şad:	–	h	oř	–	/	–	ř	ad	–
rahmet nazar:	–	r	ahmet	–	/	–	n	azar	–
yüz göz:	–	y	üz	–	/	–	g	öz	–
halis muhlis:	–	h	alis	–	/	–	m	uhlis	–
yayda kışda:	–	y	ayda	–	/	–	k	işda	–
yayum kışum:	–	y	ayum	–	/	–	k	işum	–
can göñül:	–	c	an	–	/	–	g	öñül	–
hayır şer:	–	h	ayır	–	/	–	ř	er	–
karar cünbiş:	–	k	arar	–	/	–	c	ünbiş	–
menzil turak:	–	m	enzil	–	/	–	t	urak	–
ezel ebed:	e	z	el	–	/	e	b	ed	–
mağrıp maşrık:	ma	đ	rıp	–	/	ma	ř	rık	–
kurda kuça:	ku	r	da	–	/	ku	ř	–	a
hulki husı:	hu	l	kı	–	/	hu	s	–	ı
ana ata:	a	n	–	a	/	a	t	–	a
tağ taş:	ta	đ	–	–	/	ta	ř	–	–
torıldayu todıldayu:	to	r	–	ıldayu	/	to	d	–	ıldayu
senlik benlik:	–	s	–	enlik	/	–	b	–	enlik
şudur budur:	–	ř	–	udur	/	–	b	–	udur
sana bana:	–	s	–	ana	/	–	b	–	ana
senden benden:	–	s	–	enden	/	–	b	–	enden
baht taht:	–	b	–	aht	/	–	t	–	aht

III.1. $(K_1)^m V_1$ S / $(K_1)^m V_2$ S

yaha yıha:	y	a	ha	/	y	ı	ha
kāl u kıl:	k	ā	l	u	k	î	l
teb (ü) táb:	t	e	b	ü	t	ā	b

III.2.	(K ₁) ^m	V ₁	M	(S) ⁿ	/	(K ₁) ^m	V ₂	N	(S) ⁿ
evvel (ü) āhir	–	e	vvel	–	ü	–	ā	hir	–
ağdur- u indür- :	–	a	ğdur-		u	–	i	ndür-	–
maksūd u murād:	m	a	ksu	d	u	m	u	ra	d
cānun u cismün:	c	ā	nu	n	u	c	i	smü	n
zemîn ü zamān:	z	e	mî	n	ü	z	a	ma	n
defter ü divān:	d	e	fter	–	ü	d	i	van	–
sāğ u sol:	s	a	ğ	–	u	s	o	l	–
revnağ u rağbet:	r	e	vnak	–	u	r	a	gbet	–
şeyh ü şāb:	ş	e	yh	–	ü	ş	a	b	–
cüst ü cūy:	c	ü	st	–	ü	c	ū	y	–
feryād u figān:	f	e	ryād	–	u	f	i	gān	–
mismil (ü) murdar:	m	i	smil	–	ü	m	u	rdar	–
sersebz ü sîrāb:	s	e	rsebz	–	ü	s	î	rāb	–
neng ü nam:	n	e	ng	–	ü	n	a	m	–
mah u mihr:	m	a	h	–	u	m	i	hr	–
ber ü bahr:	b	e	r	–	ü	b	a	h	r
mal mülk:	m	a	l	–	/	m	ü	lk	–
gice gündüz:	g	i	ce	–	/	g	ü	ndüz	–
kanad kuyruğ:	k	a	nad	–	/	k	u	yruğ	–
gel- git-:	g	e	l	–	/	g	i	t	–
aklın ögin:	–	a	kıl	–	/	–	ö	g	–
ög uss:	–	ö	g	–	/	–	u	ss	–
avrat oğlan:	–	a	vrat	–	/	–	o	glan	–
evvel ahir:	–	e	vvel	–	/	–	a	hir	–
oğlan uşak:	–	o	glan	–	/	–	u	şak	–

IV.1.	(K ₁)	V ₁	(-V) ^m	K	(K)	/	(K ₂)	V ₂	(-V) ^m
cevr ü cefâ:	c	e	–	v	r	ü	c	e	fa
medh ü senâ:	m	e	–	d	h	ü	s	e	na
hây u hû:	h	a	–	y	–	u	h	u	–
teslim ü rızâ:	t	e	sli	m	–	ü	r	ı	za
teşviş ü ğussa:	t	e	şvi	ş	–	ü	ğ	u	ssa
cüst ü cu:	c	ü	–	s	t	ü	c	ü	–
nâliş ü zârî:	n	a	li	ş	–	ü	z	a	rî
sersebz ü tâze:	s	e	rse	b	z	ü	t	a	ze
hoşnüd u râzı:	h	o	şnu	d	–	u	r	a	zı
heybet ulu:	h	e	ye	t	–	/	–	u	lu
hıdmet tapu:	h	ı	dme	t	–	/	t	a	pu
yir su:	y	i	–	r	–	/	s	u	–
altun akça:	–	a	altu	n	–	/	–	a	kça
uçmak tamu:	–	u	çma	k	–	/	t	a	mu
iç- yi-:	–	i	–	ç	–	/	y	i	–

IV. 2.	K	V ₁	M	(S ₁) ^m	/	V ₂	N	(S ₁) ^m
yimek (ü) içmek:	y	i	–	mek	ü	i	ç	mek
giç ü ir:	g	i	ç	–	ü	i	r	–
dünyâ vü ‘uqbâ:	d	ü	ny	â	vü	u	kb	a
nefrîn ü efgân:n	n	e	frî	n	ü	e	fgâ	n
bıñar u ırmaç:	b	ı	nar	–	u	ı	rmak	–
yol u iz:	y	o	l	–	u	i	z	–
fıkr ü ‘akl:	f	i	kr	–	ü	a	kl	–
hâl ü iş:	h	a	l	–	ü	i	ş	–
hâs (u) ‘âm:	h	a	s	–	u	a	m	–
tevhîd ü islâm:	t	e	vhid	–	ü	i	slam	–
zâhir ü ayan:	z	a	hir	–	ü	a	yan	–
derd ü âh:	d	e	rd	–	ü	a	h	–

hāk ü āb:	h	ā	k	–	ü	a	b	–
fāriġ ü āzād:	f	a	riġ	–	ü	ā	zād	–
mihr ü ay:	m	i	hr	–	ü	a	y	–
neng ü ‘ār:	n	e	ng	–	ü	a	r	–
şehir (ü) il:	ş	e	hr	–	ü	i	l	–
biş on:	b	i	ş	–	/	o	n	–
mümin eren:	m	ü	min	–	/	e	ren	–
cevher altun:	c	e	vher	–	/	a	ltun	–
kiçi ulu:	k	i	çi	–	/	u	lu	–
gün ay:	g	ü	n	–	/	a	y	–
müdam alkış:	m	ü	dam	–	/	a	lkış	–
gümiş altun:	g	ü	miş	–	/	a	ltun	–
taşırası içerisi:	t	a	şırası	–	/	i	çerisi	–
rahmet aydın:	r	a	hmet	–	/	a	ydın	–
tuz etmek:	t	u	z	–	/	e	tmek	–
vir- al-:	v	i	r	–	/	a	l	–
soñ öñ:	s	o	ñ	–	/	ö	ñ	–
yokuş iniş:	y	o	ku	ş	/	i	ni	ş
hakî abî:	h	a	k	î	/	a	b	î

KAYNAKÇA

AĞAKAY, Mehmet Ali (1953), *İkizlemeler Üzerine I*, Türk Dili, sayı: 16, Ocak, Ankara

AĞAKAY, Mehmet Ali (1954), *Türkçede Kelime Koşmaları*, TDAY-Belleten, Ankara

AKALIN, Mehmet (1975), *Cemşid u Hurşid: İnceleme-Metin*, Atatürk Üniversitesi Yay., Erzurum

AYAN, Hüseyin (1979), *Hurşidname/ Şeyhoğlu Mustafa*, Atatürk Üniversitesi Yay., Erzurum

BANGUOĞLU, Tahsin (2000), *Türkçenin Grameri*, TDK Yayınları: 528, Ankara

BOZKURT, Fuat (2000), *Türkiye Türkçesi*, Hatiboğlu Yayınları: 122, Ankara

ÇAĞIRAN, Önder (2004), *Osman Nedim Tuna'nın İkilemelerindeki Ünsüz Dizisine Bazı Ekler*, V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri I, TDK Yayınları

DİLGİÇ, Cem (1991), *Me'sud bin Ahmed: Süheyl ü Nevbahar: İnceleme-Metin-Sözlük*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, Ankara

ERDEM, Mehmet Dursun (2005), *Harezmi Türkçesinde İkilemeler ve Yinelemeler Üzerine*, Bilig Dergisi, sayı: 33, Ankara

ERGİN, Muharrem (1990), *Üniversiteler İçin Türk Dili*, Bayrak Basımevi, İstanbul

GENCAN, Tahir Nejat (2001), *Dilbilgisi*, Ayraç Yayınevi, Ankara

HATİPOĞLU, Vecihe (1971), *İkileme*, TDK Yayınları:328, Ankara

HENGİRMEN, Mehmet (2002), *Türkçe Dilbilgisi*, Engin Yayınevi, Ankara

KARAHAN, Leyla (1994), *Erzurumlu Darîr-Kıssa-i Yūsuf* (Yusuf u Züleyhâ), TDK Yayınları: 564, Ankara

KARAHAN, Leyla (1999), *Türkçede Söz Dizimi –Cümle Tahlilleri–*, Akçağ Yayınları, Ankara

KORKMAZ, Zeynep (2003), *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, TDK Yayınları: 827, Ankara

ÖZKAN, Mustafa (2000), *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, Filiz Kitabevi, İstanbul

TATCI, Mustafa (2005), *Yūnus Emre Külliyyâtı- Risâletü 'n-Nushiyye*, MEB Yayınları: 2868, İstanbul

TİMURTAŞ, Faruk Kadri (1989), *Yūnus Emre Divānı*, Kültür Bakanlığı Yayınları: 380, Ankara

TUNA, Osman Nedim (1949), *Türkçede Tekrarlar I*, TDED, C.III, No.3-4, İstanbul

TUNA, Osman Nedim (1986), *Türkçenin Sayıca Eş Heceli İkilemelerinde Sıralama Kuralları ve Tabî Bir Ünsüz Dizisi*, Ankara

TURAN, Zikri (2001), *2001-2002 Morfoloji Ders Notları*, Sakarya

YAVUZ, Kemal (2000), *Garip-nāme I-II*, TDK Yayınları: 764/2, İstanbul

ÖZGEÇMİŞ

28.01.1982 Adapazarı doğumludur. İzmit Açıköğretim Lisesi'ni bitirdikten sonra Sakarya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okumaya hak kazanmıştır. 2005 senesinde mezun olmuştur. Aynı yıl, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yeni Türk Dili Bilim Dalında yüksek lisansa başlamıştır.